John Carter Brown
Library
Brown University

RF 764

ARA PORU AGUĬYEY HABA:

CONICO,

QUATIA POROMBOE HA MARÂNGÂTU.

Pay Joſeph Inſaurralde amȳrî rembiquatiacue cunûmbuçu reta upe guarâma;

Ang ramò mbĭa reta mêmêngatu Parana hae Uruguaĭ ĭgua upe yquabeê mbĭ,

Yyepĭa mõngeta aguĭyey haguâ, teco bay tetirô hegui yñepĭhȳrô haguâma rehe, hae teco marângâtu rupitĭ haguâma rehe, ymbopĭcopĭbo Tûpâ gracia reromânô hapebe.

Tabuçu Madrid è hape Joachin Ibarra quatia apo uca hara rope. Roĭ 1759. pĭpe.

JESUS RAĬHU HABA

TOICOBE APĬREỸ

PABÊNGATU PĬAPE

QUIE IBIPE, HAE ARIRE IBAPE.

AMEN.

RPJCB

LICENCIA DE LA RELIGION.

ALonſo Fernandez, de la Compañia de Jesvs, Provincial de eſta Provincia del Paraguay, por comiſsion, que para ello tengo de N. P. General Luis Centurione, doy licencia para que ſe imprima un Libro intitulado: *Ara poru aguĭyey haba, &c.* ò *Buen uſo del tiempo*: Obra poſthuma del Padre Joſeph Inſaurralde, de la miſma Compañia, el qual Libro ha ſido viſto, y examinado por perſonas doctas, è inteligentes, quienes juzgan ſe puede dàr à luz pública. En teſtimonio de lo qual dì eſta, firmada de mi nombre, y ſellada con el Sello de mi Oficio, en eſte Colegio de Buenos-Ayres à 30. de Agoſto de 1757.

Alonſo Fernandez.

CENSURA DEL P. JUAN Franciſco de Eſcandòn, de la Compañia de Jesvs.

POR orden, que aprecio, del Iluſtriſſimo ſeñor Doct. Don Cayetano Marceliano Agramont, Obiſpo de Buenos-Ayres, del Conſejo de S. M. &c. vì con eſpecial atencion, y complacencia un Libro intitulado: *Ara poru aguïyey haba*, ò *Buen uſo del tiempo*, en Lengua Guarani, Obra poſthuma del P. Joſeph Inſaurralde, de la Compañia de Jesvs.

Y ciñendome à la preciſa obligacion, y mero oficio de cenſor, digo, que nada ſe halla en dicho Libro, que no ſea muy conforme à la pureza de nueſtra Santa Fè Catholica, ni que deſdiga de la integridad de las buenas coſtumbres, que deben à gloria de Dios reſplandecer en los que la profeſſamos; antes todo èl, aſsi en la ſubſtancia, como en el modo, ſe puede

eſperar, que ſea muy util para concordar con la miſma Fè las coſtumbres, y buen proceder de los que lo leyeren. Porque en quanto à la ſubſtancia, toda ella es un conjunto de conſideraciones, è inſtrucciones acerca de las verdades eternas, y maximas indubitables Catholicas; y en quanto al modo de tratarlas, explicarlas, y perſuadirlas, èl es el mas perceptible, proprio, y acomodado al apto de los Indios, à quienes ſe ofrece, y cuya Lengua, à juicio de quantos le conocieron, ſupo nueſtro Autor con toda perfeccion, y en ella ſe explica con eminencia, agena de toda afectacion, y llena de quanta claridad cabe en las importantiſsimas materias de que trata.

Por todo lo qual ſoy de dictamen (ſalvo meliori) que ſe puede dàr la licencia, que ſe pide, para imprimir eſta Obra à ſervicio de Dios, y provecho eſpiritual de los que la leyeren. En eſte Colegio

de Buenos-Ayres à 20. de Agosto de 1757.

Juan Francisco de Escandòn.

CENSURA DEL P. SIGISmundo Baur, de la Compañia de Jesvs.

POR mandado del Ilustrisimo señor Doct. Don Cayetano Marceliano Agramont, dignisimo Obispo de Buenos Ayres, del Consejo de S. M. &c. he visto, y leìdo con la debida atencion un Libro en Lengua Guarani, intitulado: *Ara poru aguïyey haba, &c.* que nos dexò escrito el immortal zelo del P. Joseph Insaurralde, de la Compañia de Jesvs, Misionero, que fuè, y Superior de las

las Miſsiones del Parana, y Uruguay: en el qual Libro nada ſe encuentra, que deſdiga de la puridad de nueſtra Santa Fè Catholica, y buenas coſtumbres, antes bien conſpira todo èl à promover en aquella fervoroſa Chriſtiandad, à quien ſe dedica, el odio al pecado, y amor à la virtud.

Y aſsi ſoy de ſentir (ſalvo meliori) que ſe puede, y conviene dàr licencia para que ſe dè à la eſtampa; y eſpero con anſia vèr executado el Apoſtolico penſamiento de adelantar con eſta impreſsion el fervor de aquella dicha floridiſsima Chriſtiandad. En eſte Colegio de Buenos-Ayres à 29. de Agoſto de 1757.

Sigiſmundo Baur.

LICENCIA DEL ORDINARIO.

ATento à que de los pareceres dados por los RR. PP. Juan Eſcandòn, y Sigiſmundo Baur, de la Compañia de Jeſus, que, demàs de ſu notoria literatura, ſaben con perfeccion la Lengua Guarani, conſta no haver coſa contraria à nueſtra Santa Fè, y buenas coſtumbres en el Libro intitulado: *Ara poru aguĭyey haba, &c.* Obra poſthuma del P. Joſeph Inſaurralde, de la miſma Compañia de Jesvs; damos licencia para que ſe pueda imprimir, por lo que toca à la Juriſdiccion Ordinaria Eccleſiaſtica. Buenos-Ayres, y Agoſto 31. de 1757.

Cayetano, Obiſpo de Buenos-Ayres.

Por mandado de ſu Señoria Iluſtriſsima el Obiſpo mi Señor,

D. Pedro de Zamudio, Secret.

CEN-

CENSURA DEL P. JUAN de Escandòn, de la Compañia de Jesvs.

M. P. S.

POR obedecer, como debo, al Supremo mandato, con que V.A. se dignò de honrarme, he visto el Libro intitulado: *Ara poru aguĭyey haba*, ò *Buen uso del tiempo*, Obra posthuma del P. Joseph Insaurralde, de la Compañia de Jesvs. En el qual, assi como no hay cosa, que no sea muy conforme à la devocion, piedad Christiana, desengaños, y verdades eternas de nuestra Santa Fè, assi tampoco hay cosa que, ni aun de muy lexos, se oponga à las Regalìas de su Magestad. Por lo que es mi sentir (salvo meliori) puede seguramente V. A. conceder la licencia de que se imprima,

para gloria de Dios, y bien eſpiritual de los que lo leyeren.

Aſsi lo ſiento en eſte Colegio Imperial de la Compañia de Jesvs, oy 25. de Noviembre de 1758.

Juan de Eſcandòn.

LICENCIA DEL CONSEJO.

DON Joſeph Antonio de Yarza, Secretario del Rey nueſtro Señor, ſu Eſcribano de Camara mas antiguo, y de Gobierno del Conſejo: Certifico, que por los Señores de èl ſe ha concedido licencia al Padre Luis de Luque, de la Compañia de Jeſus, para que por una vez pueda imprimir, y vender un Libro, que le han remitido de Buenos-Ayres, eſcrito en Lengua Guarani, con el titulo de

Obra

Obra posthuma del Padre Joseph Insaurralde, de dicha Compañia, con que la impresion se haga en papel fino, y por el original, que và rubricado, y firmado al fin de mi firma; y que antes que se venda se trayga al Consejo dicho Libro impresso, junto con su original, y Certificacion del Corrector de estàr conformes, para que se tasse el precio à que se ha de vender, guardando en la impresion lo dispuesto, y prevenido por las Leyes, y Pragmaticas de estos Reynos. Y para que conste lo firmè en Madrid à quatro de Noviembre de mil setecientos cinquenta y ocho.

Don Joseph Antonio de Yarza.

FEE

FEE DE ERRATAS.

PAG. 17. lin. 6. Hac caray, lee ĩ *caray*. Pag. 20. lin. 17. oñemombuebô, lee *oñemombeubo*. Pag. 73. lin. 6. yñañangareco, lee *yñangareco*. Pag. 95. lin. 6. nderemimonangue, lee *nderemimoñangue*. Y lin. 19. nandeenga, lee *ñande ángá*. Pag. 145. lin. 15. nde, nde, pia, lee *che ndepĭa*. Pag. 196. lin. 14. mbohapíbe, lee *yrundĭbe*. Pag. 220. lin. 6. erembohorî, lee *eremboorĭ*. Pag. 240. lin. 14. ndimomben, lee *ndimombeui*. Pag. 345. lin. 8. hec, lee *hae*. Pag. 414. lin. 11. ybaga, lee *ĭbaga*.

Eſte Libro, que ſe intitula: *Ara poru aguĭyey haba*, ò *Buen uſo del tiempo*, para que eſtè conforme con ſu original, ſe tendràn preſentes las erratas de eſta Fè. Y aſsi lo certifico en eſta Villa, y Corte de Madrid à veinte

te y ſiete dias del mes de Marzo de mil ſetecientos y ſeſenta.

Doct. D. Manuel Gonzalez Ollero,

Corrector General por S. M.

TASSA.

DON Joſeph Antonio de Yarza, Secretario del Rey nueſtro Señor, ſu Eſcribano de Camara mas antiguo, y de Gobierno del Conſejo: Certifico, que haviendoſe viſto por los Señores de èl el Libro eſcrito en letra Guarani, intitulado: *Ara poru aguĭyey haba*, ò *Buen uſo del tiempo*, Obra poſthuma del Padre Joſeph Inſaurralde, de la Compañia de Jeſus, que con Licencia de dichos Señores, concedida al Padre Luis de Luque, de la miſma Religion, ha ſido impreſſo, taſſaron à ocho

ocho maravedis cada pliego, y dicho Libro parece tiene veinte y nueve, sin principios, ni tablas, que à este respecto importa doscientos treinta y dos maravedis; y à el dicho precio, y no mas mandaron se venda, y que esta Certificacion se ponga al principio de cada Libro, para que se sepa el à que se ha de vender. Y para que conste lo firmè en Madrid à veinte y nueve de Marzo de mil setecientos y sesenta.

D. Joseph Antonio de Yarza.

YA-

YAOCA

CO QUATIA PIPEGUA MOMBEU ha curitey yyohu haguamari henda papa haba reco rupi.

ACE rembiapo rãma ara ñabõngua-ra. Pag. 1.
Ara ramo teco rãma, p.4.
Pỹtũ namo teco rãma, p.6.
Miſſa rendu reco, p.9.
Roſario raa reco, p. 12.
Tũpã rope teyque ramo, p.17.
ñemõmbeu haba reco, p. 18.
ñemõmbeu renõnde angaipa abaetereco haba, p.28.
ñemõmbeu rire ramo guarãma aguiye-bete è haba, p.31.
Tũpãra reco mõmbeu haba, p.33.
ñemboe Tũpãra renõnde gua, p.37.

Tũ-

Tûpâra rire ramo guarâ ñemboe, p. 40.
Ace mânô aguĭyey haguâ rehe ñembo-
çacoi haba, p. 44.
Tûpâ rerobia haba, p. 50.
Hece yerobia ha, p. 52.
Haĭhu haba, p. 54.
Mbae apo pucu rupi ñemboe ha reta,
p. 56.
Arete ramo guarâma, ibid.
Mbae apo ĭpĭ ramo, p. 59.
Mbae apo môcôî ramo, p. 60.
Mbae apo mbohapĭ ramo, p. 61.
Teyque ramo, p. 62.
Yecoacu ramo, p. 63.
Arete renônde ramo, p. 64.
ñemboe ha ambuae ara ñabôngua, ibid.
Ara poru aguĭyey rehe quatia poromboe
ha marângâtu, p. 74.
Poromboe ha tenônde quatia marângâtu
môngueta hae hendu aguĭyey haguâ
rehe, ibid.

Se-

Arete tapia yeyberamo. §. I. Tûpâ ñandemoñâ hague, hae ñande anga reco ubicha rehe yeçaereco haba, p. 83.
Caaru ramo. §. II. ñande ângâ reco Tûpâ raânga ramo heco rehe, hae Jeſu Chriſto rugŭi repĭre ramo heco rehe yeçaereco haba, p. 98.
Lunes yeyberamo. §. III. Moñepeteî ramo hae ĭbápe guarâ ramo ñande ângâreco rehe yeçaereco haba, p. 108.
Caaru ramo. §. IV. Tûpâ gracia rehe yeçaereco haba, p. 121.
Martes yeyberamo. §. V. Angaipa guaçŭ reco rehe, hae hembiapo marândete rehe yeçaereco haba, p. 129.
Caaru ramo. §. VI. Angaipa mînî rehe yeçaereco ha, hae yyabaetereco haguama, p. 146.
Miercoles yeyberamo. §. VII. Teô rehe yeçaereco ha, p. 156.

Caa-

Caaru ramo. §. VIII. Teôngue ñemoñeê rehe, hae ara poru catu haguâ rehe yeçaereco haba, p. 170.
Jueves yeyberamo. §. IX. Tecocue rehe Jeſu Chriſto ñande mânô rupibe hae aracañỹ ramo yerure haguâ rehe yeçaereco haba, p. 181.
Caaru ramo. §. X. Angaipa mboacĭ araya haguâ rehe yeçaereco haba, p. 196.
Viernes yeyberamo. §. XI. Añaretamêngua teco acĭ rehe yeçaereco haba, p. 209.
Caaru ramo. §. XII. Purgatoriopegua teco acĭ rehe yeçaereco haba, p. 223.
Sabado yeyberamo. §. XIII. Teco orĭ apĭreỹ ĭbapegua rehe yeçaereco ha, p. 234.
Caaru ramo. §. XIV. Ace ângâ amotareỹmbara gui ñeguâhê haguâ rehe yeçaereco haba, p. 242.

Se-

Semana ymomõcõîndaba.

Arete ramo guarâma. §. XV. Tûpâ rerobia haba rehe yeçaereco haba, p. 256.
Mbae apo ĭpĭ ramo guarâma. §. XVI. Poroangaipace hegui quĭhĭye haba rehe yeçaereco haba, p. 264.
Mbae apo mõcõî ramo guarâma. §. XVII. ñemõmbeu haba rehe yeçaereco haba, p. 274.
Mbae apo mbohapĭ ramo guarâma. §. XVIII. Angaipa mboacĭ haba reco rehe yeçaereco haba, p. 284.
Teyque ramonguarâma. §. XIX. Angaipa reroyebĭ hatĭ reco mombeu ha, p. 296.
Yecoacu ramo guarâma. §. XX. Angaipa reroyebĭ rembiapo rehe yeçaereco haba, p. 306.
Arete renõnde ramo guarâma. §. XXI. Angaypa rehe yepoquaa bay rehe yeçaereco haba, p. 315.

Se-

Arete ramo. §. XXII. Tûpâ raĭhu rehe yeçaereco ha, p. 325.
Mbae apo ĭpĭ ramo. §. XXIII. Tûpâ hegui quĭhĭye haba rehe yeçaereco haba, p. 337.
Mbae apo môcôî ramo. §. XXIV. Tûpâ rôçâ haba rehe yeçaereco haba, p. 346.
Mbae apo mbohapĭ ramo. §. XXV. Mênda habarigûa Sacramento mboyerobia haguâ rehe yeçaereco ha, p. 354.
Teyque ramo. §. XXVI. Yecopia ha robaytî haba, p. 366.
Yecoacu ramo. §. XXVII. Tûpâ ñande Yara upe aguĭyeè haguâ poromboé haba, p. 375.
Arete renônde ramo. §. XXVIII. Tûpâ upe ñemboe haguâ rehe yeçaereco haba, p. 385.

Arete ramo guarâma. §. XXIX. Tûpâ raĭhu rehe yeçaereco haba amboe, p. 393.
Mbae apo ĭpĭ ramo guarâma. §. XXX. Yoaĭhu aguĭyey haguâ rehe yeçaereco haba, p. 402.
Mbae apo môcôî ramo guarâma. §. XXXI. Ace rete angaipaceray hegui ñepĭcỹrô haguâ reco mombeu haba, p. 410.
Mbae apo mbohapĭ ramo guarâma. §. XXXII. Teco marângâtu reropĭcopĭ haguâ rehe poromongeta haba, p. 220.
Teyque ramo guarâma. §. XXXIII. Tûpâ gracia reropĭcopĭ haguâ rehe yeçaereco haba, p. 426.
Yecoacu ramo guarâma. §. XXXIV. Tûpâ gracia Jeſu Chriſto ymboete haba rehe yeçaereco haba, p. 438.
Arete renônde ramo guarâma. §. XXXV. p. 450.

CO QUATIA MÔNGETA HARÂ, hae hendu harâ upe ñeê mîrî.

MBĭa reta opacatu Parana hae Uruguaĭ ĭgua, cherembiaĭhubete; na pecunûmbuçu reta ñote rûguâî, cuñâmbucu reta abe, cunûmî, hae cuñâtaî yepe tỹarôngue rehebe peycotêbê mêmê pemboe catupĭrĭ rehe, hae teco marângâtu bia rupi pendeco mboĭbi. Aypo râ rehe ânga ramò peê pabéngatu upe yquabeêmbĭ ramo oico co quatia mîrî. Chanico pe araquaa moangî reco rupi peê opacatu yepi pecanỹ teî haguâme peyco ângà: yepi ĭbĭpegua ytabĭbae, hae peñemoangaipaceray, hae Añâ caracatu abe yepi etey pemoangeco, Tûpâ ñande Yara moñemoỹrô hapebe pembotabĭ porara pende recóbo. Hae peê tecoquaa mînî recorupi ndiyabayri Tûpâ retâ bia hegui peyepea Añâ retâ rape rupi peñemoîngóbo.

Ay-

Aypo rehe nico peycotêbê mêmê pemboe aguïyey rehe, hae teco marân-gâtu rape rupi pendeco mboïbi rehe Tûpâ retâmebe penderobâhê haguâ rehe coïte angà. Heco raco (cheraï, hae cherayï reta) ace guembiapo oyabï, heco quaa eỹbo: heco abe raco nguî guataha mâmô oho ha bia quaa eỹmo, coterâ o îrû tïbeỹ ramo, oho ocañỹmbey haguâme ñote.

Aypobae rehe ânga nico ayquabeê peême co quatia mîrî; haè ângá peîrûnamo oicóne; haè pemboene; haè penderoatáne Tûpâ retâ bia rupi, Añâ retâ bia hegui pepeábo ângane. Ayebe ramoque tapemôngeta mîrî ara ñabô, na curiteî hápe rûguâî, mbegue catu; acoi uru ïù ha ñabê. Chatepico uru nomôcô çapïai ï, otî apïpe catu ï tïquïcue mînî oipïcï; haè rire hobaïba ymôcô mbeguébo ângà. Eguî rami abe ângà peê co quàtia mîrî tapemôngeta, hïçï ñabô

pe

pe pĭtuù, hece pe yeçaerecóbo, pe acâ-me, haè pe pĭápe ymoîngâtúbo ângà; haè omombeu peémene ara ñabô, mbae apo pucu ñabô, yyacĭ, haè roĭ ñabô penembiapo râma abe. Haè peporero-bia ramo, haè yñeê pe hendu ramo, hae-be catu ângà peicóne, Tûpâ gracia rehe peyecohúbo quie ĭbĭpe, haè rire ĭbápe hece pemaê angapĭhĭ haguâ apĭreỹma ne. Amen.

ARA PORU AGUĬYEY REHE

POROMBOE HABA.

Ace rembiapo râma ara ñabônguarâma.

Pag rupibe , oyeobaça ace , na oyabo : Imombeù catupiramo toyco, Santiſsima Trinidad, Tuba , hae Taĭra , hae Eſpiritu Santo , mbohapĭ Perſonas, hae Tûpâ moñepeteî ñote. Hae oñeçûbo , nâ teì : Aguĭyebete , che Yara, co pītûmbĭpe chemônge catupĭrĭ hague rari , mbae marâ hegui chepĭhīrômo : Ndeyteè cherecobe , cherete , che

ângâ , che maêndua haba , cheñeê , cheremimbota , cherembiapo opacatu ayquabeê ângà ndebe ; ndemoñemoĩrô eỹ haguâ momboita , mbae pabê açoçe nderaĩhubângà , nde año Tûpâ ndetè mbae pabê açoce haĩhupĭrâ ramo ndereco rehe ñote.

Oyeobaça rire timaêndua , omânô haguâ rehe , gueco rehe Jeſu Chriſto yerure haguâ rehe , tecoaçĭ añarêtâ mêgua rehe , hae ângapĭhĭ apĭreỹ ĭbápegua rehe rano. Hae oñeçûmo tohaâ pereî Oreruba , hae Tûpâ tanderaârô Maria Tûpâ Tuba upe omoña hague rehe , hae omânô pochĭ çapĭá hegui opĭçĩrô haguâ rehe , Sacramentos rehebe , y gracia reromanô haguâ rehe oyerurebo ângá. Tûpâ Taĭra upe , guecocue rehe yerure harâ ramo hecohape , tohaâ peteî Orĕruba , hae Tûpâ randeraârô Maria ambuae , nâ oyabo : che Yara Jeſu Chriſto, nde ne chereco rehe yerure harâma:

Aypo

Aypo rehe co ara eypotareme , Aña chembotabĭ ; tereyohu eme che mânô hape mbae yyabaybae chebe ndeyerure açĭ haguâma ângà. Tûpâ Eſpiritu Santo upe abe toñemboe ayporami , na oyabo: Eſpiritu Santo ore ângâ momarângâtu hara , mboraĭhu marângâtu meêngára, emoỹnīhê ânga chepĭà nderahĭhu pĭpe; tiyaguiye eme ângaypa raĭhu bay upe nde moỹrôteîbo ângà , nderaĭhu añongâtu tareco yepi chemânô hapebe ângà , che Yara.

Angel guaârô hara upe nâ tey : Angel marângâtu , che rerequa , cheraârô epe ângà ; chereçapè epe ; chemboe epe yepi ; chereco teremboĭbi, Tûpâ remimbota rupi chereroatabo ângà , aña hegui , hae mbae marâ hegui chepĭhīrômo ângà. Amen Jeſus.

ARA RAMO TECORÂMA.

GO hegui oçêmoque toho yyĭpĭbe-ramo Tûpâ rope, Miſſa rendubo, coterâ Tûpâ upe oñemboebo opĭà quî-rîrî mbĭpe. ñemoñeê oycoramo, tohen-du opĭà guetebo gueco aguĭyeyrâ rehe oñemombota hape. Tupâ reraha ramo haçĭbae upe toho hupibe ymboyerobia-bo, teco quîrîrîngâtu rerecobo. Cu-ruçu upe, hae Tupâçi raânga upe, Santos raânga upe abe toyeroyĭ yepi, ymboye-robiabo.

Oñomongeta pĭpe toyabĭquĭ eme guapicha reco, yñangaòbo, tomombeù-catu catu guapicha yepi. Tiyapu eme; bĭtebe Tupâ rera tohenôîrey eme. Aña opĭà raâramo, toyeobaçaboy, Jeſus toy-co ângà che yrûnamo chepĭtîbô ha ra-mo, oyabo. Toguereco abe ocotĭpe ĭ caray aña moñeguâhê haguâ, ângaipa mĭ-

mîrî mocañỹ haguâ rano. Toyecotiaha pochĭ eme guapicha rehe ; toyco eme ytabĭbae îrûnamo; toico rey eme;toguatateî eme marâ haguâ rupi. Toguereco yepi mbae guembiaporâ ; teco rey; hae guatateî nico ângaipa reta moñemoña hara. Toyabaetereco torĭ bay, apiray pochĭ , ñeê quĭá çandahe tomoçê eme oyuru gui; tohêndu eme yepe rano.

Toñemboçaray eme yporiahubae rehe , toTupâ mbae chupe , mbae reîmè reco rupi. Tûpâ mbae nico aña hegui, hae ângaipa hegui ñepĭcĭrô habete. Mbae pabê açoce ângaipa año oyabaetereçone , mboy guibe chugui oñeguâhêne ; ângaipa año nico Tupâ moñemoỹrôha , yyuca hare , ñande ângâ yucahara , tecoaçĭ apĭreỹme ymondo ha rano. Ocaru ramo rahorĭ bay eme ; timaêndua-catu ñande Yara rehe , aguĭyebete oyabo chupe , omongaru haguerari. Curiteî teî toyepĭa upi ñande Yara

upe oñequabeêmo : A Tûpâ chéyàra. Nde chemoñangara ; nde chetecobe meê hara chebe ; nde cherecobe yoco hara, nde chemongaru hara. Nde año nângà oroaĭhu mbae pabê açoce , nde moŸrô año aypoĭhu ; chepoeya eme epe ângà ângaipa pĭpe ; chepĭtĭbô epe catu, cheângaipa habângue morânguebo ângà. Eguirami oyepĭamondo ñande Yara rehene, ara guetebo rupi , hece omaênduà rerecobo.

PĬTÛ RAMO TECORÂMA.

ROsario Tûpâçi upe haâ rire , topĭtuù raybi guope ; toguata teî eme caàru pĭtûramo. Guope opĭtuù rire,oque renonde oñeçûbo tomomôhê acoy ara guecocue opĭape guare rehe , oñeêngue rehe , hae guembiapocue rehe oyeçareco catubo. Yyĭpĭramo : Aguĭyebeteteì ñan de yara upe ângaipa hegui , hae teô, hae

hae marã tetîrô hegui opĭcĩrô hague rehe, nâ oyabo : Chepĭa guetebo aguĭyebete yebĭ yebĭ hae ângà ndebe co ara cheporiahu bereco haguerî rehe, co pĩtûme chemarâ eỹ rerobâhê uca haguerari. Emeê ânga chebe ndegracia che recocue pabêngâtu rehe cheyeçareco haguâ, cherembiabĭcue ndebe yyohupà haguâ rehe rano.

Aypo rire toyeçareco mbegue guecocue rehe, opĭapegua rehe, oñeêngue rehe, guembiapocue rehe ; hae ângaipa amô yohu eỹramo, aguĭyebete tey yebĭ ñande Yara upe, opĭçĩrô hague rehe. Oyohuramo ângaipa guaçu amô aete, tucumbò poì rehe tohaânga, ymoâquĩtâ yebĭ yebĭbo, ângaipa guaçu reta reco rupi, curie oñemombeù ramo chugui, gueçaray hegui. Guecocue rehe oyeçareco rire, hae oângaipacue yohu rire, toñemboaci, ñande Yara upe opĭà guibe, na oyabo : Cheyara Jeſu Chriſto : Tupâ

pâ ndete ramo ndereco haba rehe, mbaè pabê açoce nde añongâtu haĭhupĭrâ ramo ndereco haba rehe ñote rano, amboacĭ, hae ayabaetereco chepĭàpe, cheñeê mbĭpe, cherembiapo pĭpe abe che ndemoỹrô teîngâtu haguera. Ang coĭte, nde gracia chepĭtĭbô ramo, nacheângaipa beychene, chemarângâtu catune, ndeporoquayta mboaye catupabo, nderaĭhu año rerecobo, opa mbaè poromoângaipa cerai hegui ayepeà yepiguarâmane, ndemoỹrô yebĭ potareỹmo, Paì abare upe abe opa cherembiabĭcue amombeune, peteî yepe ycoacu eỹmo, hece chequaytaba mboaye catubo ângà. Ndeñỹrô angá chebe nderuguĭ marângâtu rehe. Amen.

Tupâçĭ upe toñemboe, oque potabo, na oyabo: Tupâci marângâtu, nde ângà niâ ndereco marâneỹ nderemocañỹî ndemembi Jesus nderiepe yñemoña eỹmobe; hae tohaâ chupe peteî Oreruba,

ba, hae Tupâ tanderaârô Maria ; haè rire : Tupâçĭ marângâtu , nde año ângà nico , ndereco marâneỹ nderemocañîî ndemembĭ nderĭepe yñemoña ramo; hae tohaâ peteî Oreruba , hae Tupâ tanderaârô Maria : Tupâcĭ marângâtu , nde año niâ ndereco marâneỹ erereco yepi, nde membĭ nde hegui y á rire yepe , tey ypahape , Oreruba , hae Tupâ tanderaârô Maria raâ yebĭbo. Cobaè ñemboè ace oyporu ângaipa quiá hegui oñepĭcĭrô haguâma.

MISSA RENDU RECO.

MIſſa nico mbohapĭ mbae oyehe oguenoî : Yyĭpĭramo : Jeſu Chriſto rî haba Hoſtia pĭpe guete , hae oâng , hae Tupâ ramo gueco rehebe. Mbae hupiguarete nico Jeſu Chriſto ñande Yara Miſſa mbĭtepe Hoſtia pĭpe hî haba; na guaângába pĭpe rûguaî , hae te-

ca-

catuay catu oî gueco ete pĭpe , Tûpâ ramo gueco, hae ñanderamo gueco renoînângà. Ymomocoînda ramo oyco Miſſa Tûpâra habamo ; Miſſa pĭpe nico Pay abare yepi oTûpâra , hae Pay eỹngue omoTupara rano. Miſſa pĭpe Jeſu Chriſto omeê ñandebe guete , o ângâ, Tupâ ramo gueco rehebe ñande ângâ rembiù ramo hecocatu râma: Aypo rehe Miſſa upe Tûpâra haba yae. Miſſa pĭpe abe Tupâ Tuba upe oñequabeé Jeſu Chriſto ñande ângaipa repĭ ramo. Aypo rehe , mbae quabeê haba Tûpâ upe yaè chupe rano. Miſſa ñabô nico guete , guguĭ, o âng Curuçu rehe Tupâ Tuba upe guemiquabeêngue ñande ângaipa repĭ ramo oyquabeê yebĭ yepi Miſſa pĭpe oînângà.

Opa ara Ycaraybaecue o Miſſa rendune oyeupe haebe recorupi. Miſſa porombucu , toñemomaêndua Jeſu Chriſto recoaçĭcuerî rehe. Miſſa nico he-

hemimborarà raângaba. Bĭtebe Pay Hoſtia, hae Caliz rupi ramo, timaêndua ânga Curuçu rehe oupa, ñande rehe guecobe, hae gugui meê hague rehe aña hegui ñandepĭhĭrô haguâ rehe. A Tupâ cheyara, tey chupe, Cherembiabĭcue opacatu aña rembiquatiacue terembogue ângà nderuguĭ marângâtu pĭpe; toguereco eme mbae amô che manohápe, ndebe chemombeu ay haguâma.

Pay Abare Tûpâra ramo, haè abe toTûpâra opiápe, na oyabo: Cheyara aypĭcĭ potabe yepe biña nderete marângâtu chepĭàpe che ângâ reco catu râ nderehe guiyeceabo, nderaĭhu año rerecobo; hae aete na che marângâtuy, cheyara: Ayebe tereyque ângà che ângâ pĭpe aube, yñangaipa hegui ypĭhĭrômo, nderaĭhu rehe ymboyecohupa. Tereypĭçĭ ângà nderembia ramo, ndembae ramo yepiguarâma ângà.

Miſſa rehe raco Tûpâ gracia yayohu, ñan-

ñande ângaypa repĭ rângue Purgatoriope oyearo ñandebe; Tupâ ñande Yara Miſſa pĭpe ñande yerure haba omeê curiteîbe ñandebe. Miſſa rendu rehe oyepoquaabae gueco tabĭ curiteî omoatĭrô, aña upe ymbaraete, guete ângaipaceray upe ndiyaguĭyei, hae guete reco marâ habângue hegui oñepĭhĭrô. Purgatoriopegua oyehe Miſſa rendu ramo yñangapĭhĭ, hae tecoaçĭ hegui ocê ĭbape ohobo ângà.

ROSARIO RAÂ RECO.

SEis raco Tupâçĭ Roſario paû, coterâ yyaò yaò haba. Haâ catupĭrĭcehara diez yaò caba ñabô timaêndua mbae aguĭyei rehe. Yyaoca yyĭpĭbae pĭpe timaêndua Jeſu Chriſto recocue amô rehe, coterâ oçi hegui capiì aramo y á hague rehe; coterâ ĭbaĭtĭpe opià ângeco raçĭ hegui huguĭ çĭrĭ hague rehe ĭbĭpebe; coterâ cinco mil azotes ynûpâ hague rehe;

co-

cotera Serenta y dos ñuatĭmbucu pĭpe yñacâ apĭteraça hague rehe ; coterâ Curuçu rehe yyatĭca hague rehe rano : hae hecocue rehe omaêndùà ramo , toñemboaçĭ ângà , na oyabo Tupâçĭ upe : Tupâçĭ marângâtu , emeê ângà chebe ndemembĭ recoaçĭcue che ymboaçĭ catu haguâ , hae ymoĩrô evv haguârano. Aporâ rehe co ayquabeê ndebe co diez Tupâ randeraârô Maria.

Diez ambuae raâmo , timaêndua ngaipa reco abaete catu rehe ; ângaipa ico mbae nêmbacĭ quĭá rûnday , ñande ngâ mboabaetecatu hara , Tupâ gracia nocañy hara , Tupâ hegui ypeahara, heobe mocañyhara rano. Aypo rehe toyaetereco opĭa guibe , na oyabo Tupâçĭ pe : Eyerure ângà nde membĭ upe, tiyrô ângà chebe,che ângaipa hegui cheçĭrômo. Aporâ rehe co ayquabeê lebe cobae dies Tupâ tanderaârô Maa.

Diez

Diez ambuae raâ yebĭ ramo, timaênduà ângà omanô haguâ rehe, guete recorâ rehe omanô rire. Hatângay niãne, yroỹçâmbane, yyabaete catune, opacatu oñeguâhê chuguine, tuyu nê ramo ohone heco aguĭyeibebaecue yepe. Aypobae rehe omaêndua hape na tey Tupâçĭ upe: A Maria marâneỹ, eñangareco ângà che rehe chemanôha ára pĭpe, ângaipa hegui chepĭhĩrômo, Tupâ gracia Sacramentos pĭpe heromanô aguĭyei haguâ rehe.

Diez yaòcaba ymoyrûndĭ haba raâramo, toñemomaênduà guecocue rehe Jeſu Chriſto yerure haguâ rehe, Tupâçĭ upe na oyabo: Tereyco ângàque acoi ara nde membĭ robaque cheri ñeêngaramo, chebe ymoñĩrôbo ângà, Aña chemombeùay hara upe che aguĭye hegui. Aypo rehe ângà co ayquabeê ndebe co diez Tupâ tanderaârô Maria.

Yyaòcaba ymocinco ha rupi oñemboe ramo; Togueyĭ nûnga Aña rêtâme,

te-

tecoaçĭ acoipegua rechaca, toyeçareco acoy tata opa eỹbaerâma rehe. Acoy taço apĭreỹ opiá çuù çuù harâ,oĭbỹî mondorog ndorohará rehe, aracaebey acoi taçĭreco ñembote eỹ haguâ rehe, ypaû mîrî aube eỹ haguâ rehe rano, na Tupâcĭ upe oyabo: Tupâçĭ marâneỹ emoî ângà chereçápe yepi acoi tata apĭreỹ, chebe ypoĭhu ucabo ângà; taha eme ete ângà ângapĭhĭ quĭà mîrî poriahu rehe tata apĭreỹ che rete guetebo cay haguâme. Aypobae poĭhupape co aiquabeê ndebe co diez Tûpâ tanderaârô Maria chugui chepĭçĭrô haguâ rehe.

Yyaòca pahaba raâramo, timaênduà ângapĭhĭ pabeỹ ĭbapegua rehe, Tûpâ ñande Yara roba porâ apireỹ omaê haguâ rehe, Tupâçĭ roba porâ nûngareỹ rehe abe, ñemboaçĭ, coterâ tecoacĭ raĭcue mîrî yepe rereco eỹ haguâ rehe, na oyabo Tûpâçĭ upe: Maria marâneỹ, teco ângapĭhĭ yarete; chepĭtĭbô epe ângà,

ta-

tachembohopa eme ĩbĩpegua ângapĩhĩ quĩá moângî, ĩbĩtu rami oñeguâhêbae: Tachembohopa eme abe toba porâ raângà poriahu, ĩbápe poyye nde membĩ Jeſus roba rehe, hae nde roba rehe chemaê ângapĩhĩ apĩreỹ habângue morânguebo. Ayporâ rehe ângà co ayquabeê ndebe co nde Roſario marângâtu. Curiaùtamo ĩbapegua ndebe haâ ñabeî, che abe ahaâ ndebe raè. Ypaha etepe Cheyara Jeſu Chriſto tohaâ; hae ymombeu catupĩramo toico Santiſsimo Sacramento; haèrire Tûpâ tanderaârô Mburubicha; hae toyeobaça.

Tûpâ tanderaârô Tûpâ Tuba rayĩ.
Tûpâ tanderaârô Tûpâ raĩcĩ.
Tûpâ tanderaârô Tûpâ Eſpiritu Santo Eſpoſa.
Tûpâ tanderaârô Santiſsima Trinidad rogete. Amen.

TU-

TUPÂROPE TEIQUE RAMO.

TAyque ângà, Cheyara, nderope guiyeroyĭbo ndebe, nderera marângâtu mombeu catùbono.

Hae caray pĭcĭ ramo nâ tey : Co ĭ robaçapĭ rehe cheângaipa pague tocañ ângà, Cheyara.

Sacramento pohùbo oyqueramo. Ayeroyĭ àngà ndebe Cheyara Jeſu Chriſto, eupe Sacramento pĭpe chetĭreỹ ângapĭhĭ habamo ndepĭta haguerî rehe.

Santo Chriſto upe : Ayeroyĭ ndebe, Cheyara, hae oromombeùcatu, nde Curuçu rehe orepĭçĭrô haguerî rehe.

Hoſtia Pay hupi ramo, na ere Jeſu Chriſto upe. Ayeroyĭ ndebe, Cheyara Jeſu Chriſto rete marângâtu, nde niâ Curuçu rehe ore pâbê ângaipa repĭramo Tupâ Tuba upe yquabeêmbĭramo ereyco aracaè.

Caliz rupiramo:Ayeroyĭ ndebe Cheyara Jeſu Chriſto ruguĭ marângâtu ; nde niâ Curuçu rehe ymombucapĭramo eycobo , ore pabê ângaipa erembogue ângà aracaè.

Haerami Hoſtia ypa haba upe nâ ere: Nde pope amoî che ângâ, Cheyara , nde Tupâ hupiguarete niâ orepĭcĩrô epe ângà aracaè.

ÑEMOMBEU HABA RECO.

Oñemombeu catupĭrĭ potabae oycotêbê yyĭpĭramo oângaipa hague opocatu Pay upe ymboyequaa rehe, ypapa haba rupi , peteî yepe ycoacu eỹmo; hecoe coe haba rupi , heco ubicha haba rupi. Nomombeuychene mbaè rey rey; ndoyecopiaychene ; guapicha nomombeuaychene , guembiabĭcue año omboyequaane , ñemomîrî hápe. Haèrâ rehe guecocue opacatu rehe oyeçareco catu

rân-

rângêne, Tupâ poroquaitaba, hae Santa Igleſia poroquaita rupi oñemomaênduabo, oñeê mbĭpe, guembiapo pĭpe, hae opĭápe haça hague rehe; hae yyohu catu haguâ rehe, toñemomaênduà tenda gueco hague rehe, Tabape, coterâ ñû rupi, coterâ caàguĭ rupi gueco hague rehe; timaênduà abe gueco îrûngue rehe, oñomongeta hague rehe; mbaè guembiapocue rehe, oporoabĭquĭ hague rehe. Hae tomoînde înde Tupâ poroquaita raça hague ypapa haba rupi; opĭápeguare tomombeùè; ayporami abe oñeêngue tomboyequaaè, guembiapocue abe; cobae cheñeêngue, tey; cobaè che pĭàpeguare ñote, cobae yyayebaecue, oyabo. Toyecopia eme, haè catu, nache rûguaî, oyabo. Tomombeu guecocue Tûpâ rembiquaa rupi. Eguîrami gueco momohêngâtu rire, tobahê Pay upe; toñeçû, toyeobaça, hae opĭà guetebo: Cheyara Jeſu Chriſto, teì, Cheniâ nderaĭhupape

año , Tupâ ramo nde reco haba rehe año chemaêhape , nde año haĭhupĭrâ ramo, hae ymboyerobia pĭrâ ramo ndereco hape amboaçĭ , hae ayabaetereco cherembiabĭcue opacatu ; opa mbae yyabaetere-copĭ açoce ; hero yebĭ potareỹmo ângà; co àra guibe,Cheyara , nde chepĭtĭbô ramo namboyoapĭbeychene , opa mbaè poromoângaipa habagui ayepeà abe ranone , ndemoñemoỹrô yebĭ potareỹmo. Eneî ângà , Cheyara, ndeñĭrô chebe nde ruguĭ marângâtu rehe. Opa Pay abare nderecobia che quaitaguâ abe amomboy ymboaye catu haguâ chepĭa ñemomîrîngâtu hápe.

Ayporire catu toñỹpĭrû oñemombeùbô oTupâ poroquaita rupi guembiabĭ mboyehubo ypapa haba rupi. Imundabaecue oñemombeù renonde , tomboyebĭ yyara upe omunda hague , hae ymocañỹ rire ramo , tomeê hecobia ramo mbae âmô yyarera upe ; omunda hague mbo-

mboyebĭ eỹ ramo , noñemombeù catupĭrĭỹchene, Pay ndohobaçaychene, hae ñande Yara niñỹrôỹche chupene.

Haerami abe guapicha mohêrâquândaỵ hare oycotêbê oñeêmboyebĭ rehe, na guapicha guemimoêrâquândaycue upe rûguaî; oñeêngue rendu hare upe catu : Che raco ayeçapĭá ahê reco , coterâ hembiapo moângue mombeubo ndebe: Ayebe ererobiateî cheñeênguene,oyabo. Na yapu heçe ymopuâ rire ñote rûguaî oñeêmboyebĭne , hupigua mombeù rire yepe , haè añongâtu hecha rire ramo, coterâ hendu rire ramo : hupigua yepe niâ ñemîme bĭte oyco ramo,ambuae yquaaeỹ ramo, ndiỹabi açe guapicha ambuae upe ymombeu.

Guapicha amotareỹ hague abe omombeu opĭápe heçe oteôquay hague, hereco marâmbota haguene ; hece oyepĭ pota hague, yapu mopuâ hague , ymbae

mocañỹ hague, yñamotareỹhape hĩmba yuca hague, y coga rehe ñemboçaray hague rano. Nda aguĭyei, ayuca cherapicha rĩmba, coterâ amocañỹ ymbae é haba Pay upe; omombeù abene, yñamotareỹ mbape yyapo hague. Ycura pochĭ hague, hae ñeê ymotî hague abe, hae gu ramo heco, coterâ oçĭ ramo heco, coterâ gubicha ramo heco abe omboyequaane. Heco aguĭyei, coterâ ymboyerobiapĭ ramo heco mboacĭ hague abe omombeune. Y ñangao hague yapu rupi, hae hupi rupi yepe, hae año hecoquaa rire, ndicatuy yñangaò. Heçe ñemotareỹ hague abe omombeùne; heco tabĭ rechaca aetè oñemoâ ramo, na ângaypa rûguaî. Guapicha reco bay abĭquĭ haba, hete ñemoña haba, yñamo, Tuba, ychĭ, coterâ ymenda hague reco abĭquĭ haba yñamotareỹmbape.

Omendabae cue abe oñemombeune yoaĭhu eỹ hague rehe, yoehe ñemboçaray

ray hague rehe , Sacramento momarâ hague rehe , guaĭ mboè eỹ hague rehe, Tupâ rope ymbou eỹ hague rehe , heco tabĭ moatĩrô eỹ rehe , y guatateî , yñeê bay rerohaçâ hague rehe, gueco bay chupe hecha uca hague rehe , coterâ oñeê bay rendubuca hague rehe. Ayporami abe Yoerequa oñemombeúne oñangarecoha rehe oângata eỹ hague rehe , hecotabĭ moatĩrô eỹ hague rehe. Mbae rerequa abe,ymocañĩ hague rehe, hece oñemboçaray hague rehe , ymeê ngey hague rehe oñemombeu ranone.

Taĭ abe gù mboaye eỹ hague rehe, haĭhu eỹ hague rehe , ypĭtĩbô eỹ hague rehe , yñangaò hague rehe ; gubicha mboaye eỹ hague rehe , ymboyerobia eỹ hague , coterâ marâ ambuae gueco hague rehe chupe oñemombeùne. Guapicha , hae quîrîbae mboè pochĭ hague rehe abe. Eguîrami co ace oyeçarecone Tupâ poroquaita rupi , hae Santa Igleſia

poroquayta rupi, haçatei hague rehe oñemomaênduabo, Pay upe ymboyequaa catu haguâ rehe.

Angaipa âmô Pay hegui ycoacu rire, coterâ ymboyequaa catu eỹ rire, acoibae rangê omombeu chupe, ângaipa ambuaecue ymombeu pĭre rehebe, acoy ycoacu ramo, ymombeù pĭre; hae ycoacu guibe guembiapocue Pay ambuae upe ymombeù rire yepe. Chatepico peteî coacu hague rehe, ñande Yara peteî hemimombeù yepe nomocañîî chugui, ângaipa ambuae catu oyabo, ycoacu pĭpe, Sacramento momarâmo. Haè ramo acoy ycoacu haguerabe oTûpâra hague abe Pay upe omboyequaane, mbohapĭ, coterâ yrundĭ yebĭ aTûpâra, hae añemombeù teî co ângaipa coacu haguerabe, oyabo.

Ayporami abe ângaipa mboaçĭ catu hareỹ, hero yebĭpota hare, coterâ mbae omoângaipa hatĭ hegui oyepeàcereỹbae.

Eguî

Eguî rami oicobaecue omombeu Pay upene oângaipa mboacĭ eỹ hague, oTûpârabay hague; hae guemimombeucue, acoy arapebe. Peteî yepe nico nocañîî chugui, ymboaçĭ eỹ hague rehe, heroyebĭ pota hague rehe, coterâ acoy mbae omoângaypa hatĭ hegui, coterâ guembiaĭhu bay hegui oyepeà potareỹ hague rehe.

Oângaipa rehe oçarecocatu rire, omboacĭne, oyabaeterecone, hero yebĭ potareỹmo. Yyĭpĭramo Tûpâ moỹrô hague ramo heco ramo, heroỹrô hague rehe, guembiabĭ pĭpe yyuca hague rehe, opĭa hegui heytĭ hague rehe ĭbĭpegua mbae quĭa ângau rehe. Ma hî pipo co Cheyara mbae pabê açoce haĭhu pĭrâmbete, haè añongâtu heco aguĭyei, yporâ nûngareỹbae amoỹrô teîngâtu mbae bay quĭá abaetecatu rehe raè! Mahî ângà pico cherembiabĭ pĭpe ambopĭahu yebĭ che Yara upe hecoaçĭcuerî opacatu raè!

Nde-

Ndeñÿrô ângá chebe. Aguĭye ĭma ârami cherecocue ; ndayabĭbeyche aracaebey nde gracia chepĭtĭbô ramone.

Ymomôcoînda ramo omboaçĭne, heroyebĭ potareỹmo , oângà yuca hare ramo heco ramo , ymohûnday hare ramo , aña rayĭ ramo ymoîngo ha ramo heco ramo. Oyabaetereco abe Tupâ gracia oyehegui ypea hare ramo heco ramone , ymocañĩ hare ramo , hae aña rêtâme ymondo hare ramo heco ramo, tecoaçĭ apĭreỹ porara haguâme heytĭ hare ramo heco ramono ; ângapĭhĭ apĭreỹ ĭbápegua rehe oyecohu habângue momarâ haguera rehe abe.

Ymombohapĭ ha bamo , guete poriahu tata apĭreỹme ycay haguâ rehe omaê hápe abe , ñemboacĭ apĭreỹ opĭa yuca haguâ rehe omaê hápe rano. Mahî ânga pico ângapĭhĭ quĭa moângî rehe ahapota tata apĭreỹ cherapĭ haguâme raè! Ma torĭ mîrî bay rehe pipo acoy ângapĭ-

pĭhĭ çândogeỹ ĭbápegua aroĩrô guitecóbo raè ? Mahî âmopipo qui ĭbĭpegua tata poriahu reroôçâ quaaeỹmo, aroôçâquaa tata apĭreỹ che rete guetébo hapĭ yepiguarâma.

Oângaipa reroyebĭ eỹ haguâ abe opĭa guibe oyquabeê ñande Yara upe, mbae ambuaecue omoângaipa hatĭ hegui oyepea haguâmane. Na peteî Semana rupi, coterâ yaçĭ rupi, coterâ roĭ rupi heroyebĭ eỹ haguâ rûguaî, guecobe yacatu ymboyoapĭ eỹ haguâma ngâtu. Ypaháp̃e Pay oquaytague oângaipa repĭ ramo omboaye guorĭpápe, hae curîteî hápe abe ranone, gueçaray hegui. Co ângà nico ñemombeu catupĭrĭ haguâ reco, haè rupi oângà rehe ycaneôndebae omoñĩrô oyeupe Tupâ ñande Yara ne : oângaipa hegui oñepĭhĩrône ; Tupâ gracia rehe oyecohune qui ĭbĭpe, haerire ĭbape Tupâ ñande Yara ro-

roba rehe omaê pituêngâtu apĭreỹmamone. Amen.

ÑEMOMBEU RENONDE ÂNGAIPA abaetereco haba Tûpâ raĭhupápe.

JESVS Cheyara, chemoñangara, chepĭhĭrohara, cheñemoña eỹ mbobe cheraĭhu parete. Nde año nico ngaî, cheyara, heco nûngareỹbae, nde año heco ñeĭpĭrû eỹbaecue, nde año hecopa eỹbae, nde año heco pĭruçu popĭeỹ, yyapĭeỹbae; ndipori nico tenda âmô ndereco haeỹ, opa ndereco ubicha omoỹnĭhêmba opĭruçu apĭreỹ mbĭpe. Nde año, Cheyara, teco porâ opacatu; nde año yecha haba porâ pabêngâtu; nde año mboaca apĭreỹ, mbae eỹ hegui opa mbae moñangára; nde año ângapĭhĭ apĭreỹ; nde año mbae aguĭyei pabê rĭapĭ,

pĭ, yñemoñangába no; nde año araquaa apĭreỹ, opa mbaè oycobae, oycobae cue, hae oycobaerâ quaapára; nde año tecobe apĭreỹ; nde año mĩtũhê aguĭyei opacatu; nde año yerobia aguĭyei haba; nde año mboraĭhu porâ apĭreỹ; nde año mborerequa rapicharẽỹ; nde año poroporiahubereco pabẽỹ, ore ñemoña eỹmbobe ore raĭhu parete.

Hae mahîngâtu pico, cheyara, ârami nde reco quaábo yepe, yepi nde rehe añemboçaray, nde moỹrô teîngâtùbo, nde raĭhueỹ, nde mboyerobia eỹ rerecobo râè! Mbae poriahu nderemimoñangue rehe año chemaêndua, hae cheporoaĭhu areco yepi, nde pĭa poroaĭhu apĭreỹ moñepũ ñepũ acĭ catu teîbo ângà. Marâ ñabê chebe ndereco hague rehe pângâ rae, Cheyara? Mahîngâtu pico cheraĭhu hague apĭreỹ robai ramo, nde moñemoỹrô rehe año cherecobe, chepĭà, chearaquaa moângî ayporu teî

gui-

guitecóbo rae, cheyara ! Hae mbaerâ ângà pico tecobe aypota bĭte aù ndemoñemoỹrô mbĭpe ? Curiaù tamo che nde moĩrô eỹ mbobe cuehebe ayequĭî guîmânôbo raè , nde moỹrô potareỹmo. Ndiyabi , cheyara , chetî racĭ hegui nde cotĭcotĭ chemaê bĭte habângue ; ĭbĭ rehe año mĩmba rami cherecocuerari ; yñaruâ chemânô co ára guibe , Cheyara ; coterâ acoi cuña Magdalena ñabê aube tayeitĭ ĭbĭ rupi nde pĭ marângâtu rehe guiyeyurumboyábo , chere çaĭ pĭpe ymboyahupa ângà , nde moỹrô hague abaetereco raçĭ hegui. Cheyara,ayabĭ mîrî eỹ ângà ĭbaga rembiecha ramo , nde rembiecha ramo rano ; ndiyabi che ycoacu : ndebe año ayabĭ , nde rembiecharamo che ângaipa, nde poĭhu eỹ , hae nde hegui che tî eỹ rerecóbo ângà. Cobae ño ypa habamo toico , Cheyara. Aguĭye ĭma,co ara guibe nde raĭhubari año tayco , nde remimbota rehe , nde mboyerobia rehe año ra-

rano. Opa mbae nde moỹrô hague hegui ayepea yepiguarâmane, yyabaeterecóbo, chugui guiyeguarùbo, aracaebey yporângereco potareỹmo. Eneî Cheyara, nde ñĩrô ângà chebe nde ruguĭ marângâtu rehe; chepĭtĩbô epe ângà nde gracia pĭpe cherecobe yacatu chemânô hapebe cherembiabĭcue reroyebĭ eỹ haguâmari: nde raĭhuba año, hae nde remimbota mboayecatu haba año apĭreỹmamo rerecóbo ângà. Amen Jeſus.

ÑEMOMBEU RIRE AGUIYEBETE *è haba ñande Yara Jeſu Chriſto* upe.

MBae pico cheri nde rembiapocue curi raè, JESUS che Yara? Marândete nde cotĭcotĭ apohare upe pico nde ñĩrô curi raè, hobaçábo, chugui yñângaypa yorábo, ymocanĩmbábono? Nderuguĭ marângâtu repĭ rehe pico erem-

eremboyecohu , nde gracia meêbo ychupe , nde raĭ ramo hereco yebĭbo ? Marâ ñabê pico che ângaypabiyaretè ayco ângà ndebe co ara guibe coĭte ne , chebe ndeñĭrô haguerî robay ramo ne , Cheyara ? Aguĭyebete yebĭ yebĭ ae ângà ndebe che pĭa guetebo , che poaca guetebo, opa cherete , che ângá guetebo , che araquaa , hae cheremimbota opacatu amboyebĭ ndebe , nde raĭhubari año co ara guibe yporu haguâ rehe. Opa Angeles marângâtu , opa Santos ĭbápe , hae ĭbĭpegua nderaĭhu çandogeỹ , nde çĭ maraneỹ nde raĭhu haba abe amboyecea ângà ndebe aguĭyebete che è habari, ndebe yquabeêmo , chebe curi nde ñĭrô haguerî rehe. Enei ângà JESUS che Yara , nde ruguĭ marângâtu rehe chebe nde ñĭrô hague ñabê , che pĭtĭbô epe ângà nde gracia yrângue eỹbae pĭpe , co ara guibe nde moỹrô haguâbeỹ rehe che manô hapebe ; opa mbae poromoângaypa

ha-

hatĭ hegui cheñeguâhê rehe ranô. Curi au tamo guetebo ayeroba teçaĭ ramo raè, nde moỹrô hague râpîrô haguâ rehe raè: Curi au tamo mboraĭhu mêmê ramo abe ayeroba, chebe nde ñĩrô hague rehe nderaĭhu apĭreỹ haguâ rehe, JESUS Cheyara. Amen.

TÛPÂRA HA RECO MOMBEU HA.

O Tûpâra aguĭyeibae râma, oñemombeu catupĭrĭ rire, oñemoçaênane opĭápe Jeſu Chriſto rei que haguâ rehe oçarecóbo. Tûpâcĭ marâneỹ guope yho ramo biñaè, Santa Iſabèl oñeñondĭî: Mbae pico mbae! Cheyara cĭ tecatuy ângà pico añeîngâtuî che rechá-ca yturi raè! Ma che mbae ângaubî amo pipo che marângâtu, che pohúpa ytu haguâ rehe raè? Guope ñote yepe Tupâcĭ reyque ramo biñaè, Santa Iſabèl oñemondĭî. Marâ hey amo pipo, Tûpâ

ñande Yara tecatuay opiãpe heyque ramo raè ? OTûpãrabae piãpe ângà nico oyque Tûpã Tubaraĩ, Tûpãcĩ Maria marâneỹ membĩ, ĩbaga, hae ĩbĩ moñangára, ĩbapegua pabê rubicha, mbae pabê yara oyque, na ymarângâtu haba rehe rûguâî, oporoaĩhu racĩgui catu oyque ângà ypĩàpe, y ângâ momarângâtu haguâ rehe, ogracia rehe ymoĩnĩhê haguâ rehe ; yñangaipa hague mocañĩ haguâ rehe chugui, heçapè haguâ rehe, ymoeçâî haguâ rehe, y Tûpã rerobia haba mboyepĩtaço haguâ rehe, Tûpã rehe yyerobia haba, ĩbape yqũĩreỹ haba moñemomburu haguâ rehe, Tûpã rehe ymaêndua haba mboacúbò haguâ rehe, y Tûpã raĩhu haba mopĩatã haguâ rehe, hae yrûmo haguâ rehe chupe, hecobe yoco haguâ rehe, hae apĩreỹmamo ypĩho haguâ rehe chupe ranô.

Co ângà nico Tupã ñande Yara ru haba oTuparabae piãpe. Aypo rehe oñe-

oñemomîrî guaçu hápe oñemboçacoyne o ângâ quïaóbo, ymoporâmo, guembiabïcue mboacï catu pïpe, heroyebï eỹmbïpe, ângaipa mîrîngue hegui yepe oñepïhïrômo. Tupâ rerobia catu pïpe abe o ângà omoatïrône, haïhupï mbae pabê açoce, hece año oyerobia pïpe ranô; chugui oñenotî mîrî eỹ renoîna, ymoïrô hague rehe, ïbagari yepe omaê potareỹmo. Nde ñïrô ângà chebe ângaipabiya rete upe, na che marângâtu ângà chepïápe ndereyque haguâma, Cheyara, oyábo chupe.

Toyquaa abe oTûpârabae râma, ñande Yara oyeupe yñemeê guetébo, na o pêhêngue rûguâî. Hae ypiàpe oyquebo oyepïpe gueco reroba haba. Tembiù ñande rembiporu yahecoreroba ñanderoo ramo ymondóbo; co tembiù marângâtu aete ndoyerobay ñande ramo; haè catu ñandereco reroba oyepïpe, gueco rereco ucábo ñandebe; Jesu Chriſto

ramo , hecegua ramo , haângà ramo ñande moíngóbo ângà. Aypo rehe co oñemomîrî guaçu ete ñande Yara upene, ñyrô haba rehe oyerure chupene , y gracia rehe abe , o ângà mboyegua aguĭyey haguâ rehe, o pĭpe heyque aruâ haguâma ângà.

OTûpâra rire Aguĭyebete tey ñande Yara upe ñemomîrî rapicharey mbĭpe, tomeê chupe guete guetébo , heçegua pabê rehebe. Tomeê ângà guetebo abe o maêndua haba, guemimbota, hae o araquaa haba rehebe. Opĭa toyuca catuî ymoîrô hague mboacĭbo. Toyerure chupe y gracia rehe , aracaebey oângaipabey haguâ rehe , haĭhu año rereco haguâ rehe yepiguarâma. Mahî amo pipo , che rete , che pĭa , che reça , che maêndua haba , che araquaa haba , che poroaĭhu haba Jeſu Chriſto ramo oyeecoreroba-baecue , hendague , ypĭtuù hague , che ymongĭa , ângaipa rehe yporu yebĭbo, oyá-

oyábo Tupâ upe, oñemeêmbábo, qui ĭbĭpe haĭhu haguâ rehe, ymboyerobia haguâ rehe, haere ĭbápe heçe oyecohu haguâ rehe, na mbuyape morôrîngue guĭpe herecobo rûguaî, hoba rehetey omaêmó catu yepiguarâma. Amen Jesus.

ÑEMBOE TÛPÂRA RENÔNdegua.

AROtî mîrî eỹ, hae aropîrî mîrî eỹ yepe ranô, nde Mesa nde poromongaru ângapĭhĭ nûngareỹ upe che bâhê, Cheyara Jesu Chriſto mborerequa yarete, ndayohubi ângá nico mbae aguĭyei âmô che reco pĭpe cheyerobia haguâ, nde porerequa apĭreỹ rehe guiyerobiábo ño ângà nico abâhê mbota ndebe, Cheyara; heta yebĭ ayquaa, che nde moĩrô hague. Che pĭa, hae che rete niâ ahecha yquĭá matete cherembiabĭcue

tetîrô rehe ; che maêndua haba abe nda-recoy ângà nde rehe yepi , ĩbĩpegua mbae bay rehe año ; che yuru abe nde mboyerobia habânguépe , mbae bey bey quĩà rehe año ayporu teî guitecóbo yepi; aypo rehe che pîrî mîrî eỹ nde hegui, cherecocue rehe yerure harâ ramo nde reco ramo. Hae aetè che pĩhĩrô ha ramo abe nde reco ramo ; abâhê ângà ndebe yerobia hápe ângaipa rèta rehe guibohũîta yepe ; abâhê ângà nde pĩ guĩpe guiyeitĩ-bo , Cheyara , taçĩbò poriahu ñabê , nde che mboguera haguâ rehe. Eneî ângà, Cheyara , Curuçu rehe cheri nde mânô hague rehe che cotĩ cotĩ ndereça poro-poriahubereco ya rerobábo ângà ; nde ângà nico cheri nderuba upe Curuçu re-he nde roo , hae nde ruguĩî che ângaipa repĩ ramo ereyquabeê carâmbohe ; hae ângabe eupe Sacramento pĩpe ereyqua-beê yepi eînângà che ângaipa cañỹ ha-bamo. Nde maêndua ângá , Cheyara,

nde

nde remimoñangue poriahubî nde remipĭcĭrôngue rehe nde ruguĭ marângâtu pĭpe. Amboaçĭ, hae ayabaetereco mîrî eỹ ângà nico che ângaipa opacatu nde moĩrô teî hague, Cheyara. Co ára guibe tenico che pĭa guetébo amomboy aracaebey herôyebĭ eỹ haguâma, nde raĭhuba año rereco haguâ ranô. Curiau tamo che ângâ ereyohey ângà hembiabĭcue quĭa mocañỹmbábo chugui, nde gracia pĭpe ymopôrâbo ângà, nde Meſa upe chebâhê aguĭyei haguâmî rehe. Curiau tamo, Cheyara, nde rete, hae nde ruguĭ marângâtu co ara cherembipĭcĭ pota che ângaipa cañỹ habamo chebe heconi ângà raè. Aye tamo chemaêndua haba bay quĭá pabê moñeguâhê ha ramo abe che rete racubò ângaipaceray morôỹçâ ha ramo, ymocañỹ ha ramo abe heconi ângá raè, Cheyara. Hî ângà tamo nde rete poru haba co Sacramento pĭpe teco marângâtu pabê nde remiporân-

gereco ñembopĭahu habamo chepĭápe heconi ãngà raè, opa mbae marã hegui che ãngà, hae cherete ñepĭhĩrõ habamo abe coĭte heco ãngà raè, Cheyara. Amen Jeſus.

TÛPÂRA RIRE GUARÂMA ñemboe.

AGuĭyebete ãngà hae yebĭ yebĭ ndebe, Cheyara, nde rete marângatu pĭpe chepoy haguerari, ângaipabiya rete chereco ramo yepe, na che rehe mbae aguĭyei recha hague rehe rûguâî, nde marângâtu, hae nde porerequa apĭreỹ racĭ hegui ñote catu. Eneî, Cheyara, co che rehe nde porerequa haguerîque toyeroba eme ãngà chebe chemboaraquaa uca haramo; toyco catu yepi che rehe ñeênga ramo ndebe, ñỹrõ habari oyerurébo yepi; toyco che yepoquaa bay tetîrõ che ângâ hegui hequabò ha ramo, ymocañỹbo

ân-

ângà ; toyco che roo ñemombotaceray pabê apïpï ha ramo , ymoquîrîrîbo ângà ; toyco ñemomîrî haba , yoaïhu haba, nde raïhu haba abe ñeîrûmo habamo chebe. Toyco abe ângà che rete che ângâ rehe ypûâceray hatï moquîrîrî ha ramo , ymboaguïyepábo ângà ; toyco abe ângá che amotareỹmba pabê hechapï, hae hechapï eỹ hegui chepïhïrô ha ramo nô.

Toyco abe ângà nde rehe año cheyecea habamo , yepi nde raïhu habamo, nde ri chemaêndua apïreỹ habamo , ndeñeêmboaye catu pabamo che recobe yacatu , hae rire che recobe paháp̃e nde raïhu año reromânô aguïyei habamo. Amen Jeſus.

Añemondïî mîrî eỹ ângà co , Cheyara , che rehe nde poraïhubari ; ndahecha habi nico , ndahêndu habi yepe , mabae âmô guaï guoo pïpe yyopoy aracaè. Nde aetè co ara na nde raï nde mboyerobia

bia hare âmô rûguâî nde roo tecatuay pĭpe ereyopoi, che ângaipabiya rete, nde moỹrô hare yepi nde hegui ucupe oân-gaypaceray rerahabo oyepeabaecue, nde gracia mocañỹ hareraù catu nico nde rete pĭpe ngaî eremongaru, eyeguaru eỹmo chugui, Cheyara, acoy nde gracia reroyaba hare, tayaçu rocaype heytĭ hare, tuyu nêmbay ângapĭhĭ quĭá rehe oyebĭcabaecue; acoibae co, Cheyara, ereyopoi co ara, na nde rete pehê mbĭpe rûguaî, guetébo catu eremeê chupe ymongarùbo ângà. Aypo rehe nico na cheñeêray, na che rembiaporay, na che araquaabey yepe. Mahî amo pipo, Cheyara, chebe nde ñemeê yeahoce rire yepe, cheracâteỹ teî aù ndebe che rete poriahu rehe, chemaêndua, hae chepo-roaĭhu moângî rehe raè! Añeîngâtuî, Cheyara, co nde poroaĭhu nûngareỹ che reytĭ, che mboaguĭye, nde mbae ramo, nde rembia ramo chemoîngóbo.

Eneî

Eneî ângá, Cheyara, teremoâruâ ângá che rete hecegua opacatu rehebe nde mbae tee ramo herecóbo. Eypĭcĭ ângà che ângâ poriahu, yyaraquaa rehebe, ymaênduá, hae yporoaĭhu moângî rehebe nde mbaèî ramo, ndeîrû namo henoîna ângà yepi, nde hegui aracaèbey yyepeabeỹ haguâ rehe. Mahî amo pipó che pĭpe nde reyque rire, cheri nde yecea rire yepe, Cheyara, ayepea bĭte nde hegui, che rete, hae che pĭá aña rehe heroyeceábo, ângaipa rehe yporu yebĭbo raè? Curiaù tamo che ângâ rângê che rete hegui oyequĭì ohêmo chugui raè, ayporami che yporu yebĭ hegui, Cheyara. Marâ ñabê amo che rete, che pĭa abe nde mbae tee, nde rendaguerî, nde yecea hague ranô che ymongĭa yebĭ raè! Nderi año yñaruâ yepi yyeçea, nde raĭhubari ño yporu, nde ñeê mboayebo ño ranô hereco qui ĭbĭpe, hae rire ĭbápe, &c. Amen Jeſus.

AçE

AÇE MANÔ AGUĬYEY HAGUÂ rehe ñemboçacoì hába.

PEteî año ângà co nde ângâ , cherĭbĭ ; haè ocañỹramo yepigua râma ocañỹne ; ndipori hecobiarâ ambuae. Peteî yebĭ abe eremânône , eremânôbay ramo ângaipa guaçu pĭpe , yepigua râma abe erecañỹteî aña yrûnamo tata apĭreỹ porarábone. Aypo rehe , cherĭbĭ, eñemboçacoy , nde recobe catu ramobe. Emânô nde recobe pĭpebe. Mbae peteî yebĭ año yyapopĭrâ rehe raco ace oñemboçacoy , oñeaângà porarábo , tayabĭ eme cherembiapo , oyábo. Ma bĭtebe ace manô haguâ rehe. Mburubicha âmô nde quay ramo, cherĭbĭ, mbaeỹbô haguâ rehe peteî año ù ĭ mombo pĭpe : ereñỹbô ramo Mburubicha ramo ereycone : ereyabĭ ramo , tata guaçúpe oroytĭ nde rapĭbone , aypo e ramo ndebe, marâ ñabê amo ere-

ereñeaângà eycobo ? Ara guetébo amo nde ruĭ , hae nde rapa eremoâtĭrô , ara guetébo amo ùĭ mombo rehe ereñeaângá , nde pĭá guibe amo Tupâ erehenoî, ychĭ marâneỹ , Santos opacatu rehebe nde pĭtĭbô haguâ rehe. Ndepĭatĭtĭ mĭrî eỹ amo eicobo ângà , tata guaçu , mbaeỹbô eỹ ramo , nde cay haguâ hegui nde yepoĭhupápe.

Æguîrami abe , cherĭbĭ , tereñemboçacoy nde mânô aguĭyei haguâ rehe. Eñeaângà porara. Arete guaçu ñabô aube tereyepĭa mongeta nde mânô haguâ rehe , oîme pipo mbae che rembiabĭ âmô heromânô haebe eỹ bae ? Oîme pipo mbae yyabaibae co ára chemanô ramo Tupâ yerure acĭ haguâ chebe ? eyábo. Oîme ramo nde ângapĭhĭ ha eỹ âmô, teremboaçĭboy , hero yebĭ potareỹmo, Tupâ moỹrô hague ramo hecohápe , hae curiteî teremombeu Pay upe , hece eyeobaça ucábo.

Tan-

Tandemaêndua abe ângà , cherĭbĭ, Jeſu Chriſto mânô hague rehe , teô y pĭa moângecoacĭ hague hemimboraracue rehe. Jeſus Cheyara , Teô nde pĭá moângeco acĭ haguerî rehe tandemaêndua ângà chemânô haguâ rehe tachepĭtĭbô epe ângá , nde raĭhu , hae nde gracia che heromânô haguâ rehe ; nde mânô haguerî , Cheyara , toyco ângà chebe che recobe apĭreỹ ramo ; nde pĭá ângeco acĭ catu haguerî toico ângà che ângapĭhĭ habamo , che amotareỹmba hegui che ñepĭhĭrô habamo ranô , eyabo yepi chupe açaye ñabô , ñeçûngà pu ramo , hae nde que renônde ranô.

Tupâcĭ marâneỹ rehe abe tandemaêndua ângà yepi ; eñemeê chupe hembiguay ramo , yñangareco ha ramo. Arañabô , y Roſario ehaâ chupe nde pĭa guibe , nde manô aguĭyei haguâ rehe eyerurebo chupe : Eñemboe ângà ore rehe Tupâçĭ marâneỹ ânga , hae ore mânô

mbo-

mbota ramo abe, nde e ramo, Tûpâ tanderaârô ñabô. Tûpâçĭ raĭhu haba, cherĭbĭ, ângapĭhĭ rapichareỹ omeê omânô mbotabae upe. Nomanô bayche Tupâcĭ raĭhu parane : nocañîîche marâbe ramo yepene. Ayebe ramo, cherĭbĭ, chaĭhu ângà Tupâcĭ marâneỹ nde pĭá guetebo, y Areteguaçu ñabô eñemombeu, hae eTupâra ymboyerobia hápe. Sabado ñabô eyque Miſſa, hae *Salve* hápe, Roſario raâbo chupe, hae yporiahubae upe Tupâmbae eyapo, haĭhupápe.

S. Joſeph, S. Miguèl, Santo Angel nde raârôha rehe abe tandemaêndua ângá yepi, nde mânô haguâ ara pĭpe nde rehe yñangarecobe haguâ rehe eyerurebo chupe ; y Arete guaçu pĭpe eñemombeu, hae eTûpâra ymboyerobia hápe. S. Ignacio, S. Xavier, S. Pedro rehe abe tandemaêndua ranô, nde pĭtỹbô haguâ rehe eñemomboriahubo chupe. Santa

Bar-

Barbara upe abe eñemboe yepi , Sacramentos reromânô aguĭyey haguâ rehe. Anguera marângâtu rehe eñemboe , hae eMissa rendu , eTûpâmbae , hae opa nde reco porialu eyquabeê Tûpâ upe hece , tecoacĭ hegui henoçê haguâ rehe, ĭbápe heraábo ângà. Omânômbotabae rehe abe yepi ndemaêndua , Tupâ upe heçe eñemboébo. Aye yporiahubae poriahubereco ha rae , añeîngâtuî yporiahubereco pĭ ramo oyco haè abe ra nône , hey nico Jesu Christo , cherĭbĭ. Ndohechagiche ñande Yara nde mânôbayne , angue , hae omanombotabae nde ñemboe pĭpe , hae nde rembiapo pĭpe nde ypĭtỹbô ranô.

Nde mânô haguâ ara pĭpe nde recorâ rehe , coterâ nde rembiaporâ rehe abe tereyepoquaa , nde recobe catu ramobe, cherĭbĭ. Aypo rehe pĭtû ñabô nde que renônde , tereyeobaça ; hae eymoâ ndecoê eỹ haguâ ; opa mbae ĭbĭpegua upe:

pe-

peñeî peicobe catu ângaque, che co opoeya ĭma guihobo tecobe ambuaepe, pendechabeỹ haguâme, tere chupe. E Tûpâra, hae ñandĭ caray abe eypĭcĭ nde pĭàpe: Curiaù tamo che marângâtu raè, Cheyara, che pĭa poriahu bîme nde reyque haguâ rehe raè! Sacramento ñandĭ caray rehe teremocañỹ ângà che ângaipa hague, Cheyara. Nde pope che ângâ amoî ndebe, ymboyebĭbo. Tereypĭçĭ ângà nde mbae ramo herecobo, hembiabĭ rehe nde maêndua potareỹmo. Tupâcĭ marâneỹ, S. Joſeph, S. Miguèl, che Santo Angel, Santos opacatu, pe pope che ângâ amoî peñangareco habamo, tocañỹ teỹ eme, taperaha catu ângà peîrûnamo ĭbápe Tûpâ roba rehe ymaê ângapĭhĭ çândogeỹ haguâme. Amen. Hae *Jeſus Maria*, *Jeſus Maria*, *Jeſus Maria* eyabo, tereque coĭte.

Nde recobe catu pĭpe abe tereyepoquaa Tûpâ rerobia haba rehe, hece ye-

robia haba rehe, haihu rehe, nde ângaipa mboacĭ rehe, yyabaetereco rehe mbaè pabê açoce, heroyebĭ potareỹ rehe, Tupâ remimbota rehe nde remimbota mboyoya rehe, hemimbota año mboaye potabo. Nde amotareỹ mbara upe tandeñirô yepi nde pĭà guibe, nde remiamotareỹngue upe abe ñỹrô haba rehe tereyerure ñemomîrîngâtu, opacatu mbae ĭbĭpegua hegui nde pĭà tereypea, ĭbapegua rehe año ymoîbo, Tûpâ ñande Yara año rechangaù rerecobo ângà.

TÛPÂ REROBIA HABA.

TUpâ Cheyara, che moñangâra, marângâtu apĭreỹ, hae araquaa apĭreỹ rano; Porombotabĭ eỹmbae, hae oñembotabĭ eỹmbae abe; Aypo rehe arobia nde ñeêngue opacatu ymoherâ eỹmo. Arobia Tûpâ moñepeteî ramo, hae mbohapĭ Perſonas ramo abe nde reco,

Tuba,

Tuba, hae Taĭra, hae Eſpiritu Santo ramo, mbohapĭ Perſonas, hae Tupâ moñepeteî año.

Arobia abe nde ñeêngue ramo heco ramo, Taĭra Perſona ymomocoîndaba Eſpiritu Santo rembiapo rehe Señora Santa Maria marâneỹ rĭepe yñemomîtâ hague, ymembĭ tee ramo oñemoîngobo, ore reco poriahu Tupâ raĭ ramo gueco rehe ymboyeceabo. Arobia abe oçĭ hegui y á hague, oçĭ gueco marâneỹ rereco ramo yepe, hae ore ângaipabagui orepĭcĭrô haguâ rehe, Curuçu rehe ymanô haguerî rano.

Arobia abe ára ymombohapĭ haba pĭpe hecobe yebĭ hague, ĭbape yyeupi hague, Guba acatua cotĭ oapĭbo; hae ara cañỹramo oycobebae upe, hae omanobaecuera upe abe hecocue rehe oyerurebo tu haguâma. Aypora rehe arobia teôngue opacatu recobe yebĭ haguâma, hae yñangaipabaecue añarêtâme teco açĭ

apĭreỹ porarabo yho haguâma, hae ymarângâtubaecue ĭbápe tecohorĭ pabeỹ rerecobo, yho haguâ rano. Hae arobia abe Santa Igleſia Sacramentos rehe ângaipaba cañĩ; hae Pay abare Miſſa mbĭtepe Jeſu Chriſto ñeêngne raâ ramo mbuyape, hae câguî reco mocañỹ, hae hendaguepe Jeſu Chriſto rete, hae huguĭ ñemoîngo ĭbape oî ñabêngâtu. Arobia abe Santa Igleſia rembirobia opacatu, Tupâ oporombotabĭ quaa eỹ mbae, hae oñembotabĭ eỹmbae ñeêngue ramo heco ramo.

ÑANDE YARA TÛPÂ REHE yerobia ha.

Tûpâ Cheyara marângâtu, hae poroporiahubereco apĭreỹ, mboaca apĭreỹ rano, guembiquabeê mbĭpe oporombotabĭ quaa eỹbae ramo ndereco ramo ayerobia nderi che pĭá guetebo nde che

chepĭtĭbô haguâmî rehe , nde gracia chebe ymeê haguâ rehe, hae che ângaipa hague che hegui ymocañĩ haguâ rehe rano Jeſu Chriſto ruguĭ marângâtu , hae ymanô haguerî rehe rano : ndimombeù habi , ndipapa habi yepe cherembiabĭcue , Cheyara ; hae aetè , nde marângâtu haba , nde poaca haba, nde poroporiahubereco haba catu tubichabe che ângaipa guibe ; yñaruâ yepe biña añarêtâme che mondo ; haete nde raĭ Jeſu Chriſto guguĭ omombuca che ângaipa repĭbeẽmbabo ndebe. Teremaê eme ângá , Cheyara , cherembiabĭcue rehe , nde poroporiahubereco apĭreỹ rehe , hae nde raĭ Jeſu Chriſto ruguĭ rehe , che rehe ymanô haguerî rehe catu teremaê ângà , hae tandeñỹrô co ângaipabiya poriahu , nde remimoñangue upe , yñangaipa hague mocañỹmbabo chugui. Eypotareme, nde raĭ caneô hague cañĩ teî , tahorĭ eme che moatareỹmbara , hae nde moatareỹ

mbara abe, nde remimoñangue, hae nde raĭ manô hague rehe oñemboçarayta. Tipanê eme ângà, Cheyara, nde rehe año che yerobia haba; chepĭtĭbô epe ângá nde gracia pĭpe nde raĭhu reromanô haguâ rehe, hae rirè ĭbápe nde rechacaba rehe cheyecohu apĭreỹ haguâ rehe rano. Amen Jeſus.

TUPÂ RAĬHU HABA.

MBae aguĭyeĭ mîrî poriahu yepe raco haĭhupĭ, hae ymboyerobiapĭ; hae Tupâ ñande Yara mbae pabê açoce heco aguĭyeibae yporâbebae año ndahaĭhu habi, hae nimboyerobia habi! A Tûpâ Cheyara. Mbae pico mbae cheremiaĭhu, nde raĭhu eỹmo raè? Nde año nico Tûpâ hupiguaretè, hecobe ñeỹpĭrû eỹbae, hecobepa eỹbae rano: Nde año mbae pabê moñangâra, mbae pabê yara: Nde año yyaraquaa apĭreỹbae, ypoa-

ỹpoaca apĭreỹbae, nde año marãngãtu, hae poroporiahubereco pabeỹ: Nde año mbae pabẽ recobe, mbae pabẽ ãngapĭhĭcà, mbae pabẽ reco aguĭyei haba, nde año yporã apĭreỹbae, mbae pabẽ açoce haĭhu pĭrã; nde rechacaba año yyacatu guechacara pabẽ moãngapĭhĭ apĭreỹ haguãma, ñemboacĭ pabẽngãtu mocañỹ haguã rano. Nde hegui año opambae gueco aguĭyei, hae oporã haba oguereco, nde año heco rĭapĭ, hae hembĭaha rano. Aypo rehe, Cheyara, chereri rapichareỹ ndereco ubicha apĭreỹ rehe. Curiaú tamo opacatu nde quaa, hae nde raĭhu, hae nde mboyerobia raè. Curiaù tamo che araquaa ĭpĭ guibe, nde raĭhu haba año areco yepi raè, Cheyara, nde remimbota año mboayebo ãngà. Curiaù tamo che ãngaipa eỹ mbobe amanõ yebĭ yebĭ raè, aracaebey nde moỹrõ eỹ haguã rehe raè, Cheyara. Nde moỹrõ hague año, Cheyara, che pĭá yuca, haè

año ayabaetereco yyabaete recopĭ pabê açoce, aracaebey heroyebĭ potareỹmo. Ndaipotay nde hegui mbae amboae âmô, Cheyara; nde gracia año aypota, nde raĭhu haguâ, hae nde remimbota mboaye haguâ rehe rano. Amen.

Ñemboe haba reta

Mbae apopucu rupi ara ñabô guarâma.

Arete ramo.

Ñemboe Santiſsima Trinidad upe.

ARobia, Cheyara, Tupâ moñepeteî ramo nde reco, hae mbohapĭ Perſona ramo nde reco rano. Opa Jeſu Chriſto, hae ychĭ Maria marâneỹ reimbiapo, Santos opacatu rembiapocue rehe-

hebe ayquabeê ndebe che poriahubereco haguerari, hae ayerure ndebe nde gracia rehe, nde poroporiahubereco poru aguiyey haguâ rehe, nde remimbota mboaye catu haguâ rehe; hae chemanô hapebe, nde moyrô hegui cheyeroquihiye, hae nde raihu mbae pabê açoce rerobahê haguâ rehe, haerè ibape nde rehe cheyecohu haguâ rehe coite. Amen.

Ñemboe Tûpâ Tuba upe.

Tûpâ ore Yara, nde boya reta pia Espiritu Santo rembipè pipe ymboe hare; emeê ângà orebe yporoeçapè pipe teco haebebae año quaa haguâ, hae yporomoângapihi rehe año abe oreyecohu haguâ; nde rai Jesu Christo, nde îrûnamo, hae Espiritu Santo îrûnamo abe hecobe apireybae rehe. Amen Jesus.

Ñem-

Ñemboe ñabô pahape guarâma opa ara haãmbirâma.

SAntos opacatu co ara omânôbaecue tecoorĭ apĭreỹ rehe Jeſus remimboyecohu, opa Santos chereriya, cheretâ rerequa, yaçĭ ñabô cheri ñeêngára, che à hague arapĭpe ymboyerobiapĭ, hae chemânô haguâ ara pĭpe ymboyerobiapĭ rano, peñemboe ângà Santiſsima Trinidad upe, tiyaye ângà co cheyerure haba chupe, Santos, hae Santas opacatu: nde abe Maria marâneỹ omânômbotabae çĭ, peñemboe ângà che rehe, hae co ara oábae rehe, omânômbotabae rehe rano; pehupitĭ ângà chebe Jeſu Chriſto hegui chemânô aguĭyey haguâ, heçe chepĭtûhêngâtu apĭreỹ haguâ rano ĭbápe.

Arobia, Cheyara, nde ñeê opacatu, nde rehe año ayerobia, nde año orombo-

boyerobia , hae oroaĭhu mbae pabê açoce,nde moỹrô hague mboaçĭbo; hae amboaçĭbepota , chemânô hapebe heroyebĭcereỹmo , hece cheñemombeu haguâ momboyta ; hae cheporiahubereco hague rehe , che ângaipa repĭramo abe opa co ara , hae cherecobe yacatu cherembiapo râma , che ñeê râma , che yeçaereco haguâ rano ayquabeê ângà ndebe , Cheyara ; teremeê ângá chebe nde gracia che ymboaye aguĭyey haguâ. Amen.

MBAE APO ĬPĬ RAMO.

JESUS upe ñemboe.

JESUS Cheraĭhuparete , hae cherembiaĭhubete , nde chepĭtĭbô ramo, amomboy che pĭa roriĭpape nde poroquayta mboaye tapia catu haguâ , nde rehe guaramo che reco mboaye catu haguâ rano. Opa che reco , che yeçaereco, che

che ñeê, hae cherembiapo co ara, haé cherecobeî yacatu ndebe aropobeê nde mboyerobia habamo. Curiaù tamo nde poroquayta bia rupi aguata ĭbi, catu chugui guipia eỹmo mîrî yepe che recobe pa hápebe nde moñemoỹrô eỹmo ângà raè Cheyara. Amen.

Santos opacatu co ara omânôbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 58.

MBAE APO MÔCOÎ RAMO.

Ñemboe Eſpiritu Santo upe.

ESpiritu Santo mboraĭhu apĭreỹ, emoâruâ ângà che pĭa poriahubîme nde reique, hae mboraĭhu rata ehatapĭ ângà y pĭpe; toheçapè chearaquaa, tomboacubó che pĭa nde raĭhu haguâmari âng, chemânô ha ara pĭpe, hae apĭreỹmamo. Amen.

San-

Santos opacatu co ara omânôbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 58.

MBAE APO MBOHAPÎ RAMO.

Ñemboe San Joſeph upe.

SAN Joſeph Maria marâneỹ rehe yopopîcî harera, Jeſu Chriſto mongaquaa hare, yrûnamo doze roî rupi oicobaecuerî, hechacabari, hae y poromongeta rehe oyecohubaecuerî rano; Jeſus, hae Maria yîba hoce nambîî oyequîîbaecuerî, eneî chepîtîbô epe ângà chemânô ha ara pîpe, hae eyerure ângà Jeſus, hae Maria upe, o poraîhu yîba hoce tachemboyeco che mânômbotarî ramo; hae che ângâ guete hegui ycêramo, toypîcî ângà oîrûnamo îbápe yepiguarâma herahabo ângà. Amen.

Santos opacatu co ara omânôbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 58.

TEY-

TEYQUE RAMO.

Ñemboe S. Miguèl Archangel upe, hae Santo Angel Poroaârô hara upe.

SAN Miguèl ĭbaga rerequa, eñemboe ângà che rehe; tande mboyerobia yepi che ângâ Angel cheraârô hara rehebe, hae chemânô ha ara pĭpe, tayecohu ângá nde poropĭtîbô rehe; haerè nde îrûnamo tamombeu catu Tupâ ñande Yara apĭreỹ mamo. Chepoeya eme epe ângà, Santo Angel marângâtu, chemânô ramo, hae Aña rehe che guarînî ramo, chepĭtîbô epe ângà catu yepi cheri eñemboebo; nde, hae che Angel chemboe ha ramo pendeco ramo, taycobe aguĭyey ângà; hae cherecocue ñabê, tamânô abe ângà, tecobe rorĭ apĭreỹ rehe guiyecohúpa. Amen.

San-

Santos opacatu co ara omãnõbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 581

YECOACU RAMO.

Jesu Christo manô hague upe Ñemboe.

JESVS chepĭcĩrô hara, chemoîngobe haguâ rehe guecobe Curuçu rehe mocañĩhare; aiquaa yepe biña, Cheyara, cheangaypa nde yuca hague; hae aete marâbe tepângâne, ndebe che yyabĭma rire? Tubicha ete cherembiabĭ; haete tubichabe nde poroaĭhu. Aypo rehe guiyerobiábo ayeitĭ ângà nde Curuçu ĭpĭpe, ndepĭ tapĭguabore rehe guĭyeyurumboyabo. Opa che ângaipa nde ĭque mî quarepe aroique, nde ruguĭ pĭpe ymoñapĩmîbo; amboacĭ, Cheyara, nde moĩrô hague, hae amboacĭ ñemboacĭ pabê açoce che ymboacĭbe eỹ, aracaebey heroyebî potareỹmo. Ereroỹrô eme, Cheya-

yara, nde mânô haguerî; eyohey catu yñangaipa hegui, hae nde ĭque quarépe eñomî yñamotareỹmbara gui, âng, hecobe yacatu, hae ymânô ha ara pĭpe: haerè ĭbápe nde o pĭcĩrô hague rehe nde mombeu catu apĭreỹ haguâ rehe. Amen.

Santos opacatu co ara omânôbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 58.

ARETE RENONDE RAMO.

Ñemboe Tupaçi marângâtu upe.

YBaga, hae ĭbĭ Mburubichabete, Maria marâneỹ, Tûpâ raĭhubari nde mânô haguerî rehe, hae nde recobe poraĭhu rehe Tûpâ nde raĭhu hague rehe; âng nde raĭhu habari, hae apĭreỹ nde raĭhu haguâ rehe, toyco ângà nde maêndua habamo, hae nde ñangareco habî ramo cherecobeî; che mânô haguâ, hae cherecobe apĭreỹrâ rano. Eypopĭhĭ ângà

gà che ângâ tecobe apĭreỹ hegui ypîrî-bae, guete hegui oçêramo, toho tape ĭbi catu rupi nde repeñabo ângà; che poaca guetébo ângà nico ahaĭhuce, amboyerobiace ranô Tupâ Cheyara, hae nde ychĭ marâneỹ abe. Eneî ângà chepĭá rerahabo ndereco marângâtu raquĭcueri nde membĭ raĭhu raçĭ hegui, hae nde raĭhu raçĭ agui ranô tamânô ñemomîrîngâtu, haerè ndeîrûnamo cherecobe apĭreỹ haguâ rehe. Amen.

Santos opacatu co ara omânôbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 58.

Ñemboe Tûpâcĭ upe.

MBoroporiahubereco cĭ Maria maraneỹ, aracaebey ndebe opĭa guetebo oicobae cañyteî rechagi hareỹ, hae mboriahubò upe nde poropĭtỹbô rehe hacateỹ eỹbae. Che oroporabò co ara guibe yepi guarâma checĭ teè ramo

cheya ramo, hae cheri neêngaramo ranô. Che oromboyerobia Tupâ remimoñangue pabê açoce; Tupâ robaque heco ĭbatebebae ramo ndereco hápe; che oroaĭhu, Tupâ rembiaĭhubete ramo nde rerecobo; hae nde rehe ayerobia nungareỹ Tupâ robaque nde poaca rapichareỹ rehe. Ayebe nde pópe aytĭ che recobeî, chemanô haguamî ranô. Hae acoi ara nde chepĭtĭbô yeahoce haguâ rehe ara mêmêngâtu amomboy mbae aguĭyey mîrî âmô nde mboyerobia hápe che ymboaye haguâ. Hae opa cherete recotêbê, hae che ângâ recotêbê pĭpe ranô Cĭ poroaĭhu nungareỹ ñabê nde renoî haguâ yepi. Eneî angà mboroporiahubereco cĭ, tipanê eme angà, hae toñenôtî eme ranô nde rehe cheyerobia habî; chepĭtỹbô epe catu angà nde membĭ Jeſus raĭhu haguamâri ang, hae cherecobe paháp heromanô haguâ rehe coĭte. Amen.

Ñem-

Ñemboe ara ñabôgua ace pag rupi-beramo guarâma.

AGuĭyebete yebĭ yebĭ hae ângà ndebe Tûpâ che Yara, opa che rehe nde porerequa haguerî rehe ; bitebe co pỹtû mbĭpe che raârô ngatu hague rehe; che aete y pĭpe nde moỹrô rire. Tandeñỹrô ñote ângà, Cheyara. Aguĭyebete che è habamo ndebe che poriahubereco haguerari, hae cherembiabĭcue rehe ranô ayquabeê ndebe cherecobe, che mânô haguâ ranô ; opa co ara che yeçareco haguâ, che ñeê râ, hae cherembiapo râ ranô aropoyay ndebe nde mombeucatu habamo, hae nde mboyerobia habamo.

A Tûpâ che Yara poroporiahubereco ruba, Tûpâ marângâtu pabeỹ ; nde año che Tûpâ ramo oroguereco ; nde año oroaĭhu ; nde rehe año ayerobia,

Tûpâ tecatuay ramo nde recohápe , nde porerequa apĭreỹ rehe , nde poaca pabeỹ rehe. Nde raĭ Jeſus chepĭhỹrô ha cherembiaĭhubete rembiapo cue rehe, ychĭ Maria maraneỹ ndebe heco marângâtu cue rehe , nde mboyerobia hague rehe , nde maê hápe ranô , terehendu angà , hae teremeê ranô chebe ndebe che yerure haba ; conico , acoi nde gracia poroeçapebebae , ângaypa poromboopa opa ay mocañỹ hara ; acoi ymbaraetebebae moroaângay mboaguĭye uca harâma chebe , angaipa pabengatu hegui chepĭhỹrô ete harâ , che reça momarângâtu harâ , mbae nde moỹrô haguâ âmô rehe che maê habangue morangue harâ , chemoquîrîrî harâ , mamô âmô nde moñemoỹrô haguâme y ho habangue momarâ harâ ymoranguébo, che po mbae âmô nde moỹrô habangue rehe ypoco habangue morangue harâ ranô , che pĭa mbae âmô nde moỹrô ha-

haguâ rehe ymomaêndua eỹ harâma, mbae âmô raĭhu bay habangue morangue harâ nô. Co cheyerure haba toycó anga, che Yara nde mboyerobia habamo, nde raĭhu habamo ang, hae yepi nde marângâtu apĭreỹ reroçapucay habamo ranô. Amen.

Jeſu Chriſto upe ñemboe arañabôgua.

Chriſto ângâ, che momarângâtu epe.
Chriſto retè, che pĭhĩrô epe,
Chriſto ruguĭ, che mboçabaĭpo marângâtu epe.
ĭ Chriſto ĭque peguare, che hey epe.
Chriſto remimborara, che mombaraete epe.
A Jeſus marângâtu, che rendu epe.
Nde tapĭgua borepe, che mî epe.
Nde rete quarepe che mî epe.
Eypotareme nde hegui cheyepea.
Aña pochĭ hegui che raârô epe.
Che manô ha ara pĭpe cherenôî epe.

Hae che quay epe ndebe che bahê haguã rehe.

Nde Santos îrûnamo nde mombeu catu haguâ rehe yepi guarâma. Amen.

Tupâcĭ ñemboacĭ upe ñemboe arañabôgua.

TUpâcĭ marâneỹ ñemboacĭbò rapichareỹ, ñemboacĭ rembipĭa yuca ay betey cuerî. Acoi nde membĭ Jeſus Curuçu ĭpĭpe nde rînamo quĭce haquayobaybae ñabê heco poriahu, hae ymânô recháca ñemboacĭ nde pĭa raça hague rehe, che poriahubereco epe angà, nde ñangareco habamo cherereco-bo ang, cherecobe yacatu, chemânô hapebe; tocañĭ teî eme angà co nde Jeſus manô haguerî, ehupitĭ angà chebe ygracia ymanigue eỹbae che pĭa guetebo haĭhu haguâmî, hae nde raĭhu haguâmî ranô, ymoîrô hague, hae nde moî-

moĩrô hague ranô mboacĩ apĩreỹ haguâ. Ehecha Cĩ marângâtu, nde membĩ Jeſus oyequĩi renonde chemeê ndebe nde membĩ ramo; ayebe che cĩ tee ramo oroguereco, hae oroaĩhuce opa Tûpâ remimoñangue ahoce, nde Jeſus che angaipa pĩpe yyuca hague mboacĩbo opa ñemboacĩ açoce. Eneî angà Cĩ marângâtu che rehe nde Jeſus manô hague rehe chepĩtỹbô epe angà; eyco angà chebe che cĩ ramo; chepĩhĩrô epe opa angaipa hegui, opa mbae poromoangaipa ce hegui abe ang, cherecobe yacatu, hae chemanô hapebe coĩte ranô. Jeſus raĩhu, hae nde raĩhu taroaicobe, hae año taromanô, hae ĩbape taroapĩreỹ coĩte pendehe guiyecohubo angà. Amen Jeſus.

Ñemboe Santo Angel ñanderaâro hara upe ara ñabônguara.

TUpâ Angel ymboete pĭrambete, cheraârô hara, cherche Tûpâ remimoñangareco cue; nimombeu hay angà, Angel marângâtu, che rehe nde porerequa haguerî cherecobe yacatu; hae mbae marâ hegui che rete, hae che ângâ pĭcỹrô hague, heco caturâ rehe nde cancônde haba nô. Eneî angà eypĭho bĭteri nde porerequa ha, che amotareỹmbara hegui che pĭhirômo: che pĭtỹbô epe angà: tachereco marâ eme ang; tarobâhé angà catu che recobe pa hapebe Tûpâ gracia, haere nde yrûnamo ĭbape tamombeu catu yepi guarâma. Amen.

San-

Santo açe rerarerequa upe ñemboe.

A Santo marângâtu N. chereriya, checaray haba guibe yñañangareco habamo Tûpâ chemeê hagueri, chepĭtibô epe ângà ĭbápe nde reco aguĭyey ñeângubeỹ habagui ; emaê ângà co ĭbĭ che reco pea haguepe cañĩmbey haguâ reta paûme che recohabî rehe ; tayrûmô tecobe quatia pĭpe nde re rerequa papa haba; eypea che hegui opa mbaè chemoñarâ harângue ; hae eyerure Tûpâ upe che reco caturâ che recotêbê habari. Chepoeya eme epe ângà Tûpâ robaque che bâhê hapebe , tamaête ângà hece nde îrûnamo yepiguarâma. Amen.

Santos opacatu cò ara omanôbaecue, &c. *Arete ramongua ñabê. fol.* 58.

ARA

ARA PORU AGUIYEY HABA REHE

Quatia poromboe marãngãtu ha yrũndĩ Semana rupi: conico,

Heta yeçaereco aguĩyey haba ymbaraetẽ catubae angaypa habãngue morãngue haguã, hae teco marãngãtu rupitĩ haguã ranõ,

Ace rembiporu rã ara ñabõ opĩa gueteĩbo guembiabĩ tetirõ hegui yñepĩhĩrõ haguã rehe.

POROMBOE HABA TENONDE GUARA

co quatia mõngeta, hae hẽndu aguĩyey haguã rehe.

Tũpã quatia mõngeta haba co, cheribĩ, Tũpã upe ñemboe quĩpĩĩ ñabẽ oico ñandebe. Tecotẽbẽ habete ñem-

ñemboe Tûpâ upe ; haè rami abe tecotêbê habete ranô Tûpâ quatia môngeta: ñemboe pĭpe Tûpâ ñamôngeta ; ñande Tûpâ quatia môngeta pĭpe Tûpâ ñande môngeta , hae ñande yñeê ñahêndu. Aipo rehe San Geronimo guemimboe upe epoì eme Tûpâ quatia hegui ; topehĭî toypocohu nde ymôngeta , hae topehĭî racĭ hegui nde apara. Ramo , quatia aramo tande apara , hey. Ybápe opĭa guetébo yhocebae , Tûpâ upe oico porâcebae , o ângâ reco aguĭyey oipotabae , hae ângaipa hegui oñepĭhĭrô cebae oicotêbê ete quatia marângâtu âmô môngeta rehe ; quatia rechabeỹ ramobe , opa heco aguĭyey ocañĩne , hae aña ñemboçarayta ramo oicone. Aypo rehe S. Ambroſio opa ara rembĭre mîrî mîrî nde mbae apoha eỹ , quatia môngeta rehe eyporu , hey. Mbae tepico ererecone , cherĭbĭ, açaye mbĭtuù ramo guata teî mbĭpe? Mbae ereyohune Arete

ra-

ramo mbohu aù pĭpe eicobo ? Nde ãngã momarã ha rãma ñote ; aipo rehe epĭtuù , emõngeta nde quatia,ara poru aguĭye, bo. Ebocoi catu nde recotẽbẽha ĭbápe nde mboaguĭyey harã ; na mbohu, guatatei , coterã ñemoẽçaĩ tabĭ rũguaĩ.

Quatia marãngãtu mõngeta nico, cherĭbĭ , nde ãngã reçapé ha ; haè nico mbae marã nde ñeguãhẽ haguã ohecha uca ndebe , hae ãngaipa hegui nde mongĭhĭye , ĭbaga rape ohecha uca , nde rembiabĭ omoĩ nde robápe ; hece nde aca acabo , ychugui nde momboybo, yyabaetereco ucàbo ndebe ; haè raco Tũpã raĭhu rehe nde pĭa omboacubò; haè nde moñemomburu teco marãngãtu rehe , Aña upe nde mopĭatã , nde rete ãngaipaceray upe nde mombaraete , Aña rayĭ , coterã taĭ hegui nde moñeguãhẽ; haè co nde ãngã rembiù , yñangapĭhĭcába ; haè co nde ãngã recobe. S.Pedro upe

upe Jeſu Chriſto: Ma peê abe yepe puguî, che reyapota epeyepe raè, è ramo: Mamô amo pipo oroho, Cheyara: nde yuru pore año nico ore recobe apĭreỹ ramo mêmê oico, hey chupe. Tûpâ quatia co, cherĭbĭ, aña rehe guarînî haba, haè ymboaguĭye haba abe. Mbohapĭ yebĭ Aña oypĭa raâ ñande Yara Jeſu Chriſto; hae mbohapĭ yebĭ abe Tûpâ quatia pĭpe ohobaîtî, ymboaguĭyebo; yta mbuyape ramo teremoîngo, è ramo Aña; na mbuyape año rûguaî ace recobehaba, hey: Tûpâ ñeê ngâtu ace recobe aguĭyey apĭreỹ, ace ângâ rembiu opa eỹbae râma. Eguî rami abe, cherĭbĭ; teremoî opacatu nde acâme Tûpâ ñeê ymbaraetebebae cobae nde quatia pegua, ângapĭhĭ bay ndé raâ ramo, Tûpâ ñeê catu ace moângapĭhĭ, opa ângapĭhĭ bay açoce, ere ychupe ymoñeguâhêmo mburu.

Hae aracae pipo nde quatia eremôn-

ge-

geta yepine, cherĩbĩ? Yeybe ñabô, nde pag ĩpĩ rupibe; coterâ Miſſa rire, ymôngeta pĩpe ereñemboçacoine Aña rehe, hecegua rehe, hae nde rete ângaypaceray rehe nde guarînî haguâ acoi ara; haerè caaru ramo emôngeta yebĩ §. coterâ yaocaba amô co quatia pipegua. Nde rete omânôbae râma biñae môcoî, coterâ mbohapĩ yebĩ eremongaru, hae açaye mbĩtuu ramo, eremongaaĩ ù, hae na nde cueray nde rete mongaru agui, marâ ñabê nde cuerayne nde ângâ mongaru agui; marâ ñabê ereyecopiane, ara ndarecoy, eyabo? Hae aete nde rângê eme ymôngetábo, ndopĩtayche nde acâmene, hae nde pĩape nde recotêbê habane. Amâ oquĩ tâtâ ramo, curiteî oqua ramo, ĩbĩ apĩtépe nomboaruruy, yyapè ñote omoaquĩ; aypo rehe mitî gueco rupi ñote yporiahu oquapa; aray oquĩ mbeguebae catu ĩbĩ apĩte ohaça, ymboarurubo; aypo rehe mitî ocuera, he-

heçaî, hae yyaguĭye coĭte. Eyru ĭbotĭ ndoherey yyape rupi ; yyapĭte catu, yñapĭtuû ngâtu oypĭte. Aypo rehe ey porâ oyapo ñande rembiurâ, hae yraytĭ abe ñande Yara reçapè harâ Tûpâ rope.

Eguî rami abe mbegue catu emôngeta nde quatia ; yyaocà ñabô epĭtuù, hae eyeçaereco nde remimôngeta cue rehe, nde ângâ apĭte mborurùbo., hecaî haguâ rehe, ycuera haguâ rehe, hae Tûpâ upe yyaguĭye haguâ rehe, yporoquaita mboaye catu pábo. Eguî rami abe ey porâ ereyapone nde ângâ rembiù râ, hae yraytĭ porâ nde reco aguĭyey pĭpe nde rapicha reçapè haguâ teco marângâtu rehe ymboe haguâ abe ereyapone. Tangê hápe ocarubae, hae guembiù omocôcô reybae, yçuù eỹmo, ndoyco aguĭyeyri guembiù cue rehe ; oharua catu amôme. Eguî rami abe, cherîbî, nde quatia môngeta rehe ereñemoângê ramo, nda haebeyche

che ndebene. Quĭŷî , coterâ moſtaça raĭî , ere mocôrey ramo , yçuu eỹmo, ndereñanduy nde yurùpe hembiapo, hae yporocoô racĭ ; hae aete ereyçuù ramo hae eremonguy catu ramo nde yurupe , curiteî nde cû omombĭ , curiteî nde mboeçaĭ cĭrĭ. Eguî rami abe nde quatia eremôngeta ramo nde rângê hápe , ymocôcôbo nûngà ; hece nde yepĭa mongeta eỹ ramo , ndereñanduy hembiapo racĭ , na nde mboeçaĭî , nde rembiabĭcue mboacĭ ucábo ndebe ; aypo rehe quatia môngeta porarà ramo yepe , nde reco ndoñemoatĭrôy , ângaipa hegui nderepoiri , eremboyoapĭ ñenotî eỹ ngâtu , nde rapicha mboe pochĭbo , coterâ angaypa ambuae apobo.

Na quatia rĕta môngeta rehe abe rûguaî aguĭyey ereicone ; ymôngeta catupĭrĭ rehe catu ; ayebe peteî §. cone, peteî quatia yaocatu bicha herâ ñote emôn-

emôngeta yeibe ñabô, hae caaru ñabô, §. ambuae; hae guetébo ymongeta haguâ yyacatu eỹ ramo ndebe, yobĭte ñote yepe emongeta mbegue catupĭrĭ, ângè nde mboe hague rupi: hae acoi §. coterâ yaocaba nde remimongeta terereco ytabera, eſpejo yaba ramo, nde ângâ yechacábamo. Eſpejo pĭpe nico, heçe eremaê ramobe, curiteî erehecha nde roba, ybay haba, hae yquĭa haba abe. Aypo rami abe §. ñabô erereco eſpejo ramo, ypĭpe ehecha nde ângâ roba, ybai haba, hae yquĭa haba abe: hae curiteî emoatĭrô, hae eyquĭàòg, ymboacĭbo; yyabaete recóbo nde pĭa guibe, ymboyoapĭ beỹ haguâ quabeêmo Tûpâ upe; hae ymboaye haguâ rehe, y gracia ymbaraetebebae, yrângue eỹ bae rehe eyerurebo chupe. Emongeta abe nde quatia, acoy ndovi, coterâ Baca caru ñabê. Ndovi nico ocaru rire, guembiúcue omboyebĭ o yurupe, hae

oyçuù yebĭ, ymocô yebĭbo coĭte. Ayporami abe §. ñabô nde remimongetacue acoi ndebe yporâbebaecue emoîngâtu nde pĭápe, hae nde acâme; hae aete ara paû rupi emboyebĭ nde maêndua haba yurùpe; acoipe emonguy yebĭ, hece nde yeçaereco pĭpe, nde yepĭa mongeta pĭpe, ângaipa abaetereco habamo, Tûpâ raĭhu habamo, poroaângai robaitî habamo herecobo. Ehechaque, cherĭbĭ, nde quatia mongeta bay ramo nde ateỹ hápe, ayquaa ĭma cobae, eyabaù, meguay cami Tûpâ ñande Yara o gracia ogueroba nde heguine cunû mî ambuae upe ymeêbo, nde recobia ramo, ĭbapeguârâ ramo ymoîngóbo, hae nde hecobia ramo aña rêtâme guarâ ramo nde moîngone. Toipota reme ângà ñande Yara ayporami nde reco, cherĭbĭ; tande pĭtíbô âng a catu nde quatia mboaye catu haguâ rehe. Amen.

SE-

SEMANA YYĬPĬBAE.

ARETE YEYBERAMO.

Co ara tereyquabeê Tupâ Tuba upe; na ângaipa haguâ ruguâî co ara nde yapápe.

§. I.

Tûpâ ñande moña hague, hae ñande ângâ recoubicha rehe yeçaereco haba.

OPA mbae hechapĭ, hae hechapĭ eỹ co, cherĭbĭ, Tupâ remimoñangue mêmê; ndipori mbae âmô oyehegui aè gueco rerequara; Tupâ hegui mêmê gueco oguereco; hae año mbae pabê moñangára. Co Tûpâ co, cherĭbĭ, moñepetêî ñote; hae aete mbo-

hapĭ Perſonas ramo abe oico ; co mbo-
hapĭbè Perſonas mbae pabé moñanga ra-
mo yepe oico biña ; haete Tupâ Tuba
Perſona yyĭpĭbae upe catu mbae moñan-
gába ñameê , Poromoñangara yayábo
chupe. Aipo rehe co ara nde moña há-
gue rehe nde yeçaereco haguâ eyquabeê
chupe, co ara che moñahague rari , na
ângaipa haguâ rũguâî , che Yara , eyábo
chupe ; hae ymboaye haguâ rehe eyepĭa
mongeta nde moña hague , hae hemi-
moñangue pabê reco rehe.

Abape nde moña rae ? Mbae hegui
nde moña rae ? Aba upe guarâma nde
moña rae ? Mbae râpe eguî mbae tetîrô
hemimoña rae ranô ? Nde moñangara
co , cherĭbĭ , Tupâ tecatuay año ; oyabo-
eramo Tupâ mbae teè ramo ereico
ngâî. Oga nico yyapo hare mbae ; co-
ga yñotỹ hare mbae ranô : aipo rehe
oapo hare upe , hae otỹ hare upe año
oico ; hae chupe año oyeporu ; ambuae
upe

upe aete niñarûay heco, coterâ yyepo-ru. Aipo rami abe Tûpâ ñande Yara ñande moña hare upe año, yñarûâ ñande reco; ychupe año abe ranô ñande ângâ, hae ñande rete, heçegua opacatu rehebe yporu aguĭyetey; ambuae upe nda haebey. Bĭtebe tenângâ teco abaete catu ete Tupâ ñande moñangára rehe ñande ângâ, coterâ ñande rete, hae he-cegua yporu mârâ ymoñemoĩrômo. Ma hî amo pipo, cherĭbĭ, ñande po Tupâ remimoñanguerî ñande yporu hobapete habamo rae; ñande rapicha ñande yĭba pêngue ñandebe ymoîngâtu hare biñaè nico ndiyabi y pĭpe hobapeteg. Ma bĭtebe ñande Yara ñandebe ymoña hare: marâ ñabê aú tepipo co ngâî mbobĭ reỹngâtu ñande ângâ, hae ñande rete ñaropûâ Tûpâ ymoñangà rehe ymoñe-moỹrô teîngâtu ângà raè?

Hae mbae bae hegui angà pico Tupâ ñande Yara ñande moña aracaè ngâî?

Mbae eỹ hegui ñande moña ângà, opoaca apĭreỹ mbĭpe año ; ĭbĭ raè ñande Yara omoña mbae eỹ hegui ; hae rire chugui coĭte ñanderuĭpĭ rete râma , hae y ângâ râma abe mbae eỹ hegui omoña , hete rehe ymboyeçeabo , ymoîngobebo ângà ; oyaboè ĭbĭ hegui ymoña mbĭre ñande rete , hae ñande ângà mbae eỹ hegui. Aipo rehe aguĭyebete yae rângue Tupâ upe yepi , ñande moña haguera ri , yepi ñañemomîrîbo, ĭbĭ poriahu hegui ñande ñemoña hague quaa hápe : Ma ĭbĭ poriahu amo pipo oñemboete quaa rae , ñande yapápe: ñande moña ñande Yara , oyeupe ñande reco haguâ rehe ñote ; na Mburubicha âmô upe guârâma rûguâî ; coterâ na Angeles âmô upe guarâma rûguâî ; na ñande rete remimbota mboaye haguâ rehe rûguâî ; na aña , coterâ na angaipa upe guarâma rûguâî ranô; oyeupe guarâma año. Aipo rehe ndi-

ya-

yabi, ñande rete, hae ñande ângâ ypo-ru bay hemimbota eỹ rupi ymoỹrôbo: niñarûâî nico mbae omoña haguereỹ rupi yyeporu. Quĭce raco oyeapo, mbae quĭtî haguâ; ñoquêndaboca raco oyea-po cotĭ pea haguâ ; aipo rehe ndiyabi, quĭce pĭpe cotĭ pea haguâma; hae ño-quêndaboca pĭpe nda haebey mbuyape quỹtî haguâma. Mbae ñemoña hague poru haba oñembote ramo, opa teco oñemoangai, gueco eỹ rupi oicó-bo.

Hae eguî hemimoñangue ambuae-cue ñandebe guarâma, ñande reco ca-tu râma año, Tupâ ñande Yara raĭhu haguâ rehe, yñeê mboaye haguâ rehe ñande ñepĭtỹbô haba año ranô. Ndi-yabi nico eguî mbae rehe ñande yepĭa moî haguâma, Tupâ remimbota mo-marâmo : na ñande yecohu paguâ rû-guâî nûguî, ñande rembiporu râma año. Aipobae rehe ace nomaêî heco

rehe, gueco catu râ rehe, haebe haba rehe ñote catu omaê. Chatepico hacĭ bae noñangarecoi mohâ heêbae rehe, coterâ yrobae rehe, guemimborara upe haebebae año oipĭçĭ; haêbae heê yepe biña; hae aete nda haebei, oyábo. Emônà abe ñande ânga upe na opa mbae Tupâ remimoñangue rûguâî haebe; ayebe gueco catu râ upe haebebae año oiporabò yporubonè, hece oyepĭà moîpota reĭmo. Guata hara nûguî tape oiporu ñote; ndoyepĭà moîri heçe, oyecohu haguâ rehe; ohò hàba rehe catu oyepĭà moî, heçe obahêmo, oyecohu haguâ rehe coĭte. Aipo rapicha abe, cherĭbĭ, ĭbĭpegua yaiporu ñote ângà ne, Tupângotĭ ñande ho habamo, nañamoîche ñande pĭà hecene; nda yarecoiche ñande yecohu pabamone; ñande ñepĭtĭbô haba ñote angà: yeupi ha nûguî oico ñandebe, na oyehe ñanderî, hae ñande pĭta habamo rûguâî, ĭba-

ĭbate ñande yeupi haguâ ngâtu : Emonà abe Tupâ remimoñangue ; na hece ñandeyecohu haguâ rûguâî , ĭbápe ñande Yara upe ñande ho haguâ ngâtu. Mbae rehe tepûguî , cherĭbĭ , ace eguî mbae rehe oyepĭà moî hece año oyecohu pota raùbo , hece opĭà reropĭtàbo raè, Tupâ ñande Yara omoñangagueréco rehe oyeçaereco eĩmo. Cobae agui opa angaipa oñemoña ; yporupĭ ño eguî , haebae año aiporabone ; ndiyabi hece cheyecohu Tupâ moñemoĩrômo; Tupâ upe chereraha harâ año haebe chebe, na chugui chepeà harâ rûguâĭ, oè eĩmo.

Na nde moña ñote ruguâî Tupâ ñande Yara , cherĭbĭ , eguî mbae âpo hara ambuae ñabê , nde poeyabo , yepi abe nde recobe ycañĩteî hegui oyocò nde pĭpe oicobo ; hae nico nde rete guetébo , hae nde ânga guetébo oipĭçĭrômbà : hae nde ereico y pĭpe yepi,

acoi

acoi pira ĭpe heco aguibe ; pira oguĭpe ĭ oguereco ; oahoçe abe ĭ oguereco ranô : ĭ aete pira ndoipĭteraçai ; ñande aete Tupâ pĭpe yaico , hae Tupâ ñande pĭpe abe oî , opá ñande reco pĭhĭrômo ; ndipori mbae amo ñande rehe Tupâ recoha eĭ ; aypo rehe ndiyabi mbae chugui yñemi ; heçápe yaico, y pĭpe yaico , oparupi ñande recha, caàpe , cotĭpe , pĭtûme , mamo ñemi hapebe yepe. Hae mahî amo pipo Tupâ mbĭpe etei eicobo , heçápe eicobo , nde angaipa, ymoñemoĭrômo raè ? Nde rapicha porialiu reça hegui biñaè ererоñenotî nde angaipa : Bĭtebe Tupâ hegui nde pĭà raâramo aña , coterâ nde roo , coterâ aña rayĭ , coterâ aña raĭ, tobê tañemi raè Tupâ hegui , taheca range Tupâ recoha eĭ , yyohu rire catu tacheangaipa ; ndiyabi nico heçápe eguî rami teco ; Tupâ mbĭpe aico , hae Tupâ che pĭpe oico ; heçápe aico : Ma

hî

hî amo pipo heçápe, hae y pĭpe etei che angaipa raè ? tere angàque , cherĭbĭ, angaipa hegui eñepĭhĭrômo , Tupâ nde moña hague momorâ potareĭmo.

Na oyeupe guarâ ñote rûguâî Tupâ nde moña, cherĭbĭ ; guâânga ramo abe nde moña ; hae ramo teremboetè angà Tupâ raângabamo nde reco. Mburubicha ĭbĭpegua raânga biñaè nûguî ñamboyerobia : mabĭtebe tenanga Tupâ tecatuai raânga. Mburubicha raânga ndicatui tayaçu rocaipe, coterâ tuyupe heitĭ, ymongĭàbo : Mabĭte Tupâ raânga ndiyabi , cherĭbĭ , nde ânga ymoangai , hae ymongĭa angaipa pĭpe ; ndiyabi Tupâ raânga nde ymbogue , hae hendaguèpe angaipa raânga ymoî. Eñangareco angà , cherĭbĭ , nde ânga rehe , tiquĭa ême ; togue eme Tupâ raânga hece ; nde mbae mîrî poriahu rehe biñaè ereñangareco , nde rembiù, nde rỹmba yagua rehe , nde ao rehe:

bĭte

bĭte tenângâ nde ângâ rehe ; nde ânga año pângâ heroĩrombĭramone ; nde çapatù yepe ereipota yporâ , hae nde ânga año ereipota yyabaetecatu , aña raângaramo heco raè.

Mbae recoquaa eỹmo raco guî ace nomboetei , hae ndo guereco catui. Ehecha , Rey raĭ âmô ñande paûme heco ramo , Rey raĭ ramo hecoquaa eĩmobe , na ñamboetei ; cunumi rei rapicha yareco , ymboyerobia eĩmo: Rey raĭ ramo heco quaabo aete raco, ñamboyerobia Rey raĭ reco rupi , hae ñañangareco hece hecoubicha recorupine. Eguî rami abe , cherĭbĭ , ñande ânga nimboete habi , nimboyerobia habi, hecoubicha quaa eĩ habari , nda herecocatu hai , mbae bei rapicha ñemboçarai habamo oico. Aipo rehe co Eſpiritu Santo , emboyerobia angà nde ânga, hecoubicha recorupi , hei : *Da illi honorem ſecundùm meritum ſuum.*

Oi-

Oîmê angà co nde ânga, cherĭbĭ; hece co ereicobe, eremaê, ereñeê, eremîî; hece mbae ereiquaa, ereipota, coterâ ereyabaetereco; hece mbae rehe nde maêndua; nde ânga nde rete hegui yyepeà ramo raco eremanô, nderemaê bei, nde reñeê bei, ndereata bei, mbae âmô rehe nandeangatabei: Mbae ramo tepangâ? Nde ânga beỹramo. Marâ ñabê tepico, cherĭbĭ, nderete ĭbĭ poriahu hegui yyapo pĭre eremboetebe nde ânga heguibe? Marâ ñabê nde rete nde ânga rehe heco aguĭyeybae erehaĭhube nde ânga ymoîngobeha, hae ymboaguĭyei hara guibe? Ayete nderete pĭpe nde ânga oîmê; haete hecoaguĭyeîbe chugui. Carameguâme mbae ñamoîngâtu; hae aete na aipobae rehe rûguâî carameguâ yahaĭhube, ypora aguibe. Nde ânga co, cherĭbĭ, nde rete yara; hae nde rete co nde ânga rembiguaî. Aipo rehe emboyerobia yyara, hae hubi-

bicha ramo herecobo ; eremboyerobia teîne tembiguaî , yyara açoçe ; erehechangi teîne tembiguaî oyara rehe yñemboçaray ; mbae Tupâ rembiabaetereco ete ebocoî. Marâ ere amô , tembiguaî erehecha ramo cabayu aramo yguata , hae yyara aè ĭbĭ rupi hecò ? Ereñemondĭi amo. Hae marâ ere amo pipo , erehecha ramo , na tembiguaî ñote rûguâî cabayu aramo , hae yyara ybĭrupi , hae oahoce abe cabayu reroata ramo raè ? Na nde ñeê râiche amo. Eguî rami nico , cherĭbĭ , yñangaipabae oico ; hembiguai cabayu áramo oico, hae yyara ĭbĭ rupi , opa teco ombote, guete cabayu àraquaâ eĭ ñabê guembiareco rangue , ogueroata oahoçe hemimbota bai rupi oicobo ; ace nico cabayu ahoce oico , na cabayu rûguâî ace ahoce oata : angaipabiya aete opa teco ombotè , oânga guibe guete angaù raĭhubo , hemimbota bai rupi oicóbo , gue-

te

te oãnga rembiguai omoîngo yyaramo, hae oãnga guete yara, yquay harãngue, omoîngo hembiguayramo, ymomboriahubetébo, guete reco momarã potareîmo.

Ehecha, cherĭbĭ, mboy raco ĭbĭràpè onũpã potaramo oyeapaqua oñeacã mîbo; tobê yepe cherete rupi tachenũpã, che acã rehe catu topoco eine, che acã nico cherete rubicha, hecobe haba; che acãnga nupã ramo, cherete omanõne; che acã marã eĩ ramo, cherete ahĭa ramo yepe, oicobe bĭtene, oyapápe. Aypo rehe Jesu Chriſto ñande Yara, Tapearaquaa mboy rapicha, hey ñandebe: angaipa biya aete guete reco marã hegui, oãngã oyuca, oãngã omonboriahu guete mbooriĭ potaraùbo. Eneî angà, cherĭbĭ, emboyerobia quaa nde ãngã, nde rete ñabê aube; nde reçápe ĭbĭcuì timbò mîrî reyque ramo, coterã capiì raĭcue, curiteî erenoçê; haçĭ ramo,

mo, ereheca ypohârâ ; yñembĭahĭî ramo hembiu râ rehe nde angata ; yquĭa ramo, ereyohey, yçapatù râ rehe yepe ereñangareco ; ereypota yporâ, yquĭa ramo ereyohey ; hae nde ânga rehe ñote nde reñangarecoy, nde ânga ñote ereypota yporiahu, yquĭa, hae heco marâni ; emboyerobia ângà heco ubicha reco rupi ; nde recobe ha ebocoy, Mburubicha ebocoî, na tembiguay ruguâî ; ehaĭhu angà, nde rete ñabê aube.

Ycaereco hegui teco aguĭyey renocê haba.

CO ara, coterâ co pỹtû mbĭpe poroaângai âmô nde pĭa atôî ĭpĭrupibe, eyepĭa reroba boy Tûpângotĭ. nâ eyábo chupe hupi rupi, hae de pĭa guetébo : Mbae eỹ hegui che moñâ epe angá, che Yara, nde raĭhu haguâ rehe añó : nde reça pĭtepe ayco ; hae ndiyabi ma-

mamô nde hegui ñemî haguâ. Ma hî àmo nde hegui guitî eỹmo , nde reçápe che angaipa , nde reça marângâtu mongïabo raè. Ma hî amo che ângâ , hae cherete nde remimonângue ayporu angaipa rehe , nde moỹrômo raè. Che pïtỹpô epe ângá poroaângai upe che aguïye hegui. Nde añó oroaïhu mbae pabê açoce : nde moỹrô añó aypoïhu opa mbae marâ guibe.

ARETE CAARU RAMO.

§. II.

Nande ângâ Tûpâ raânga ramo heco rehe , hae Jesu Christo ruguï repïre ramo heco rehe yeçaereco haba.

CO ara , cherïbï , tereyeçaereco mîrî bitè angà nde ânga reco rehe,

he, na nde recobe ha ñote rûguâî, na nde rete yara, hae hubicha ñote rûguâî ranô ; Tûpâ tecatuay raânga abe nde ângâ. Chereco rupi toico cheremimoñangue oyábo, Tupâ ñande Yara guaângà ramo nde ângâ omoña, heco pïpe che reco toyequaa, ytaberà porâ ñeâng yechacába pïpe nungà ; heçe omaêbae, che reco rehe tomaê, oyábo : Che raângaramo gueco quaaháp e, toñemoaîbî eme, ïbïpegua mbae bay rehe opïa moîbo ; tomboete catu yepi Tûpâ tecatuây raânga ramo gueco oyábo ranô. Mburubicha âmô raï ami Gu raângà opotia rehe yepi oguereco, hechábo, Gu reco rehe omaêndua haguâ rehe, Gu reco rehe gueco mboyoya haguâ rehe. Eguî rami Tûpâ ñande Yara nde ângâ rehe guaângà omoî, yepi che rehe timaêndua, che reco rupi oicóbo, oyapápe. Mburubicha raângà robaque ami ndicatuy ace ñemboy araquaa eï ; oñemboy ara-

araquaa eỹbae hobaque ami yyucapĭ ramo oico. Marâ ñabê hereco pĭrâ pipo Tûpâ raângà reroangaipa hara, ymongĭa hara, aña upe hembiguay ramo ymeê hara, Tupâ raânga recobia ramo àña raânga rerequa ? ĭma Mburubicha tabĭ âmô Jeſu Chriſto ñande Yara raângà yta rehegua oñacâmondog, henda guepe o acâ raângà moî ucábo ; ndohechangîri ñande Yara hembiapo : curiteî ĭba oçunû, obera, amatiri oà Mburubicha acâ raângà rehe ymonguibo. Marâ ñabê pipo Tûpâ ñande Yara oguereco nde guaângà recobia ramo aña raânga moî harera o ânga rehe ? Eroquĭhĭye, cherĭbĭ, Tûpâ raângà mongĭa, ymbogue, aña raânga ramo ymoîngobo ranô ; emboete Tûpâ raânga ramo nde reco ; eremongĭa teî angaipa pĭpene. Ehecha Ycaray eĭbae yepé gûî oTupâ Tûpâ aú raângà omboete, omboyerobia, ndogueroôçâi hece ñemboçarai,

hae ymboyerobiabébo ami guete rehe haãngà omoî, oyeapĭbo , ypĭpe hecegua ramo gueco yequaa haguâ rehe. Mỹmba rapĭ ha rupi yayquaa yyara. Aipo rami abe ñande ângâ reco rupi Tûpâ ñande Yara oyequaane, haãngà rupi ;be hecegua ramo ñande reco oyequaane. Quarepoti rehe raco guî Mburubicha guaânga omoî uca oyehegua ramo heco yequaa haguâ rehe. Oyáboe Jesu Christo ñande Yara Fariseos , oromeê pângâ Mburubicha upe quarepoti Tributo ramoné ? e ramo : Pehecha uca chebe quarepoti raângà , hey. Mbaebae raângá pico quarepoti oguereco , hey chupe. Mburubicha raânga , hey chupe. Aipo ramo ñande Yara , pemeê Mburubicha upe y mbae , hae Tûpâ upe abe y mbae pemeê ranô , hey ychupe. Marâ ere angà pipo ne nde manô hâpe , Tupâ ñande Yara ndebe : mbae raângá pico nde ângà oguereco , è ramo ne ? nde

rân-

rângâ ebocoy ngâî, Cheyara, ere pipo chupene? Ndayquaay cobae; nache rângà ruguâî ôguereco; pemeê yyara upe; che ângâ na eguî rami rûguâî, ndoyequaay, hece chereco; chereco nico Tûpâ mboyerobia, Tûpâ raĭhu, yñeêmboaye, angaipa abaetereco, ĭbĭpegua rerôỹrô, ĭbápegua año rechangau; cobae aete Tûpâ rehe oñemboçaray, yñeê ogueroỹrô, ĭbĭpegua año ohaĭhu, angaipa quĭa rehe año yepi, mỹmbá ñabê, oñemboapayere oicóbo, aña ñeê mboayébo, ymboyerobiábo; haângà catu co ogueréco; ayebe pemeê chupe: Aipo è ramo ndebe Jesu Chriſto nde mânô hápe, marâ ere ângà pipone, cheĭbĭ. Eneî eñangareco nde ângâ rehe; hecoubicha etebae ebocoy; Tûpâ raângà ebocoy; embogue eme, hendaguepe aña raângà moîbo; emongĭa eme ângaipa pĭpe; ehecha Tûpâ ñande Yara na nde quaaiche oyehegua ramone. Hae

amôme yquĭa ramo ĭbĭpegua teco pŏriahu reco rupi, curiteî eyohey nde reçaĭ pĭpe, Profeta David ñabê pŷtû ñabô; nde rembiaĭhu reroñeapîrô acĭ catu rerupangà. Santo raângà, ñemombochĭ ramo raco, Pintor oyohey, omomôrôtî yebĭ, hae oipichĭ yebĭ, ymoporâ yebĭbo. Aipo rami abe, cherĭbĭ, nde ângâ Tupâ raânga erererecone nde rembiaĭhu mboacĭ pĭpe, hapîrô pĭpe, yyabaetereco pĭpe, heroyebĭ potareŷmo; ereyohey, yquĭa ramone; eremoatîrô yñemombochĭ hague ne, ymoporâ yebĭbo, ymoñangare upe yporângereco ucábo.

Co ara abe tereyeçaereco, cherĭbĭ, nde ânga reco ubicha rehe; na Tupâ raângà ñote ruguâî nico, mbae haĭhuguaçu ete pĭ abe, mbae hepĭ etebae abe. Aba ñemuha raco oheca ytaberà haĭhu pĭ ete *margarita* yaba caneô guaçu pĭpe, yeporarà mîrî eĭ mbĭpe; hae peteî

teî yporâ etebae yohu ramo, opa o mbae omeê hepĭ ramo, oyeupe yyoguabo. Aba pângâ co ñemuha, ytabera reça ha, peteî haĭhupĭ ete yohu ramo, ombae meêmba hara hepĭ ramo, oyo guabo raè? Jeſu Chriſto ebocoi, cherĭbĭ. Hae mbae pico aipo ytabera hembieca, hemimbotarete raè, opa ombae meê ha raè? ñande ânga, cherĭbĭ; hecabo co ou Jeſu Chriſto ĭbagagui, caneô mbĭpe, tecoacĭ porara pĭpe; opa o mbae oheya, hae año rereco potábo. Co rami Jeſu Chriſto yyaraquaa apĭreỹbae omboete ñande ânga, hepĭguaçu etebae ramo heco quaa hápe. Hae pipo yñarûâ, cherĭbĭ, nde ânga aña upe angapĭhĭ mîrî quĭà rehe ymeê? Mbae rehe punguî yepi angaipabiya oânga aña upe omeê? Angapĭhĭ mîrî ñeçapĭmîme oquabae rehe. Hae amôngue omeêngei ñote aña upe oânga, yñangaipa rei ñote, na mbae âmô oyeupe aña ymeê ramo

ruguâĭ, oangaipaçerai hápe ñote.

Yma aña ñande Yara pĭa raâbo, opa mbae ĭbĭpegua ohecha uca chupe, heçápe ynôñga, opacatu â nderembiecha ameê mba ndebene, ereñeçu ramo, chemboyerobiabo, oyabo chupe: aña yepe ombovalebe ace ânga, cherĭbĭ; hae angaipabiya omeêngei chupe hepĭ eĭ rehe. Mbae tepuiguî angaipa rehe aña remimeê raè? Ndipori mbae âmô; ñemboacĭ, mbĭà angeco ñote raco hemimeêndi; angapihĭ aù oiquabeê biña; hae aete yyapu, ñemboaçĭ, hae ñenotî año omeê. Aipobae rehe raco ĭma aba araquaa âmô guapicha, pepe raco cuña porâ ete oico, yaha hechaca, è ramo yepe; ndiyabi che ho, hei chupe; che raco ndayoguai mbae tubicha rehe cheñemboaçĭ haguâma, hei. Mbae tubichaete nico angaipabiya omeê aña upe, oñemboaçĭ haguâ rehe, oânga hepĭguaçu etebae omeê; ndipori mbae âmô

ĭbĭ

ĩbĭ guetébo, petei âce ânga repĭ râma. Aipo rehe Jesu Chriſto mbae pipo âce oguereco ĩbĭ guetébo, hae opa mbae ĩbĭpegua rerecobo yepe, o ânga mocañĩ ramo ne, hey; opa mbae rerecobo yepe, ndaheco agŭĭyeychene mĩrî yepe o ânga momârâmo; ndahepĩbae rûguâî âce ânga, cheribĭ; Tûpâ recobe año co hepĭrâ yyacatu.

Chatepico, cheribĭ, ñande ânga repĭ ramo Jesu Chriſto guguĭ tecatuai omeê; na guguĭ ñote rûguâî; guecobe yepe. Aipo rehe San Pablo, pehecha, mbae tubicha ete rehe yyoguapire co pe ânga. *Empti enim eſtis pretiô magnô.* Aipo rehe pemboyerobia Tupâ ñande Yara pendete pipe yepi heroatabo, hey. Cobae rehe nde maê hâpe ñote yepe amo, cheribĭ, nde ângâ remboete angà, aña upe angaipa rehe ymeê potareymo. Heco raco guî, cheribĭ, mbae hepĭetebaecue ñangareco ha eteramo,

hae

hae haĭhu pĭ ete ramo oico ranô : mbae hepĭ etebae cue co , oyapápe , yyara oñangareco ete hece ; ohaĭhu ete ; ndo-ypotari heco marâ ; bĭtebe ycañỹteî. Ao poriahu hepĭ mîrîbae cue rehe yepe ere-ñangareco , ycañỹ hegui ; nderemitĭn-gue caneô mîrî mbĭpe guare yepe ere-haĭhu ; ndereipotay , hece ñemboçaray ; hae pipo nde ângа Tûpâ caneô hague, Tûpâ recobe repĭ año , ereytĭngeîne, hae aña ñemboçaray habamo ererecone? Mahî pipo , cheribĭ , Tûpâ ñande Yara remimboeteramo , nde ângа reco quaa hápe yepe , nde remboetey , nderem-boyerobiay , mbae bey rehe ñote ere-meê ; hae amôme mbae eỹ rehe yepe ereitĭngeî ñote ymocañĭmbeîbo. Na eguî rami rûguâî Jeſu Chriſto nde ângа ombovalè ; Angeles ibapegua yepe oheya pa , nde ângâ recábo , ĭbĭpe oubo angà ; caneô mbĭpe oheca , Vecha ca-ñĭngue ñabê , oatiĭbari ohupi yyohù-bo,

bo, oyehegua rendàpe herahàbo, acoy Vecha rerequa guỹmba cañíngue reca hare, hae yyohùbo, oacey hapicha ambuae rendápe heraha hare ñabeî. Ayebe, cherĩbĩ, ehaĩhu angà nde ângâ; emboete Jesu Chriſto caneôngue; hecobe repĩ co ngâî, nde yapápe. Ehecha, opa mbae rehe ereyecohu ramo yepe, nde ânga heco marâ ramo, ndereyco aguĩyeyche mîrî yepene.

Ñemboe Arete rehegua. fol. 56. 59. *hápebe.*

LUNES YEYBERAMO.

Co ara tereiquabeê Tûpâ Taĭra upe: Na angaipa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. III.

Moñepeteî ramo, hae ĭbápe guarâ ramo ñande ânga reco rehe yeçae-reco haba.

CO ara nico na angaipa haguâ rûguâî tere angà, cherĭbĭ, nde pag ĭpĭ rupibe, eyeobaçábo. Ayete opa ara na angaipa haguâ rûguâî; bîtebe ara Tûpâ Taĭra angà nico oñemomîtâ, angaipa hegui ñande pĭhĭrô mbota hápe ñote. Cobae râ rehe oà ocĭ hegui capiî yahoce mỹmba paûme, yyuru timbo remimboacu ramo oupangà. Hae re opî-

opîtâ mbĭpebe guooî marângâtú oyquĭtî uca, guguĭ mombucábo ñande angaipa agui ñande pĭhĭrô haguâ rehe. Mbae pochĭ ete nico guî angaipa raè; oyaboe Tupâ rehe yepe oñemboçarai; huguĭ yepe ĭbĭ rupi omombuca. Ayete, cheribĭ, ndipori mbae bayâmô angaipa ñabêgua; haè año co Tûpâ rembiabaetereco. Angaipa año có Tûpâ rehe opûâ; hae año hecobe rupia, ymocañî hare: ayebe yñangaipabae Tûpâ rehe opûâ, ohobapetẽg, oynûpâ, opỹrû hece, oguerôỹrô ĭbĭpegua mbae poriahu rehe; nomâei ymarângâtu rehe, yyaraquaa rehe, ypoaca haba rehe, yporaĭhu rehe, yporâ nûngarey rehe, mỹmba araquaa eỹ ñabê ñote, mbae bay quĭa rehe Tûpâ oheya, heroỹrômo; ndoyabĭî acoy guataha ĭùheybo, ĭ acâ porâ recháca yepe, tuyu rĭ repeñâ hara rembiapo; ey moâ ĭùheybo, ĭ acâ heçacâ porâbae upe obâhêbo yepe, tuyu

rĭ nê bay catu ohepeñâ : cobae rehe catu tañemoangapĭhĭ ; tobê yepe tatĭpĭobĭ porâ, coterâ tiroỹçâ porâ yepe ebocoy ĭ acâ ; che aete ndaĭùhey ; cobae tuyu rĭ nê bay catu aĭuheybe, oyábo.

Aipo rami abe guî angaipabiya oico. Hae ramo, cherĭbĭ, eyeçaereco angà nde reco rehe. Mbae pângâ ereyporangereco ? Pôrâ haba ? Jeſus catu ypôrâbe mbae porâ pabê açoce ; hae año nico mbae porâ ñemoñangába. Angapĭhĭ ereheca ramo ; Jeſus año angapĭhĭ hupigua opa eỹbae râ meêngára ; ĭbĭpegua angapĭhĭ oporombotabĭbae mêmê ñote. Aracaebei guî heca hara nobâhêy chupe : ñemboaçĭ, mbĭa tĭtĭî, ñenotî ngatu oyohu hecobia ramo yepi. Mbae rehe ereycotêbê ramo, cherĭbĭ, Jeſus rehe año ereyohune ; hae año nico mbae pabê rerequára ; aipo rehe Jeſus año toico nde pĭápe ; Jeſus año nde yurú-

rúpe, Jesus año nde rembiapo pĭpe, aracaebey ymoỹrô potareỹmo. Aipo râ rehe eyeçaereco abe nde ângâ moñepeteî heco rehe, hae ĭbápe guarâramo heco rehe.

Na heco hetabae rûguây co ñande ângâ, cherĭbĭ; peteîbae ño ebocoi. Aipo rehe ereñangarecobe hecene; ycañỹramo, hecobia râ ndayohuychene, nde yapápe. Nde rete rehe ñande Yara môcôî teça omoî; peteî opû ramo, opĭta ambuae ndemaê haguâ. Hae âete nde âng a cañỹramo, ndipobey ambuae hecobia râ. Aña retâme ohoramo nde ângâ, nditĭbi ambuae ĭbápe guarâma. Oyaboe ami Profeta David ypûahê raçi mîrî eỹ ñande Yara upe opĭhĭrô haguâ rehe: *Erue à framea Deus unicam meam.* Eipĭhỹrô angà, che Yara, tata apĭreỹ hegui che ângâ poriahubî; checha, peteî año ângâ areco; aña rêtâme yho ramo, ndipori ambuae nde mboyero-

robia harâ , oyabo. Cuña ymembî peteîbae oñangareco ete hece heco marâ hegui , ymânôramo , ndarecoy ambuae cheîrû râmi ; ndipobey che poriahu ñemoângapĭhĭ haguâ , oyapápe ; aye raço guî ymembĭ hetabae ae , peteî omânôramo yepe , aguĭyey bĭte omembĭ ambuae recháca ; haete peteî año ymembĭbae , oyehegui Teô heraha ramo, ndoguerecobey oñemoângapĭnĭ haguâ ; oñemboacĭ ete ñote guecobe yacatu omembĭ amȳrî rapîrô renoînangà.

Peteî tataendĭ año rereco ha pȳtû ramo , oñangareco ete hece , ygue hegui , ndipobey ambuae ygue ramo cheyeeçapè haguâ , pȳtûndaype año angà po aico , ygueramone , oyapápe. Aiporami abe etey ângà , cherĭbĭ , peteî año nde ângâ , ygueramo , pitûnday apĭreȳme ereicone ; ndipobey ambuae hecobia râma. Ayebe terehaĭhu ângà ; eñan-

eñangareco hece ; eroyepea mbae marâ hegui, aña raĭ, hae aña rayĭ hegui ; eguî bae nûguî ymocañĩ harâ mêmê, yyuca harâ mêmê rânô : nde mbae poriahu peteîbae biñae ereroñeangu, ycañĩ haguâ hegui, munda haragui ; hae nde ângâ mbae hecoubicha etebae, peteî año etebae rehe na ndeângatay, ndereroñeânguy ycañĩ apĭreỹ hegui ? Ehecha Tûpâ raângà ebocoy, Angeles abĭareỹ, hecobe apĭreỹbae, Tûpâ rehe oyecohu bae râma ; hece ñande Yara opa mbae omoñâ ; hece ĭbagagui ogueyĭ ; hece ycaneô ; hece gugui omombuca ; hece guecobe yepe omeê ; hae nderemboetey, mbae bey rehe eremocañỹ. Aña yepe omboetebe nde heguibe, nde amotareỹmba ramo oicóbo yepe ; opa mbae ñande hegui ymocañỹ ramo yepe, ypĭcĭpa ramo, ñande momboriahu pa ete ramo yepe, aña niñangapĭhĭî, ñande ângâ mboaguĭye eỹ ramo, ymomarâ eỹ

ramo ãngaipa pĭpe. Santo Job raĭ reta, hae tayĭ reta abe oyuca pa, hỹmba ogueraha pa, hembiguay oyuca pa ; yvecha, herequa rehebe omocañỹmba, hae hete rehe yepe ay guaçu oytĭ, ymomboriahubetébo; o pĭ apĭ guibe, oãcã apĭpebe ãngá Santo yyay, ĭtĭ paûme oînangà, yta quĭpè pehêngue pĭpe oñecãray, hae oyeaçoo oúpangá ; yñamô reta oheyapa, chugui oyeguarúbo; hembireco yepe oyeahey heçe. Eguîrami herecóbo yepe, aña niñangapĭhĭî, y ãngã rehe opoco eỹ ramo. Hae mahî pico, cherĭbĭ, nde ãngã tecatuay ereñamotareỹbe aña guibe ? Nde amotareỹmba, hae nderemiamotareỹ ãngã yepe amo ndererecó meguãîche, nde ãngã tecatuay rereco meguã rapicha. Nde remiamotareỹ guaçu ete ãngã yepe amo nderemeêyche aña upe mbae rey rehe, hae nde ãngã tecatuay ĭbĭpegua açoce nde rembiaĭhu rãngue ereyuca yepi, aña upe eremeê

yñemboçaray habamo.

Mbae rehe tepico eguî rami nde ângâ mbae yporâ etebae, hepĭ eỹbae ererecoay yepi, cherĭbĭ, nde rete poriahu rehe, ymoângapĭhĭ potaraùboño? Ma hî pico, ĭbĭ poriahu rehe, curie ytuyubae râ, ynêbae râ rehe, ĭço rembiù râ rehe, yeguaru haguâ rehe nde ângâ ereyuca, eremeê aña upe? Nderehechay pico nde ângâ rehe nde rete oicobe, omaê, oatá, aguĭyey oico? Marâ ñabê tepico eguîrami ereypoepĭ abaete catu nde rete rereco catu haba? Nderehechay pico, nde ângâ cañỹ ramo, nde rete abe yepiguarâma ocañỹne? Nderehechay pico ĭbĭpegua rehe nde rete moângapĭhĭ pota hápe, ndeângâ aña upe ymeê ramo, opa eguî mbae, nde yecohu potarau ha abe, opa eremocañỹ yepi guarâma ne? Hae aeté nde ângâ rehe ereñangareco ramo, eremomarâ eỹ ramo, aña upe eremeê eỹ ramo, nde rete abe oico aguĭ-

yey yepi guarâmane, na ĭbápe ñote rûguâî, qui ĭbĭpe yepe.

Na Tûpâ raânga ñote rûguâî, cherĭbĭ, nde ângâ; hece ĭbápe oyecohubae râ ramo ymoñambĭre abe. Aipo rehe chaĭhu ângà, emboete, emboyerobia quaa, eytĭ ngey eme, mbae bey ñabê; eyporu pochĭ eme ĭbĭpegua rehe; na chupe, coterâ hece ymoñâ mbĭre rûguâî. Oyeupe guarâ omoña nde ângâ ñande Yara oyehe oyecohubae râ; na Mburubicha âmô upe guarâma rûguâî; na Angeles upe guarâ rûguâî yepe; na ĭbĭpegua rehe oyecohubae râ rûguâî. Aipo rehe yepi tereyeçaereco ymoñângà rehe año; ĭbaga hêtâ rehe año tandemaêndua ângà yepi. Ereico teî ngaîne Tuà, coterâ Paracau rapicha; chatepico Tuà obebebae râ ramo ymoñambĭre; hae aete o pĭçĭ hare guereco catu haba rehe, abati mîrî mbĭpe omongaruhatĭ rehe, hece obĭa; hope ñote yepi oico; ni-

niñangatabey ĩbate rupi, ĩbĭtu ha rupi Tûpâ omoñanga rupi obebe haguâ rehe. Tuà, oaraquaa eỹ ramo, eguîrami oico; ayebe nañemondiî hay; hae aete ñemondiî haguâ ete, ace yyaraquaabae, Tûpâ rehe oyecohubae râ ramo ymoñambĭre, tembiù mîrî rehe, angapĭhĭ mîrî poriahu rehe, ĩbĭpe ybĭa, Tûpâ rehe ymaêndua eỹ, hechangau eỹ, guetâ repeñâ potareỹ, teçaĩbòpe año heco potace, ñuatîndĭpe año ybĭa haba, guetâ hegui gueco pea haguepe año yyepĭtaço yepicatu; cobae catu mbae póromondiî, cherĭbĭ. Ndipori co quie ĩbĭpe ñande retâ; ĩbaga año; hae ño ñahepeñâ yepi yaycóbone; hece año ñandemaêndua porarane; haépe ñande bâhê eỹ yacatu angapĭhĭ ndayarecoichene. Ma hî amo pipo ñande retâ eỹme yaycóbo, ĩbĭ ñande reco pea hápe ñande rorĭ, hae yapurahey teî raè? hey ami ñande Yara rehegua Babiloniape ĩ

rembeĭpe oquapa ângà.

Oyeupe guarâ ñande ângâ omoñâ ñande Yara. Haebae rehe, hece año mbĭtuu oguerecone; ndipori mbae âmô ĭbĭpe nde ângâ moângapĭhĭ harâ, ymoquîrîrîmo; yepi yñangecone; ângapĭhĭ ĭbĭpegua raco ocacotĭ ñote oporomoângapĭhĭ; ndoyquey ñande ângâ ĭbŷîme. Bĭtebe ângapĭhĭ bay, ângapĭhĭ raângà ñote, oporombotabĭbae ñote; na hupigua rûguâî. Aipo rehe, mboy rapicha oiçuu ypahàpe, omborobacĭ ymoñemombĭabo. Aipo rehe, cherĭbĭ, eyepĭaupi ñande Yara cotĭ cotĭ; ychupe guarâ ereñemoñâ, hece oyecohubae râ, heçe año erepĭtuune. Ehecha, yta renda nico ĭbĭ, ĭbĭpe guarâ ymoñâ mbĭ ramo heco ramo; aipo rehe ĭbĭpe año opĭtuù; ĭbate oî ramo, mbae porâbe hoçe yepe, yñangeco nûnga; ĭbĭ rehe çatu yyae; hacĭpe ĭbate oî; oyehegui poi mîrî ramobe, curiteî ĭbĭ ohepeñâ tâtâ, omoñâ ha-

hagueramo heco ramo, tenda porâ guendague rehe noñangarecoy; yhocépe oîna, niñangapĭhĭî; ĭbĭpe año mbĭtuu oguereco. Aipo rami abe ñande ângâ Tûpâ rehe año yñangapĭhĭ; ĭbĭpegua ângapĭhĭ raco ĭ rapicha; yporu hara yepi ĭuhey oyporara. Hae aete ângapĭhĭ Tûpâ rehegua poru hara, opa ĭbĭpegua mbae uhey omocañĭ yñandubeỹmo.

Emaê eme, cherĭbĭ, ĭbĭpegua poromoangapĭhĭ raângà rehe; emaêngatu ĭbápe; coterâ añaretâme nde reraha haba rehe. Ibápe nde reraha hara ñote eguî haebebae ndebe; eguîbae ñote ereiporabò ndeyeupe guarâmane; añarêtâme nde reraha harâ ñote ereroỹrônes Tûpâ moỹrô uca hara ndebe ñote ereyabaeterecone, yporu potareỹmo. Mbae terâ eguî añarêtâme oporoguerahabae, Tûpâ moỹrô uca haba acebe, ĭbápe acé ho habângue momarâ ha raè? Angaipâ guaçu año raco. Aipobae rehe ângaipa-

bagui año ereyeaĭhune; hae año ereyabaeterecone ; hae año ereypoĭhune; chugui año, ereñeguâhêne. Aipo râ rehe tereyeçaereco mbegue catu heco pichĭbĭ abaetecatu rehe, hae hembiapo marâ rapicharey̆ haba rehe.

Yeçaereeo hegui ace reco aguĭyey râ renocê haba.

CO ara, coterâ co pŷtû mbĭpe poroaângai âmô ñandu rupibeî, eyepĭareroba Tûpângotĭ nde pĭa guetébo, nâ eyàbo ychupe: Peteî año angà co che ang, che Yara: ycañ̆ ramo, aña rêtâme yhoramo ndipobey ambuae hecobia râ ĭbape ohobae râma. Ybapeguarâ, hae nde raângà tecatuay angà co che ângâ. Ma hî amo pipo mbae quĭa poriahu rehe ayepĭa moî mŷmba ñabê ybĭpegua rehe año guitecóbo. Eypotareme, chepoeyabo, angaipa pĭpe che ymongĭa, hae

hae ymoûnday aña raangà ramo ymoingóbo. Chepĭtỹbô epe angà poroaangai upe che aguĭye hegui. Nde año oroaĭhu pota, Cheyara; nde año oroaĭhu mbae pabê açocé: nde moỹrô año aypoĭhu, opa mbae marâ guibe.

LUNES CAARU RAMO.

§. IV.

Tûpâ gracia rehe yeçaereco haba.

NDE amôtareỹmbara rehe nde guarînî quĭreỹngâtu haguâ rehe, cherĭbĭ, tereyeçaereco nde rehe hembiapo rehe, nde hegui hemimocañỹ rehe. Quie ĭbĭpe biñae ombae poriahu rehe, guaĭ rehe, guecobe rehe ace oñemomburu, ymôcañỹmbota ha rehe oguarînîbo; mabĭte ace ângâ rehe, hecobe rehe. Nde amôtareỹ mbára nico, cherĭbĭ, nde

ân-

ângâ rehe oguarînî, hecobe rehe, guembiaramo hereco potabo, heco aguĭyey môcañỹmbotabo ranô: Mbae poriahu rehe nde mbotabĭ pota, mbae hepĭ eỹbae nde hegui herahábo. Angapĭhĭ raânga pĭpe, nde ângâ recobe ohauba nde hegui, yyucábo? Aipo rehe eñemômburu ângâ, cherĭbĭ, nde aguĭye eme aña upe, eñembotabĭ uca eme chupe; emboete ângà nde ângâ reco aguĭyey; ehepĭ aña hegui; ehechangi eme hece yñemboçarai, mbae bey repĭramo nde hegui herahábo. Gueco ubicha raco, ĭma carambohe Esau, guĭbĭ Jacob upe omeê teîngâtu cumanda peteî ñaê puâ mîrî pore rehe, hae mbuyape pehêngue rehe ranô. Hae rire guembiapocue rehe oyeçaerecóbo, oyaheo teî, gueco ubicha guemimôcañĩngue rapîrôbo: Ma hî pico Mburubicha ramo chereco, cumanda mîrî poriahu rehe ameê teîngâtu, tembiguay poriahu ramo guîñemoîngóbo, oyá-

oyábo teî. Aiporami abe, cherĭbĭ, cunûmbuçu amboae o araquaa eỹ reco rupi, guba ro hegui ocê, mombîrî ohóbo, mbae aguĭyey heta guba remimeêngue oyeupe herahábo. Acóipe curiteî mboraĭhu bay pĭpe, ângapĭhĭ quĭa rehe omôcañỹmba; hae otequarai recháca, tembiguay ramo oñemoîngo guapicha upe, y tayaçu rehe oñangarecóbo. Haepe ami ñembĭahĭî oyuça ay ramo, omânô hegui, tayaçu paûme oique, hembiù raĭcue rehe oyebĭca bĭca aù, oñemôebêâtâ pota pota raùbo biña; hae aete tayaçu ohepeña tâtâ otî mbĭpe, ymôañábo, guembiu hegui ypeábo. Aypo rehe tayaçu rembiu raĭcue, quĭa yepe, ndohupitĭî, ocaru haguâ haguâ aù. Gu rope tembiù porâ yporupĭ rehe omaêndua ramo, hae gueco ubicha guemimôcañĩngue rehe oyeçaerecóbo aete, yyaraquaa yebĭ, hae oñemômburu yebĭ ranô, gueco tabĭ omboaguĭye hague he-

hegui ocê haguâ rehe : Mahîngâtu pico chereco ubicha amôcañî teî tayaçu paûme, hecegua ñabê hembiucue quĭa rehe guiyebĭca guitecóbo! Mahî pico cheremimbotaceray quĭa , che mboaguĭye hápe , tayaçu ñabê , añemboapayere bĭte , mỹmba rocaype guibĭa bĭa aù guitecóbo ! Tapûâ mburu câ , Cheru rope guiyebĭbo , oyábo raco , ocê gueco ha poriahu hegui , guba repeñâ ohóbo.

Aypo rami nde abe , cherĭbĭ , nde aguĭye rireângaypa upe eyeçaereco ; nde maêndua ângà Tûpâ raĭ ramo nde reco nderemimôcañĩngue rehe, hemimeêgue ndebe mbae porâ aguĭyey nde rembitĭapĭî cue rehe. Hae eñemômburu yyohu yebĭ haguâ rehe , nde ângaypa hegui eñepĭhỹrômo. Mbae tubicha ete nico Tûpâ gracia nde remimôcañỹngue ; hae Tûpâ reco rehe ñande mboyecohu , taĭramo ñande moîngo , ângaypa hegui ñande pĭhỹrô , aña rêtâ hegui abe ; teco marângâ-

gâtu pabê mboaye haguâ omeê ñandebe, ñande ângâ omôporâ Tûpâ reça upe, tecoorĭ ĭbapegua ya ramo ñande moîngo, quie ĭbĭpe yepe ângapĭhĭ mîrî eỹ omeê ñandebe. Haè co, cherĭbĭ, ñande ângâ recobe; ñande rete ñande ângâ rehe oicobe; ñande ângâ gueya ramo, omânô. Eguî rami abe ngâî, Tûpâ gracia cañỹ ramo, ñande ângâ omânô; yyabaete catube, ynê Tûpâ upe. Tûpâ gracia raĭhupápe, cherĭbĭ, Santos guete omomboriahu, oinûpâ, omboyecoacu, omoñemboe, oguereco ay opa rupi, hemimbota mboaye eỹmo, Tûpâ gracia môcañỹ hegui. Marâ ramî pipo yñaruâ nde reco, cherĭbĭ? Haebe pipo Tûpâ gracia, Tûpâ raĭ ramo ñande reco haba, aña upe nde ymeê, taĭ ramo eñemoîngobo? Haebe pipo ângapĭhĭ mîrî quĭa rehe, aña rayĭ upe Tûpâ gracia ymeê, ângapĭhĭ apĭreỹ môcañîmo? Haebe pipo ndê ângâ recobe mbae bey poriahu rehe,

ân-

ângapĭhĭ quĭa rehe, nde ymôcañĩ, nde ângâ yucábo apĭreỹmamo ? Nde mbae mîrî poriahu yepe erehaĭhu, nde rỹmba yagua yepe ; hae Tûpâ gracia ñote ereîtĭ yepi, ĭtĭ rami heroỹrômone ?

Emboete ângà, cherĭbĭ, co ara guibe nde ângâ, hae Tûpâ gracia: Emôcañĩ eme ; ehecha Jeſu Chriſto ruguĭ repĭ ebocoi ; ñandebe guba hegui oyogua guguĭ mombuca pĭpe, guecobe môcañỹ mbĭpe ; cobae rehe ou Tûpâ raĭ ĭbagagui ; cobae rehe abe ou Eſpiritu Santo Jeſu Chriſto ruguĭ repĭ rehe ñandemboyecohu haguâ rehe. Mahî amo pipo nde eremôcañỹ ângaypa rehe raè ? Santos Martyres, teco acĭ ndoypoĭhuy, guguĭ mômbuca hegui ndoquĭhĭyei, guecobe ndohaĭhuy, guorĭpápe omôcañỹ, guete ymboí mboí harâ upe, hapĭ harâ upe omeê, Tûpâ gracia môcañỹ hegui ñote. Hae amo pipo nde, cherĭbĭ, Tûpâ gracia eremôcañỹ nde rete poriahu, co-

te-

terâ nde reça moângapĭhĭ potaraùbo, Jeſu Chriſto ruguĭ, hecobe repĭ reroỹrômo? Mburubicha âmô guaĭ ramo nde moîngo ramo, nâ oyabo ndebe: Ehecha, ehe co cheraĭ ramo oromoîngo, che reco ubicha raângà ameê ndebe; ereyco porâ ramo, che raângà mboyerobiaramo, ymocañĩ eỹ ramo, teco bay pĭpe eremôaîbî eỹ ramo, ymongĭábo; opa che mbae ya ramo ereycone, mbae âmô rehe na ndetequaraîchene; opa mbae aguĭyey poromoângapĭhĭ ererecone: aypo è ramo ndebe, cherĭbĭ, marâ ñabê amo ereico? Erembopĭaraçĭ amo pipo acoi Mburubicha, guaĭ ramo nde moîngo hare? Eremoaîbî amo pipo haângà, teco bay pĭpe ymongĭabo, ymotîbo? Ereytĭ amo pipo ĭtĭpe, ymôcañĩmo, heroỹrômo mbae bay poriahu rehe? Aniche amo, araquaa mîrî rerecoramo. Marâ rami tepico Tûpâ raĭ ramo nde reco año yepi ereroỹrô, Tûpâ gracia haângà yya-

yyabĭ hareỹ yepi eremoaîbî , ymongĭabo , heytĭbo , mbae bey rehe ymôcañĩmo ? Nde rete recobe opa mbae amboae açoce erehaĭhu , hae nde ângâ recobe ha Tûpâ gracia ñote ndereypoĭhuy ymocañỹ ? Nde rete nde reypotari ybay , coterâ yquĭa , hae Tûpâ gracia nde ângâ moporâ ha año yepi ereytĭ ngeî , nde ângâ mongĭábo , ymoûndáybo , ymboabaete catùbo ranô ? Guete recobe raĭhupápe raco ace mbae amboae cue môcañỹ ndoypoĭhuy ; guêtĭma , coterâ o yĭba quĩtî yepe nomboabayri , omânô potareỹmo. Hae amo pipo nde , cherĭbĭ , nde ângâ reco apĭreỹ eremôcañỹ, mbae bey raĭhupápe ? Toipotareme Eſpiritu Santo ayporami nde reco. Amen.

Hae marâ ñabê tepico ângaypa hegui , hae nde amotareỹmbára hegui ereñepĭhỹrô , ymboaguĭyebone ? ñemombeu aguĭyey pĭpe , nde aguĭye hague

gue mboacĭ pĭpe , nde aguĭye yebĭ potareỹmo.

Ñembocha fol. 59.

MARTES YEYBERAMO.

Co ara eyquabeê Eſpiritu Santo upe: Na ângaipa haguâ rũguâî co ara, nde yapápe.

§. V.

Angaipa guaçu reco rehe , hae hembiapo marândete rehe yeçaereco haba.

CO ara tereiquabeê ângà , cherĭbĭ, Eſpiritu Santo upe , nde pag ĭpĭ rupibe oyeobaçabo; co ara na angaipa

haguâ rûguâî, eyábo. Tupâ Tuba ñande moña. Opa mbae guemimoñangue omeê ñandebe, ñande reco catu râma, ñande guaĭhu haguâ; ñande aete yaypo-rubay ñande moña hague, ymoñemoỹ-rôbo; hemimeêngue ndayarecoy haĭhu habamo; yayepĭamoî catu hemimo-ñangue rehe, Tûpâ ramo nungà here-cóbo. Aipo rehe Tûpâ Taĭra ñande ra-mo oñemoña, Gu rehe ñande ñembo-çaray hegui, ymoỹrô hegui; meguaî cami che rehe omaê hápe, Cheruba ohaĭhune, omboyerobiane, nomoîche opĭà hemimoñangue rehe, ymoñemoî-rôbone, oyapápe; ñande aete, che-rĭbĭ, nañandeporerobiay, ñande ramo yñemoña recháca yepe, ndayahaĭhuy, nañamboyerobiay, yepi ymoñemoỹrô-bo ñote yaico. Aipo rehe Eſpiritu Santo ombou ñandebe Tuba, hae Taĭra; To-ho ñande Coraçô ymboaguĭyébo, oya-pápe. Eſpiritu Santo nico. Tuba, hae

Taĭ-

Taĭra yoaĭhu haba , ycoraçô ramo nûngà oico ; hae ou ângà yepi ñandepĭa mboaguĭyébo oporaĭhu apĭreỹ mbĭpe. Haè nico mboraĭhubiya. Haè co mboraĭhu rata ohatapĭ ñande pĭápe ; haè oheçapè o gracia pĭpe , haè omoângapĭhĭ ; haè omomarângâtu ñande ângâ; guaĭramo omoîngo , ombae ĭbápegua pabéngâtu yaramo ranô ; hae ângapĭhĭ marângâtu rehe omboyecohu ; quie ĭbĭpebe , haere ĭbápe ymboyecohu apĭreỹ haguâ rehe ; haè ñande ângâ omoporâ, opa mbae porâ açoce , ângaipa ymongĭa hare hegui yyoheybo , ypĭhĭrômo.

Conico ngâî , cherĭbĭ , Eſpiritu Santo rembiapo ñande rehe ; marâ ñabê pipo ñambohobay chupene ? Hae tecatuay oñemeê ñandebe ; ocoraçô guetébo omeê ranô. Ma hî amo pipo ñanderacateỹ chupe ñande pĭa poriahu rehe raè ? Ma hî amo pipo ĭbĭpegua mbae bay rehe ñamoî , ymoñemoỹrôbo raè ?

Haè omeê o gracia ñandebe, ñande ângâ moporâbo, mbae porâ pabê açoce. Mahî amo pipo ñande ñamongĭa ângaipa rehe, Tayaçu upe ygracia reytĭbo, aña upe ymeêbo raè? Haè ângapĭhĭ marângâtu rehe ñande moĭnĭhê quie ĭbĭpe, poyye ĭbápe ângapĭhĭ opa eỹbae râ rehe ñande yecohu haguâ rehe; marâ ñabê amo pipo ñande ângapĭhĭ quĭa poriahu rehe ñamoñemoỹrô teîngâtu raè? Haè ñande rete poriahu oipĭçĭ guoga ramo, opĭtuù habamo herecóbo. Mahî amo pipo ñande chugui ñamoçê, ângaipa hendaguépe heroiquebo? Mahî amo pipo angaipa raĭhu pĭpe ñamongia Eſpiritu Santo renda, chugui ymboyeguarúbo raè? Ndiyabi aipo, cherĭbĭ; eyaboeque teremboete ângà Tûpâ gracia nde ângâ recobe ha, yporâ ha, yyegua ha ranô, ereraha teî tuyu bay ângaypa quĭa reheguápe, mỹmba rami heroapayerébo, hae ymoûndaybone. Erotî ângá

ebo-

ebocoy nde pĭa, hae nde rete Eſpiritu Santo renda, tayaçu roga ramo, aña pĭtuù ha ramo ymoîngóbo. Eñangareco catu nde ângâ rehe, nde rete rehebe; emoporâ ângà Eſpiritu Santo raĭhu pĭpe, y gracia pĭpe; ehoquênda yepi; toique eme aña nde pĭápe, ymongĭabo, ymboaguĭyebo, o mbae ramo ypĭhibo, Eſpiritu Santo chugui ymocébo, ymoỹrô teîngâtu; embobĭa catu ângà haĭhu pĭpe nde pĭàpe; haè año toico nde maêndua habamo; haè año nde ângapĭhĭ haramo; haè nde pĭtuhê haramo, co ĭbĭ teçaĭbò pĭpe nde reco pĭpe.

Co Eſpiritu Santo rembiapo co, cherĭbĭ, angaipa guaçu año omomarâ; aipo rehe eyeçaereco mbegue catu hece; hae hembiapo marâ rapicharey̆ rehe. Haè nico Tupâ remimbota raça ha, yporoquaita reroîrô haba. Angaipabiya Tûpâ poroquaita ohobaytî; guembiapo pĭpe, cheremimbota catu yyayene, hey,

ndipori poroquaita chebe guârâ ; cheremimbota año oico poroquaita ramo chebe, hey nûngà ; Tupâ ñande Yara rehe opûâ, heroỹrômo. Abſalon, David guba rehe opûâ ; angaipabiya aete Tûpâ o moñangara rehe ; ndipori Tûpâ, hey nûnga guembiapo pĭpe, hae guemimbota bay pĭpe ndoipotay, Tupâ ñande Yara guemimbota robaîtî. Oyporu bay abe Tûpâ poroporiahubereco haba, ymoỹrô habamo. Joſeph, o yara rembireco opĭa raâramo, ndiyabi, hey chupe ; marâ ñabê amo Cheyara, che raĭhu parete, hae o mbae che pópe omeê hare che ymoỹrô teî, hey ; hae angaipabiya nomaêy Tûpâ o moña hague rehe, guecobe yoco haba rehe, opa guecotêbê oyeupe meê haba rehe, guecobe, hae guemimeêngue catu oyporu yepi ymoñemoỹrômo. Aipo rehe ñande Yara angaipabiya omboyoya mboy raĭ rehe; hae nûguî oçĭ o moña hare rĭe omondo-

dorog, yyucábo. Aipo rami ãngaipabíyara Tûpâ o moñangàra rehe opîâ, herecoaybo, yyuca potaraùbó nûnga, na, ñemîme rûguâî, heçápe etey catu; Tûpâ ñande Yara reçápe nico opa mbae oî ñemîmenguaraù yepe, pĭtûndaypegua, ñande pĭàpegua yepe. Aipo rehe Santa Suſana ytabĭbae guaâramo, ndicatui Tûpâ reçápe penemimbota che ymboaye, hey chupe: heco raco açe reçápe, ace rapicha ace reroỹrô, ace omboaçĭbe. Eguî ramiabe ñande Yara omboaçĭ ete gueçápe angaipabiyara gueroỹrô. Rey Aſſùero oymoâ gueçápe o boya Aman guembireco rehe yñemboçaray pota; aipo rehe oñemoỹrô ete chupe; curitei oguera ha uca yyuca haguâme: hî pico che reçápe etey, che rehe oñemboçaray, oyapápe.

Na Tûpâ reçápe ñote rûguâî angaipabiya oteco abĭ, Tupâ o ãngaipa rehe ymanô rire yepe. Mbae rehe pânga Jeſu

Chriſto omânô raè? Angaipa rehe, ymocañī mbota hápe ñote; marâ ñabê tepûguī ângaipabıya otecoabĭ yebĭ bĭteri, ymânô rire yepe? Rey âmô o boya ângaipa rehe mânô rire, yñaruâ amo pipo, acoi y boya ymânô hague, o Rey guaĭhu pare reôngue mbotĭrĭrĭ, ycutu cutu, hae ymbombog, heçe oñemboçarayta? Marâ ere amo aipobae recháca, cherĭbĭ? Ereñemondĭî amo añeîngâtuı̆s mbae pico mbae? Yagua yepe raco o yara çoó pêhê mîrî oyeupe ymeê hague rehe, ndoiçuùy heôngue, ere amo, eñemondĭîta. Angaipabiyara aete mỹmba guibe ytabĭbe Jeſu Chriſto o angaipa rehe ymânô rire yepe, yepi oyuca yebĭ ângaipa pĭahu pĭpe Curuçu rehe ymoî yebĭbo. Na oyehe ymânô rire ñote rûguâî, guoo, hae guguĭ pĭpe opoi rire abe yepe. Marâ ere amo, cherĭbĭ, çĭ âmô o membĭ mongaru rire, guoo tecatuay pĭpe, hae guguĭ pĭpe ra-

ranô, acoi y membĭ heçe ypûâ ramo, hobapetebo, ĭbĭra pĭpe, yñacâ rupâramo, yyucábo coĭte ? Nandeñeê raiche amo, aipo nûnga teco recháca. Marâ ñabê tepângà ndereñemondĭî Jeſu Chriſto roo, hae huguĭ poru rire yepe, yepi ymoỹrô yebĭ yebĭ rehe, Curuçu rehe yyatĭca yebĭbo ranô ?

Hae mbae rehe piponguî eguîrâmi angaipabiya Jeſu Chriſto rereconi raè ? Tûpâ amboae, hae ñabê heco aguĭyeybae mboorĭ pota hápe pipo raè ? Teco orĭ apĭreỹ mboaguĭye pota hàpe pipo raè ? Marâ Jeſu Chriſto guereco hague rehe pipo raè ranô ? Teco acĭ apĭreỹ poĭhu pápe pipo raè ? Mbae rehe pânga yñangaipa ? Mbae eỹ rehe ; aña o amotareỹmba mboorĭbo ño. Ndaipotai Jeſu Chriſto cheyaramo, aña ngâtu oyabaù; na teco orĭ apĭreỹ rehe rûguâî ; ângapĭhĭ quĭa poriahu rehe, guemimbotaceray, ĭbĭpegua mbae bay rehe, Tûpâ guibe ym-

ymboetebo , o Tûpâ ramo herecóbo: na tecoaçĭ apĭreỹ poĭhúbo rûguâî ; guemimbota bay mboaye potabo ño ; Tûpâ ñeê mboyabaibo año ; aña ñeê yyabaybebae moarûâbo año ranô. Na Jeſu Chriſto guereco marâ hague rehe rûguâî, guaĭhu hague rehe , guereco catu hague rehe ; oyeupe hôçâ hague rehe ; oyehe ymânô hague rehe catu. Na Jeſu Chriſto rembiapo marâ âmô rehe rûguâî ; Aña ombotabĭ hatĭ , guereco marâ harâ mboorĭbo catu , ỹñangaipa , Tûpâ remimeêngue , oporiahubereco hague ymoñemoỹrô rehe , yporùbo yepi. Marâ ere amo , cherĭbĭ , nde rapicha poriahu Tûpâ mbae oyeupe nderemimeêngue pĭpe, mbae poroyuca moî rire , ndebe heropoyai ramo , nde yucábo y pĭpe? Aiporami abe ângaipabiya Tûpâ oporiahubereco hague oiporu heroỹrô rehe ñote , herecoay , hae yyuca rehe ñote ranô.

Hae aba pico angaipabiya Tûpâ re-

rehe oñemboçaraibae? ĭbĭ poriahu, hae ĭbĭ poriahu hegui ymoñambĭre, ĭbĭ ramo oico yebĭbae râma, mbae poriahu, Tûpâ remimoñangue, Tûpâ rehe yepi oicotébêbae; mbae araquaa eỹ, mbae poaca eỹ, opa mbae rehe ytequaraibae, mbeu rĭru, ĭço rembiù râ, taçĭ mîrî poriahu remimoângaù; ayporamo yepe oñeuuboete, Tûpâ rehe opûâ, Tûpâ ogueroỹrô, Tûpâ hegui ndoquĭhĭyey; guemimbota omboete Tûpâ guibe; ĭbĭpegua ohaĭhube chuguibe ranô.

Angaipa guaçu na Tûpâ moỹrô ha ñote rûguâî, cherĭbĭ; nde ângâ abe oỹuca, Tûpâ gracia, hecobe ha, omôcañĩ; opa hempiapo marângâtu cue rehebe, ymomboriahubetébo, ymoûndaybo; omboabaete catu, aña rayĭramo ymoîngóbo. Peteî ângaipa ñote yepe, Angeles ĭbagagui oytĭ, omoûnday, omboabaete catu, aña ramo ymoîngòbo; bĭtebe nde ângaipa heta, cherĭbĭ; marâ ña-

ñabê pipo nde âng omboabaete catu Tûpâ reçápe ? Haè co aña rembiguay-ramo nde moîngo, Tûpâ hegui nde pea; haè Tata apĭreỹme ndereitĭ ; ĭbagagui nde pea, ebapo ndeho habângue morân-guébo. Aipo ramo yepe, nde remboa-çĭî nde ângaipa ? Micheas oTûpâ Tupâ aù oyehegui heraha ramo, hacê oyahe-guábo : hae mbae ramo pângà ereyaheo, è ramo oyeupe ; che Tûpâ peraha che hegui, hae mbae rehe pângà ereyaheo, peye chebe ? Mahî amo pipo che Tûpâ cherecobe ha, chereco aguĭyei ha, che ângapĭhĭcà che hegui ypea che hapîrô eỹ raè ? Ayaheo catu y yohu eỹ yacatu gui-tecóbone, hey. Hae nde, cherĭbĭ, Tû-pâ hupigua hegui ndeyepea nderemboa-çĭî, nde ângaipa rire, nde rorĭ ndereçâî, Tûpâ gracia mocañỹ rire, aña raĭ ramo, hembiguay ramo, tata apĭreỹme hem-bia ramo nde ñemeê rire chupe yepe, nde ângapĭhĭ eicòbo ! Ndahaubie rû-

gu-

guâî, ndereyeçaerecoy ramo nde rembiapo abaete catu rehe; mbae pipo cherembiapo raé? nderey, eyepiamôngetábo. Aña ndereçapïa, nde rembiabïî rehe nde maê hegui; toñepïhŷrô eme che hegui heco abaete pichïbï recháca, oyábo. Ma hî amo pipo ângaypa rembiapo marândetey rehe eyeçaerecóbo,ereiporângereco bïteri raè!

Ehecha, cherïbï, nde ângaipa renônde Tûpâ Tuba, Taïra, hae Eſpiritu Santo abe ângà che raï, hey ndebe, teco açï mîrî repï ramo ererecone teco orï apïreỹ; aneỹramo ângapïhï curiteîgua rehe teco acï apïreỹ erereco ranône; emaê ângà nde moñâ hague rehe, nde poriahubereco hague rehe, haè rire ïbape ângapïhï apïreỹ rehe; nde yecohu haguâ rehe, hey ndebe Tûpâ Tuba. Jeſu Chriſto, cheraï, hey abe ndebe, ehecha, nde rehe amânô, Aña hegui nde pïhŷrômo; che ruguï amombuca, nde ângai-

gaipa hegui nde yohey haguâ rehe ; eremboyoapĭ teî ângà ne , aña upe eñemeê yebĭbo. Eſpiritu Santo , che raĭ , ehecha che agueyĭ ângà nde ângâ momarângâtúbo , che gracia pĭpe ymoporâbo ; nde pĭpe yepi aico , nde rehe guĩñangarecòbo , nde pĭtỹbômo ranô. Che reytĭ teî epe nde ângâ guine, yyucábo , hey. Tupâçĭ marâneỹ , che membĭ , che co nde rehe ñeêngára , Tûpâ moñỹrô hara ndebe ; tobê ângà ebocoi ângaipa , hey. Santo Angel abe haè rami aipo hey ndebe , ângaypa hegui nde pea potaraúbo. Aña aete , eyeapĭçaca eme aypobae rehe; che catu nde raĭhu parete ; che catu nde remimbota ameê ndebe , angapĭhĭ ayquabeê ranô ; ndaypotay ndeporiahu; nde rorĭ ; emoângapĭhĭ nde rete ; emboaye nde remimbota , na maraĩchene, hey.

Aipo ramo nde remimbota oyeroba aña ñeê ngotĭ , nde ângaipa , ereñemo mbo-

mbotabay, eremaê bay, Tûpâ ñeê reroỹrômo, nâ eyabaù nde rembiapo bay pĭpe: Tobê yepe, Tûpâ Tuba, teco orĭ apĭreỹ ndaypotay ângà; che remimbota catu aycotébê yyaye rehe. Tûpâ Taĭra, arobia yepe che rehe nde mânô hague, aña hegui chepĭhỹrômo; hae aete aico yebĭce aña pópe, hembiguay ramo, taĭ ramo; nda che recocey nde rehegua ramo; ndaycotébêy nde ruguĭ rehe. Eſpiritu Santo, ndaypotay che ângâ pĭpe nde reco; ndaypotay nde gracia; ecê che hegui; tobê añanga catu toyco che ângâ pĭpe; tobê, añanga raângà catu tareco che ângâ rehe. Maria Tûpâçĭ marâneỹ ndaypotay, cheri ñeênga ramo ndereco; ndaycotêbêi nde poropĭtỹbô rehe; tobê, tayco cheremimbotara rupi, che rete moângapĭhĭbo quie ĭbĭpe; tecobe ambuae rehe ñañangarecoy; che remimbota yyaye ramo, aguĭyeĭma. Aipo ere co, cherĭbĭ, nde ângaypa ramo, yepi. Co

ni-

nico ãngaipa rembiapo abaetecatu poromongĭhĭye , hae poromondĭi rapichareỹbae ; ayporamo yepe chugui ndererequĭhĭyey , coterã ndererobiay , coterã nde taroba eycóbo , cherĭbĭ ; emaẽ nde ãngaypa abaetecatu rehe ; tereñepĭhỹrõ chugui. Mboy raco ĭma ñande Yara rehegua oyçuù , yyucábo. Aipo ramo ñande Yara oyapo uca mboy raãngà , ĭbĭra rehe ymoĩ ucábo. Mboy rembiçuùcue, tomaẽ ebocoi mboy raãngà rehe ; heçe omaẽbae curiteĩ ocuerane , hey. Aiporami abe , cherĭbĭ , emaẽ nde ãngaipa rehe ; eyeçaereco heco pochĭ abaetecatu rehe , hembiapo marã nũngareỹ rehe, hae curiteĩ erecuerane ; chugui eñepĭhĩrõmo , ymboacĭbo , hae yyabaetereco pĭpe nde pĭa guetébo , heroyebĭ potareỹmo.

Te-

Yeçaereco hegūi ace reco aguĭyey renocê haba.

CO ara, coterâ co pỹtu mbĭpe poroaângai hîã ĭpĭ rupibe ndebe, curîteî ehobaytî, nâ eyabo: Tereho mburu che hegui angaipa porombotabĭceray: mbae râ pipo acoy oroenda boña teî chē pĭápe cuehebe raè. A Jesvs che Pĭhĭrô-hara, che co ahapîrô acĭ catu pota ñote che manô hapebe cherembiabĭcue, ymboyoapĭ eỹmo peteî yebĭ ñote yepe, nde ndepĭa marângâtu moñemboacĭ hegui, hae nde poroporiahubereco porubay yebĭ heguī. Che pĭtỹbô epe angà, Tûpâ che Yara, poroaângai upe che aguiye hegui. Nde año oroaĭhu mbae pabê açoce: nde moỹrô año aypoĭhu opa mbae marâguibe. Jesvs año toycobe apĭreỹ che pĭape: hae aypora rehe ychĭ maraneỹ che ri neengaramo toyco yepi.

MARTES CAARU RAMO.

§. VI.

Angaipa mîrî rehe yeçaereco, yyabaetereco haguâma.

MBae bey ete ramo herecopĭ raco yepi ângaypa mîrî; nañangareco hay heçe; ndipoĭhu habi ranô. Aipo rehe Profeta David: *Iniquitas calcanei mei circundabit me*, chepĭta ângaipa haerè che mâmâ, chererecoaybone, hey. Mbae pipo aypo Profeta pĭta ângaipa rae? Na mbae ambuae rûguâî, ângaipa mîrî ñote. Hae nûguî ñande pĭtápe nûnga yareco, ypoĭhu eỹmo, hece ñandé ângata eỹmo ranô; nderehechay pânga, cherĭbĭ, ĭbĭ tîmbo ñande pĭta rehe hînamo, ñapỹrû ñote hece, mbae bey ramo herecóbo, heçe ñande

ân-

ãngata eỹmo? Eguî rami abe angaypa mîrî, ĭbĭ timbo nûnga yareco; hece ñapỹrû ñote, ypoĭhu eỹmo, heçe ñande ãngata eỹmo; haerè poyye, guembiapo marâ mbĭpe ñande mamâ ñandererecо aybo coĭtene. Mbae marândete co ângaipa mîrî, cherĭbĭ; na heroỹrômbĭ ramâ rûguâî; ypoĭhu pĭrâ mbete catu ebocoibae ranô.

Chatepico peteî ângaipa mîrî âmô ñote yepe, oyehe hereco hara, heromânô ramo, ndicatuy ĭbápe heyque. Hae ĭbapegua Santo âmô Tûpâ rehe oyecohubae âng pĭpe peteî ângaipa mîrî ñote yepe yehu ramo amo, curiteî ñande Yara oipea oyehegui, oyehe ymomaêbeỹmo. Hae na Santo âmô ñote rûguâî, Tupâçĭ Maria marâneỹ yepe amo oyehegui oypea, oyehe ymomaêbeỹmo, peteî ângaipa mîrî ñote yepe rereco ramo. Na Tupâçĭ ñote rûguâî, Jesû Chriſto âng marângatu yepe amo peteî ân-

gaypa mîmî rerecoramo, oypea Tûpâ ramo gueco hegui, curiteî amo Tûpâ reco rehe yyeceà haba oñemboay, ocañỹmo. Erehecha pangâ, cherĭbĭ, ângaipa mîrî rembiapo marândete? Marâ ñabê tepico ndereypoĭhui? Marâ ñabê, ĭbĭ tîmbo ñabê, nde pĭtápe ñote erereco, hece nde ângata eỹmo? Equĭhĭye ângaipa mîrî hegui; Tûpâ rembiabaetereco ete eguî; hembiapo marândetebae, ĭbápe ñandereyque momarâ ha eguî. Aipo rehe ñande Yara Jesu Chriſto omânô renônde, guoo pĭpe Guemimboe yopoy pota ramo, oipĭhey rângê, ângaipa guaçu rereco eỹ ramo yepe. Judas año ângaipa guaçu oguereco; ambuae cuera aani yepe biña; hae aete ângaipa mîrî hegui ypĭcĭrô haguâ rehe oypĭhey, hece hecha potareỹmo.

Angaipa guaçu, cherĭbĭ, Jesu Chriſto yuca yebĭ, Curuçu rehe ymoî yebĭbo; angaipa mîrî oyucaay yebĭ, ohobapeteg nûn-

nûnga, opĭrû yebĭ nûnga hece, hemimbota marângâtu robaîtîmo; yporoquaita raçábo, ymbopĭa racĭbo nô. Haèramo ângaipa mîrî Tûpâ reroỹrô habamo nûnga oico. Marâ ere amo, cherĭbĭ, cunûmî âmô Gu rehe yñemboçaray rechâca, nâ oyapápe, Che ndayucaiche cherubane; hae aete ndaypoĭhuiche herecoayne; hobapeteg, ynûpâ, hae ymbopĭà racĭ araya? Taĭ cobae ere amo pipo chupe raè? Gu raĭhu parete, Gu mboyerobia haretè, ere amo pipo chupe raè? Aniche ângà amò; Gu amotareỹmbára, Gu reroĩrô haretè, ere catu amo ayete, eguî Gu rerecoay recháca. Eguî rami abe ângaipa mîrî poĭhu hareỹ Tupâ ûpe oico; yyucaaybo, hobapetebo nûnga, ymbopĭaracĭ arayábo.

Na Tupâ rereco ay haba ñote rûguâî ângaipa mîrî, cherĭbĭ; ace ânga rereco ay hara abe; haè co ace ângâ omoûnday, omongĭa, oyuca ay abe, taçĭ

ñabê. Taçĭ ñande rete ndoyuca çapĭay; mbegue omombituba , mbegue omô-cângĭ ; tacu mîrî hegui tacu tubicha mbegue oñemoñâ ; haerè coĭte ace rete y ângâ hegui oypea , yyucábo. Eguî rami abe ângaipa mîrî ndoyucay yepe ñande âng ; nomôcañŷî yepe biña Tûpâ gracia; hae aete omômbituba teco marângâtu rehe quĭreỹ haba omôcañî , teco marângâtu rehe ombocueray , ângaipaceray omboacubò ; hae poroaângay bâhêramo , curiteî ycângĭ , hae yyaguĭye coĭte. Ayebe ramo ângaypa mîrî poĭhu hareỹ, ângaypa guaçu abe ndoypoĭhuychene. Aipo rehe Jeſu Chriſto ; Mbae mîrî pĭpe Tûpâ upe oico porâbae , mbae tubicha pĭpe abe oicoporâne ; hae mbae mîrî pĭpe oico porâeỹbae , mbae tubicha pĭpe abe ndoicoporâychene , hey. Mbae mîrî rehe ymunda eỹbae ; mbae tubicha rehe abe nimundaychene ; hae aete mbae mîrî rehe ymnndabae , mbae tubicha re-

rehe abe ymundane. Ayebe, cherĭbĭ, equĭhĭye ãngaypa mĩrĩ hegui, ãngaypa guaçu apo eỹ haguã rehe. Tata mĩrĩ hegui, tata guaçu oyepota, hae ñu guetebo ohapĭ. Eguĩ rami abe ãngaypa mĩrĩ hegui ãngaipa guaçu oñemoñã aña rẽtãme ace reytĭ harãma.

Angaypa guaçu hegui ñande pea hara nicò, cherĭbĭ, Tupã hegui quĭhĭye haba; ymbopĭa racĭ poĭhu haba. Hae co Tũpã hegui quĭhĭye marãngãtu, hae ymbopĭa racĭ poĭhu haba; ãngaipa mĩrĩ mbegue mbeguey omõcañĩ ace hegui; aipo rehe mbegue mbeguey abe ace ãngaypa guaçu oiporãngereco, ypoĭhubeỹ mo. Teco marãngãtu rehe yepoquaa haba abe ãngaypa guaçu hegui ace pĭhỹrõ, Tũpã moỹrõ poĭhueỹ rehe ace mboyepĭtaçóbo; hae co yepoquaa marãngãtu abe ãngaypa mĩrĩ mbegue mbeguey omõcãngĭ; aipo rehe poroaãngay ace raã ramo, curitẽi chupe ace aguĭye, Tũ-

pâ moỹrô guaçu poĭhu eỹmo. Tûpâ gracia ñande pĭtỹbô hara, ñande araquaa reçapè hara; haè ñandepĭa môquĭreỹ ha teco marângâtu rehe abe ângaypa mîrî oipea uca ñande hegui, ndoypotay Tûpâ ñandebe ymeê yeahoçe; aipo rehe ñande araquaa na hembipe cay; ñande pĭa ndiyaey teco marângâtu rehe, hae poroaângai bâhê ramo, curiteî ñande araquaa oñemboopa, ângaypa guaçu abaetecatu haba, hae hembiapo marândete recha catu eĭmo; haè ñande pĭá curiteî ângaypa guaçu cotĭ oyeroa, ypoĭhu eỹmo, poroaângai upe oñemboaguĭye ucábo coĭte.

Aipo rehe, cherĭbĭ, equĭhĭye, hae nde pîrî ângà ângaypa mîrî hegui; eñeguâhê opa ymoñâ ha hegui, opa mbae poromoângaypa hatĭ mîrî hegui. Ehecha, ypoĭhu eỹ ramo, curiteî ângaypa guaçu ereyapone, Tûpâ moñemoỹrôbo, hae nde ângâ yucábo, aña rêtâme

hey-

heytĭbo. Bĭtebe ângaipa mîrî rehe ereyepoquaa ramo, curiteîbe ângaypa guaçu rehe nde aene, ypoĭhubeỹmo. Mbae marândete raco ângaypa mîrî, cherĭbĭ. Ayebe ndicatuy yyapo, ĭbĭpegua opacatu âng oicobebae, hae aracañỹ hapebe oicobae râma ĭbápe heraha haguâ rehe yepe; ndicatuy abe añа rêtâmêgua opacatu renôcê haguâ rehe yepe ranô. Peteî ângaipa mîrî ereyaporamo, opacatu ĭbĭpe oicobebae, hae oicobebae râ oñemomarângâtune, hae ĭbápe oho coĭtene, e ramo ndebe yepe amo, cherĭbĭ, ndereyapoyche peteî ângaipa mîrî yepe. Marâ ñabê tepico mbae bey bey rehe; nde ângâ yucaay harâ, ĭbagagui nde pea harâ ndereypoĭhuy ângaypa mîrî araya yyapo, cherĭbĭ? Añа rêtâ poĭhupápe yepe amo nde reyapoyche peteî yepe raè.

Ehecha cunûmî: Co ângaypa mîrî ereyapo ramo, ĭbápe erehone, hae yya-

po

po eỹ ramo, Aña rêtâ me erehone, e ramo ndebe yepe amo, ângaypa mîrî ndereyapoyche, cherĭbĭ. Tobé yepe, taha eme ĭbápe, tobê yepe ranô, taha aña rêtâme teco acĭ apĭreỹma porarábo; haete ângaypa mîrî apo catu ndicatuy ete; ângaypa mîrî catu aypoĭhu aña rêtâ guibe, ere catu amo, cherĭbĭ. Ayete ângaipa mîrî catu pochĭbe aña rêtâ heguibe. Angaypa mîrî ndicatui Tûpâ yvapo: hae aete aña rêtâ Tûpâ remimoñangue; Tûpâ omoñâ ytabĭbae upeguarâma. Angaypa mîrî Tûpâ moỹrô ha; Aña rêtâ na Tûpâ moñemoỹrô ha rûguâî. Aipo rehe ângaypa mîrî hegui erequĭhĭyebene Aña rêtâ heguibe.

Hae marâ rami eicóbo pipo ângaypa mîrî hegui ereñepĭhỹrône, cherĭbĭ? Angaypa abaetereco araya pĭpe; Tûpâ raĭhu mbae pabê açoce moçândog eỹ mbĭpe; Sacramentos ñemombeù ha, hae Tûpârà ha poru aguĭyey porara pĭpe;

opa

opa mbae poromoângaipa mîrî hatĭ hegui ñeguâhê mbĭpe , guatateî eỹ mbĭpe, maê rey rey eỹ mbĭpe , porombo-yaru eỹ mbĭpe ; poropohu rey eỹ mbĭpe; teco rey rey eỹ mbĭpe ; poromôngeta rey rey eỹ mbĭpe ; ytabĭbae hegui yepea pĭpe , Tûpâ upe ñemboe porara pĭpe ; y gracia ymbaraetebebae , hae yrângue eỹbae rehe yerure porara pĭpe ranô. Eguîrami ângà tereyco , cherĭbĭ , ângaypa mîrî hegui , hae ângaypa guaçu hegui ndeñepĭcỹrô mbota ramo ranô.

MIERCOLES YEYBERAMO.

Co ara tereyquabeê San Joſeph upe : Na ângaipa haguâ rûguâî co ara ndè yapápe.

§. VII.

Teô reco rehe yeçaereco haba.

CO ara , cherĭbĭ , ereyquabeêne Tûpâcĭ menda hague marângâtu upe, San Joſeph upe , Niño Jesvs rubângà upe. Co ara na ângaypa haguâ rûguâî, tere ângà , cherĭbĭ , nde pag ĭpĭ rupibe , eyeobaçábo , San Joſeph raĭhubari , nde yapápe. San Joſeph reco ubicha , hae ypoaca ruçu haba ereiquaane , cherĭbĭ , Tûpâ ñande Yara yporabò haguera rehe , Guaĭ tecatuay rubangàramo , Ychĭ marâneỹ Eſpoſo ramo, herequaramo ymoĩngóbo.

Ai-

Aipo rehe ami Jeſu Chriſto oico hemimbotara rupi, Guramo ymboyerobiábo. Aiporami abe Tûpâcĭ hemimbota guĭpe oico, o Eſpoſoramo ymboyerobiábo. San Joſeph co, cherĭbĭ, Jeſu Chriſto rubângà ramo oicóbo, ymbae pabê yaramo, herequaramo, y Mayordomoramo oico. San Joſeph Tûpâ gracia omboyao ñandebe: Haè ñande recotebê opacatu meêngâra; ypo rupi oipota Jeſu Chriſto ñandebe yñemeê. Yma Mburubicha Faraon, Joſeph Jacob raĭre, omoîngo guecobia ramo, o mbae pabê ya ramo, hae o boya reta oyeupe mbae rehe ybâhêramo ami: *Ite ad Joſeph*, Tapeho Joſeph pĭri; ypope amoî che mbae opacatu; haè omboyao peêmene pendecotêbê reco rupine, hey.

Aiporami abe Jeſu Chriſto ñande Yara San Joſeph guecobia ramo omoîngo ñandebe, ombae rerequa ramo, ogracia mboyao ha ramo; ypo rupi oipota

ñan-

ñandebe yñemeé : oyaboe ; Tapeho Joſeph pĭri , hey ñandebe , pebâhê chupe pendecotêbê rehe ; haè co che mbae reta , che gracia omboyao peêmene , pendecotêbê reco rupi. Eneî ângà , cherĭbĭ, eyerobia San Joſeph rehe nde pĭa gueté-bo : Ebâhê ângà chupe nde ângâ recotêbê rehe , Tûpâ gracia rehe ; hae yyĭpĭberamo , haĭhu reromânô aguĭyey haguâ rehe ; San Joſeph , ere chupe , nde mânô haguerî rehe nde maêndua hápe , che poriahubereco epe ângà , acoy che mânô haguâ ara pĭpe ; tachepĭtỹbô epe ânga, tereñangarecobe ângà che rehe ; Tûpâ gracia teremeé yeahoçebe ângà chebe: Acoy Maria marâneỹ nde Eſpoſa , hae Jesvs , nde raĭ rângà yĭba ahoce nde yequĭî ângapĭhĭ catu ñabêî , che ábe ângà Tûpâ gracia , hae haĭhu marângâtu taroyequĭî ângapĭhĭ catu , nde yĭba ahoce guîmânôbo ângà ; nde pópe , San Joſeph, yerobia guaçu pĭpe che âng ayti , nde ñan-

ñangareco habamo ymeêbo ndebe, ycañỹ teî hegui, co ara nde raĭhubari marâbe yepe, Tûpâ Cheyara namoỹroîche angaypa âmô pĭpe ygracia chepĭtỹbôramone.

Aipobae mboaye catu haguâ rehe, cherĭbĭ, tereñepĭtỹbô co ara nde mânô haguâ rehe eyeçaerecóbo. Mbae mbaraete etebae raco Teô rehe maêndua haba, cherîbĭ, ĭbĭpegua raĭhu hegui ñande pĭa reroba haguâma. Aipo rehe ami Ycaray eỹbae yepe guoquême, ĭbĭqua omoî, omânô haguâ rehe omaêndua haguâma, hae gueco moatỹrô haguâma rehe. Omânôbae râ mêmeî co ñande, cherĭbĭ; nimoherâ hay harâ hai; acoi ĭ oçĭrĭbae rapicha, ñande recobe ocĭrĭ Teô repeñâ ohóbo. Erehecha pânga ĭ ocĭrĭbae, ndoyebĭî guaquĭcue cotĭ, guembĭa ha repeñâ mo ñote oho yepi. Aipo rami abe ñande recobe yepi ocañỹ haguâ repeñábo ñote oico, ocĭ rĭepe oñemoñâ ĭpĭ rupibe.

Ehe-

Ehecha ñandereco mîtâ oqua , hae ndo-yebĭbey ; eguî rami abe ñande cunûmî, hae ñande cnnûmbuçu haguepe oquaabe oyebĭ quaa eỹmo. Aipo rehe co yepi ña-ñemboçacoyne teco marângâtu rehe, teco marâ mbĭpe Teô ñande reçapĭa mboacĭ teî hegui. Ycaraybaecue nico oñemboacĭ mîrî eỹ ngâtu teîne omânô hápe Tupâ upe gueco porâ eỹ hague rehe.

Marâ ñabê ângà pipo oñeêmboyebĭ Tûpâ upene , guecobe ângaypa quĭa pĭpe ymôcañỹmba rirene ? Acoiramongâtu teco marângâtu rehe , hae ĭbápe ohohaguâ rehe oângata eỹ hague omboacĭ teî-ne. Guâete catu ângaypabiya Tûpâ mo-ñemoỹrô reromânô hara. Guâete acoi ara ñemombĭa guaçu, ângapĭhĭ pĭhĭ aù upe yyapĭpaha reru hara ! Guâete catu ranô acoi ara , ñemboaçĭ çandogeỹ mboĭpĭ harâ ! Mbae ângà amo pipo ân-gaypabiya oyapoce teî , omânô mbota

ra-

ramo raè? Añeîngatuî teco marângâtu pabê rehe oyeporu hague amo oipota teî acoi ara. Aipo rehe co ara guibe catu toyapo, acoi ara guembiapoce teî rângue. Co ara guibe toyeporu teco marângâtu rehe año; tomôcañỹ teî eme ara, meguâî guemimôcañỹ mbĭpe obâhê guecobe apĭpa hápene. Ace oicobe pucube rire, coîbe ĭbĭqua otỹ haguâ hegui oico; guecobe yepĭho pucube rire, Teô robaquebe oico.

Marâ rami pipo ace omânô ha arapĭpe mbae ĭbĭpegua ymboete pĭraú rereconine? Hupiguarete rerequa raco eguî Teô, aracaebey noporombotabĭî. Aipo rehe chupe catu ñaporându mbae reco rehe. Marâ ñabê guará pipo nguî mbae porâ porâ aù? Mbae ramo oicobae râma pipo nguî mbae ymboete pĭ yerobia robia haraù? Mbae ramo oyerobabae râ pipo guî ângapĭhĭ pĭhĭ aù quĭa rae nô? Teô omombeù ñandebe hecone. Mbae po-

rombotabĭ mêmê eguî , hechácà chacà aú añó , eguî yporâ , haebe , coterâ oporomoângapĭhĭ raângà : Teô rerobĭ ramo raco guî, heco rupi , pehecha ypiaha eỹme , heco ete rehe pemaê. Aiporamo catu , pehecha heco bay heroỹrô pĭrâmbete. Peicobe ramo raco guî pehaĭhu ĭhu aù eguî mbae ; Teô robapĭpe peicóbo aete peroỹrô , hae peyabaereco , hey nico Teô , cherĭbĭ. Mabae tepico herobia pĭrâma , tecobe , coterâ Teôngue, oicobe catubae , coterâ omânô mbota bae ? Añeîngâtuî mbae bey bey ete ramo yarecone eguî mbae haĭhupĭ pĭ aú opacatu , Teô ñande recápe heco ĭmani ramo. Hae aete yaiquaa teîne ; ndayarecobeyche ara ymoatỹrô haguâne. Aipo rehe , cherĭbĭ , ângibe catu tiyaycobe omânôbae râ rapicha , acoi ara ñande ñemboacĭ teî hegui. Ehecha , oîmê pipo mbae yyabaybae co ara ndemânô moâ reroângapĭhĭ ha eỹ , nde heromânô haebe

be eỹbae? Oîmê ramo, emoatỹrô curiteî, ymboacĭbo, Pay upe ymombeúbo. Ehecha, cherĭbĭ, peteî yebĭ año eremânône; hae eremânô bay ramo ângaypa pĭpe, aipo rami ereico yepine; ymoatỹrô haguâ ndererecobeichene. Aipo reheque yepi opa nderembiapo, acoi ara omânôbae râ rapicha, tereyapo; bĭtebe Sacramentos poru ramo. Tereñemombeu, hae tereTupârà, acoi arete omânôbae râ ñabê.

Mbae peteî yebĭ yyapo pĭrâ rehe raco ace oñemboçacoì ete, ndoyeapo yebĭbeichene, oyapápe. Aipo rehe oyeapo bay ramo, eguî râmi yepi heconine; bĭtebe mbae âmô quĭhĭye guaçu ete ha ñemoña haguâ rehe ace oñemboçacoibe, yyabĭ hegui, che yyabĭramo, mbae marâ ete ou chebene, oyapápe. Mburubicha âmô mbae oñỹbô uca ramo ndebe, hae nde yñỹbô eỹmbobe, nde reçápe tata guaçu ete ohatapĭ uca ramo: Ehecha,

tereñỹbôngâtu que ; yyabĭramo co tata guaçupe oroytĭ, nde rapĭbone, è ramo ndebe, marâ rami amo nde pĭatĭtĭî? Marâ rami amo ereñemboçacoì, yñỹbô ngâtupĭrĭ haguâ rehe ? Bĭtebe amo peteî yebĭ año ùĭ eremombo heçene, è ramo ndebe ; añeîngâtuî ndepîrî ete amo ; ara mêmê amo ereñemboe ùĭ mombo rehe; yyabĭ hegui, acoi tata guaçu poĭhupápe. Hae marâ ñabê tepico, cheribĭ, peteî yebĭ año ndemânô haguâ, hae ndemânô bay ramo, tata apĭreỹme nde ho haguâ quaabo yepe, ndereñemboçacoiri, ndereñeâângai ara ñabô, peteî yebĭ nde mânô ngatupĭrĭ haguâ rehe ? Coterâ nderobiay, coterâ nde taroba ; ndipobey marâ è haguâma. Herobiabo amo, coterâ nde taroba eỹ ramo amo, ndereicoyche amo, omânô eỹbae râ ñabê.

Hae aracaè pipo co ñamânône, cherĭbĭ ? Coterâ mamô pipo ? Coterâ mbae hegui pipo ñamânône ? Ndiquaa habi roĭ; ndi-

ndiquaa habi yaçĭ, coterâ mbae apopucu, coterâ ara ñande mânô haguâ, Jesu Christo yague rupi: *Nescitis diem, neque horam.* Ara ñande rembiguaa eỹ mbĭpe, ñande mânô haguâ año yaiquaa: *Quâ horâ non putatis, filius hominis veniet.* Pĭtû âmô pĭpe raco Abarubicha âmô o âng omôngeta oupa, heta mbae yareco, che âng, roĭ heta ñandeyecohu haguâ, oyábo; ayporamo raco ohêndu, nâ è oyeupe: *Stulte, &c.* mbae tabĭ, co pỹtû mbĭpe nde ânga oyepea, nde heguine; co pỹtû mbĭpe ereyequĭîne, hae marâ pipo eguî mbae, nde ânga rehe nde ñangareco eỹ mbĭpe, nderemimônoôngue raù heconine? Hîndo, cheribĭ, hemimoâ eỹ ara pĭpe oheçapĭa Teô co Abarubicha. Oimoâ heta roĭ gueco habângue, hae acoi pỹtû mbĭpebe oyequĭî çapĭa, gupa guibe aña rêtâme ogueyĭ. Oga yara, munda hara âmô o mbae rehe ymunda haguâ pỹtû quaabo amo, oñembo-

boçacoì pÿtû guetébo, o mbae heraha hegui, meguâî cami pÿtû ĭpĭramo, coterâ uru çapucay ĭpĭramo oune, coterâ ymomôcoîndaramo, coterâ ypaháp̃e ou che mbae rerahábone, oyapáp̃e. Aipo rami abe ñande, cherĭbĭ, ñañemboçacoîne, ñande recobe yacatune, ñande cunûmî ramo, ñande cunûmbuçu, ñande tÿarô ramo; bĭtebe ñande tuya háp̃e, Teô teco marâ mbĭp̃e ñande pocohu hegui.

Hae aetè màmô tepico, coterâ mbae hegui pipo ñamânône? Hae marâ rami pipo abe ñamânône? Ndiquaa habi abe ebocoi, cherĭbĭ. Amôngue omânô ñûme, ambuae caáp̃e, âmô ĭp̃e, âmô gupàp̃e omarâ eÿ ogueroñenô, hae heôngue año ycoê. Amatiri oyuca çapĭa amôngue, mboy, coterâ yagua oyuca; âmô taçĭ hegui omânô; amôngue ndiquaa hábi ymânô hague, omarâ eÿ año ogueroĭbiapi çapĭa, oyequĭîta. Aipo re-

rehe, cherĭbĭ, ara pabêngâtu, hae mamô pabê rupi ñaicotêbê ñemboçacoy araya rehe, ñande mânô aguĭyey haguâ rehe. Meguây caini co ara, coterâ co tenda cherecobe pa haguâ, ñande yapápe. Ma hî amo pipo, cherĭbĭ, nde mânô haguâ quaábo co ara Tûpâ ñande Yara eremoỹrô teîngâtu rae? Mahî amo pipo, tenda amô, nde manô haguâme eycobo, acóipe nde ângaipa teî raè nô! Eneî ângàrô ndepîrî opa ara, opa tenda rupi; ndereyquaai ângà nico mabae nipo ndemânô haguâ. Opa ara, opa tendápe eñemboçacoí, ângaipa hegui eñeângu: Ereico teî acoi cuña marâneỹ tabĭ ñabê ne; haè raco oque o tataendĭ rĭrupe ñandĭ rereco eỹmo: pỹtû mbĭtépe ñande Yara oheçapĭa, oùbo; haè cuera opûâ otataendĭ rĭru rehe opobĭbĭ oicóbo; ypóreỹ andùpa, oîrû upe ñandĭ ypò râ rehe oyerure; yrûmbeta aetè, na ñande yacatuiche meguaîne: aypo rehe

tapeho hereco ha hegui yyoguábo catu, hey chupe ; haè ñandĭ recábo yho ramo, obahê ñande Yara , hae tataendĭ hendĭbae ogueraha ĭbápe , oquê mbotĭbo; haquĭcuépe ytabĭbae ñandĭ rereco harey obâhê , oquê mopâbo ; ñande Yara *Neſcio vos* , aba pangâ peê raè ? Ndopoquaay , hey chupe , che rôquê oñembotĭ ĭma : Tapeho mburu ; mbae ramo pangà napeñemboçacoìri raè ? Aipo rami Tûpâ oico ndebene , tataendĭ ygracia rehegua rehe ndeñemboçacoì eỹ ramone.

Yeçaereeo habagui acereco aguĭyey renôcê haba.

CO ara , coterâ pỹtu mbĭpe poroaângai amô nde pĭa atoî ramo , ereñandu ĭpĭrupibe eyepĭareroba Tûpâ ngotĭ, nâ eyabo nde pĭa guibe : Omânôbae râ co che : hae ndayquaay ara che mânô

ha-

haguâ ; che ñemoâ ha eỹ mbĭpe che mânô haguâ año ayquaa. Meguay co ara pĭpebe amânône. Ma hî amo co ara che mânô haguâ quaabo, mbae marâ âmô che yyapô teî rae. Aaniche amo. Aguĭyeĭma mburu poroaângai caracatu, aguĭyeĭma angaypa abaete catu cuehebe nde chembotabĭ hague ; na ayporami rûguayche ang coĭtene. Chepĭtŷbô epe anga, che Yara, poroaângai upe che aguĭye hegui. Nde año oroaĭhu mbae pabe açoce ; nde moỹrô año aypoĭhu opa mbae marâ guibe. Nde año tereycobe apĭreỹ che pĭape. Amen.

* * * * * *
* * * * * *

MIER-

MIERCOLES CAARU RAMO.

§. VIII.

Teôngue ñemoñeê rehe, hae ara poru catu haguâ rehe yeçaereco haba.

POromboe ha hupiguarete raco nguî Teôngue. Aipo rehe Eſpiritu Santo, yporâbe nde ho yaheo rope, caruguaçu rope nde ho guibe, hey, cherĭbĭ; Teôngue rope nico pabê reco pahaba rehe poromboe oico; Teôngue rope ace gueco pa haguâ rehe oyeçaereco; Teôngue nico yepi oñemoñeê oquápa: cuehe raco orebe, anga ndebe, oyábo. Cuehe orereco pa haba obâhê orebe: ndebe co ara obâhê, hey. Ehecha, cherĭbĭ: coê ramo obâhê nde reco pahaba ndebene, ndeyri: curie, ndeyri: ânga, hey; co ara hey

hey catu. Aypo rehe, cherĭbĭ, eymoâ, ânga nde mânô; terehecha nûnga nde reôngue ĭbĭ rupi ytui: nomĩĩbey, ndoatabey, nomaêbey, ndocarubey, mbae nohêndubey; hoba yûgai; y yuru rupi, heça rupi, yyapĭça rupi tuguĭ, coterâ mbeu ocê: nde cĭ yepe ogueroângeco; curiteî ao bay pehê pĭpe, yñotỹ uca haguâ rehe, oñubâ. Opacatu chugui oquĭhĭye, haĭhu parete cueraù yepe chugui oyeguaru, yporângereco hareraù yepe. Hae amo pipo, cherĭbĭ, eguî rami nde reco râ rechâca yepe, ebocoi nde rete rehe Tûpâ eremoỹrô bĭte rae? Hî amo pipo mbae nê rehe, hae mbae abaetecatu rehe, yeguaru haguâ rehe ereñemoângapĭhĭ pota rau, Tûpâ mbopĭaracĭbo? Eguî ângà nucui, cherĭbĭ, toba porâ porâ aù, nde reça mbotabĭ hatĭ, nde pĭa moângeco hatĭ. Emaê bĭteri, cherĭbĭ, nde reôngue rehe. Yñubâ rire ogueraha ytỹ harâma; yta oyaheo, mburahey oico. Hae re Pay

ñem-

ñemboe pa ramo, oytĭ coĭte ĭbĭquápe, ĭbĭ ramo heco yebĭ haguâme, ĭço y ù haguâme. Oyatĭ ĭbĭ pĭpe, hoba ohumbiri mbae çoha pĭpe yyoçóbo; heraha hare oyebĭ guo rupi, hece omaêndua re recobeỹmo. Conico nde rete nde yerobia haraù recorâ, cherĭbĭ; co ângà nico nde rete, Tûpâ moỹrô pĭpe nderemimoângapĭhĭ cetĭ. Co ângà abe nico toba porâ porâ aù, nde remiporângerecotĭ recorâ. Hĩ amo pipo, cherĭbĭ, eguî rami nde recorâ rechábo yepe, nde ângaypa bĭte? Ehecha, cheraĭ, hae çherayĭ, nde reôngue yechacaguâ, hae aracaebey na nde ângaipaychene, hey Eſpiritu Santo. Ayebe Teôngue yechacabari maê eỹ año ângaypa moñemoñâ hatĭ. Tûpâ boya âmô aña oipĭaraâ, cuña hembiecha cue rehe aracae; haè oho tetâme, heôngue rupápe, ao mîrî pĭpe ohobaquĭitĭ, coterâ ohobaĭî; hae rire aña guaâ yebĭ ramo, acoi ao yyohĭî hague, oapỹĩnguápe

pe omoî, hetû hetû aúbo : conico nde-rembiaĭhu , oyábo oyeupe : co mbeu rehe pico ereñemombota pota raù ? oyá-bo oyeupe. Aypo rami aña hegui curiteî oñepĭhŷrô. Cuñâ ângaipabiya âmô oñe-mombeu Pay âmô upe : hembiabĭ rehe Pay oyoquay ñenûpâ rehe. Ndicatui, cheruba , na cherôçâyche amo,hey ; oyo-quay yecoacu rehe ; bĭte ebocoibae, cheruba ; yyabay ete chebe yecoacu, hey. E Miſſa rendu mbohapĭ yebĭ , Miſſa gue-tébo eñeçûbo , hey chupe : ebocoibae yepe yyabay , cheruba , che rete ycangĭ ceray ete , hey. Aypo ramo Pay. Eneî, hey ; hae aete ndeyepohey ñabô , hae ndeyeobahey ñabô abe tandemaêndua nde mânô haguâ rehe , nâ eyabo : Guaete catu ânga pico co chepo , hae co che roba che ñangarecoha , curie hatâmbĭne , ĭbĭ ramo oho yebĭne , ynê ranône , mbeu, hae ĭço rĭru ramo oicóbo ? âng yporân-gerecopĭ aù , haere yeguaru habamo oico

ra-

ranône. Hae pico che, che ângata teî yyoheybo, ymoatỹrômo, ymoporâ porâ aùbo? Omboaye acoi cuñâ Pay oquay tague; hae curiteĭ ypĭa oye eroba ĭbĭpegua guembiaĭhutĭ hegui, yyabaeterecóbo, guete rehe noñangarecobey, oñemoỹrongâtu chupe, Nde co che Tûpâ moỹrô uca ha ramo ereico chebe yepi, oyábo. Aypo rehe oyebĭ Pay upe; cheruba, ayu ângà co ndepĭ guĭpe guiyeitĭbo, guîñemômîrîbo, nderemimbota mboaye haguâ rehe. Chequai epe ñenûpâ rehe, yecoacu rehe, coterâ mbae yyabaybebae rehe yepe. Ma hî amo pipo che rete Tûpâ moỹrô hare, tuyu ramo oico yebĭbae râma, aypoĭhu ymboaraquaa mîrî rae? Na mbae rûguâî eguî; cherembiabĭ catu tubichabe, aña rêtâme cuehebe aha rângue tata apĭreỹ porarábo. Porami acoy ângaypabiya oñequabeê Pay upe, oângaipa repĭbeê haguâ rehe, gueôngue yechacaguâ rehe oñemomaêndua hague-

ra-

rari. Hîndo, cherĭbĭ, Teôngue yechacá-ba ymbaraete ete ace pĭa reroba haguâ re-he ângaipa hegui, hae ĭbĭpegua raĭhu habagui ranô. Hae aete ehêndu catu yñeê. Ayebe âng guibe eñemboçacoi; âng guibe eñemomarângâtu. Ehecha, guarînî mêmê co ñandereco co ĭbĭpe, cherĭbĭ, poroâângai mêmê ramo. Aypo rehe ara ñabô ereñemboçacoyne, hae ereguarînîne nde remimbotaceray rehe ne; haè catu pochĭbe nde amotareỹmbara amboae aguibe; haè nico nde cĭ rĭe guibe nde yrûnamo oico; haè oico ranône nde mânô hápebe. Aypo rehe nde raângâtu-bene nde mboaguĭye haguâ rehe, nde raĭhu raângà pĭpe nde mbotabĭbo yepi; haè ramo ererobia teî yñeêne; haè co nde amotareỹmbara amboae upe nde meêne; haè aipope eicoboè, ereiquaa ycaracatu habane; hae aete nde rerecobeichene chugui nde ñepĭcỹrô haguâmane. Aypo rehe yepi ehobaîtî ndepĭ guĭpe herecóbo.

Haè

Haè amôme nde mboaguĭye ramo , curiteî eñepĭhỹrô , chugui ecêyepébo. Eypĭho pucu eme ychupe nde aguĭye haba , meguay cami apĭreỹ mamo nde môcañỹne.

Heco raco quĭreỹmba guobay omboay ramo , oñemomburube ymôcañỹ haguâ rehe ; obĭapi rire , curiteî opûâ yebĭ guobay repeñâbo , mbĭtuú meê potareỹmo chupe , oyeupe ymbaraetebe hegui. Aipo rami abe nde ângâ amotareỹmbára upe nde aguĭye ramo, ereicone; ehecha chugui eñepĭhỹrô raibi eỹmo, mbĭtuù eremeê ramo chupe , yepi oguĭpe ndererecó , nde mboaguĭyébone. Ayebe ramo curiteî catu eñemômburu yebĭ, hece eguarînîbo , chugui eñepĭhỹrôbo. Eyporu catupĭrĭ ara nde recobe mîrî haba ; curie tapûâ , curie tañepĭhỹrô che ângaipa che amotareỹmba che mboaguĭye hague hegui , ere eme ; meguaî cami ndererecobeyche ara nde ñepĭhỹrô haguâ

guâ ne. Ehecha, cherĭbĭ, ndipori mbae âmô ara ñabê haĭhu pĭrângue; hae aete ace tabĭ raçĭ hegui ndipori abe mbae ara rapicha ymôcañỹteî mbĭtĭ ranô. Tûpâ ñande Yara omeê ara ñandebe ñande amotareỹmba rehe ñande guarînî haguâ; ñande aete ñamôcañỹ teî, ñande ateỹ, hae ñande aquĭceray rerupa ypĭ guĭpe, hembia ramo yaicóbo yepi; curie, curie taguarînî yebĭ, hae tañepĭhỹrô ñande è pĭpe ñande recobe opa, hae aña ñande amotareỹmba ñemboçaraytaramo yaico.

ñande recobe co, cherĭbĭ, ĭbĭtu ñabê etei oquabae aracaebey oyere yebî eỹbae, hae oîrânde ñande recobe haguâ ndayayquaabi; hae ayporamo yepe ara ñamôcañỹ teî, yepi oicobe pucubaerâ nûngà, ndayahaĭhuy ara, yporu aguĭyeybo, ñande ângâ reco caturâ rehe; haere ñandu, ñande recobe pahápe, ñamboaçĭ teî ymôcañỹ haguene, ñande reco moa-

tỹrô haguâ rerecobeỹmo. Curiaù tamo, peteî ara bĭte aùbe aicobe, che reco moatỹrô haguâ, ñande ateỹ rerecobone. Mbaete ara, cherĭbĭ; ndipori mbae hepĭrâ; emôcañỹ rey eme mbae rey rey rehe, ñemboçaray rehe, guata teî rehe, poromôngeta teî teî rehe, teco rey rey rehe; eyporu catupĭrĭ Tûpâ ñeê mboaye rehe, opa nde rembiapo eromaêndua Tûpâ rehe, chupe yquabeêmo, nde raĭhupápe, Cheyara, tayapo ângà cobae, nderemimbota mboaye hápe, eyábo yepi; nde caru haba yepe, ndeque haba, ndepĭtuù haba yepe, opa nde reco eyquabeê Tûpâ upe, nde raĭhupápe, nde mboyerobia hápe, nderemimbota mboaye hàpe, Cheyara, eyábo yepi, ara môcañỹ teî hegui.

Coê ramo nde recobe haguâ nderey-quaay, cherĭbĭ; aipo rehe co ara eyporu araquaa. Curie tañemomarângâtu, ere eme; curie tapoì che reco bay hegui, ere eme.

eme. Tûpâ oyquabeê ndebe ñỹrô haba, nde ângaypa hegui nde poì ramobe ; hae aete ndoyquabeêy ndebe coê ramo nderecobe haguâ. Ehecha, cherĭbĭ, heta añã rêtâme oîmê, *curiè*, *curié* oyague rehe. Añã ñeê ebocoy ; curie ângaipa tereheya : co ara tereñemoângapĭhĭ rângê, hey ; hae coê bâhê ramo, *curiè* hey yebĭ ; hae eguî rami, *curié*, *curiè* oyapĭho tecobe pa hápebe ; hae aracaebey ndobâhêy ara ângaipa hegui poì haguâma. Curie taheya che ângaypa è pĭpe oypocohu Teô ângaipabiya, añã curiè yare chupe abe hece oyecohu, guembiaramo guêtâme herahábo. Tûpâ ñande Yara ñanderamo oñemoñâ rire, curie che rugŭĭ tamombuca ndeyri, o pîtâ, hae oà rupibe catu omombuca, ñande ângaipa hegui ñandepĭhỹrô haguâ rehe. Eguî rami abe nde, cherĭbĭ, nde ângaipa hegui curiteî terepoì ; mĕguay camî nde rerecoyche ara heya haguâne. Ehecha, cherĭbĭ,

Tûpâ ñande Yara oipapa ara nderecobe haguâ ; hae hembipapacue upe nde bâhê ramobe , nderecobe çândone. Aypo ramiabe nde rembiabĭ râ oypapa ; hae hembipapacue apĭpe ndebâhê ramobe , hôçâmba ndebene , nderecobe môçañỹmo. Amôngue upe ohaânga peteî año hembiabĭ râma , hae acoibae yyaye ramobe, hecobe oyahĭa ; aipo rehe opa ângaipa hegui equĭhĭye , cherĭbĭ , mêguay cobae cherembiabĭ pa habamone , eyábo ; mêguaî cobae yyaye ramo , Tûpâ hôçâmba chebene , che recobe môcañỹmo , eyábo ranô. Opa ara abe ndepîrî Tûpâ hegui, mêguay co ara che recobe pahane , nde yapápe. Eyporu catupĭrĭ ara Tûpâ remimeê ndebe , curiteî eñemomarângâtúbo chupe ; *curié* ere eme ; ehecha yeçapĭa hápe Tûpâ ñemoỹrô haba obâhê ndebe , nde môcañỹmone : *Subitò enim veniet ira illius.* Nderemimoâ eỹ pĭpe obâhê ndebene , munda ha ñabê , hae nde amo-

amotareỹmba nde mboaguĩye ereromânône, hembia ramo yepi guarâma eycóbo.

Ñemboe co ararigua oîmê fol. 61. hae fol. 58.

JUEVES YEYBERAMO.

Co ara tereyquabeê San Miguèl upé: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. IX.

Tecocue rehe Jesu Christo, ñande manô rupibe, hae aracañỹ ramo yerure haguâ rehe yeçaereco haba.

SAN Miguèl Archangel heco ubicha etebae, o Iglesia rerequaete ramo Jesu Christo omoîngo; haè co Ycaraybae

cue pabê rehe oñangareco ; haè co , cherĭbĭ , ndecĭ rĭépe nde ñemoñâ ĭpĭ ramobe , oiporabô peteî Angel nde rehe oñangarecobae râma. Haè aberanô opa nderembiapo agŭĭyei , Tûpâ upe ndeñemboe ha yepi ogueroyeupi ĭbápe , Tûpâ upe yquabeêmo. Haè Aña hegui, haè opa mbae marâ hegui nde pĭhŷrô. Haè abe ranô nde mânô hápe nde rembiapo cue opacatu ohaângáne , hae nde rembiapo cue aguĭyei ypohĭîberamo ; conico , nde Tûpâ gracia reromânô ramo, nde ângâ ogueraha ĭbápe , Tupâ upe yquabeêmone. Haè abe raco Angeles Tûpâ upe oñemboetebaecue ĭbagagui oytĭ tata apĭreŷme : *Quis ſicut Deus*, Ndipori Tûpâ rehe yyoyabae râ , ndipori Tûpâ ñabê âmô , oyábo chupe. Aipo rehe , cherĭbĭ , aguĭyebete ere chupe, yepi nde rehe yñangareco habari ; eyerobia abe ypoaca guaçu rehe , ypope nde ângâ , hae nde rete ynônga , chupe nde-

ñe-

ñemeê hague mbopĭahúbo yepi ; hae aña nde raâ ramo , ĭbĭpegua ytabĭbae , coterâ ñde rete ângaypa ceray nde moângeco-ramo , haè ñabê : *Quis ſicut Deus*, Ndi-pori Tûpâ rehe yyoyabae râ : Tûpâ año ymboaye pĭrâ , erè yepi, angaypa upe nde aguĭye hegui , nde pĭa hegui heytĭbo mburu. Aypo râ rehe co ara tereyquabeê chupe , hae nde Angel upe , na angaypa haguâ rûguâî co ara , ndeyapápe ; hae ymboaye haguâ rehe tereñepĭtỹbô , Tûpâ nde reco cue rehe yyerure haguâ rehe eye-çaerecóbo.

Mbae poromopîrî harete raco Teô biña , cherĭbĭ ; hae aete Tûpâ ace reco cue rehe yerure haguâ catu mbae poro-mopîrîbebae. Aipo rehe ângaypa abae-tereco haguâ rehe , tereyeçaereco yepi, nderecobe pahápe , nderecocue opacatu rehe Tûpâ ndebe yyerure haguâ rehe. Nde mânô rupibe nico Jeſu Chriſto oye-echa uca ndebene ; Curuçu rehe , hoba

ñemoÿrô pichïbï mîrî eÿ ndebene. Co rami ayco ïma nde raïhupápe : Marâ ñabê pico nde erembohobay chebe rae ? Marâ ñabé che ruguï , hae Sacramentos ereyporu rae ? Marâ ñabé che ñeé eremboaye, rae ? Che rôçâ habari ereñemboçaray ñote , cheremiquabeê ndebe ereroÿrô , Aña ñeé año rerobiábo yepi. Aypo hey angaipabiya upe ne.

Aiporamo aña , opa heco cue rehe, yñeêngue rehe , hae ypïápegua rehe omombeu ayne. Hupi , Señor , nde eremânô hece ; nde ereñangareco hece ; hete , y ângâ , hecobe eremeê chupe , ndeñÿrô yebï yebï chupe ; haè aete ndiporerobiay , na nderaïhuy , nde ñeé nomboayei ; che ñeé rupi catu oico yepi , nde moÿrô porarábo. Ayebe ramo, che mbae catu cobae , Señor ; cherembia cobae, heyne ; hae ângaypabiya poriahu ndahecorâychene ; ïbate cotï omaê ramo , ohecha Jeſu Chriſto oyeupe yñemoÿrô pichï-

chĭbĭ mîrî eỹ ne. Guaquĭcuecotĭ omaê ramo, ohecha añangeta oñomboorĭ, hae haîmbiti yagua ñarô rapicha, gueroa haguâ rehene. O Angel upe oyeroba ramo, opĭtỹbô haguâ rehe; ndicatubey, hey chupene. Cuehe na nde apĭçay, che ñeê ndererobiay; âng aña ndeyerobia hague tandepĭtỹbô. Omaê ramo ĭbĭ cotĭ, ohecha aña rêtâ yeyurupeca, omocô haguâ rehene. Oyehe omaê ramo, oñandu o pĭa omombeuay año, ayete hupigua ete eguî aña chemombeu haba, na cheneêrây; ndipobey cherecorâ; Aña che reraha haguâ ñote ayquaa coĭte, heyne. San Miguèl hembiapo cue ohaângane, ñande Yara rembiecha ramo, hembiabĭ ypohĭî mîrî eỹ ne; heco marângatu cue ybebuine. Aipo ramo ñande Yara omômba heco chupe coĭtene: Eçĭrĭ mburu che hegui aña raĭhupára, che ruguĭ rehe oñembo-çaray arayabaecue; tereho aña ndeyara yrûnamo tata apĭreỹ porarábo, aracaebey

bey che rehe nde maê eỹ haguâme , oyá-bo chupe.

Ang , cherĭbĭ , eyeeçaereco marâ rami pipo ângaypabiya oicone , Tûpâ ñande Yara oyehegui gueytĭ rirene? Marâ rami pipo oñemboacĭ teî oyeupene? Oyabaetereco teîne gueco baycue , oteô-quay teî oyehene ; oteôquay teî oñe-moñâ hague rehene , hae omboe pochĭ hare rehe. Oipota teî ara pehêngue gue-co moatỹrô haguâne ; hae aete ndipobeí-che ara chupe guarâmane. Ang erereco ara , cherĭbĭ , nde rembiabĭcue mboacĭ haguâ , heya haguâ , nde reco moatỹrô haguâ Tûpâ upe. Ehecha , cherĭbĭ , pe-teî año nde ângâ ; cobae ocañỹ ramo, ndipobey hecobia râma ; nde reça co mô-eoî oico , peteî opu ramo , opĭta am-buae ndemaê haguâma ; nde ângâ cañỹ ramo , ndipoy hecobia râma âmô. Aipo rehe eñemboçacoì co ara heguibe , Tû-pâ nde reco cue rehe ndebe yyerure ha-

guâ-

guâma rehe. Ehecha oîmê pipo yyabaybae nde reco pĭpe, coterâ nde rembiabĭcue âmô, peteî yepe, hae curiteî eyabaetereco, heroyebĭ potareỹmo, Tûpâ moỹrô hague ramo heco ramo ñote.

Quĭhĭyehaguâmbete co ñande Yara ñanderecocue rehe yyerure haguâ. Acoi ramo nico opa ñanderecocue, ñande ñeêngue, ñande pĭa peguare, mbae bey bey ramiguare ñandebe, ñande rembipoĭhu eỹ ngue, ñande reçápe oîne; acoipe yaiquaa mbae tubicha etebae ramo hecone. Teco marângâtu rehe yepe oyerurene, ymboaye bay hague rehe. Miſſa rêndu bay hague rehe, ñemboe, ñemombeu, Tûpâra bay hague rehe ranô. Oyerure abe opa teco marângâtu ñanderembiapo rângue rehe ne: ñande rapicha ângaypa hague rehe abe, ñande ñeê, coterâ ñande reco bay recháca, ytecoabĭ hague rehe, ñande hechagi teî hague rehe; bĭtebe ymboorĭ bay hague rehe. Hae ndi-

ndicatuyche ñande yecopia haguâ mîrî yepe ne ; ndicatui abe chugui ñeguâhê habângue ne, mamô pabê rupi heco haba rehe ; ndicatuyche hemimbota robaîtîne, coterâ ymorângue ne, ypoaca apĭreỹ haba rehe. Ndipobeiche abe acoi ara ñande pĭtỹbô harâne, Jeſu Chriſto ruguĭ rehe yepe ndicatuiche ñande yeçarerobà habângue ne ; haè catu acoi ara ñande mombeuaybe haramone ; hae guguĭ tecatuai Jeſu Chriſto omombo ñande robàpe ne : Ebocoi che ruguĭ nde rehe ymômbuca pĭre, nderemiroỹrôngue, haè ângà toico ypi guarâma nde cañỹ habamo, oyábo. Co ara, cherĭbĭ, Jeſu Chriſto ruguĭ hâcê Tûpâ upe ñỹrô haba rehe ndebe oyerurébo ; aypo rehe tereyporu aguĭyei ângà, nde ângaypa y pĭpe ymôcañỹmbábo, y pĭpe nde ângâ yoheybo, ndereçaĭpĭpe abe, heroỹrô hague rapîrô apĭreỹ eycobo angà.

Na nde mânô rupibe ñote rûguâî nde

nde recocue rehe oyerure ñande Yara ndebene, ara cañỹ ramo abe oyerure yebĭ ne, pabê rembiecharamo, hae hemiendu ramo ranô, nde ângâ rembiapocue, hae nde rete rembiapocue repĭ abe meê haguâ rehe ndebe. Aiporâ rehe nico Teôngue opacatu oicobe yebĭne. Co ara ñemboacĭ haguâmbete renônde, opa mbae reco oñembote, ocañỹ renônde ne; ĭbĭ oçûçû, hae obobogne, oyeyurupecábo, ângaypabiya mocômbábo. Para ocê guênda aguine, hae hebobog, hae hâcê, hacê, mbae oñarô etebae rapicha, ĭbĭ ahoìpábone; ĭbĭtĭ ruçu oñemboyaitĭ, ocucuyta ñande aparaytĭ, ñande yopĭ, ñande rumbiribone; yagua, hae hebae tetîrô gueco hatĭ hegui ocêcêne, ñande roga rupi oiquébo, oquĭhĭye racĭ hegui oñepĭhỹrô moâbo: emônа abe ñande acoi ara oicobebae, ñemondĭî racĭ hegui ñande taroba, yaroique teî hebae requague rupi, ñañepĭhỹ-

hỹrô potaraùbone ; hae aete nañañepĩ-hỹrôyche Tupâ ñemoỹrô aguine ; chugui ñande quĩhĩye raçĩ hegui , acoi ĩbĩ raĩpi ñabê , ñande rete yyĩpipane. *Areſcentibus hominibus præ timore.* ĩbaga oçûçûne ; yaçĩ hobauguĩne ; Quarahĩ oñemopỹtûne ; yacĩtara ocucuyne, ângaypabiya upe oñemoỹrô racĩ hegui, tata aña rata rehegua , amândaĩbi ñabê, ocucuyne ĩbaga gui , oicobebae motanimbupábo , chugui o moñangára repĩbo. Aipo rire mîmbĩ tarara Angel oyopĩne : Peñeî Teôngue opacatu pepûâmba , pendecocuera rehe Tûpâ robaque peñeêmboyebĩbo ; aipo ramo Teôngue opacatu oicobeyebĩ , opûâmbábone; hae Jeſu Chriſto ĩbaga gui aray porâ ahoce ogueỹĩ oubone , o acatua cotĩ o cî marâneỹ , Angeles opacatu , Apoſtoles ymarângâtubae rehebe renoîna. Hae San Miguèl marângâtu Curuçu marângâtu ñande rehe ymânô hague , aobebe ñabê,

ogue-

oguenoîne henônde. Acoi ramo quatia ñande pabê recocue yequatia hague oypĭpira ucane San Miguèl, ymôngeta ucábo. Hae marâ yae pipo ne, cherĭbĭ, acoi ara, pabê remiendu ramo ñandereco baycue pabêngâtu reroçapucay rêndupa?

Mahîngâtu pico, cherĭbĭ, ndereçuçuy, na ndepĭayecai quĭhĭye raçĭ agui? Marâ ñabê pico na nde pĭatĭtĭî, San Geronimo ñabê, ĭbĭ rupi eyeyrĭbo, nde ângaypa mboacĭ reropuahêbo, Tûpâ ñande Yara upe eñemomîrîbo? A Jesvs Cheyara, cherecocue rehe oyerurebae râma! Ara âmô pĭpe ângà nico nde robaque abâhêne; cherecocue rehe, che rembiapo aguĭyei cue rehe; hae che rembiapo marângue rehe abe chebe ndeyerure haguâ rehe. Cobae nico arobia, mîrî aube yepe ymohêrâ eỹmo; aypo rehe co che apĭça mborĭrĭî nûnga ĭma acoi mimbĭ tarara aracañỹ ramo Teôn-

gue

gue opacatu renoî harâ nde robaque, Peñeî Teôngue opacatu pepuâ mba opa, Jesu Christo robaque peaêbo , pendecocue rehe yyerure haguâme oyàbo. Marâ hae ângà pipo ne , Cheyara , che maêndua bay , hae cheyeçaereco bay , ypapa pîrâ meỹ rechaca acoi arane ? Marâ hae pipo ndebene , che ñeê baycue , hae cherembiapo baycue reta mîrî eỹ recha ramone ? Bîtebe nde gracia cheporiahubereco hague che remiroỹrô ngue , che reçápe acoi ara nde ymoî ramone ? Ara pichîbî ete , ara porombopîa eỹ harâ, ara poromoaracañỹ harâmbete , Tûpâ ñande Yara ñemoỹrô guâçu haba. Acoî ara nico opa mbae , ñemîmebe guare yepe, catúpe pabê reçápe omoîne. Opacatu mbae mîrîbebae rehe yepe , ñande ñeê apiray mîrî rey cue rehe yepe , ñande puâhê rehe yepe acoi ara Jesu Christo oyerure acî catune. Acoi ara añeîngâtuî ymarangatu yeahocebebae yepe , hacîpe

oçê

oçê yepene Tûpâ gueco rehe yeture habaguine. Hae marâ rami pipo angaypabiyaraù reconine acoi ara? Marâ rami pipo Tûpâ guemiroỹrôngue rehe oyerobiane? Mbae pipo Tûpâ hegui ohêndu ângapĭhĭ haguâne? ñeê poromondĭî, poromongĭhĭye, tapeho che hegui aña rêtâme, tata apĭreỹ porarábo, è ñote hemiêndu râma. Hae mamô pipo nde hegui ypea pĭre ohone, che Yara? Mamô tamo pae! Tata guaçu apĭreỹme; teco acĭ pabêngâtu porara haguâme. Guaete catu ângaypabiyaraù amỹrî Tûpâ omoñângare hegui ypea pĭre! Ma hîngâtu pico Tûpâ rehe omaê, ñemoângapĭhĭ catubae rângue yepi guarâma, Tûpâ hegui oyepeane apĭreỹmamo! Ma hîngâru pico ângapĭhĭ çandogeỹ rehe oyecohu yeahocecatubae rângue, teco acĭ catu apĭreỹ, tata apĭreỹ yepi oiporarane? Qui biñae ndogueroôçâî tata mîrî poriahu, o puâ rapĭ ñote yepe; marâ rami pipo

ogueroôçâne tata apĭreỹ guete guetébo, o ângâ rehebe, hapĭ yepiguarâma ! Eymoâ, cherĭbĭ, co ara Tûpâ ñande Yara nderecocue rehe ndebe yyerure ; hae ehecha catu, oîmê pipo mbae nde pĭápe nderembipoĭhu, coterâ ndereminotîngue ; hae curiteî eñepĭhỹrô chugui, ymboacĭcatúbo, Pay Abare upe ymombeùbo. Ehechaque mbae ndereminotîngue, ñemimêguare yepe, mbae yyabaete catubebae yepe acoi ara pabê reçápe oicone, pabê remiênduramo oico ranône, nde motî apĭreỹ harâmone. Mbae tepe ereypotabe, quie peteî Pay upe ymombeu, coterâ acoi ara pabê reĭìpe ymboyequaa ? Nde catu tereyporabò nde rembiapo râma, cherĭbĭ.

* * * \

Yeçaereco hegui ace reco aguĭyey râ renocê haba.

CO ara, coterâ co pỹtu mbĭpe añã nde pĭa raâ ĭpi rupebeî ramo, eyepĭa reroba boy ñande Yara upe, nâ eyábo ychupe: A Tûpâ che Yara marângâtu apĭrereỹ: Ara cheremimoâ eỹ mbĭpe che mânô rupibeî opa cherecocue rehe ereyerure acĭ catu chebene; hae na che mânô ĭpĭ rupibè nemîme ñote rûguâî, teĭîpe abe ara cañỹ mbápe, pabê remienduramo, pabê rembiecharamo ereyerure yebĭ chebe cherecocue tecatuay rehe chemotî rapichareỹmo, che mboaraquaa acĭ catubo nône: hae ndicatuiche nde hegui ycoacu haguâmane. Mahî amo co ara ndereçápe opa mbae marà chebe nde yerure haguâ quaabo che yyapo teỹ rae. Aani eteyche amo. Che pĭtỹbô epe angà, che Yara, poroaângai

upe che aguĭye hegui. Nde año oroaĭhu mbae pabê açoce; nde moỹrô año aypoĭhu opa mbae marâ guibe. Nde abe año tereycobe angà yepi chepĭape. Amen.

JUEVES CAARU RAMO.

§. X.

Angaypa mboacĭ araya haguâ rehe yeçaereco haba.

NDipori mbae ambuae âmô co mbohapĭbe quatia, che remiquabeêngue ndebe, maê haba, cherĭbĭ. Angaypa rero yebĭ eỹ ñote ângà co ymaê haba; hae año abe nderecotebêhaete ramo heco hápe; ayebe nde heroyebĭ opa omorângue hemimbotane; hae ñande Yara ndepoeya coĭte, nde cañỹ apĭreỹ haguâmene. Aiporami teco hegui, cherĭbĭ, em-

emboacĭ araya ângà nde ângaipa hague, Tûpâ haĭhu pĭrâmbete, hae ymboyerobia pĭrâmbete moñemoỹrô habamo heco hápe ñote. Angaipa nico, cherĭbĭ, Tûpâ upe yeatucupè meê haba, hae hemimoñangue upe yerobaha, hece oyepĭà moîbo, Tûpâ hegui oyepeabo. Angaipa nico, cherĭbĭ, Tûpâ reroỹrô haba hemimoñangue rehe; Tûpâ guibe ymboetébo, chuguibe haĭhúbo, oTûpâ namo núnga herecóbo. Haè ñabê ângaipa abaetereco haba Tûpâ raĭhu raçĭ agui; haè nico Tûpângotĭ yebĭ haba, haè oângaipa hague upe yeatucupè meê haba, chugui yepea haba, opa mbae marâ açoce heroỹrômo. Aypo rehe opa teco aguĭyey açoce emboete ângaipamboaçĭ haba Tûpâ moỹrô hague ramo heco hápe ñote. Angaipa abaetereco haba nico, cherĭbĭ, Tûpâ upe ndererogyebĭ; hece nde mboyeçeábo; haè co ângaipa yebĭ rângue ohenondeà, ymorân-

guebo , nde pïa roquêndabo chugui. Ayebe ângaipa ïma mboaçï , hae yyabaetereco porombucu , ângaipa pïahu nda heyque haguaî ace pïápe. Angaipa abaetereco ñande ângâ oyquïaog , hae omoporâ yebï Tûpâ reçápe , haè co , tata ñabê , ñande ângâ Tûpâ abïareỹ ramo omoîngo ; tata nico quarepoti yepe ohecoreroba tata ramo nûnga ymoîngobo. Haè abe , tata ñabê , yepi ïbápe ñande reroyeupi ïbïpegua hegui ñandepeábo : Haè co ângaipa rehe yepoquaa bay omocañỹ ace hegui ; Angaipa ïma rembïpïcue ñemombeù rire opïtabaecue omondorog ñande ângâ hegui ; haè abe amo aña yepe Angel porângete ramo omoîngo yebï , oângaipa mboacï ramo raè. Haè ângaipaceray haba omombituba , haè ângaipa rehe ace aebïte haba omocañỹ ranô.

ñandeyepïpe nico, cherïbï , yareco ângaipace haba ; haè nico oñemboacubò ra-

râmo, ñande remimbo acĭpe nûnga etey ângaipa cotĭ ñande reraha ; haè ângaipa poquaabay rehe oyecea ramo ymbaraete ete, nimboaguĭye haguây nûnga. Angaipa rehe yepoquaa nico, cherĭbĭ, mbae ymbaraetebebae ; ângaipa rehe yepoquaa haba nico Aña tucumbò ypoyoĭbĭ hetabae ; haè ñande pĭqua oyehegui ñande ñepĭhŷrô haguâ beŷ rehe. Angaipa rehe yepoquaa bay nico Aña ĭbĭraqua ymbotĭ etepĭ, aña rêtâ agui nacê haguâbey ; aypo rami abe yepoquaa bay hegui ace nocê quaabey. Oyepoquaa baybae Tûpâ hegui ndoquĭhĭyebey, ângaipa yyabaete catubebae yepe ndoipoĭhu bey. Aña rêtâ agui ndoquĭhĭyebey, yepebe amo aña rêtâme oa potarî, haè amo ângaipa ndoheyaiche. Oângaipa rire ndi pĭa tĭtĭ bey, nipîrîbey, ndi pĭa ângecobey, noñemombĭabey ; yñangapĭhĭ catu : hae ombo haebe catu oângaipa hague. Marâ ñabê amo pipo eguî ra-

mi oycóbo , ãngaipa hegui oñepĭhỹrô raè ?

Nde aete , cherĭbĭ , marã ñabê pipo yepoquaa bay hegui , ereñepĭhỹrône , henondeabo ? Ehecha ãngà nde Cunûmbuçu ñeỹpĩrũ ramo ; hae Cunûmbuçu ha ara catu yepoquaa haguã mbete : ãnga catu teco aguĭyey rehe , ãngaipa abaetereco rehe yepoquaa haguã ara pĭpe ereico: ãng ãngaipa ereipoĭhu ramo , nde tuya hápe abe ereipoĭhune ; ãng ereiporângereco ramo , hece ereyepoquaa ramo , nde tuya hápe abe ereiporângereçone , hae nde rete cangĭ ramo yepe , ãngaipa hegui nderepoiîchene. Ayebe co nde Cunûmbuçu ha arapĭpe catu eyepoquaa ãngá teco marângâtu rehe : hae opa nde yepoquaa bay pota hague ãngaipa rehe curiteî emocañỹ ; hae aete Mbae pĭpe pipo eremocañỹne , cherĭbĭ ? Nde pĭa guetébo ãngaipa abaetereco pĭpe ñote eremocañỹne ; angaipa abaetereco año Aña nde

apĭ-

apĭtî yebĭ yebĭ hague omondog ; angaipa abaetereco ñote, Aña ĭbĭraqua ohoquêndabò ndebene chugui nde ñepĭcỹrô haguâ. Haè año ângaipa rembĭpĭcue omondorog nde heguine; haè año ângaipa rehe nde aebĭte haba omocañỹne; haè año abe ângaipa porângereco haba, hae ymbohaebe haba ombopichĭbĭ, ndebe heroỹrô ucabone.

Eneî eñemomburu Magdalena ñabê; haè raco ĭma ſiete aña etey oguereco; haete Jeſu Chriſto ñeê rendùbo, oñemongĭhĭye oângaipa hegui opĭa guetébo, yyabaeterecóbo. Aypo rehe Jeſu Chriſto caru hápe hî namo oyque teĭĭpe o ângaipa gueçaĭ pĭpe ymombeùbo ; oyeytĭ Jeſu Chriſto pĭ rehe oyeyurumboyábo; gueçaĭ pĭpe ymboyahùpa ; o à bucu guembiaĭhubete pĭpe yyohĭĭbo ; mbae rĭaquâ oñemoâtỹrô hatĭ rĭru oyoca, Jeſu Chriſto pĭ rehe yñohêmbábo ; guembiabĭcue hegui oyepeábo ; omânô hápe-

pebe heroyebĭ eỹmo ; yepi Jeſu Chriſto pĭ rehe ñote oîna. Hae ndè, cherĭbĭ, yepi ereñemombeù , hae ereTûpârà , na Jeſu Chriſto pĭ ñote rûguâî,guetébo, ypĭa rehebe nde yepĭpe herecóbo ; hae nde ângaipa hegui nderepoiri , yepi catu eremboyoapĭ, hae erembohetabe , Aña ndeapĭtî haba mboyoábo , hae ângaipa rehe nde aehaba yrûmóbo ; haere ereyecopia ; ndicatuỹ cobae ângaipa cheheya: na che mbaraetey , eyabaùbo. Marâ ñabê tepângâ Magdalena ſiete aña rereco hare yepe ; Jeſu Chriſto oyehe ymânô eỹ mbobe , opĭape heyque eỹ mbobe , opa oângaipa oheya heroyebĭ beỹmo ; nde aete yepi ymbohetabe rehe ñote ereico, ñemombeu , hae Tupâra rire yepe , Jeſu Chriſto nde rehe ymânô recháca yepe ranô ?

Ndahaubie rûguâî: Magdalena oyabaetereco guembiabĭcue , opĭa guetébo chugui oyerobábo Jesvs cotĭ , opa ân-

gai-

gaipa upe oyeatucupe meê , mîrî yepe hechabeỹmo ; Jesu Chriſto pĭ rehe ñote guoba guetébo , gueça mocoîbe rehebe henoîna , o à pĭpe ypĭyohĭbo , mbae rĭaquâ oñemoatỹrô hague ñohê mbábo. Nde aete , cherĭbĭ , nde ângaipa eremboacĭ acĭ aù ñote ; ndereyerobay guetébo chugui Jesvs cotĭ , eremaê pehê bĭte hece ; nde aebĭte hece , hembĭpĭcue erehe-ya bĭte nde pĭápe , nderemondoropai. Mbae nde ñemoângaipa hague , coterâ nde moângaipa hare hegui ndereyepea-etey , erehechace bĭte : mbae hemime-êngue ndebe eremombĭta bĭte , hece nde maêndua habamo , ereñemoatỹrô tĩ-rô aú bĭte nde porângereco haguâ rehe. Marâ ñabê amo pipo eguî rámi eicóbo, cherĭbĭ , ângaipa hegui ereyepea , yya-baeterecóbo , heroyebĭ eỹmo ranô ? Magdalena ângaipa mboacĭ hegui ndo-poiri , nomopâùî yepe ; nde aete , che-rĭbĭ , erebahê rey ñote ñemombeu hápe,

Are-

Arete mboyerobia hápe ñote , coterâ quĭhĭye , coterâ ñenotî hegui ñote , nde ângaipa mboacĭ acĭ aùbo. Hae rire erepoi ĭma ñote ymboacĭ hegui ; hae nde ângaipa hague rehe , coterâ nde ângaipa pĭahu haguâ rehe ñote eremaê eycóbo: Angaipa haguépe , coterâ ângaipa pĭahu apo haguâme ereyebĭ yebĭri ñote eycóbo ranô. Emboaçĭ nde ângaipa nde pĭa guetébo , yyabaeterecóbo opa ara , yeibe erepag ramobe ; Miſſa ramo , açayeramo , mbae apo hápe eîna , eyepĭa mondo Jesvs cotĭ : Ma hî pico oromoỹrô teîngâtu raè ! Cheyara ; nderobape etei guitecoabĭbo ; aypo rehe cherobápe abe yepi areco nde hegui che ñenotî habamone , yyabaeterecòbo yepi , heroyebĭ beỹmo , opa che ângaipa hatĭ hegui , hae che moângaipa harângue hegui guiyepeábo , eyábo ?

Nde maêndua abe San Pedro rehe. Peteî pītûme Jesvs oycoacu , ndayquaabi ,

bi, oyábo, na che mboe hare rûguâî cbocoi, oyábo. Hae aete Jesvs oyehe ymaê rupibe, ocê ocápe, oângaipa hague hegui oyepea etébo, hae ĭbĭquápe oñemîbo; omboĭpĭ oângaipa mboacĭ haba; yepi guecóbe yacatu ymboacĭ haguâ rehe; oyaboe ami pĭtû ñabô, uruçapucay ĭpĭ ramobe, opûâ gupa hegui oângaipa hague rapîrômo, gueçaĭ mombucábo, gueçaĭ çĭrĭ pĭpe guetobape mopĭcoêmo etey. Nde aete, cherĭbĭ, na peteî pỹtû rûguâî, na peteî ara rûguâî, ſemana guetébo, ara ñabô, pỹtû ñabô ngâtu nde ângaipa. Hae Jesvs nde pĭa atoî ramo yepe, ndereñangarecoy hece; nderemimbota bay mboaye haguâ rehe ñote ndetaroba, angaipa recabo ñote, ereyebĭ yebĭri eycóbo, na Jesvs remimboè rûguâî che; ndaipotay Jesvs chemboè haramo eyabaù; hae ereñemombeù, mbeù aù ñote, curiteî erepoi ymboacĭ hegui, ângaipa reco hatĭpe eyebĭbo.

Em-

Emboacĭ nde ângaipa, cherĭbĭ, San Pedro ñabê yeibe ñabô ; nde ñemoângaipa hatĭ hegui eyepea curiteî. Eguî rami aña yeiberamo nde raâ hatĭ hegui ereñepĭhỹrône ; emboacĭ abe açaye ñabô, Magdalena ñabê, aña açayeramo nde raâ hatĭ hegui nde ñepĭhỹrô haguâ rehe ; haè pỹtû ñabô abe, David ñabê, emboaçĭ nde ângaipa nde reçaĭ mombucabo hece, yepi nde reçápe nde ângaipa rerecóbo, Tupâ hegui nde ñemotî ñemomîrî haguâ rehe : Na eyábo chupe, David ñabê, Aña pỹtû ramo nde raâ hatĭ hegui nde ñepĭhỹrô haguâ rehe, Jesvs Cheyara, che heî yebĭ yebĭ epè ângaa che ângaipa hague hegui ; ayquaa ete nico nde moỹrô hague rapichareỹ ; hae yepi che reçápe areco nde hegui chetî guâçu habamo ; che pĭá guetébo hapîrômo yyabaeterecobo aracaebei heroyebĭ potareỹmo, nde moỹrô hague ramo heco hàpe ñote. Peteî yebĭ omendahague-

guereỹ rehe oñembotabĭ David ; hae guecóbe yacatu ohapîrô ; pĩtû ñabô gupá gueçaĭpĭpe ymboyahubo. Haè nde, cherĭbĭ, heta mîrî eỹ nde ângaipa rire peteî ara yepe ndereyporuy, yyabaeterecòbo ; eremocañĩ ñote ara hae pĩtû guatateî pĭpe, tu rechaca ñote, yme rechaca ñote aha ; tu rupibe, ymê reîme ramo ñote aha erè, erè aù eyecopiabo ; namaraî erè emè, curiteî tata aña oypeyune, hae erecay ñandune. Nderehechay tepângâ, apĭcaçu yuca potaramo heta ara eremombotabĭ ymongaru rey pĭpe, yyapi eỹmo ; ayporamo apĭcaçu noñeângubey, namarâî co, oyabaù ; aypo ramo ereipĭcĭ nde mbocà, hae peteî ymbopu pĭpe yrundĭ, coterâ hetabè ereyuca ; nde ângaipa araya, yyabaetereco rehe ñote, hae aña hegui, hae hecegua hegui ñeguâhê rehe ñote eyerobia : Hae na cuñangue hegui ñote rûguâî, nde rapicha aba tabĭ yrûnamo abe eyco eme ; eye-

çea

çea eme hece, nde mboe pochĩne, coterâ nde reraha ângaipa haguâmene; teco marângâtu rehe nde mboe harâ rehe, hae ângaipa haguâ hegui nde rerorñeângu ha rehe catu eyerobia, hece eyeçeabo, ñomôngeta aguĩyey rerecóbo. Aypo rami ânga tiyaye, cherĩbĩ.

Ñemboe ha fol. 62.

VIERNES YEYBE RAMO.

Co ara tereyquabeê Jesu Christo manô hague upe: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XI.

Añā rêtâmêngua tecoacĭ apĭreỹ rehe yeçaereco haba.

CO ara, cherĭbĭ, nde pag rupibe, hae nde yeobaça rupibe ranô, tereyquabeê Jesu Christo upe Curuçu rehe nde ângaypabagui nde pĭcỹrô haguâma rehe ymânô haguerari. Co ara na ângaypa haguâ rûguâî, Jesu Christo che raĭhubari ymânô hague rehe, nde yapápe. Añeîngâtuî, cherĭbĭ, ndipori mbae âmô ângaypa guaçu abaetecatu haba mboyequaa hara, Jesu Christo mânô ha-

gue ñabê, ângaypa môcañỹ mbota hápe. Tûpâ ñande Yara nico Guaĭ guembiaĭhubete, na yñangaypa rehe rûguâî, ñande ângaypa rehe catu, ñande repĭca ramo yñemoîngo hague ñote, omboaraquaaguaçu ete. Cinco mil açotes oynûpâ uca; hoo opa oñemboì, oçoro pa, ycângue yequaa hápebe; huguĭ opa oñemombuca, ĭbĭ rupi oñemboĭupábo; yñacâ abe oipĭteraça uca ñuatî mbucu ñopoê poê mbĭpe, huguĭ mbocĭrĭbo; ao bay rehe omônde uca ymotîbo; ĭbĭ rupi ombotĭrĭrĭ uca, munda ha ñabê; oipoqua uca; ohobapete uca, haere coĭte ĭbĭra rehe oyatĭca uca tapĭgua guaçu pĭpe ypo yobay, hae y pĭ yobay mbotĭ ucábo. Co rami Tûpâ Tuba Guaĭ oguereco ñande ângaypa rehe, cherĭbĭ. Marâ ñabê pipo ñande yñangaypabae cue ñande rerecone? A Jesvs, Cheyara, mbae pico mbae! ĭbĭra rehe eremânô, Tupâ Raĭ teeramo eicóbo yepe! Marângâtubiya apĭ-

apĭreỹ ramo yepe, ângaypa quīrî quaa hareỹ ramo eycóbo yepe raè! Marâ ndereco cue rehe ângà pico, ndeRuba eguî rami ndembоaraquaa rapicharеỹ raè, Jesvs Cheyara? Mahîngâtu pico che ângaypa nde yuca ĭbĭra rehe, munda ha aîbî ñabê, nde mboĭbo raè? Na, nde rûguâî, Cheyara, eguî rami hereco pĭrâ. Che otecoabĭ mîrî eỹbae cue catu ebocoi ĭbĭra rehe yyatĭca pĭrâma; nachemondĭîbey, Cheyara, ângaypabiya, petеî hembiabĭcue rehe yepe, tata apĭreỹme, nde ymboaraquaa, hapĭbo yepi guarâma, nde hegui ypeábo ranô; che ângaypa nde yuca hague catu, che ângaypa rehe ndeRu tecatuay Curuçu rehe nde atĭca uca hague catu co chemondĭî, chemôaracañĩmo. Mbae abaete ete ângaypa raè, cherĭbĭ; haè ño nico Tûpâ recobe rupia, ymôcañỹ hare. Aipo rehe que hera rêndu ñote yepe, tandemopîrî, tandemoçûçû, tandemborĭrĭî, mboy

hegui nde pîrî açoce. Co Jeſu Chriſto ñande ângaypa rehe ymânô hague año; aguĭye ñandebe, ñande ângaipa abaetereco uca haguâma, ñandebe ymboyoapĭ uca eỹ haguâ ranô. Ma hî amo pipo, cherĭbĭ, nde ângaypa Jeſu Chriſto Curuçu rehe yyatĭca rire yepe, nde ângaypace bĭte aù eycóbo raè?

Hae aete tereñepĭtỹbô abe aña rêtâ mêngua teco acĭ rehe, nde maêndua pipe, ângaypa mbae pochĭ pabê açoce yyabaetereco haguâ rehe. Ayetamo eregueyĭ ângà aña rêtâme raè; hae amo nde reça pĭpe erehecha, hae nde apĭça pĭpe erehêndu, acoi tata apĭreỹme nde yrûngue ycay, ypuahẽ racî catu, yyaheo teî, tata guapĭ rerohôçâbeỹmo. Acoipe amo erehecha, tata ymamâ, ycângue apĭtuûmebe ypĭteraça; heçápe amo erehecha, mboy tata rehegua yçuù çuù, ymo haçê herecóbo, ymaê pochĭ hague rehe; acoype amo erehecha, yyapĭçaqua rupi tata

aña

aña ymoînge , yñapĭtuûmebe ymoaracañȳmo hacĭ racĭ hegui , ñeê bay rehe horĭ hague rehe ; acoype amo erehecha ypĭtia guetébo tata ymâmâ , hae quĭrĭrĭò ymondoro ndorog yñemombota bay hague rehe. Acoipe amo erehecha y pĭ yobay rehe ytacupiçâ tata rehegua , hetĭma rapĭ , ymbochĭrĭrĭbo , yguata teî hague rehe , ângaypa recábo. Acoipe amo erehecha hete guetébo , bĭtebe hete yaocaba yñangaipa hague rupi tata mîrî eỹ aña ymônde ymoâcê çandogeỹ herecóbo mburu. Ndiporiche mbae hembiecha, coterâ hemiêndu , ymoângapĭhĭ harâmane ; ymondĭî , hae ymopîrî harâ mêmê ñote.

Acoipe amo erehêndu , hae erehecha , cherĭbĭ , yagua ñarô rapicha guete çuù ymondoróbo , nde rehe corami aico, oyábo guete upe , nde moângapĭhĭ pota raù hague rehe ; hae aete , hete nde rehe catu co che tata guaçu apĭreỹ aiporara,

hey chupene ; nde catu yyaraquaabae rângue ; nde catu teco marângâtu rupi che rereco habânguépe , ângaypa rupi ñote che poru epe carambohe ; yyamburu , ânga ndereco robay ereiporara. Acoipe abe amo yoche yecotĭa baybae cue, yagua ñarô rapicha oyoçuù erehecha; nde catu , heyne cuñâ aba upe , che mboe bay epe carambohe ; nde rehe co aî tata apĭreỹme ; curiaú tamo ndereñemoñaỹche araçae raè , tecobay rehe che mboe haguâ rehe. Hiyamburu nde poromboe robay ramo ereyporara , che ñabê , co tecoaçĭ apĭreỹ. Aipo oyábo môcôîbe yagua ñarô nûnga oñoepeñâne , oyoçuùbo , oñomboì mboí potaraúbo ne.

Mbae ete raco ângaypabiya rete remimborara aña rêtâme. Hae aete mbae tubichabe y ângâ remimborara , Tûpâ hegui yepi oyepea haguâ mboacĭ hápe. ñande ângâ nico Tûpâ recha haguâ rehe oñe-

oñemoñâ haguerari , omboacĭbe , tata guapĭ ahoce , Tûpâ roba porâ nûngarey̆ rehe omaê ey̆. Haè ramo oñecoô apĭrey̆ oyeupene , guemimbota rupi , Tûpâ re-cha habângue morângue hague rehe; acoipe ymaêndua haba taço apĭrey̆ ñabê oypĭaçuù ymondoróbone : mahîngatu paco añepĭhy̆rô rângue co tecoacĭ apĭ-rey̆ hegui , Tûpâ roba rehe guîmaêbo, torĭ apĭrey̆ rehe guiyecohùbo , hae che aè, chetabĭ racĭ hegui , nañepĭhy̆rômbo-tari aracaè ! Che rembiabĭcue Pay upe ymombeùbo , heroyebĭ ey̆bo amo añe-pĭhy̆rô aracaè ; hae aete aicoacu teî Pay hegui , coterâ ycoacu ey̆bo yepe , nda heyai cherembiabĭ, aroyebĭ yebĭri ñote ami guitecòbo ; âng aete aña upe amom-beù teî mbae baybe cheñenotî hague ye-pe , amboacĭ teî ranô ; hae aete nda haebey ĭma chebe ; heta ara , heta yacĭ, heta roĭ amôcañy̆ teî , Tûpâ moy̆rô mbĭpe carambohe ; hae âng ypehêngue

mîrî aube ndarecoi cherembiabĭcue moatỹrô haguâma. Ma hî pico mboriahupa râ año añemoñâ teî aracaè! Curiaù tamo cheçĭ rĭepebe amânô aracae, à rami cheporiahu eỹ haguâmari raè! Co rami oñemboacĭ teî, cherĭbĭ, añarêtâmêngua. Ymaêndua haba, hae yñemombota haba ypĭa yuca habamo ñote oico chupe. Aipo rami abe yyaraquaa habaù, mbae âmô ndoyquaaychene ymoângapĭhĭ harâma, ymoñemboacĭ apĭreỹ harâma ñote catu oyquaa, ymomboriahùpa ne.

Mbae tubicha ete yepe co, cherĭbĭ, añarêtâmêngua rete, hae y ângâ remimborara; hae aete ângapĭhĭ mîrî eỹ âmô oñandu, ypa haguâ rerobiábo raè; ypaha eỹ haguâ quaa haba catu oipĭayucabe, omoñemboacĭbe ranô opa hemimborarà ahoce. Chatepico, roĭ ñabô paháp̃e guĭra mîrî oune, hae o tî apĭpe peteî ĭbĭçuy raîî oguerahane, Parápe hey-

heytĭbo ; hae co ĭbĭ guetébo reroba pa rire , pecê co tata heguine , è ramo oyeupe , ângapĭhĭ mîrî eỹ amo ogueréco, nambĭî opabae râ co teco acĭ , oyapápe. Haè rami abe roĭ ñabô guĭra mîrî ambuae oune , hae Para rĭ mîrî o tî apĭpe mamô ambuae ogueraha herobábone, hae ypa ramboè , pecê co tata aguine , è ramo amo , horĭ rapichareỹ amo añarêtâmêngua , nambĭî opabae râma che reco poriahu , oyapápe. Aipo rami abe roĭ ñabô paháp e guĭrà mînî capiì raĭcue, coterâ caabò raĭçue mîrî ogueraha tenda ambuaepe ne ; hae heroba pa ramobe, pecê co tecoacĭ heguine , è ramo amo, nda hapichayche amo yñangapĭhĭ añarêtâmêngua. Arè matete rire yepe amo yyaye aypobae; hae aete opabae râma; opa amo ogueroba co ĭbĭ guetébo , Para guaçu guetébo , opa capiì , hae caabò abe. Hae aete tecoaçĭ añarêtâmengua, ndĭyapĭrichene. Oñeỹpĭrû ramóbae mê-

mê

mê eguî, na yyapĭbae rûguâî. Añarêtâme co, cherĭbĭ, opa tecoacĭ oîmê, hae ndipori ângapĭhĭ raĭcue mîrî âmô yepe; añarêtâme noñeênduy ñeê ambuae âmô; orereco ndiyapĭbae rûguâî, yepi oñeỹpîrûbae catu. Cobae año oñeênḍu añarêtâmene.

Na nde pĭabey rapicha po, cherĭbĭ, co añarêtâmêngua tecoacĭ rehe eyeçaerecòbo; ndepîrîmba abe berami, chugui equĭhĭyébo ângà. Mbae ymombeú pĭrameỹ nico tecoacĭ apĭreỹ; hae aete tubichabe ângaypa guaçu, yñemoñangába. ângaypa poreỹ ramo, ndiporiche amo añarêtâ; ndiporiche amo tecoacĭ apĭreỹ. Oyaboe, cherĭbĭ, nde pîrî ângaypa guaçu hegui catu, na añarêtâ hegui rûguâî. Erehecha ĭma nico peteî ângaypa guaçu rehe ñote yepe, peteî maêndua bay hague rehe ñote yepe, tecoacĭ apĭreỹ yporarapĭ. Ma hî amo pipo ângapĭhĭ quĭa poriahu peteî yeçapỹmîme yepe,

heco

heco are eỹbae rehe ereyogua tecoaçĭ apĭreỹ añarêtâmengua ? Equĭhĭye ângà, cherĭbĭ, ângaypa hegui catu, mboy hegui nde quĭhĭye heguibe, añarêtâ heguibe; ângaypa rehe año añarêtâ oico. Haè año eyabaetereco, aracaebey ymboyoapĭ potareỹmo. Amen.

Erehecha ĭma, cherĭbĭ, Añarêtâmengua reco acĭ: Acoipe ndiporiche chupe ângapĭhĭ mîrî raĭcue yepene; tecoaçĭ mêmê ñote oicone. Ndipaûyche mîrî yepene, ndipiyĭîche tata upene, nomânôbeyche abe aracaebeyne. Aipo rehe hemimborara ndiyapĭriche abe ranô ne. Hae aete, cherĭbĭ, mbae pipo ererecone yquaa teî pĭpe, nde reco moatỹrô eỹmo Tûpâ upe ? Yquaa teî rehebe amo ereyporara, eñemboacĭ teîmo yepi guarâma. Haè ramo, cherĭbĭ, ehenôndea eguî rami nde reco habângue morângué-bo. Hae marâ ñabê pipo eremorângue, ebapo nde ho habângue ne ? Quie ĭbĭpe

teco

tecoacĭ porarábo , nde rete mômboriahúbo , ynûpâbo , ymbôyecoacùbo , hemimbotaceray mboaye eỹmo : epoì nderemimbotaceray hegui , hae añā rêtâ ndiporiche ndebene ; topa nderemimbotaceray , hae añā rêtâ abe opane , hey S. Bernardo. Ayete , cherĭbĭ , ace rete remimbotaceray año raco añarêtâme ace mondo hara. Aypo rehe Santos opacatu guete omômboriahu , herecoaybo , hemimbota tetîrô ceray ohobaîtî , ymboaye potareỹmo yepi , tata apĭreỹ hegui oñepĭhỹrô haguâ rehe. Nde rete upe eremeêrâmo hemimbota reco aye haguâma ; erembohorĭ ramo , acoi cabayu araquaa eỹ ñabê , nderenoña añarêtâmebe , nde rerahabone.

Aye quie ĭbĭpe oyaheobae cue ae, hae re tecobe amboaépe horĭ yepi guarâmane , hey ñande Yara Jesu Chriſto, cherĭbĭ ; ndiyabi torĭ quie ĭbĭpe , hae rire tecobe amboaépe abe ; quie torĭ

reco

reco ramo, tecobe ambuaépe yaheo apĭreỹ oicone. Aipo rehe ami San Aguſtin: Cheyara hey, âng tachemboí epe: âng tacherapĭ epe: âng tandeñỹrô eme chebe, arire, apĭreỹmamo tecobe amboaépe ndeñỹrô haguâ rehe. Opa teco acĭ upe, na mbae rûguâî, che remimborara rângue añarêtâme catu, mbae tubicha, ere yepi. Teco acĭ ĭbĭpegua, teco acĭ raângaba ñote, teco acĭ ĭbĭpegua, ypaûbae, yyapĭbae, opabae ranô: Añarêtâmêngua catu teco acĭ hupigua; na ypaûbae rûguâî, na opabae rûguâî ranô. Eneî, che Yara, quie che yuca epe, chemboì epe; quie cherapĭ epe; quie nde ñỹrô eme chebe, arire tecobe amboaépe yepi guarâma nde ñỹrô haguâ rehe. Amen.

* * * * * * * * * * * *

Ye-

Yeçaereco hegui ace reco aguĭyey râ renocê haba.

CO ara, coterâ co pỹtu mbĭpe poroaângai âmô nde pĭa atôî rupibe, eyepĭa reroba raybi Tûpâ ngotĭ, nâ eyábo. A Tûpâ che Yara, che pĭhĭrô epe angà co poroaângai abaetecatu hegui. Tata mînî raângà ĭbĭpegua yepe raco ndâroôçâ quaabi ara pehengue mini aube: marâ ñabê tepipo aroôçâne tata ete che ânga hae che rete gueteboî hapĭ apĭreỹmamone? Hae Añareta oyurupecá ĭma, che mocô haguâ rehe. Che pĭtỹbô epe angà, che Yara, poroaângai upe che aguĭye hegui. Nde año oraĭhu mbae pabê açoce: nde moỹrô año aypoĭhu opa mbae marâ guibe.

*** ***

VIER-

VIERNES CAARU RAMO.

§. XII.

Purgatorio pegua teco acĭ rehe yeçaereco haba.

NA añarêtâmêngua teco acĭ apĭreỹ hegui ñote rûguâî erequĭhĭyene, cherĭbĭ ; teco acĭ Purgatoriopegua hegui abe. Môcoî raco ângaypa guaçu rembiapo : peteî, Tûpâ moñemoỹrô ha, hae y gracia môcañỹ haba : amboae añarêtâ teco acĭ apĭreỹme ace mondo haba. Sacramento ñemombeù haba rehe ocañỹ Tûpâ ñemoỹrô haba ; hae oñemeê yebĭ acebe Tûpâ gracia ; hae aete añarêtâme ace mondo haba nocañĭy, oñecobiarô ñote teco acĭ apĭreỹ teco acĭ opabae râ rehe. Cobae teco acĭ opabae râ yaiporarane, cherĭbĭ, co tecobe pĭpe ñande rete re-

rereco ay pĭpe, ymboyecoacu, ynûpã, hae ymoñemboe pĭpe; ñande ângã moñemboacĭ pĭpe abe, coterâ Purgatorio pegua teco acĭ porarábo. Haè ramo oñemombeù catupĭrĭbae cue Tûpâ omoñỹrô oyeupe, hae y gracia ohupitĭ yebĭ ranô; hae aete oicotêbê oângaypa hague rehe, añarêtâme oho habângue repĭbeê rehe, teco acĭ opabaerâ pĭpe, coterâ quie ĭbĭpe, coterâ tecobe ambuaépe, Purgatoriopegua porarábo; mbae tubicha ete teco acĭ Purgatoriope yporara pĭ. Ayebe co tecobe pĭpebe eñemomburu nde ângaypa repĭbeêmo Tûpâ upe, Purgatoriope teco acĭ rapichareỹ porara pĭpe hepĭbeê hegui. Aipo râ rehe co ara eyeçaereco mînî ângà heco poromopîrî guâçu matete rehe.

Teco acĭ Purgatorio pegua ninûngay, cherĭbĭ. Na teça rembiechacue rûguâî; na apĭça âmô remiênducue rûguâî; na yepĭamôngeta hague rûguâî yepe

yepe ranô. Ndipori quie ĭbĭpe teco acĭ âmô hece ymboyoya pĭrâma. Mbae tubicha ete yepe Santos opacatu remimborara cue, yyecoacu, hae yñenûpâ hague, gugui mombuca hápebe. Nimombeu hay nûnga yepe ranô Santos Martyres reco acĭ cue ytatĭ rupi, ñuatîndĭ rupi hete mbotĭrĭrĭ hague, hae ymbouguĭ hague, hoo mboì hague, ycángue yoca, hae ymonguy hague, yñacâ apĭ guibe y pĭ apĭpebe ynûpâ hague, huguĭ mômbucapábo; hecobe rehebe ypiro hague; Curúçu rehe ypĭho hague, y pĭ, hae y po yobay atĭcábo; hete guetébo tatápe hapĭ hague, coterâ ymocaê mbegue mbegue; tata rĭcue, coterâ quarepoti racu rĭcue ù uca hague chupe; ñandĭ racu pĭpe ymbochĭrĭ hague: Hae aete opa âbae teco acĭ nimboyoya haguây teco acĭ Purgatoriope peteî ara raânga pĭpe yporara pĭ rehe. Opa teco acĭ, opa mboriahu, ĭbĭ ñemoñâ ĭpĭ guibe yporara pĭre, aracañĭ

hápebe yporara pîrâma yepe, nimboyoya haguâỹ Purgatorio pegua rehe, cherĭbĭ. Hae pipo ndereypoĭhuy ângaypa, chugui nde quĭhĭye hápe?

Na Santos Martyres remimborara, hae ĭbĭpegua opa teco acĭ ñote rûguâî oyapĭraha Purgatoriope yporara pĭ; ñande Yara Jesu Chriſto, hae ychĭ marâneỹ remimboraracue yepe oyahoce, cherĭbĭ; opa Jesu Chriſto remimboraracue treinta y tres roĭ yacatu; yñenûpâ mîrî eỹ hague, ñuatî mbĭpe yñeacâcutu hague, ĭbĭra rehe yyeatĭca hague, y pĭ, hae y poyobay tapĭgua haça hague yepe oyahoce teco acĭ Purgatorio pegua. Ayebe, cherĭbĭ, equĭhĭye ângaypa hegui. Ehecha Sacramento pĭpe, ndebe Tupâ remimocañỹngue rehe yepe teco acĭ rapichareỹ ereyporara Purgatoriopene, quie ĭbĭpebe, Tûpâ upe hepĭbeê yacatu eỹ rirera-mone. Hae na ângaypa guaçu, Sacramento pĭpe ymôcañỹ mbĭre rehe ñote rû-

rûguâî; ângaypa mîrî rehe tata rapichareỹ ereyporara Purgatoriopene, cherĭbĭ. Maê rey mîrî hague rehe: guata teî hague rehe; yapu mînî rehe; torĭ apiray mîrî hague rehe; caru yeahoce hague rehe; nde rapicha upe ñemoỹrô mînî hague rehe; munda mîrî hague rehe ranô. Peteî cuñâ marângâtu ſeis yaçĭ rupi etey ñande Yara omboaraquaa acĭ catu Purgatoriope peteî yebĭ mburahey apiray rehe yyeapĭçaca hague rehe ñote yepe. Acoipe, cherĭbĭ, ndereça yobay tata rapichareỹ ohapĭne, nde maê rey rey hague rehe; nde apĭça abe torĭ apiray, coterâ ñeê apiray rehe nde yeapĭçaca hague rehe, nde yuru, hae nde cûme abe tata mîrî eỹ ereyporaràne; bĭtebe nde rete guetébo tata oymâmâ, hae oipĭteraça hapĭ rapichareỹmone.

Cobae tata ĭbĭpegua co, cherĭbĭ, tata raângà ñote; na tata ete hupigua rûguâî, na Purgatorio pegua rehe ymbo-

yoya pĭrâma rûguâî: Purgatorio pegua catu tata ete: ndoicoey tata añarêtâmêngua hegui: Opabae râ ramo oicobo ñote, oicoè chugui; hae aete oporoapĭ acĭ pĭpe ndoicoey añarêtâmêngua hegui: añarêtâmêngua, na opabae râma rûguâî; Purgatorio pegua opabae râma; ebocoibae pĭpe ñote oicoè oyohugui, na oporoapĭ pĭpe rûguâî. Peteî aba heta roĭ rupi hacĭ oúpa aracae; tacĭ pucù ete reroôçâbeỹmo, ymânôce; curiaù tamo amânô raybi raè; hae amo co tacĭ hegui añepĭhỹrô raè, hey. Aypo ramo Angel âmô Tûpâ rera pĭpe oyeecha uca, nâ oyábo chupe: Mbohapĭ roĭ bĭte oguata ndebe, co nderacĭ rerooçâ mbĭpe, nde ângaypa Tûpâ upe hepĭbeê haguâ: hae aete nde yporara bĭte potareỹ ramo, tiyaye ndebe nde remimbota; teremânô boy, hae Purgatoriope mbohapĭ ara râânga rupi, tata acoipegua tereyporara, nde ângaypa repĭ ramo, hey chupe. Aypo ra-

ramo haçĭbae; haebe ete, Angel marân-gâtu, tamânô boy catu ângà; hae tayporara, nde yague rupi, tata Purgatorio pegua mbohapĭ ara raânga rupi, hey Angel upe. Acoiramo ñande Yara omeê hemimbota chupe; omânô coĭte, hae y ângue oho Purgatoriope: acoipe peteî ara raânga yepe tecoaçĭ porara eỹmbobe, haçê o Angel upe: Santo Angel, marâ ñabê ângà pico che mbotabĭ epe raè? Peteî roĭ ĭma co tata cherapĭ acĭ catuî ete; hae nderey chugui che renoçêbo râng ê, oyábo chupe. Aiporamo Angel, nda hupigua rûguâî aypo; ndey râng ê peteî ara raângà yepe ebocoi tata porarábo, hey chupe: nitỹ hay bĭte nde reôngue; ndey yepe guoo roỹçâ ramo râng ê, hey chupe. Acoi ramo ânguè, aguĭyeĭma; tayebĭ catu ângà cherete pĭpe; hae mbohapĭ roĭ guetébo teco açĭ tetîrôngâtu tayporara che ângaypa repĭ ramo: mbaete co tata raè; naymoây ypo-

rara pĭ yeahoçebe raè, hey. Aipo ramo Angel omeê yebĭ hemimbota chupe; oyebĭ guetépe, oicobe yebĭbo, hae mbohapĭ roĭ guetèbo teco acĭ mîrî eỹ oyporara oicóbo. Hae ami guemimborara rehe guapicha ñemondĭî ramo : na mbae rûguâî cobae : mbae acĭbe cherembiecha cue; mbae acĭbe cheremimborara cue, hey chupe. Erehecha pângâ, cherĭbĭ, tata Purgatorio pegua poroapĭ acĭ yeahoce haba? Hae mahî pico nderequĭhĭyey chugui? Mahî pico quie ĭbĭpebe, nde ângaypa nderehepĭbeêy Tûpâ upe? Mahî pico ângaypa mînî mbae ângaù ramo erereco, mînî yepe ndereypoĭhubi, hece tata rapicharey porara haguâ quaábo yepe raè?

O boya marângâtu Santo Job omomboriahu carambohe ñande Yara hete guetébo, ay guaçu yñacâ apĭ guibe ypĭ apĭpebe heytĭbo hece : heco poriahu ândúpa raco haĭhupára oyogueraha ymoângapĭ-

pĭhĭ potaraùbo ; hae aete yñemboacĭ rapichareỹ recháca , niñeêrâbey oñemondĭta. Siete ara oquabey hobaque oñeêeỹmo. Hae mbae tepico , cherĭbĭ , Santo Job remimborara , Purgatoriope , ângueera marângâtu remimborara rehe oñemboyoya ramo ? Mbae angaú ñote ; taçĭ raângà ñote ; Purgatorio pegua catu teco acĭ hupigua ; ndipori ĭbĭpe ymboyoya haguâ. Aipo rehe , cherĭbĭ , equĭhĭye ângaypa mînî hegui ; hece co Purgatoriopé tata ete hapichareỹbae ereyporara arè catu ne. Eñemômburu abe , nde ângaypa Sacramento rehe ocañỹbae cue Tûpâ upe hepĭbeê yacatu haguâ rehe. Hae mbaé pĭpe tepico , erehepĭbeê Tûpâ upe nde ângaypa haguene , cherĭbĭ ? Mbae pabê açoce haĭhu çandogeỹ mbĭpe ; araya opa mbae marâ açoce nde ângaypa mboacĭ pĭpe , Tûpâ moỹrô hague ramo heco hápe ; nde rapicha yporiahubae poriahubereco pĭpe abe ; nde rapicha ndererecó

menguâ hare upe ndeñỹrô mbĭpe ; nde rete rerecoay pĭpe, ymboyecoacu, hae ynûpâ mbĭpe ; ñemboe porara pĭpe abe; Tûpâçĭ marâneỹ raĭhu, hae ymboyerobia pĭpe ; arete guaçu, Indulgencia ñemeê haba pĭpe, ndeñemombeù, hae nde Tûpâra pĭpe ; ânguera marângâtu rehe ñemboe pĭpe abe ; opa nderembiapo marângâtu ; hae nde Miſſa rendu, nde ñemboe, nde Tûpâra, hae yecoacu hece Tûpâ upe yquabeê mbĭpe. Anguera ereyporiahubereco ramo ; Tûpâ abe omboyehu nde mânô rire, nde rehe ymaênduabae râmane, oñeêngue marângâtu rupi : Aye yoporiahubereco hare rae ; hae abe yporiahubereco pĭramone, oyague rupi. Eguî râmi ângà tiyaye, cherĭbĭ. Amen.

* * * * * * * * * * * *

Ñem-

Ñemboe ânguera marângâtu rehe Tupâ upe.

CHeyara Jeſu Chriſto, poaca, hae poroporiahubereco apĭreỹ, teremoârûâ ângà nde ruguĭ marângâtu orerehe nde tapĭgua bore rupi nderemimõnbuca cue rehe nde maê hápe, hae y pĭpe terembogue ângà acoi tata poroapĭ acĭ catu ânguera marângâtu Purgatorio pegua remimborara, chugui ypĭhỹrõmo; yyĭpĭbe ramo che amongue âmõ acoipe oîmẽbae, che amotareỹmbare abe, che remimboe pochĭ cue abe, hae yporiahubebae teçaray hatĭ, teco acĭbe porara ha; hae acoi o ângaypa repĭbeê mbota bĭte hara abe tata ĭbĭraqua hegui terenocê nde robaque herahábo, ndeyehe ymboyecohùbo coĭte ângà: haere che abe tacheporiahubereco epe ângà, yrûnamo chererahábo ndeyehe chemboyecohúpa, acoipe

nde

nde tapĭgua bore, hae ndecĭ ñemboacĭ hague mboyerobia apĭreỹ haguâma. Amen.

Ñemboe Jeſu Chriſto mânô hague upe. fol. 63. hae fol. 69. pegua.

SABADO YEYBE RAMO.

Co ara tereyquabeê Tupâcĭ marâneỹ upe: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XIII.

Teco orĭ apĭreỹ rehe yeçaereco haba.

CO ara na ângaypa haguâ rûguâî, tere ângà, cherĭbĭ, nde pag rupibe, eyeobaçábo; Tupâcĭ raĭhubari nde yapápe, tereñemeê ângà chupe nde pĭa guetébo, hembiguay ramo; emoî y pope nde

nde âng, yñangareco habamo, aña hegui nde ñepĭhŷrô haguâ rehe. Ehecha, cherĭbĭ, nde pĭa Tupâcĭ marâneỹ raĭhu eỹ ramo, niñaruây ndèretépe hereco bĭte; haebe catu, nde henocê, yagua upe heytĭbo mburu. Marâ rami amo mbĭa Tûpâcĭ raĭhupareỹ, yñaruâ hecobe raè? Ndipori nico mbae âmô Tûpâcĭ ñabê yporâbebae, coterâ ymarângâtubebae, coterâ hecoubichabebae ranô. Aypo rehe Tûpâcĭ año, ymembĭ raĭhu rire, mbae pabê açoce haĭhu pĭ râma, hae ymboyerobia pĭrâ ranô. Ndetabĭ racĭ hegui opa teco marângâtu hegui ndèreçaray ramo yepeque, Tûpâcĭ rehe yepi tandemaêndua, nde mânô hápebe, hece eyerobiábo, nde recotêbê pabê mbĭpe hepeñâmo, nde reco tabĭ hegui nde ñepĭhŷrô haguâ rehe.

Tûpâ ñande Yara ndebe yñemoŷrô ândùpaque, terebâhê ângà Maria marâneỹ poroporiahubereco çĭ upe; haè nico ñan-

ñande rehe ñeẽnga ramo, gueco omboe-te mĩrĩ eỹ, gueco aguĭyey ramo oguere-co; haè co yepi omembĭ omoñỹrõ ñan-debe, y gracia rehe oyerurébo yepi; ndo-hechagi quaabi ñande reco poriahu, ñan-de cĭ ramo oicóbo. Haè ndoguerecoy ñande mombeu ay haguã; ñande repĭ haguã catu, ñanderi ñeẽnga ramo oicó-bo. Aypo rehe, cherĭbĭ, ereypĭañopũ acĭ catune, eremoỹrõ tubicha etene, he-ce nde yerobia eỹ mbĭpe; hae ndeyeupe abe ereyabĭ mĩrĩ eỹne, nde recotẽbẽ mbĭpe henoĩ eỹmo; erecañỹ teĩ mburu-ne, Tupãçĭ rehe ndemaẽndua eỹmo; haè nico Tũpã quaahaba cĭ, Tũpã raĭhu cĭ, Tũpã hegui quĭhĭye haba cĭ, hae Tũ-pã rehe yerobia haba cĭ ranõ. Haè co ĭbaga roquẽnduçu; haè rupi ãngà ĭbápe yaiquene; haè ñande popĭçĭ, ñande re-rahábo o membĭ robaquene acoi ãnga-pĭhĭ apĭreỹ, ñandebe ñemboçacoì hague rehe ñande mboyecohúpa.

Mõ-

Mõcoĩ raco guĭrà pepo ybebe haba; hae mõcoĩ abe ñande ãngã bebe haba ĭbápe. Conico, teco acĭ apĭreỹ poĭhu haba, hae teco orĭ apĭreỹ pota haba ranõ; mõcõĩbe ãngaypa hegui ñande pea, hae Tũpãngotĭ ñande reraha. Aipo rehe nde recobe pa haba poromongĭhĭye rehe nde yeçaereco rire, tereyepĭamõngeta mbegue catu ãngà, torĭ pabeỹ, guaĭhu para upe Tũpã ñande Yara ñemboçacoì hague rehe. Na teça ãmõ rembiecha cue rũguãĩ nico; na apĭça ãmõ remiẽndu, coterã yepĭamõngeta hague rũguãĩ yepe niã aypo teco orĭ. Mbae tubicha ete raco teco orĭ *Gloria* yaba. Teco orĭ apĭreỹ è pĭpe, opa mbae aguĭyey oñehenoĩ; Gloria nico ãngapĭhĭ aguĭyey pabẽngãtu. Mbae porã aguĭyey pabẽngãtu opacatu noõngába, hae mbae marã, ñemboacĭ opacatu poreỹ haba; teco orĭ apĭreỹ rendápe nico opa ãngapĭhĭ oĩmẽ, opa mbae haĭhu pĭ oico: hae emõna

abe

abe ndipori mbae marâ mîrî yepe. Ndipori ñemboacĭ moângi yepe ranô; teco orĭ apĭreỹme nico Tûpâ tecatuay ace oguereco, oyecohu habamo. Tûpâ roba rehe omaêbo nico ace opa ângapĭhĭ oguerecone, hae opa mbae marâ hegui oñepĭhỹrône: Teco orĭ apĭreỹ è pĭpe, ace omboyequaa Tûpâ ñande Yara poacaruçu apĭreỹ; omboyequaa abe Jeſu Chriſto ruguĭ, hae ymânô hague repĭ; huguĭ, hae y mânô hague año co yyacatu ñandebe yyogua haguâma; huguĭ rehe aè oñemeê ñandebe. Hae yñaruâ pipo, cherĭbĭ, Jeſu Chriſto recobe, hae huguĭ repĭ ace ymôcañỹ teî mbae bey ĭbĭpegua rehe? Haebe pipo ângapĭhĭ apĭreỹ ace ymôcañỹ angapĭhĭ mîrî quĭa, peteî yeçapĭmîmé oquabae rehe?

Teco orĭ apĭreỹ año, cherĭbĭ, ñande pĭa ohauba rângue ñande hegui. Acoi ñande Moñangà roba rehe etey ñande maê haguâma; hece yepi ñande yecohu ñe-

ñeângu eỹ haguâ, ñande ângâ guetébo haĭhu apĭreỹ haguâma; cobae año ngâtu ñande rembiechagaù râma, hae ñande ângeco haguâ ranô. Guaete catu pico, Cheyara, nde rehe che maê eỹ, ahapîrô acĭ catu bĭte co ĭbĭ teçaĭbò pĭpe guitecóbone? Aracaebe ângà pico nde hegui ypeapĭ ramo che reco ereypĭho bĭte ângà, che momboriahupa ne? Curi aú tamo che recobe yopoi epe ângà raè; hae amo co che roo ĭbĭraqua hegui che ângâ oñepĭhỹrô nderecháca ohóbo ângà raè, che Yara.

Guata hara mêmê ângà co ñande ngâî, cherĭbĭ. Ybaga co ñande rêtâ hepeñâmo yayco. Co ĭbĭ co, cherĭbĭ, teyupa poriahu año, na ñande rêtâ rûguâî. Ayebe ndiyábi, hece ñande yepĭa moî; ñande rêtâ rehe catu yepi ñande ângatane, haĭhupápe opa teco acĭ yaroôçâne; hece nguî mbae tubicha nimeê rey hay; Jeſu Chriſto biñae Teô oyporara, ngu-

guĭ

guĭ mombuca pa, ĭbápe oique haguâ rehe. Emônâ abe Santos guete omomboriahu, guecóbe omôcañ̃, nguguĭ omombuca, teco orĭ apĭreỹ upe obâhê haguâ rehe. Na mbae rûguâî opa teco acĭ ĭbĭpegua; Tûpâ rehe che maê haguâ ngâtu mbae tubicha; nda hepĭray; haè catu, oñemeê rey nûngá acebe, teco acĭ pabêngâtu hepĭ ramo yporara rire yepe, oyapápe. Eguîrami abe eñemomburu, cherĭbĭ, teco acĭ reroôçâbo, teco marângâtu rehe eñemoquĭreỹbo, na mbae rûguâî opa teco acĭ, hepĭ râ; teco orĭ apĭreỹ ngâtu, ndimomben haguâî, eyábo yepi. Mbae âmô pipo erereco, cherĭbĭ, opa ângapĭhĭ ĭbĭpegua rereco rire yepe, ĭbápegua teco orĭ rereco eỹmo? A teco orĭ apĭreỹ! Guaete catu pico nde rehe na maêndua habi! Ma hî amo pipo nde reco quaábo, ĭbĭpegua mbae bay rehe bĭte ace ñemomboriahu teî oicóbo raè? Ma hî amo pipo guêtâ repeñâ habanguépe,

te-

teyupa bay rehe obĭa teî, acoipe añó guecoce rerecóbo raè? Eñemomburu, cherĭbĭ, eroaquĭ eme teco marângâtu; emaê yepi hepĭ râ rehe; emaê nde rêtâ rehe; epia rey eme ĭbĭpegua raĭhùbo; eguata ñote catu nde rêtâme nde bâhê hápebe. Amen.

Yeçaereco habagui ace reco aguĭyey râ renocê haba.

CO ara, coterâ co pỹtû mbĭpe poroaângay nderaâ ñabô nâ ere ĭbacotĭ eyepĭa upibo: A teco orĭ apĭreỹ ĭbápe guára! Ndebe guarâ, hae Tûpâ rehe che maê apĭreỹ haguâmari ymonâ mbĭ nico che yepe biña. Hae ate Tûpâ ndoypotari ĭbápe che ho teî, oyehe hae guguĭ rehe che yerobia teî ranô; teco marângâtu, hae oporoquayta opacatu abe che ymboaye porâ ngatu oypota ranô. Ayporami etey tiyaye angà. Hae aypo-

rãmari chepĭtỹbô epe angà , Tûpã che Yara , poroaãngai upe che aguiye hegui. Nde año chepĭa guibe oroaĭhu mbae pabẽ açoce : nde moỹrô año aypoĭhu opa mbae marã guibe.

SABADO CAARU RAMO.

§. XIV.

Ace ângã amôtareỹmbára agui ñeguãhẽ haguã rehe yeçaereco haba.

CO quatia mĩrĩ yacatu rupi ndemboe hague, cherĭbĭ , opa yrãnguene, nde amôtareỹmbáragui nde ñeãngueỹramo. Tûpã ndemoñã, guaĭhu haguãmari quie ĭbĭpe , haere ĭbápe oyehe nde yecohu haguã rehe coĭte. Co Tûpã nde moñã hague morãngue ha raco , cherĭbĭ, ângaypa guaçu año. Hae co ângaypa gua-

guaçu apo uca hara ndebe nico nde amotareỹmbára mbohapĭbae áño. Angaypa guaçu abaetereco haguâ rehe, co quaria mîrî yacatu, chugui ndepîrî haguâ rehe Aña rêtâ guibe,nde mboe porâ. Ang ypa hápe oromôngeta mîrîce nde amotareỹmbára, nde moângaipa hatĭ hegui nde ñeângu haguâ rehe, hece nde guarîní haguâ rehe yepi, ymboaguĭyébo nde mânô hápebe.

Mbohapĭ co, cherĭbĭ, nde amotareỹmbára. Yyĭpĭ ramo ytabĭbae, Aña raĭ, hae Aña rayĭ ângaypa rehe nde mboe pochĭ hara, coterâ ângaypa rehe nde moangeco haraù; nde raĭhupa rapicha obahê ndebe ngaî biña, hae aete hupi rupi nde yuca harâ ngâtu; oñeê poraĭhu moâ ndebe, hae aete nde ângâ môcañỹ harâ ngâtu. Eremaê teîne, cheraĭ, ĭguába oberabae pĭpe, câguî reco bera porâ rehe; ypa hápe, mboy pochĭ ete ñabê, nde çuu, nde yucábone, hey raco Eſpiritu

Santo, cherĭbĭ; ytabĭbae ñeê, ymaê haba, câguî porâ ñabê oporomoângapĭhĭ rapicha; hae aete ypa hápe, oporoçuu, hae oporoyuca. Judas Jesu Christo rehe oyeyurumboya, haĭhu raângà mboyéquaábo chupe; hae aete hupi rupi, yñamotareỹmbára upe ymeê haguâ rehe catu. Eguîrami abe ytabĭbae, cherĭbĭ, nde raĭhu raângà, na nde reco aguĭyey râ rehe rûguâî; nde rete, hae nde ângâ mongĭa haguâ rehe, Teô apĭreỹ upe ymeê haguâ rehe catu. Ndipapa habi Añarêtâme ytabĭbae remimboe pochĭ cue, oñeapîrô acĭ catu teî oquapa ângà, hece oTeô quaita. Curi aù tamo ndaiquaaychè mburu ahê aracae: Curi aù tamo acoy Aña rayĭ, coterâ acoy aña raĭ ocĭ rĭepebe omânô aracae, hae amo nachemboe pochĭyche, cobae tata apĭreỹ porara ucábo chebe raè. Mahîngâtu paco añembotabĭ uca teî, hemimbota bay mboayébo raè! Yyamburu, chetabĭ repĭ ay-

ayporara yepi guarâma, oyábo teî.

Guaete poromboe pochĭ hara! Haebe, hey Jeſu Chriſto, yta trigo cuycho hara, burro rembiroata yyayuri yñapỹtî, hae Para mbĭtépe heytĭ, ymoñapỹmî, yyucábo mburu. Aipo rehe, cherĭbĭ, ndepîrî, hae eñeguahê ytabĭbae hegui, tereyeeça moî eme yepe hece; eyabaetereco mboy heguibe, Teô heguibe, chugui eñeguâhêmo. Equĭhĭye eme nde rete yuca haragui, hey Jeſu Chriſto; nde ângâ yuca hara agui, hae Añarêtâme ymondo hara agui catu. Mboy hegui ereñeguâhê, cherĭbĭ, nde rete çuu hegui; hae eremboorĭ, ereyapichĭ, erepuca nde ângâ yuca hara upe, tata apĭreỹme ymondo hara upe? Ndereça ndemboe pochĭ ramo, nde moângayparamo, eyoo, hae eytĭ ndeyehegui; nde po nde moângaypa ramo, eyahĭa, hae eytĭ ndeye hegui, hey ñande Yara, cherĭbĭ; na co ñande reça, hae ñande po upe rûguâî.

Oîme ramo ndereça rami , nde po rapicha , nderembiaĭhu âmô , nde recotêbê ha âmô , hae aete nde moângaypa ce ramo , tereytĭ ndeyehegui , mombĭrĭ ymondóbo , hey pota catu.

Añeîngâtuî , cherĭbĭ , ñeguâhê haguâ mbete poromboe pochĭ hara. Chatepico , Aña nde amotareỹmbára amôme na ndembotabĭ hetayche amo , o pĭtỹbô ha guaĭ , hae guayĭ tabĭ poreỹramo, hembiapo rupi , yñeê rupi , hechacába rupi catu nde rehe oguarînî yepi , nde pĭa raâbo , hae ymboaguĭyébo ranô. ñande rubĭpĭ yepe ndoypĭa raâ moâî haè año; yrû ñeê rupi catu oipĭaraâ , ymboaguĭyébo. Aña co oyecea ytabĭbae rehe oñopĭtỹbomo. Aipo rehe , cherĭbĭ , eñeguâhê chugui. Eyeapĭçaça eme yñeê porâ raângà rehe ; emaê ngâtu yepi yyapĭ pahába rehe. Mbae pa haba co , cherĭbĭ, teco aguĭyei, coterâ teco marâ mboyequaa hara. Angapĭhĭ ndebe yquabeê ramo;

mo ; haè rire mbae pipo ne ? ere chupe. Ma hî amo pipo ângapĭhĭ quĭa curiteî ngua rehe ayogua teco acĭ apĭreỹ raè ? ere chupe ranô. Ehecha , cherĭbĭ , nde amotareỹmba ñemboacĭ apĭreỹ oñomî ângapĭhĭ mînî mbĭpe, ndebe yquabeêmo; mbae reê yyape ramo oico , teco acĭ apĭreỹ yyapĭte ramo. Acoi tembiu porâ, mbae poroyuca o apĭte ramo hereco ha rapicha. Mahî amo pipo , cherĭbĭ , ereu teîngâtu tembiu porâ porâ aù yepe , mbae poroyuca rereco ramo raè ?

Hae aete co môcôibe nde amotareỹmbara gui pochĭbe , hae ycaracatube, nde rete catu : haè nde cĭ rĭe guibe nde yrûnamo oico , ndepĭri ocaru , oque, oata ranô , ndemânô hapebe ; haè yepi nde reco catu rângue ohobaîtî. Eremboorĭ ramo , opûâ nde rehe ; ererecoay ramo, oñemombeù ay ; mahî pico cheyuca pota epe , oyábo. Oyaboe ycaracatu ete ; haè co ytabĭbae , haè Aña abe oypĭtỹbo , nde

mboaguĭye haguâ rehe ; haè nde rehe opûâ eỹ ramo , na hembiaporâicheamo Aña , hae ytabĭbae nde rehe , cherĭbĭ. Aipo rehe hemimbotaceray ehobaytî yepi , yyapĭpĭbo , heco aye haguâ meêeỹmo chupe. Eyerobia eme , cherĭbĭ , yñemomĭrî raângà rehe ; na ñanduy mbae marâ, ere eme ; ereñeângu catu yepi eicóbo; ehecha hôquê rupi , nde amotareỹmba amboae oique nde mboaguĭyébone. Nde reça co hôquê , nde apĭça , ndeyuru , ndepo , hae nde mbae ându haba , nde rete guetébo oîbae. Aña , hae ytabĭbae co yagua yñapĭtîmbĭ ñabé ; guobaque obâhêbae año oyçuu ; mombĭrĭ oicobae, oñeguâhêbae ndoiçuuquaabi. Tata robaque ereico ramo , nde rapĭne , coterâ nde mboacu aubene; mboy robaque ereîramo , nde çuune ; bĭtebe heçe erepoco ramo , hae ereyabĭquĭramo ?

Cotĭ ymbotĭpĭ pĭpe ndoyquey ace; aypo rami abe ñande rete rôquê ñembotĭ

ra-

ramo, Aña, hae ângaypa ndoyqueyche ñande pĭa moângecobone; ñande reça rupi nico ângaypa oique, cherĭbĭ, ñande yuru rupi, ñande apĭça rupi, hae ñande poco ha rupi ranô; namarâî, aporeecha teî co, aguata teî co guitecóbo, cherorĭ rey co chupe, amboyaru rey ranô, ere eme ângàque, cherĭbĭ. Embotĭ catu nde rôquê; toique eme mbae marâ nde pĭape. Eguata teî eme Aña ñuhâ renda rupi, Aña pĭça reco ha rupi, aña ĭbĭqua ruçu rupi; ehecha que erea y pĭpene. David ohoquêndabog gueça rôquê; hae curiteî mbae marâ y pĭape oyque. Dina oguata teî oporoechábo, opohúbo, hae aña raĭ ñemboçaraytaramo oyco. Aypo rehe San Pablo: *Fugite*, Peñeguâhê cheraĭ reta, hey. Co guarînî oycoe, ñande rete yoehe guarînî hegui. Soldado oñeguahêbae catu oporomboaguĭye, oquĭhĭyebae, ypîrîbae, oyehe oyerobiaeỹbae ranô. Aipo rehe, cherĭbĭ, nde amôtareỹ-

reỹmbára mboaguĭye pota ramo,teco orĭ ĭbápegua rehe ereyecohu potaramo, eyerobia eme ndeyehe; nde roo ycaracatu ete; nde mbotabĭne, yepi chugui ereñeângu eỹ ramo. Erobia eme yñemomîrî raângà; eñeguâhê abe, aña hegui, hecegua ytabĭbae gui, yñuhâ hegui, hata hegui, y pĭça hegui, ehoquênda ndereça, nde apĭça, nde yuru, nde po, hae nde pĭ eñapỹtî, ypoco, hae yguata teî hegui, nde amôtareỹmba nde mboaguĭye hegui.

Tûpâ upe oicoporâcebae, hae yñangaypa potareỹbae, toguata teî eme; toñangareco gueça rehe; tomaê eme opĭa moângeco hara rehe; tomaê eme Aña rayĭ rehe, coterâ taĭ rehe, toyeapĭçaca eme yñeê rehe; heça, hae yyapĭça rupi nico aña oique ypĭape, ymboaguĭyébo; toñeguâhê cuñâ hegui; toico eme hobaque, toyepea opa mbae poromoângaypaceray hara gui abe. Aña nico guobaque

que oicobae, hae cuñã robaque oicobae, hece oñangarecobae año, omboaguĭye. Aña nico, yagua yñapỹtĩmbĭ ñabẽ, oyeupe obãhẽbae año oyçuu; mombĭrĭ oycobae ndoyçuú quaay; oñarõ rey ñote hece mombĭrĭ hegui. Toyeobaça raybi abe, mbae marã ãnduĭpĭbobe, Jeſus, Cheyara, chepĭtỹbõ epe ãngà, oyábo. Tohenoĩ abe Tũpãçĭ marãneỹ, San Joſeph, hae San Miguèl abe opĭtỹbõ haguã rehe, temimoã, hae temimbota bay o pĭa gui heytĭ haguã rehe. Hae aete na nde mboe pochĭ harè gui ñote rũguãĩ ereyepeane, cherĭbĭ; nde aè nderete remimbota bay rupi ndeñembotabĭ hague hegui abe ereyepea ranõne. Ndereyco beyche hobaquene; ndereypohubeychene; nderemaẽbey che yepe hecene.

Ñemboe ha co ara rehegua oyeha. fol. 64. *pĭpene.*

Po-

Poromboe marângâtu haba Semana ĭpĭ pahápegua.

ARobâhẽĩma angà co Mbaeapopucu ĭpĭ pahápe, cherĭbĭ, nde mboe habî. Curi au tamo nde abe ymboayẽ haba ererobâhẽ heco catu hápe rae. Eneî cobae ypa habamo toyco angà, nde yepĭa mõngeta haguâ. Mbohapĭ mbae raco nde recotẽbẽ, cherĭbĭ, ângaipa nde mânõ hápebe nde yyapo eỹ haguâ, coterâ heya haguâ. Cone yyĭpĭ; ĭbápe nde ho potahaba nde pĭa guetébo. Ymomõcõîndaba, angaipa abaetereco haba, hae heroyebĭ eỹ haguâ momboi haba, nde pĭa guetébo, na nde yurùpe ñote rũguâî. Ymombohapĭ haba; poroaângai rehe nde ñemboçacoi haba, henõndea haba, chupe nde aguĭye hegui. Aipo rire opa nde caneõnde haba ereiporu Tũpâ upe, y gracia nde mânõ hápebe yporoquaita nde-

ndebe ymboaye uca harâ rehe eyeruré-bone. Ehecha, cherĭbĭ, roĭ âmô pĭpe, tembiu heta erereco pota ramo, coga aguĭyei ererecoce nde pĭa guetébo; hae ndiyabi ramo abatitĭ aguĭyey rereco ĭbĭ-ray eỹ ramo, hae yñotỹ eỹ ramo, ere-momboy ĭbĭray haguâ, hae yñotỹ haguâ ranô; hae aete ĭbĭray, hae abati ñotĩ año, nda aguĭyey, ycaaquĭro eỹ ramo, hae hupia hegui haârô eỹ ramo; aypo rehe erecaaquĭro, eremongora, hupia hegui haârômo; hae aete araì oico eỹ ramo, coterâ amâ poreỹ ramo, opa nde cane-ôngue ocañỹ teî.

Eguî ramî abe Tûpâ upe ndereco catupĭrĭ pota ramo, ereicotêbê ĭbápe nde ângâ recocaturâ pota ete rehe, nde pĭa guibe, na nde yurùpe ñote rûguâî; nâ eyábo: Che co che pĭa guetébo aipota ĭbápe che ânga reco aguĭyeirâ yepi gua-râma; haete co ĭbápe nde ângâ reco aguĭyey angaipa año ymorângueramo, erei-

ereicotêbê yyabaetereco rehe, opa mbae mârâ açoce, nâ eyábo : ângaipa año che reco caturâ momarâ ha ; aipo rehe ayabaetereco che pĭa guetébo opa mbae marâ açoce ; hae amomboy, aracaebey che yyapo eỹ haguâ marâberamo yepe ; opa mbae poromoângaipaha hegui che yepea haguâ che recobe yacatu ranô. Hae aete ângaipa mboyoapĭ eỹ haguâ rehe, ereicotêbê poroaângai robaitî quĭreỹngâtu rehe, yepi ymboaguĭye rehe ranô : aiporâ rehe ereñemboçacoine tembiporu aguĭyei rehe, erereco aibi catunè, poroaângai nde reçapĭa hegui, nde araquaa mboopa hegui, hae nde pĭa mboaguĭye hegui ranô ; hae aete nde año nde poaca yacatu eỹ haba rehe, opa ara ereñemômborîahu Tûpâ upene, y gracia yrângue quaaeỹbae rehene, Aña, haè nderoo angaipaceray ; hae Aña rehegua upe nde aguĭye eỹ haguâ rehe. Chaterô coga yporâbebae yepe, amangĭ eỹ ramo, araî oquĭ-

oquĭeỹ ramo, ocañĩ teî: Eguî rami abe ângà amângĭ Tûpâ gracia rehegua porey̆ ramo, opa nde caneô haba teco marângâtu rehe ocañỹ teîne. Aipo rami ndereco hegui co, cherĭbĭ, aiquabeê ângà ndebe coquatia mîrî pĭpe heta yeçaereco haba ymbaraete catubebae, Semana rupi ara ñabô nderemimôngeta râma, ângaipa abaetereco haguâ, poroaângai robaitî haguâ, hae Tûpâ upe y gracia rehe yerure aguĭyey haguâ ranô. Curi au tamo nde pĭa guetébo yporùbo raè. Amen.

Hae râ rehe opa ara emôngeta porâ yebĭ yebĭ nde acâme ymoîngatùbo, mabĭtebe nde pĭape, maraberamo guarâma acoi yeçaereco habagui teco aguĭyey renocê haba, aña cotĭ nde guarînî haguâ, hae poroaângay tetirô mboaguĭye haguâ ranô. Hae aete na co peteî Semana rupi ñote rûguâî ereyporune, opa Semana amboae rupi catu, yacĭ ñabô rupi, hae

roĭ

roĩ ñabô rupi abe nde manô hápebe. Eneî, nde ateỹ eme angà, cherĩbĩ : nde pitûba eme : ehecha, nde ateỹ ramo, nde aguĩye nde amôtareỹmbára upene.

QUATIA POROMBOE MARÂNGÂTU.

Semana ymomôcôîndaba.

ARETE RAMOGUARÂMA.

Co ara tereiquabeê Tûpâ Tuba upe : Na ângaypa haguâ rûguâî co ára, nde yapápe.

§. XV.

Tûpâ rerobia haba rehe yeçaereco haba.

CO ara Tûpâ rerobia haba rehe ereyeçaerecone ; Tûpâ rerobia haba nico,

nico, ñande reco aguĭyei ñeĩpĩrũ haba; haè niã Tũpã ñande Yara oñembotabĭ eỹbae, hae oporombotabĭ eỹbae ñeẽ rehe oyepĭtáço; aipo rehe ndicatui ñandembotabĭ habãngue. Ayebe ãngaypa guaçu ete, Tũpã ñeẽ mĩrĩ aube ymõherã. Hae aete teco tabĭ ete abe Tũpã rerobiaha rereco teĩ, yporu aguĭyeieỹmo; acoi tataendĭ cambuchi guĭpe ymĩ ha rapicha, ndoyeeçapei y pĭpe; oguereco teĩ, ndohechay guembiapo rãma; ndohechay guape rãma, ndohechay o amõtareỹmbára, oñeguãhẽ haguã chugui; ndohechay ĭbĭqua oyepea haguã, coterã mboy pochĭ, oñemondĭĩ haguãma ranõ.

Eguĩrami abe Ycaraybae, ocaray haba rereco teĩbo, ndoyeeçapei Tũpã rerobia haba pĭpe; ndohechay aña ĭbĭqua, oyepea haguã; ndohechay mboy pochĭ, o ãngã çuu harã, chugui opoí haguã. Mbae ramo tepico heta ĭbĭpe Tũ-

pâ moñemoỹrô haba? Tûpâ rerobia haba poru catu eỹ rehe. Marâ rami tamo pipo ace Tûpâ omoñemoỹrô teîngâtu, heçápe gueco rerobiábo? Ace guapicha poriahu reça hegui biñae ace oñeângu, oñenotî, hae oñemî: Mâ bîtebe Tûpâ reça hegui; ndiyabi nico chugui ñemî mamô mamôbe yepe. Opa rupi nico Tûpâ oico, noñemîri mbae âmô chugui; ndipori pỹtû heça pia hara; opa mbae hecápe oico yepi, ñemî habepe yepe, pỹtû habepe yepe ranô. Yma raco cuñâ tabî âmô obâhê San Efrem pîa rabo; Santo aete, Eneî, hey aù chupe: hae aete yaha ocaruçùpe; eupepe nde remimbota aú tiyave, hey chupe. Aipo ramo cuñâ; Tobê, hey: ndiyabi catúpe aypo rami ñande reco; ma tî haba rerecobeỹmo amo pipo raè? Acoi ramo Santo marângâtu, ape tepe Tûpâ ndipori ñande recha harâ? Ma oîme tepângâ ñemîha âmô Tûpâ reça hegui raè? Nde rapicha reça he-

hegui eretî, hae Tûpâ reça hegui ndere-tîri ? Ma ndererobiay pângâ, mamô ñe-mîhápe, hae pỹtû hápebe yepe Tûpâ ye-pi nde recha ? Nde ângaypaceramo, te-reho Tûpâ reco ha eỹme; hae aete ndi-pori ramo Tûpâ reco ha eỹ, ndipori abe nde ângaypa haguâma. Co rami ângà ra-co Santo oyacaca acoi cuñâ tabĭ, oTupâ rerobia ha porùbo ângà, heco apengóbo, ymboĭbibo, aña rêtâ bia hegui ypeábo, Tûpâ rêtâ bia rupi ymoîngobo ângà.

Eguîrami abe ângà, cherĭbĭ, terei-poru aguĭyei Tûpâ rerobia ha, nde ângâ reçapè haramo herecóbo, nde reco mboĭbi ha ramo, aña rehe nde guarîmî ha ramo ranô ; aiporami yporu ramo ngâtu aña eremboaguĭyene, chugui eñe-pĭhỹrômo, hae rire nde guarîmî hague repĭramo, Tûpâ robaque ereyecohune yepi guarâmane. Ehecha, Aña nde raâ yepi oicòbo, nde mboaguĭye haguâ rehe, yagua poroù ñabê, nde môcô haguâ rehe

oyere yere porara oicóbo. Ayebe ereco catu nde mî, Tûpâ rerobia rehegua, hobaîtî haguâ, chupe nde aguĭye hegui, Tupâ reçápe ayco eyábo; ndiyabi heça che ymongĭa; hae na heçápe ñote rûguâî, y pĭpe etei abe aico ranô. Ma hî amo Tûpâ reçápe, hae ypĭpe etei abe mbae quĭa che yyapo, ymoñemoỹrômo raè, ere ychupe, cherĭbĭ. Ybĭrayya robaque ytabĭbae yepe oñemomarângâtu; ĭbĭrayya che mboaraquaa harâ reçápe etei ângà co aico, oyapápe. Mabĭtebe Tûpâ chereco-cue rehe yerure harâ robaque, hae chemboaraquaa harâ robaque guitecóbo, ere ychupe ranô.

Ehecha, Guarini ha raco, cherĭbĭ, yyĭpĭberamo guobay rembiporu mî, coterâ huĭ pĭcĭ haguâ rehe chugui oyeporarabe, hembiporubeỹ ramo, curitei amboaguĭyene, oyábo. Eguîrami etey abe aña oico ñandebe, cherĭbĭ; Tûpâ rerobia, hece ñandemaêndua haba rangé, yyĭ-

yyĭpĭberamo ogueraha pota ñande hegui, ñande mboaguĭye haguâ rehe. Aipo rehe ñande abe yayeporara ete hereco catu rehe, hae yporu aguĭyei rehe, ara guetébo Tûpâ rehe ñandemaêndua rerecóbo.

Pehecha, pe ângâ quĭreỹmba yepe biña; hae aete pendete ycangĭcerai ete, nimbaraetei, hae pe amotareỹmba nicaneôî penaâbo: aypo rehe, pequeranâ eme; peñemboe porara catu Tûpâ upe pe pĭtỹbô haguâ rehe, poroaângay upe pe aguĭye hegui, hey Jeſu Chriſto, cherĭbĭ: *Vigilate, & orate, ne intretis in tentationem.* Aypo rehe ndemaêndua Tûpâ rehe yepi, nde pagĭpĭ rupibe eyeobaçábo, y gracia rehe eyerurébo chupe, ângaypa pĭpe nde à habângue morângue haguâ rehe; hae na yeibe ñote rûguâî, ara guetébo Tûpâ rehe terereco ndemaêndua haba yepi, cherĭbĭ: *Oportet ſemper orare, & numquàm deficere:* ndiyabi ara pehê mîrî yepe, Tûpâ upe

nde ñemboe eỹ, hey abe Jeſu Chriſto, cherĭbĭ ; eyeecopia eme , cherembiapo chemboçaeta , eyábo. Nde po ombae apo ramo yepe, cherĭbĭ , nde pĭa nombae apoy ; teĭipe ereî ramo yepe , nde rapicha nde mâmâ ramo yepe , nde pĭa haè año oico ; haè ndicatuy maêndua eỹ âmô rereco ; ndicatuy opa maêndua hegui ypoi ; mbae âmô rehe yepi ymaênduane. Hae mbae pipo ereipotabe raè, cherĭbĭ; ĭtĭ rehe, mbae quĭa rehe ndemaêndua, coterâ Jesvs porâ apĭreỹ rehe , coterâ ychĭ porâ nûngareỹ rehe ?

Nderehechay pico , cherĭbĭ , Aña raĭ, yepi aña rehe, mbae quĭa rehe abe ara guetébo ymaêndua , guembiapobè ramo yepe ; teĭîpe oicóbo, hae año oiçòbo, mbae apo hápe oicóbo , guata hápe oicóbo , yepi guembiaĭhu rehe ymaêndua ; hae nde año na ndemaênduay Jesvs, hae ychĭ nde rembiaĭhu rehe. Nderehechay pico Jesvs opa ara , opa pỹtû

nde rehe ñote nũnga gueça, hae opĭa yepi oguenôî, ndipobey nũngà Jesvs upe hembiaĭhu amboae; nde ĭma ñote nũnga ereico hembiaĭhuramo, yñangareco habamo chupe. Mahî amo pipo nde año, Jesvs rehe ndemaêndua araya rereco habânguepe, mbae bay quĭa ĭbĭpegua rehe año erereco, ymôcañỹbeibo raè? Eneî etî quaa ângà Jesvs hegui, cherĭbĭ, hae co ara guibe hece año tandemaêndua. Amôme: â Jesvs mboraĭhu porângete, mbae âmô pipo ĭbĭpe, ĭbápe yepe ahaĭhu, nde raĭhu eỹmo raè? ere ychupe. Amôme: nde rehe año toî chepĭa, che Jesvs: nde año yyara, nde año ymoñangára; nde año ypĭcỹrô ha ranô. Amôme: mamô pipo ereho raè Jesvs, Cheyara: Poroaângay cheraâ ete pota: nde rangê eyùbo ângà, che pĭtỹbômo. Amôme: mahî pico Jesvs, che mbae ângaubî rehe ndereça yobay, hae nde pĭa guetébo eremoî yepi, hae che narotîri

nde rehe chemaêndua eỹ? Nde año oro-aĭhu, Cheyara; nde moỹrô año aypoĭhu, opa mbae marâ açoce.

Ñemboe, hae teco aguĭyei renocê ha Arete ambuae ramongua ñabê, fol. 64. hae fol. 96.

MBAE APO ĬPĬRAMO GUARÂMA.

Co ara eyquabeê ângà Tûpâ Taĭra upe: Na ângaipa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XVI.

Poromoângaypace hegui quĭhĭye haba rehe yeçaereco haba.

NA ndemboe pochĭ hare gui ñote rûguâî ereyepeane, cherĭbĭ; nde aè nde rete remimbotabay rupi nde ñem-

ñembotabĭ hague hegui abe ereyepeane, ndereycobeyche hobaquene, ndereypohubeyche abe ranône, nderemaêbeyche yepe hecene; bĭtebe nde rapicha nde ñembotabĭ hague hegui ereyeaĭhune. Cobae ângaypa nico, cherĭbĭ, tubichabe ambúae ndemenda haguereỹ rehegua guibe. ñande Yara oyabaeterecobe ângaypa amboae guibe. Aipo rehe raco, acoi pỹtũ occĭ rĭe gui oà ramobe, opa oyoehe yñangaypabae oyuca çapĭa, petei amô yepe ymoembĭ eỹmo: ñande ramo oñemoña hague rehe, ndohecha potay oyehegua, guoo rehegua aypo rami ytecoabĭ: Ou yepe biña ângaypabiya recábo; hae aete guapicha rehe yñangaypabae, ndohechacey, ndogueroôçâ quaabi, mĭmba araquaa eỹ ñabê, teco mbote haba rehe. Eguî rami, cherĭbĭ, Jesu Chriſto ñỹrô haba rerùbo yepe, omboaraquaa guapicha rehe ytabĭbae acoi ara; marâ ñabê pipo omboara-

raquaane yoehe ỹnangaypabae, ñemoỹ-rõ rerũbo ou ramone? Vecha raĭ ñerã eỹ ñabê oubo biñae omôcañỹmba çapĭa hápe; marã ñabê pipo oguereco ayne, yagua ñarõ mbete ñabê ou ramone, heco cue rehe oyerurébo chupe?

Mocõĩ Tabuçu ĭgua Sodoma, hae Gomorra yaba rehegua ỹnangaypa ete yoehe carambohe; ỹnangaypa abaete catu haba ĭbapebe guâcê omobâhê, Tũpã upe poromboaraquaa rehe oyerurébo. Aipo ramo ñande Yara tata mĩrĩ eỹ, aña rata, azufre yaba rehebe omõngĭ hece, ymotanimbupábo; niñỹrõỹ peteĩ mĩtangĩ oà ramòĩbae upe yepe. Toyeecha beme ĭbĭpe ângaypa abaete catu apo ha raĭ amô oyapápe. Mĩtangĩ ângaypa quaa harẽỹ biñae ñande Yara ohapĭ, ymõtanimbúbo; mabĭtetenângã cunũmbuçu yporerobia eỹbae, yepi ỹnangaypatĭbae? Eguĩ ramĩ oiçobae nguĩ, cherĭbĭ, añarẽtã robapĭpe ĭma heconi. Aipobae rehe ñan-

ñande Yara ohapĭ aña rata pĭpe , añarêtâmêngua ramo heco ramo. Na ângaypabiya, taĭ reta rehebe ñote rûguâí, ĭbaĭ, capiì ypĩrû hague , hembiporucue yepe, omocañỹmba;ĭbĭ heco hague abe omomboriahubete , caabò mîrî , cotêrâ capiì mîrî yepe , hece yñemoñâ bĭte potareỹmo. Hae marâ ñabê pipo omboaraquaa ne yoehe yñangaypabae , capiì ypĩrû hague ñote yepe motanimbu ramo ? Mbaete cobae , cherĭbĭ , nde mopîrî harâmbete; eyeçaereco mbegue catu hece , aracaebey cobae ângaypa rereco eỹ haguâ rehe.

Acoi môcôî tabĭgua co ângaypa rehe ohapĭ Tûpâ ñande Yara ñande ramo oñemoña eỹmbobe yñangaypa rire ramo yepe; marâ ñabê pipo ohapĭne , ñande ramo oñemoñâ rire , oyoehe yñangaypabae ? Marâ rami pipo oguerecone, ñande rehe omanô rire , guapicha rehe otecoabĭbae , mỹmba reco abĭareỹmo ?

Aña

Aña rata guetébo yepe ndiyacatui hapĭ haguâma. Bĭtebe tenangâ , cherĭbĭ, omendabae cue, guapicha rehe ytecoabĭramo , cunûmî mboe pochĭ ramo ; nimombeù haguây Tûpâ ñande Yara ñemoỹrô haba chupe ; môcôî añarêtâmêngua tata yepe amo ndiyacatuyche ymboaraquaa haguâma. Aipo rehe , cherĭbĭ , eçûçû co ângaypa rera hegui ñote yepe. Ehecha co rupi ndetabĭ ramo , bĭtebe ereyepoquaa ramo , aracaebey ndereheyaychene ; hae aña nde rera ha mburù coĭtene.

Mbae pochĭ ete raco , cherĭbĭ , ace rapicha mboe pochĭ ângaypa rehe. Ayebe Jeſu Chriſto , haebe eguî rami hecobae ayuri yta guaçu apỹtî , hae Pararĭ pĭpe ymoñapỹmî , ymôcañỹmo mburù, hey. Aipo rehe , cherĭbĭ , nde pîrî ete aypobae teco hegui. Eremboe pochĭ teî nde rapichane tecobay rehe nde ñeê pochĭ pĭpe , coterâ ndereco bay recha ucá-

bo

bo chupe ; bĭtebe ângaypa rehe ymoângeco pĭpe. Ehecha eguî rami oicobae Jeſu Chriſto rembiapo ohobaîtî ymomarâbo. Jeſu Chriſto remimoñangue ĭbápe guarâma , haè omoîngo aña rêtâmenguarâ ramo: ĭbaga rape rupi Jeſu Chriſto remimboguata ; hae aña rêtâ bia rupi omombia ymondóbo : Jeſu Chriſto rembiyohey cue guguĭ tecatuay pĭpe , hae omongĭa yebĭ ângaypa bay pĭpe ; Jeſu Chriſto remimoporângue o gracia pĭpe, Tûpâ raĭ ramo ymoîngobo: Jeſu Chriſto remipĭcȳrôngue aña hegui , Teô apĭreȳ hegui , hae tata apĭreȳ hegui ranô ; haè oyuca yebĭ ângaypa pĭpe , aña upe ymeê yebĭbo , tata apĭreȳme ymondóbo.

Ayeberamo eguîrami oicobae, cherĭbĭ , Jeſu Chriſto rehe guarînî ha ramo oico : Aña pĭtȳbô ha ramo , aña tecatuay ramo oico ranô. Aña rembiapo ñote nângâ ebocoy ; hae amôme aña guibe oporomboe pochĭbe ; aña guibe oporomo-

moângecobe ângaypa rehe. Aña yepe amôme ndoyquaay eguîbae rembiapo. Aypo rehe raco Jeſu Chriſto omboacĭ ete eguîrami ace rapicha mboe pochĭ ĭbápe oîna yepe. Chatepico San Pablo oyehegua guaĭhu hegui, hae guerobia hegui ypea pota ramo heroôçâbeỹmo, oyebĭ ĭbagagui, cabayu hegui ĭbĭpe heîtĭbo : *Saule, Saule, quid me perſequeris* ? Mbae ramo cherereco ay epe, oyábo chupe. Omânô renônde, guereco ay ramo, marâ ndeyri ; hae aete guerobia hara teco marângâtu hegui ypea pota ramo, ĭbága gui yepe oyebĭ, ymboaraquaabo, heroôçâ eỹmo. San Pedro upe, ñanderaĭhupápe omânô haguâ hegui opĭa reroba pota ramo : Tereho cheraquĭcue cotĭ, Aña, hey. Aña ñote nguî teco marângâtu hegui poropĭa reroba hara hey : ñande Yara amotareỹmbára, yyucábo, hete hegui, y ângâ oipea yepe biña ; hae aete ndopocoi hece, ndogue-

re-

reco marâî. Hae aete oporomboe pochĭbae Jeſu Chriſto manô hague ângâ oyuca, chugui ypeábo: aypo rehe omboacĭbe guemipĭcỹrôngue mboe pochĭ, oyehegui ypea, aña upe ymeê yebĭ. Eguîrami ereico, nde poromboe pochĭ ramo, cherĭbĭ, Jeſu Chriſto ñande Yara rembiapocue, yñemocaneô hague eremombochĭ ete; huguĭ marângâtu ñemômbuca hague ereypea teî chugui, ymôcañỹmo, aña abaetecatu pĭtỹbômo, Tupâ remipĭçỹrôngue, aña hupiarete upe yñemboçaraitabamo ymeêngà chupe.

Mbae marândete aypo nde rembiapo, cherĭbĭ: ñombae rehe pocongi biñae Tûpâ ñande Yara omboaçĭ mîrî eỹ; yoete rereco meguâ biñae ranô oyabaetereco; bĭtebe ñoângâ mboe pochĭ teco bay rehe. Ehecha nderapicha nderemimboebaycue ângaypa hague rehe oyerure Tûpâ ñande Yara ndebene, hae ndemboaraquaa rapicharey hece ranô-

ne:

ne : ĭbaga gui Angel heco aguĭyeibebae yepe , curiteî oytĭ tata apĭreỹme, o îrûmbeta mboe pochĭ hague rehe ; bĭte tenipo nde ranône , heta yebĭ nde rapicha mbotabĭ hague rehe , teco marâ rehe cuñâ poriahu moângeco hague rehe. Aguĭyeĭma , cherĭbĭ , Tûpâ ñande Yara nde ymoỹrô yebĭ yebĭ ; ereheca teî nde ângaypa yrûrâne , Tûpâ ñande Yara moỹrô harâma. Tobê ângà hemimoñangueri yquai ; tobê , oTûpâ raĭhu renoî ângà, eremomarâ teî ypĭa raâbone : ndereco-cue rehe biñae meguaî cami na nde ñeêrayche Tûpâ upene , hece ndebe yyeru-re ramo ; marâ ñabê amo ereñeê Tûpâ upe nde remimboe pochĭ cue rembiabĭcue rehe ndebe yyerure ramo ? Abel ruguĭ hacê Tûpâ upe , omômbuca hare mboaraquaa haguâ rehe ; bĭtebe nde rapicha poriahu , coterâ cuñâ poriahu nderemimoângeco cue ângâ, hacê çandogeỹ Tûpâ upe , ndemboaraquaa haguâma rehene.

Eneî,

Eneî, cherĭbĭ, ehaĭhu Tûpâ ñande Yara; emboe pochĭ eme hemimoñangue, ycaneô hague, ybagagui ygueyĭ hague, hae ymânô hague ranô. Ehaĭhu abe ângà ñoângâ; eiporiahubereco ângà; ereitĭ teî ângà tata apĭreỹme, ymôcañỹmone. Eñangareco ndeyehe; ehapîrô yepi nderembiabĭcue, Tûpâ ñande Yara moỹrô teî hague, emboyoa potareme nderemimboecue rembiabĭ pĭpe, hae nderemimoângeco, cotêrâ nderembipĭa raângue ângaypa pĭpe ranô. Emboe catu nderapicha teco marângâtu rehe; ytabĭbae emboorĭ eme; eyacaca catu heco bay reroôçâ eỹmo, Tûpâ rêtâ bia rupi ymondóbo, aña rêtâ bia hegui ypeábo. Eguîramî ndereco recháca Tûpâ ñande Yara abe ndepĭtỹbône o gracia pĭpe, yñĭrô ndebene, nde amôtareỹmbára agui nde pĭhỹrômo; hae quie ĭbĭpe ndemboubichane nde ñeê mbĭpe, bĭtebe ndereco aguĭyei pĭpe ñomboe catupĭrĭ hague re-

he; hae coĭte ĭbápe ndemboubicha yoapĭ yepi guarâmane: *Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in Regno Cælorum. Qui erudiunt multos, fulgebunt ſicut ſtellæ in perpetuas æternitates.*

Ñemboe ha co ara rehegua, fol. 59.
Teco aguĭyey renocê haba, fol. 120.

MBAE APO MÔCÔÎ RAMO guarâma.

Co ara eyquabeê Tûpâ Taĭra upe: Nâ ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XVII.

Ñemômbeu haba rehe yeçaereco haba.

Tûpâ gracia ymôcañỹ nbĭre yohu yebĭ haguâ, ndipori mbae ambuae,

buae , cherĭbĭ ; guembiabĭ mômbeu haba ñote. Aña ndemboaguĭye ângaypa pĭpe ; nde eremboaguĭye ymômbeu pĭpene , Tûpâ gracia nde hegui hembiraha cue pĭcĭ yebĭbo chugui. Acoi cunûmbuçu guba mbae porâ heta môcañ̃ hare ñabê, o ângaypa guba upe ymômbeu pĭpe , opa oyohu yebĭ. Aypo rehe , nda aguĭyei , cherĭbĭ , nde ângaypa hegui nde ñepĭhŷrô haguâ , hechacà abaetecatu rehe , coterâ hembiapo marândete rehe nde maê haba año ; ereycotêbê Pay Tûpâ recobia upe ymômbeu rehe. Aypo rehe eypoĭhu eme , mbae baybe yepe, chupe ymboyequaa. Nde rete racĭ ramo ndereypoĭhuy , ymânô hegui , ypohânô harâ upe hemimborara mboyequaa,yb: yberamo yepe. Marâ ñabê amo nde ângâ remimborara año ereycoacu , apĭreỹmamo yyucábo ! Ndimômbeu haguâî raco , cherĭbĭ , ñemômbeu aguĭyei rembiapo ace ângâ rehe ; haé nico ñande

ãngã omoãngapĭhĭ, omoquĩrĩrĩ, ymombĭtuubo. Angaypa raco acoi tembiu bay ñande pĭape oguapĭbae ñabẽ. Chatepico tembiu bay, coterã mohã bay ñande rembiu cue ñande pĭa moãngeco, ñande yuca ay; hae aete ñagueẽ ramo, ñamboyebĭ ramo, curitei ñande pĭa oquĩnĩnĩ, opĭtuu, hae yñangapĭhĭ. Aipo rami abe ãngaypa, Pay upe ymõmbeu eỹ yacatu, ñande pĭa moãngeco; hae aete ymõmbeu rupibe, ñande pĭa yñangapĭhĭ. Aipo rehe, cherĭbĭ, enotĩ eme nde ãngaypa mõmbeu. Nderenotĩri ãngaypa apo; mbae ramo eretĩ chugui nde ñepĭhỹrõ? Nderenotĩri, nde ãngã mongĭa; mbae ramo erenotĩ yyohey. Aña raco omboabay ace ãngaypa mõmbeu habãngue, mbae pichĭbĭ rapicha omoẽrãquãnday; hae aete oporombotabĭ ñote. Sanson yagua pỹtã reõngue yurùpe eychu porã oyohu. Yagua ñabẽ ypichĭbĭ ñemõmbeu; hae aete ace yeyurupeca ramobe Pay upe

ñe-

ñemômbeùbo, curiteî ey porâ oyohu; ângapĭhĭ ey guibe yporâbebae ace ângâ oñandu.

Ehecha, che raĭ ñande rete racu ramo, tacu ñande yurùpe ycê ramo, curiteî yacuera. Aypo rehe Eſpiritu Santo ymarângâtubae yuru tecobe rerequa, hey, tecobe rayu, hey. Chatepico ñande rete racu ramo, yayecutu uca, tuguĭ pochĭ renoçê ucábo. Aipo rami ñande rete ocuera. Angaypa co tuguĭ pochĭ rami, ñande ângâ omboacu ay, yyucábo, ñande cû ymoçê hara; ñamômbeù ramo Pay upe; tuguĭ pochĭ rapicha yaytĭ, ñande ângâ yuca harângue, teô apĭreỹ hegui, ypĭhỹrômo. Hae ñande yuru tecobe rerequa ramo oico, ñande ñemômbeu aguĭyei ramo. Poropohânô hara noypohânôî taçĭ, coterâ ay guembiguaa eỹ. Yagua oay ramo, ocû ınbĭpe ohere, ymocaêmo; hembiere eỹ, nocaêy. Aipo rami abe ñande ângaypa ycoacupĭ,

ymboyequaapĭ eỹ , ñande cû remimombeu eỹ , nocañîî , nocaêy. Na ñande ângâ mboguera ha ñote rûguâî ñemômbeu haba , ymoîngobe yebĭ hara abe. Acoi cunûmbuçu rabĭ guba hegui oyepeabaecue , ymbae reta ângaypa rehe ymôcañỹmba hare , guba rope oyebĭbo, oângaypa mômbeu ramo : che ângaypa ĭbaga rembiecharamo , hae nderembiecharamo abe , oè rupibe , ocuera yebĭ, oycobe yebĭ ranô. *Perierat , & inventus eſt ; mortuus erat , & revixit* : ñemômbeu ha ñande ângâ omoporâ yebĭ, ângaypa quĭa hegui yyoheibo , Tûpâ rayĭramo omoîngo yebĭ. *Confeſsio , & pulchritudo in conſpectu ejus* : ñemombeu hápe co , cherĭbĭ , ace ângâ abaetecatu haba ocañỹ , Tûpâ gracia oguerecoyebĭ , hece oñemoporâ , Tûpâ rayĭramo oñemoîngo yebĭbo. Cobae recháca raco , Aña yepe oñemoporâ potaraù ; aypobae rehe ara âmô pĭpe , oñemombeu bae-

baecue Pay robaque hegui ypuã ramo, quarahĭ ahoce yporã recháca, oho oñeçũ Pay robaque, oñemombeu mbeu aúbo. Mbae abaete catuete rendùbo, Pay oporându heco rehe chupe: Aña co che, hey haè. Ma aña abe tepico oñemombeubae? hey chupe. Pay, nderembiobaçacue porã mĩrĩ eỹ recháca raco, che abe añemõporãce; aypo rehe co añemombeu ndebe, hey aña. Aypo ramo Pay: eneĩ, emboacĭ nde ãngaypa, Jeſu Chriſto upe ñỹrõ haba rehe eyerurébo, hey chupe: Aña aete, ndicatuy aypobae, hey; hae aypo ayábo, ocañỹ Pay reça hegui. Erehecha pangã, cherĭbĭ, ñemombeu haba rembiapo?

Hae nico aña rẽtã ohoquẽnda; ĭbaga roquẽ ohoquẽndabog oñemombeu catupĭrĭbae upe, aña hegui oypĭhỹrõ, aña omoñeguáhẽ ymboaguĭyébo. Peteĩ ãngaypabiya raco ĭma yñeẽcañỹ; aypo rehe aña horĭ ete, che mbae cobae, y cũ

nico che pope, hae che boſápe areco, hey. Hae aete Tûpâ upe oyehe ñemboe ramo, oñeê yebĭ, hae oñemômbeu; ayporamo aña yyaguĭye, hae oñeguâhê, ocay racĭ hegui : ñemômbeu haba abe ace pĭhỹrô Tûpâ ace recocue rehe yyerure habângue hegui; haè ramo Profeta David: *Præoccupemus faciem ejus in confeſsione* : ñahenôndea Tûpâ ñande recocue rehe yerure haguâ, hecobia upe ymômbeùbo, hey. O ângaypa mômbeu catupĭrĭ hare upe Tûpâ ndoyerurebeyche hecene, ndoñemoỹrôbeyche abe hece chupene. Aypo rehe, cherĭbĭ, enotĩ eme nde ângaypa Pay hegui. Ehecha, henotĩ ramo ângà, arire aracañỹ ramo, pabêngâtu remiendu ramo, eremômbeu ne ñenotĩ apĭreỹ mbĭpe : Aña upe abe yepi añarêtâme eremombeu teîne; hae aete ndereyco aguĭyeiche ymômbeu rehene. Anga nico Pay año upe ñemômbeu oico, mabae âmô nde ângaypa ndoy-

ndoyquaaychene ; Pay año nde robaça haguâ rehe oiquaane ; na ndebe heçe oñeỹrô haguâ rehe rûguâî. Pay ûpe ymômbeu rupibe , opa ocañỹ nde hegui, nde ângâ yñangapĭhĭ , ocuera , oicobe yebĭ , yporâ Ţûpâ rayĭramo oicóbo ; y gracia rehe oyecohu yebĭ , aña hegui oyera, oñepĭhỹrômo chugui ; omoñeguâhê, omôngay , ymboaguĭyébo , ĭbága ohoquêndabog oyeupe , aña rêtâ ohoquênda, tata apĭreỹme oho habângue morânguébo. Hae aiporamo yepe amo pipo ereipoĭhu bĭte ñemîme Pay petei ûpe nde ângaypa môbeu , cherĭbĭ ? Nde raçĭ ramo , temimborara heta etey nde ahoce ramo , nde yuca potarî ĭma ramo , obâhêramo ndebe nde rapicha amô , nderemimborara rendu pĭpe ñote nde monguera haguâ rerequa , teô hegui nde pĭcỹrô haguâ rerequa ranô : cherĭbĭ,emômbeu chebe nderemimborara ; ehecha, ymômbeu rupibe erecuerane , nderemânôi-

nôichene, è ramo ndeɔe ; ereicoacu amo pipo chugui nde remimborara ? Aniche amo, nde taroba eỹ ramo. Marâ ñabê tepângâ nde ângâ remimborara ereicoacu Pay hegui, curiteî nde hegui ycañỹmba haguâ quaabo yepe ?

Erehecha ĭma, cherĭbĭ, ñemômbeu rembiapo. Hae aete na opacatu ñemômbeu rûguâî eguî rami hembiapo ; ñemômbeu catupĭrĭ año, ângaypa mombeu pa haba, ymboacĭ pĭpe, heroyebĭ potareỹmo. Eñôhê ndepĭa, cheraĭ, ĭ ñabê, hey Eſpiritu Santo. Ehecha, cherĭbĭ, câmbuchi ĭ rĭru obapĭbo hînamo, ĭ oçê mba chugui, heaquângue yepe ndopĭtay hece ; ey rĭru aete obapĭbo hînamo yepe, ey noçêmbay chugui ; opĭta mîrî bĭte hece, yñapomô bĭte câmbuchi; oñeandu bĭte hece ey reaquângue. Aipo rehe Eſpiritu Santo, ĭ ñabê nde pĭa eñôhê ere, hey, nde ângaypa emômbeù pa; peteî yepe eicoacu eme, oyapápe. Aipo-

porã rehe, cherĭbĭ, nderebâhêiche ñemômbeu hápene yeçapĭa hápe, aguĭyeramboi; ereyeçaereco rângêne nde recocue rehe, nde ñeẽngue rehe, nde rembiapocue rehe, nde pĭa peguare rehe, Tûpâ poroquaita rupi, Santa Igleſia poroquaita rupi, ymomôhêmo: hae nde recoè haba rupi, nderembiabĭ ambuae rehe; aypo rire catu erebâhêne, ypapa haba rupi, hecoè coè haba rupi ymômbeúbo ñemomîrî mbĭpe, Tûpâ hegui ndeñenotî mbĭpe; na mbae rey rey mômbeu rapicha rûguâî. Peteî año yepe nde remimbota rupi, ereheya ramo, nocañŷîche nde heguine, nde ângâ gui ndoyeraiche ângaypa ne; oñeapŷtî yoapĭ catune; ycoacu hague rehe, ângaypa amboae ereyrûmône. Eremoeçacâ ngâtu abe nde ângaypa ymômbeùbone, ndereyecopiaychene. Aipo rehe co Profeta: tamômbeu che ângaypa che cotĭ cotĭ, hey; tamboya amboae rehe, ndeyri; na che rûgu-

guâî, haè catu raco, taè ndeyri: *Confitebor adverſùm me injuſtitiam meam.*

Ñemboe, hae teco aguĭyey renocê haba, fol. 60. *hae* 145.

MBAE APO MBOHAPĬ RAMO guarâma.

Co ara eyquabeê San Joſeph upe: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XVIII.

Angaypa mboacĭ haba reco rehe yeçaereco haba.

NDA aguĭyey nde ângaypa mômbeu ypapa haba rupi, hae hecoè coè haba rupi, peteî âmô yepe ycoacu eỹmo: ñem-

ñemboacĭ mîrî eỹ mbĭpe abe eremômbeu nde ângaypane, cherĭbĭ ; aneỹramo nocañỹìche nde heguine ; acoi mboca haỹî eỹbae ñabê raco ângaypa mômbeu ymboaçĭ eỹ mbĭpe. Chatepe, mboca haỹî eỹbae hĭapu rey ; na hembiapoy; ndoporoyucay. Aipo rami ângaypa mômbeu haba, ymboacĭ eỹ ramo, na hembiapoy hĭapu nunga, hae yyaĭbu rey ñote, hae ângaypa, gueco rupi ñote, opĭta, oñeyrûmô ngâtu omboaçĭ eỹ rehe. Eremboacĭne, cherĭbĭ, nde ângaypa, Tûpâ moỹrô ha ramo heco hápe, Jeſu Chriſto yuca hare ramo heco hápe. Co rami David omboaçĭ o ângaypa : *Tibi ſoli peccavi.* Ndebe año ayabĭ, Cheyara, hey; oyabĭ yepe biña oyeupe abe, o ângâ oyuca, omohûnday, aña rayĭ ramo omoîngo, tata apĭreỹ rembia ramo oytĭ, Tûpâ gracia omôcañỹ, Tûpâ hegui oipea, ĩbápe hece oyecohu habângue hegui ranô ; hae ayporamo yepe, nde-

ndebe año ayabĭ, hey; nomaêy oyehe; Tûpâ rehe ñote omaê, ymoñemoỹrô rehe ñote, yyuca hague rehe ñote, ymboyerobia eỹ hague rehe ñote: Aguĭye, che Yara, mbae pabê açoce cherembiaĭhu rângue; cheremimboyerobia rângue amoñemoỹrô, yñeê mboaye eỹmo, oyapápe. Hae aete eñepĭtỹbô abe, cherĭbĭ, Tûpâ hegui nde quĭhĭye pĭpe, nde ângaypa mboaçĭ haguâ rehe; teco acĭ apĭreỹ aña rêtâmêngua poĭhupápe abe; Tûpâ nde recocue rehe yerure haguâ poĭhu pápe; Tûpâ gracia môcañỹ hague, ĭbápe nde ho habângue momarâ hague, nde ângâ yuca hague mboaçĭ hápe tereyabaetereco nde ângaypa, ymboacĭbo, opacatu, na peteî año rûguâî, nde pĭa guetébo, mîrî yepe yporângereco eỹmo.

Na ymboacĭ catu hápe ñote rûguâî eremômbeu nde ângaypa ne, cherĭbĭ; heroyebĭ potareỹmo abe. Ereyquabeê nico Tûpâ upe ne nde ângaypabeỹ haguâ,

guâ, na acoi nderemimômbeu reroyebĭ eỹ haguâ ñote rũguâî; mabae ângaypa ambuae apo eỹ haguâ abe. Ehecha, caru hápe tembiu reta poroyuca hí ramo, hae mbohapî nde yporu rire, hacĭpe nde yuca habângue hegui ndeñepĭhỹrô rire; ara amboae ramo ndereyporuyche amo, na acoi nde yuca harângue ñote rũguâî; amboae cue nde rembiporu cuereỹ rehegua abe yepe, yoya co oporoyuca, nde yapápe. Aipo rami abe opa ângaypa Tûpâ moỹrô ha, nde ângâ yuca ha, aña rêtâme ymondo hara; aypo rehe yoya hápe opacatu ereyabaetereco yyapo potareỹmone, na nde rembiapocue ñote rũguâî, ambuae nde rembiapocuereỹ abe yepe, na petei ara ñote rũguâî, yepi guarâma, nde mânô hápebe. Oyaboe David che reçàpe yepi che ângaypa areco, che Yara, hey. Petei ara ndeyri, petei yaçĭ, petei roĭ, ndeyri; yepi cherobápe, ymboaçĭ çandogeỹ haguâma, heroyebĭ

eỹ

eỹ haguâ ranô, hey catu. Yagua oyuca harângue hegui oñepĭhỹrôbae, opa yagua hegui oñeguâhê. Munda hara nde ao hegui nde mboy hara, ndoguerahay nde hegui, ndebe arire heroyebĭ haguâ rehe; ombae ramo yepi hereco haguâ rehe catu. Aypo rami abe ereñemboì ndereco tabĭ hegui ne, cherĭbĭ, heroyebĭ eỹ haguâ rehe: *Expoliantes vos veterem hominem.* Peñemboì teco ĭma bay hegui, hey S. Pablo; hae aete acoi munda ha, coterâ guarini ha poromboì ñabê, hey. *Expoliantes*; na acoi oque potaramo oñemboìbae ñabê rûguâî. Chatepe oque renônde ace oñemboì; hae aete o ao guobaque, coterâ oacângĭta ramo omoî, yeybe opûâ ramo, hece oñemônde yebĭ haguâ rehe. Eguî rami amôngue oângaypa hegui, na heya ete haguâ rehe rûguâî, oñemboì; haerè heroyebĭ haguâ rehe catu, arete guaçu pa rire: aipo rehe hemimômbeu nocañîî chugui.

Na

Na ângaypa yebĭ eỹ haguâ ñote rûguâî ereyquabeê Tûpâ upe ne , cherĭbĭ; opa mbae nde moângaypa hare agui nde yepea haguâma abe , nde mbotabĭ hare hegui ndeyepea haguâma abe , nderemimbotabĭcue reya haguâma abe ; eguîbae rehe ndereñemboyabeychene , nderehobeyche hopene ; hae abe nde rope ndohobeychene ; hae eguîrami abe ndereycobeyche yrûnamone ; opa mbae poromoângaypa hara gui ereñeguâhêne, Tûpâ moỹrô yebĭ hegui. Ypahápe eremboayene Pay nde ângaypa repĭ ramo ndequay haba , ñenûpâ , yecoacu , ñemboe, coterâ Miſſa rendu , nderorĭpápe , curiteî háp e , ndereçaray hegui , Tûpâ gracia rereco yoa haguâ rehe , aña upe ndembaraete haguâ rehe ranô. Mbae poromoângaypa hatĭ hegui nde ñeguâhê eỹ ramo , aña upe nde aguĭye yebĭne , nde ângâ heco marânibene , hae Tûpâ ñande Yara oñemoỹrôbe ndebe , aña pope nde

reyábo ne. Aypo rehe tereyeçaereco nde ñemômbeu rire nderecorâ rehe.

Heroyebĭ eỹ haguâ rehe abe, emboatĭruçu nde ângaypa mboyepey nde reçápe ynônga; peteî teî rehe omaêbo raco ace noñemboacĭ catuy guembiabĭ rehe, hae noñenotî ngâtuy hece Tûpâ upe oñemomîrîbo. Aypo rehe teremboatĭ nde reçápe mboyepey herecóbo, nâ eyábo Jesvs upe: Jesvs, che Yara, marângâtu pabêỹ, che ângaypabiya quĭa yeguaru haguâ mbete yepe, Magdalena ñabê, abâhê nde pororiahubereco pĭ rehe guiyeyurumboyábo teçaĭ apĭreỹ mbĭpe, opa cherembiabĭ rehe guîñemômbeu aybo ndebe, che araquaa ĭpĭ guibe cherembiapocue rehe. Ndipapa habi, che Yara, che nde moỹrô hague, ndipapa habi; opa rupi atecoabĭ ndebe; ndipori nûnga mbae âmô nde moỹrô eỹ hague. Nde hegui ayepea, cherereco catu rirebe yepe, ymboe catu pĭre ramo chereco ri-

rire yepe, chebe nderôçâ yebĭ yebĭ rire yepe, cheri ndeporaĭhu apĭreỹ recha rire yepe, che aè cheremimbota rupi nde amôtareỹmba amboorĭ, nde rehe guiñemboçaraybo.

Che co, che Yara, coga aybî nde caneô hague teî nde gracia ĭçapĭ pĭpe nderemimboruru cue teî yeçaereco mîrî eỹ ymbaraete etebae pĭpe nde remimbota tỹ hague teî; hae ndebe chereco aguĭyei habânguepe, capiì atî bay, ñuatî porocutu ñote amoñemoña nde pĭa marângâtu ñopû acĭ catu harâ. Che co, che Yara, opa teco aguĭyey rehe che caneônde habânguepe, ymboe yeahoce pĭre ramo guitecóbo, ângaypa rehe año ayeporara, nde moỹrô ñenotî eỹ ara ya rerecóbo. Che co, che Yara, acoy Corozain, hae Betſaida nde ñemoñeê teî hague; ara ya nde remimboecue teî, nde poraĭhu rembiapo poromondŭi yeporu hague teî. Hae aypo ramo yepe ndey rangê, mîrî

aube nde raĭhúbo; ndaey rangê nde moỹrô hague abaeterecóbo ; ndaey rangê chugui guipoìbo. Ara ñabô catu che tabĭbe , ângaypa rehe año che pĭa rerecóbo ; hero yebĭ yebĭribo , nde moỹrô mboyoapĭ çandogeỹmo. Añeîngâtuî, che Yara , chebe nderembiapocue , Ycaray eỹbae upe nde yyapo rire , cuehebe amo oñemomarângâtu raè ; o ângaypa abaeterecóbo raè , heroyebĭbeỹmo , nde raĭhu rehe año oicòbo ângà.

Aracaebe pipo co , che Yara , amorângue teî ñandune cheri nde caneô guâçu haba ? Aracaebe pipo co che porerobia eỹ ereroôçâne , che Yara ? Aracaebe pico co nde gracia ĭçapĭ porâ, hae amângĭ porâ che mboe araya rehegua aypĭte teî chepĭa reropĭu eỹmone ? Aracaebe pipo co yeçaereco reta aguĭyei yeibe ayporu teî, ndebe che reco catu eỹmone? Eyru rapicha ĭbotĭ porâ yeçaereco hegui, ey porâ nde raĭhu rehegua apo habângue-

guepe ; ñandu rapicha ĭboti porâ hegui mbae yoha año ayapo yepi, ndemoỹrômo , hae che ângâ yucábo. Eneî , che Yara , cobae ñote ypa habamo toico.

Aypo eyábo eñemomîrî nde pĭa guetébo Tûpâ upe ; ñemomîrî año co y gracia ohupitĭ ndebene , cherĭbĭ. Opa nde rapicha ytabĭbebae pĭ guĭpe eñemoî ; che catu chuguibe che tabĭ , eyábo. Na nde rapicha pĭ guĭpe ñote rûguâî ; aña pĭ guĭpe abe catu. Peteî ângaypa año nico aña mboabaete catu nûnga reỹ , añaramo ymoîngóbo : Ma bĭtebe nde , cherĭbĭ , nde ângaypa ypapa pĭrâmeỹ. Aypo rehe ereco eme aracaebey ñemboete raĭcue yepe ; eyerobia eme ndeyehe ; equĭhĭye catu Tûpâ hegui yepi , hae ndeyehegui. Eguî rami ângaypa hegui ereñepĭhỹrône. San Antonio Abad ohecha ara âmô pĭpe ĭbĭ guetébo aña ñuhâ ymoỹnĭhê. Aypo ramo : Che Yara , aba pipo co Aña ñuhâ hegui oñepĭhỹrône,

hey Tûpâ upe. Aypo ramo ñande Yara oñemomîrîbae ; che hegui oquĭhĭyebae; oyehe oyerobia eỹbae ; guapicha pabê pĭ guĭpe oñemoîbae , hey chupe.

Eneî ehendu aube ângà , cherĭbĭ, nde raĭhu parete hegui ; haè nde reco aguĭyei râ rehe oñemomboriahubete, hae nguî mbae nde recotêbê habete. Co nico , nde rete nde moângeco ramo, Aña nde raâ ramo , ytabĭbae nde mbotabĭ potaramo , curiteî Pay upe emboyequaa; hae erehecha , curiteî aña oñeguâhê nde heguine , nde rete oquîrîrîne ; hae ângaypa habângue oñemorânguene. Hae ereyeçapia rire ramo , chupe nde aguĭye rire ramo , curiteî Pay upe nde ângaypa emômbeu ; ymboyoapĭ eỹ mbobe : ehaârô eme arete guaçu bâhê , cherĭbĭ. Guarini hápe nde robay nde mboay ramo , nde cutu mêguâramo , erehaârô pânga arete guaçu bâhê nde cutu hague mboyequaa haguâ , hae ypohanô haguâ?

Ani;

Ani; eguîrami abe curiteî nde ângaypa emômbeu, aneỹramo arete guaçu bâhê eỹ yacatu, eremboyoapĭ ñote eycobone. Ehecha, cherĭbĭ, ymboyequaa haba nde ângaypa yoapĭ rângue omoçandog; nde rete omombĭta freno ramo cabayu yurupĭ piaramo oycóbo ndebe; nde rete cabayu ñabê ângaypa pĭpe ndereraha hegui. Cobae ângaypa quĭa, cherĭbĭ, ñemî ete oheca yepi, pĭtûnday oheca; guecharamo, ndiyayei, oñemorângue. Eguí rami abe Pay upe eremombeu ramo, ndiyayebeychene yrângue catu yepine. Eneî, cherĭbĭ, eñemomburu ângà; etî eme: na tî haguâ rûguâî ymombeu; ymboaye catu ñenotî haguâ, cherĭbĭ. Ma hî pico ymboaye nderenotîri, hae ymombeu, hae ymorângue erenotî? nda haebey aypo, cherĭbĭ.

Ñemboe ha, hae teco aguĭyey renocê ha. Miercoles ambuae ramonguâ, fol. 168. *hae fol.* 67.

TEY-

TEYQUERAMO GUARÂMA.

Co ara eyquabeê Eſpiritu Santo upe : Na ângaypa haguâ rûguâî co ara , nde yapápe.

§. XIX.

Angaypa reroyebĭ hatĭ reco mombeu haba.

HETA yepe raco , cherĭbĭ , Tûpâ gracia yohu yebĭ hara ; hae aete nda hetay heropĭcopĭ hara. Heta yepe Jesvs moîngóbe yebĭ hara opĭape ; hae aete nda hetay ymoîngóbe apĭreỹ hara. Hetabe raco , oñemombeu porâ rire yepe , guembiabĭ reroyebĭ hara ; aypo rehe Jesvs oyuca yebĭ , hae y gracia omocañỹ yebĭ ranô. Oyaboe yñaruâ eguî rami he-

heco rehe, JESVS ymboaraquaa yyuca çapĭabo mburu. Mbae ramo tepipo eguî-rami eguîbae reco raè? Nda haubie rûguâî; eguîbae raco guî oho ñemombeu hápe, na guecobay moatỹrô pota hápe rûguâî, na heya ete pota hápe rûguâî ranô, guembiabĭ opĭa moangeco hegui oñepĭhỹrô mbota hápe ñote; na yyabaetereco hápe rûguâî, na Jesvs yuca hague mboacĭbo rûguâî ranô.

Nde aete, cherĭbĭ, eguî rami nde reco hegui, eyepĭa reroba guetébo ete Jesvs upe, ymoỹrô hague abaetereco racĭ hegui ñote, nderecobe yacatu heroyebĭ potareỹmo ñote ranô. Aipo râ rehe hae Tupâ gracia reroapĭreỹ haguâma, ymôcañỹ yebĭbeỹ haguâ ranô, peteî mbae año aypota nde hegui; conico, cheremimombeu râ nde ymôngeta aguĭyey haguâ ñote; nderemimôngeta cue rehe nde yeçaereco caneônde catu haguâ ñote ranô: nda aguĭyeramoî rûguâî, na

na acoi hopehĩibae , coterâ oyeaheybae ñabê rûguâî ; acoi mbae guecotebê ete, mbae guemimbota ete recaha ramî ngâtu. Aypo rami nde ymôngetarâ ramo Tûpâ ndepĩtỹbône , hae rire erehecha nde pĩape hembiapone.

Oñemombeù porâbae cue raco ndoyabĩî ocuera ramòbae reco tacĩ poroyuca hegui ocêyepebae cue ; eguîbae upe raco araì mînîme , coterâ ibĩtu roiçâ mîrîme heco ramo, curiteî hemimborara oyerobu yebĩ ; hae acoi rire haçĩbe, ndocuera quaabey ; coterâ hacĩpe ete ocuera yebĩ. Aypo rami etey abe raco Tûpâ gracia yohu rire , ymôcañỹ yebĩ ha reconi. Ndoyabĩî abe ranô Lazaro Jesvs remimoîngobe yebĩ cue. Hae raco oicobe yebĩ yepe biña ; hae aete ao ombobĩbĩ hague rehebe oicobe yebĩ. Eguî rami abe oñemombeù catupĩrĩbae cue yepe ângaypa opoqua , hae opĩqua hague rehebe oicobe yebĩ , hece oyepoquaa

bay

bay rehebe, ndoyeray yepoquaa bay chugui, ângaypa yera, hae ycañỹ ramo yepe. Aypo rehe Aña curiteî oiçâ moâtâ yebĭ yyepoquaabay hegui ângaypa cotĭ heraha yebĭbo. Eguî rami nde reco hegui, cherĭbĭ, eyepĭa reroba guetébo ete Tûpâ ñande Yara cotĭ cotĭ, yepoquaa bay hegui eyerábo: Peyepea ete pendeco bay hegui, hey Tûpâ ñande Yara; peheya, na ângaypa ñote rûguâî; hece peyepoquaa bay abe; añeỹramo, curiteî aña pemboaguĭye yebĭne; hae aypo ramo pendeco poriahubene yepiguarâma, hey.

Hacĭbae cue ocuera ramòbae oicotêbê oñeâârôbe rehe, mbae guarua ha hegui oyeaĭhu rehe; hemimborara yerobu yebĭ ramo nico nipohâbey: aypo rehe raco ocuera ramòbae guecobe raĭhupara oñeangu ete opa mbae guaruaha rangue, guacĭ yebĭ, hae omânô potareỹmo. Eguî rami abe ereycone, cherĭbĭ,

bĭ, nde ñemombeù rire, Tûpâ moỹrô yebĭcereỹmo, nde ângâ mocañỹ potareỹmo ranô: ĭbĭraqua hegui oñeguâhêbaecue raco, ndoique yebĭî, guemimbota rupi ĭbĭraquape. Marâ ñabê tepugûî oñemombeubaecue, haè ae oique yebĭ ypĭpe raè? Ndahaubie rûguâî; ângaypa mboacĭ catu eỹ, hae yyabaetereco catu eỹ hague rehe. Amôngue nûguî apiray hápe nûnga oângaypa omboacĭ acĭ au; heroyebĭ eỹ haguâ omomboy opĭa guetébo eỹ; arete guaçu mboyerobia raânga hápe ñote; roĭ reco rupi ñemombeu mboaye hápe ñote; acoi arete guaçu mboyerobiaha rami. Chatepico arete guaçu mboyerobiabo Soldados oñemonde ao catupĭrĭ rehe, hae ypa rupibe oñemboì, ao bay tapia rehe oñemonde yebĭbo. Guarini raânga oyapo, oñoepeña, oyocutubae râ rami, hae aete ani; yocutu habânguépe, oyohugui oyepea. Eguîrami abe amôngue oângay-

pa

pa reya haguâ oyquabeê beê au Tûpâ upe, hae aete arete guaçu pa rupibe, curiteî ñemboacĭ oyeheya, ângaypa abaetereco hegui opoì, heroyebĭbo. Arete guaçu ramo Tûpâo ñamoporâ, ñamboyegua; ypa rupibe, opa oñemboì, hae gueco rupi opĭta; eguî rami abe ângaypabiya reconi: *Filiæ eorum compoſitæ circùm ornatæ, ut ſimilitudo Templi.*

Amôngue omomboy ângaypa reroyebĭ eỹ haguâ, quĭhĭye âmô ĭbĭpegua hegui ñote; na Tûpâ moỹrô racĭ hegui rûguâî. Oângaypa yequaa hegui ñote, coterâ hece oñemotî hegui ñote, coterâ teô poĭhu hegui ñote ranô. Aipo rehe ocuera ramobe, oquĭhĭye raça ramobe, curiteî yñangaypa yebĭ. Mûnda ha raco pỹtû raârô ha qua ramobe, oyebĭ omûnda upe; tayaçu tuyu rehe oyebĭcabae raco mboca pu rendubo, oñemondĭî, tuyu hegui oyepea; hae aete are mîrî rire

mbo-

mbocapu ñehêndu beỹramo ; oyabĭquĭ yebĭ tuyu oquapa ; aypo rami abe ângaypabiya , oquĭhĭye porombucu ñote ymarângâtuce , oquĭhĭye pa rupibe ytabĭ yebĭ. Tupâ hegui quĭhĭye haba catu , tata apĭreỹ poĭhu haba catu , nda heco çandori ; aypo rehe yepi ace pĭa mondĭî ângaypa hegui ypea ; aypo rehe Tûpâ hegui nde quĭhĭye hápe catu eremomboỹ, nde ângaypa reroyebĭ eỹ haguâne , cherĭbĭ. Amongue abe raco ỹnangaypa yebĭ , Tupâ upe guemiquabeêngue rehe omaênduabeỹramo , ângaypa abaêtereco rehe , ymboacĭ rehe gueçaray ramo ; oângâ rehe ñangareco eỹ ramo , itecobe amboae rehe omaênduabeỹ ramo , ĭbĭpegua rehe ñote opĭa rerecóbo : *Memorare noviſsima tua , & in æternum non peccabis.* Nde maêndua nde recobe pa haba rehe , hae na nde ângaypaychene , hey Tupâ Eſpiritu Santo ; marâ ñabê amo ỹnangaypa , Tupâ oyeupe

hece

hece yerure haguâ rehe omaêndua ramo. Marâ rami amo aña rêtâme tata apĭreỹ porara haguâ rehe omaêndua ramo, oângaypa ogueroyebĭ ? *Non eſt Deus in conſpectu ejus, inquinatæ ſunt viæ illius in omni tempore.* Ndi maênduay Tupâ reçápe gueco rehe, aypo rehe yepi, opaháp̃e oñemongĭa ângaypa pĭpe, hey Profeta David. Tupâ rehe maêndua eỹ, ângaypa reco abaetecatu rehe maêndua eỹ, tecobe amboaepegua rehe maêndua eỹ ranô opa ângaypa ñemoña habamo oico, cherĭbĭ. Aipo rehe aña oyeporara ete ñande maêndua hegui ymocañỹ haguâ rehe, ñande mbotabĭ haguâ rehe ocaracatu pĭpe.

Amongue abe raco ndoyepeay mbae poromoângaypa ha hegui ; aypo rehe curiteî yñangaypa yebĭ. Ehecha, tata robaque oicobae hacu ; tuyu rû rehe opocobae, yquĭa ; mboy robaque oicobae, oyeçuu uca chupe ; aypo rami abe ângay-

pa

pa ñemoñangápe oicobae , yñangaypa yebĭ: ñandutî oçoro ramo yepe, coêramo hecobia ĭma oico yebĭ. Co caa ereyahĭa ñoteramo, curiteî ocê yebĭ. Mbae ramo tepângâ ? ñandu manô eỹ ramo, co caa rembĭpĭ ocê eỹ ramo : ñandu manô ramo , ñandutî ndipobey ; co caa rembĭpĭ oçoro ramo , co caa noñemoñabey. Tataêndĭ ogue ramo , gubog eỹ ramo , opeyu mîrî ramobe , hendĭboi yebĭ. Eguî rami abe ângaypa curiteî oico yebĭ , omoñanga reîme bĭte ramo. Na marâbey , ere eme , na che ângeco bey ; haè yepe , na che moângeco bey, ere eme ; ehecha , ebocoy caabo guĭpe mboy pochĭ ete oñemî oúpa : ebocoi tañimbu guĭpe tata oîme nde rapĭ harâ. Caracatu hápe aña opoí nde hegui , toyerobia teî ; toñeângu eme , oyábo ; hae aypo ramo che ângapĭhĭ hápe tamboaguĭye yebĭ , che ñûhâpe toa yebĭ , che ratápe tocay yebĭ , oyábo. Ehecha , che-

rĭ-

rĭbĭ, na nde marângâtuy co David guibe; na nde araquaay Salomon guibe, hae na nde mbaraetey Sanſon guibe ranô : hae David omarângâtu rehebe, oñeângu eỹ ramo, otecoabĭ ; Salomon oaraquaa omocañỹ, hae Sanſon ombaraete rehebe yyaguĭye. Ayebe, eyerobia eme nde yehe, cherĭbĭ ; eñeguâhe ngâtu ângaypa ñemoña ha gui : *Fugite fornicationem.* Che roo che mboaguĭye, ndereyche arirene; na che mbaraetey, ytabĭbae añâ rayĭ, coterâ añâ raĭ robaque ndereycoychene ; ñeguâhê haguâ rehe, ndereycotêbêy mbaraete rehe, nde mbaraete eỹ rehe catu ereñeguâhêne, ângaypa hegui eñepĭhỹrômo. Ehecha, cherĭbĭ, ângaypa ereroyebĭ ramo, nde ângâ heco marânibene. Amôngue abe raco ndoypoĭñuy ângaypa reroyebĭ ; na che rûguâî añĩpĩrû, haè catu, hey hey au, oyeecopiabo. Na che rûguâî ahaĭhu ; haè catu oyabau ranô. Aypo rehe eyeçaereco mîrî ângà co

ara ãngaypabiya yecopia hatĩ rehe, ereypota ramo.

Ñemboe, hae ace reco aguĩyei renocê ha co ararigua, fol. 62. hae fol. 222.

YECOACU RAMO GUARÂMA.

Co ara tereyquabeê Jesu Christo manô hague upe: Na ãngaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XX.

Angaypa reroyebĩ rembiapo rehe yeçaereco haba.

ABA âmô hegui raco añânga ocê; hae ocê rire, oheca oicóbo guendaguâ; hae yyohu eỹ ramo, tayebĩ cheroga che cê haguépe, hey. Aypo ramo ogueraha siete añâ amboae ypochĩbebae, hae

hae hecebe oyogueroique acoi aba poriahu pĭpe, acoipe oñeêndaboñâ etébo coĭte, hey raco Jeſu Chriſto, ângaypa reroyebĭ rembiapo marândete mboyequaábo. Aypo rehe, cheribĭ, tereyeçaereco hece co ara, ângaypa reroyebĭ hegui nde ñemôpîrî haguâ rehe. Oñemômbeu renônde, ângaypabiya peteî ñote nûngà añâ oguereco; ângaypa reroyebĭ ramo aete ſiete añâ etey opĭápe ogueroique, ymombĭtuubo, hogaramo oñemeêbo chupe. Guaete ângaypa reroyebĭ haraù! Peteî añâ upe ndimbaraetey; hae amo pipo ſiete upe ymbaraete raè? Siete añâ pĭpe co, cheribĭ, ſieté mbae marândete ângaypa reroyebĭ haba rembiapo, oñemômbeu ñandebe. Yyĭpĭ ramo nico, Tûpâ upe oñeêngue omomarâ, chupe guemiquabeêngue mboaye eỹmo; ombotabĭ nûngà co ñande Yara. Chapico oñemômbeu ramo, Tûpâ upe ñỹrô haba rehe oyerure, hae oiquabeê hece ân-

gaypa reroyebĭ eỹ haguâ, nde ñỹrô ângà, che Yara; cobae che ângaypa pahabamone; ndaroyebĭ beychene, che mânô hapebe, hey: hae aypo rire yñangaypa yebĭ, Tûpâ upe oñeêngue momarâmo. Aypo rehe Tûpâ abe oñemoỹrô yoa chupe: *Et fiunt noviſsima hominis illius pejora prioribus.* Heco marânibe oângaypa yebĭ rire, acoi taçĭbò hemimborara yerobu yebĭ hague rapicha, ndoguerecobey ocuera haguâ.

Ogueroỹrô abe Tûpâ oporiahubereco hague yñangaypa yebĭbae. Ndaycotêbêy nde poroporiahubereco rehe, hey nungà Tupâ upe. Tobê yepe tereñemoỹrô chebe; tobê yepe tachemboararaquaa epe, cheremimbota catu tamboaye ângà, guiñemoângapĭhĭbo guitecóbo, hey. Aypo rehe raco guî Tûpâ ñande Yara rehe oyerobia ha omôcañỹ; oypoĭhu arire, Judas ñabê, ñỹrô haba rehe oyerure habângue. Judas upe ñan-

ñande Yara hôçâ, ñÿrô haba oiquabeê; hae aete ypïarâtâ, o ângaypa omboyoapï ñote oicóbo. Haere omboaçï yepe; hae aete oipoïhu Jeſu Chriſto upe ñÿrô haba rehe oyerure habângue : Ma hî amo pipo ñÿrô haba rehe ayerure yyuca harâ upe ymeê rire rae, oyábo. Tûpâ gracia abe ogueroÿrô yñangaypa yebïbae; aypo rehe Tûpâ abe oipoeya, hece oñangarecobeÿmo. Ndaypotay nde gracia, ndaypotay nde chepïtÿbô, che rehe nde ñangareco, ndacherecocey nde raï ramo; tobê añâ raï ramo catu tayco, cheremimbota rupi tañemoângapïhï, hey. Aypo rehe ñande Yara opoy chugui, hae oheya yñangaypacerai pópe. Acoi Poropohânô ha rapicha. Hacïbae opohânô ha reroÿrô ramo, oyehe ñangareco potareÿ ramo, guemimbotaceray rupi ñote mbae guarua ha poru pota ramo, mohâ catupïrï pïcï potareÿ ramo, Poropohânô hara abe opoì chugui, ndohe-

chabey ; noñangarecobey hece ; tobê mburu ytui ; tobê mburu guarua ha toiporu , haere ohechane , hey , hope oyebĭ potareỹmo : *Curabimus Babylonem, & non eſt ſanata ; derelinquamus eam.* Aypo rami abe ñande Yara oico ângaypa reroyebĭ hara upe , hemimbotaceray pópe heyábo mburu. Oyehegua upe ĭma ñande Yara omeê tembiu porâ ĭbápegua rehe ymaêndua ramo ; hae cuera aete ogueroỹrô ; yporu rire , ycueray heçe, tembiu bay ĭbĭpegua rehe oñemombota yebĭbo. Aypo ramo ñande Yara omomba potarî , yyucábo : *Percuſsit eos plagâ magnâ nimis.* Aypo rami abe raco o gracia rereco hare , heroỹrô ramo, Tûpâ ñande Yara omboaraquaa tubicha ete.

Angaypa reroyebĭ hara abe ogueroỹrô Jeſu Chriſto , opĭa hegui heytĭbo; oñemômbeu ramo , añá rembiapo bay poquaa eỹmo , ogueroỹrô , oyabaetereco

opĭa

opĭa hegui heytĭbo. Haere heytĭ hague omboacĭ, hae omboyoya Jesu Chriſto rehe, oyoecey omoî yeçaereco haba pĭpe, tahecha mbae pico haebebe chebe, Jesu Chriſto, cotera añâ, hey: Jesu Chriſto poroquaita hacĭ; añâ poroquaita catu oporomoângapĭhĭ; añangâtu opa rupi omeê ace remimbota reco aye haguâ; aypo rehe hae catu chê ya ramo toico, hae chepĭápe toñehénda boña, chepĭpe yepi oicóbo; toho ocápe Jesu Chriſto; ndaipotay cheya ramo heco, hey. Acoi Judios Jesu Chriſto reroỹrômo, abaporoyuca, mûnda ha aîbî porabò hague ñabê; tomânô Jesvs Nazareno, hae Barrabas toicobe, hey carambohe Pilatos upe. Aypo rami abe nûguî ângaypa reroyebĭ hara, tomânô Jesvs, tocê chepĭa negui; añanga toicobe che pĭápe oicóbo, hey. Co ângà pico, Jesvs mborerequa pĭreỹ, nderemipĭcỹrôngue ndemboyeobia haba raè? Co ânga pico guaĭhu-

pápe nde recobe nde ymôcañ~ hague mbohobay haba ndebe ? A Jesvs marân-gâtu apĭreỹ, tereycobe ângà che pĭape, nde año ngâtu yyaramo eycóbo, nde año co ngâî che Yara, nde año cheângapĭhĭ-cába ; nde raĭhu año aypota ; nderemim-bota mboaye año abe che remimbota ranô.

Ndoytĭî ñote rûguâî opĭa hegui Jesu Chriſto ; aña reheguaramo abe oñemo-îngo, hece oyeçea Jesu Chriſto rehe oguarînîmo : ĭma Mburubicha Ceſar re-he yboya opûâ yyuca çapĭabo, hemimoâ eỹ mbĭpe ; hae acoy yyucaha rehe oye-cea taĭ Bruto herabae ; hecháca raco Mburubicha oyeobamî o aba pĭpe, hece omaê potareỹmo : Ma co amo pipo nde abe, cheraĭ ramo eycóbo yepe, che yu-ça haramo raè ? *Tu quoque, fili mi:* nde abe pânga cheraĭ ? oyábo chupe. Aypo rami abe Jesu Chriſto ângaypa re-royebĭ hara upe oñemboacĭ mîrî eỹ : Ma

hî

hî pico cherai ramo nde moîngo rire yepe, ndebe cheñỹrô rire yepe, teô apĭreỹ hegui nde moîngobe yebĭ rire yepe, nde rehe guimânôbo, nde amôtareỹmbara hegui ndepĭhỹrômo, heçe tecatuay ereyecea, che rehe eguarînîmo, che yuca yebĭ potaraùbo nô! Marâ ndebe chereco hague rehe pico raè? Judas nomeê ñote rûguâî ñande Yara Jesu Chriſto yñamotareỹmbára upe; hae abe herequaramo oñemoîngo, heroa haguâme herahábo. Eguî rami abe ângaypa reroyebĭ hara; añâ Jesu Chriſto amôtâreỹmba rehe oyecea, heçe oguarînîbo.

Erehecha pico, cherĭbĭ, ângaypa reroyebĭ rembiapo marândete? Ma hî amo pipo nde abe ereroyebĭ teî nde rembiabĭcue, Jesu Chriſto rehe epûâbo raè? Nde ângâgui heytĭbo añânga hecobia ramo, nde ya ramo herecóbo raè? Tûpâ ñande Yara rehe omaê eỹmo yepe amo, ângaipabiya ndogueroyebĭbeyche guembia-

biabĭcue, oyehe aube omaê hápe. Chatepico na Tûpâ upe ñote rûguâî hembiapo marândete; oyeupe abe: ângaypa reroyebĭ pĭpe nico, añâ apĭreỹmamo guapĭ harâmâ upe oñemeê yebĭ mbae mîrî poriahu, hae amôme mbae eỹ rehe ychupe oñembotabĭ uca; opa guembiapocue marângâtu abe omôcañỹ teî, ĭbápe torĭ apĭreỹ rehe oyecohu habângue rehebe. Hae na oângâ ñote rûguâî, guete abe oyuca nûngà, tata apĭreỹ rembiaramo ymoîngóbo. Aypo rehe Jesu Chriſto tacĭbò mboguera rire: nde ângaypa yebĭ potareme que; ehecha, mbae pochĭbe ereyporarane; mbae marâbe oico ndebene; hey chupe. Ayebe, cherĭbĭ, nde pîrî ângà ângaypayebĭ hegui, nde rete rehe nde maê hápe aube. Erehapĭ uca teî tata apĭreỹme ângapĭhĭ quĭa curiteîngua rehene; eremocañỹ teî nde caneô hague, hae torĭ apĭreỹ rehe nde yecohu habângue, tecoacĭ mîrî curi-

teî-

teîngua poĭhupápene.

Ñemboe ha, hae téco aguĭyey renocê haba Sabado ambuae ramongua ñabê, fol. 64. hae 233.

ARETE RENÔNDE RAMO guarâma.

Co ara tereyquabeê Tupacĭ marâneỹ upe: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XXI.

Angaypa rehe yepoquaa bay rehe yeçaereco haba.

MBae pochĭ ete raco ângaypa rero-yebĭ; bĭtebe hece yepoquaa, cherĭbĭ. Aypo rehe raco aña ângaypabi-

ya-

yara upe, curiè ãngaypa reya haguã nomboyabayri; oimoã uca racò ãngaypa rehe oyepoquaa rire yepe, guemimbota rupi, hacĭpe eỹ, heya haguã, heya pota ha ara rupi. Hae aete yyapu ete, gueco rupi ñandu. Hae ramo Eſpiritu Santo, ñande ñembotabĭ hegui: *Si mutare poteſt Æthiops pellem ſuam.* Oguereco pipo Camba opirũnday hegui oñemboí haguã, coterã Yaguarete opi para haba mbote haguã, hecobiarõmo? hey. Camba, hae Yaguarete nico o cĭ rĭe guibe opi rũ haba, hae o para haba oguereco; aypo rehe ndicatuy chupe ymbote, coterã hecobiarõ. Eguĩ rami abe, cherĭbĭ, yepoquaa haba ace cĭ rĭe guibe ace rembiroacue ñabẽ acebe heconi. Oyaboè ndoìquaabi ace hegui; ace ĩrũnamo oico, hae ace manõ hapebe, ace cãngue ĩrũnamo ĭbĭquape oho: *Vitia adoleſcentiæ ejus, cum ipſo in pulvere dormient.* Aypo rehe, hacĭpe ete heyapĭ yepoquaabay,

bay, cherĭbĭ : ĭbĭra ĭpi curitei tatape ocay ; ĭbĭra ĭbĭ hacĭpe. Hae ĭ pĭpe oñemoaquīramo, ndo caychene ; tata catu omboguene : ĭbĭra ĭbĭ co cherĭbĭ, ângaypabiya ; hacĭpe tata Tûpâ raĭhu rehegua, coterâ ângaypa abaetereco rehegua ohapĭ, oñemoaquī ramo ângaypa rero-yebĭ yebĭ pĭpe, yepoquaa bay pĭpe, ndocaychene, tata guapĭ harângue catu, ombogue. Arsenio upe Santo Angel ohecha uca yepeaba hara âmô, yepea mbobĭ rehe, ypoaca eỹbae ; hae hece opoaca eỹ ramo, oyrûmôbe yepea amboae. Eguî rami etey ângaypabiya petei reya haba yyabay chupe ; hae aypo ramo yepe, oyrûmôbe opoaca ahoce ângaypa amboae, hece oyepoquaabo.

Yepoquaa haba abe ângaypabiya oñapỹtî tâtâ ete ângaypa rehe ; aypo ramo ndoheyaquaabey, heya potarau ramo yepe ; acoi Buey ĭbĭrayere rehe yñapỹtîmbĭ ñabê. Chatepico Buey ĭbĭrayere re-

rehe yñapÿtîmbĭ, heya pota ramo yepe, ndoyera haguâî, tucumbo oapÿtî hague yera eÿ yacatu ; oyaboé oguenoña teî opa rupi, oheya potaraù ĭbĭrayere, hae aete ogueroata ñote, oyehe herahabo. Eguî rami abe Aña oñapÿtî ângaypabiyá yyepoquaa bay pĭpe, oângaypa oheya pota ramo yepe, ndoyepea quaabi chugui. Guĭra cunûmî oyura ypĭ rehe, omoçâmbucu herecóbo ; amôme omeẽ nûngá chupe ybebe haguâ ; aypo ramo guĭra horĭ horĭ aù, obebe bebe aù ; hae aete cunûmî omoâtâ yebĭ yçâ rehe ĭbĭpe heytĭbo, oñemboçaraytabamo herecòbo. Ayporami ete abe raco añâ oñemboçaray oyepoquaabaybae rehe ; opoì poì aù chugui ; hae aete yñepĭhŷrô mbotaramo, omoâtâ yebĭ, yyepoquaabay rehe heytĭbo.

Ycângĭ ete abe raco oyepoquaabaybae ; añâ upe nimbaraete bey ete ; añâ ngâtu ymbaraete ete chupe ; aypo rehe ndo-

ndoñepĭhŷrô quaabey chugui, yepoquaabay rehe aña omocângĭ, acoi hacĭ pucubae rapicha. Hacĭ pucubae, ycângĭ ete guemimborara upe, hae taçĭ ymbaraete ete chupe, ndipobey ypôhâguâ, ndipoy poropohânô hara, ymboguera harâ. Tacĭbó amô añâ rereco ha mboguera renônde; ñande Yara oporându tu upe: Aracae guibe pangâ eguî rami añâ ogue-reco? hey chupe. Aypo ramo tuba: yquĩrî guibe, hey. Ypohânô yabay haba mboyequaabo, oporându ñande Yara; haè yepe ñemondĭîta mîrî eỹ oyapo, ymboguerabo, hece añâ yepoquaa pucu hague rehe. Yyabay ete, cherĭbĭ, oyepoquaabaybae ângaypa hegui ypĭhŷrô. Lazaro yrûndĭ ara omanôbaecue, ângaypa rehe oyepoquaabae raângà; aypo rehe Jeſu Chriſto upe yepe yyabay nûnga ymoîngobe yebĭ; aypo rehe hacê, *infremuit, clamavit*, oyaheó: *Lachrymatus eſt; quia difficilè ſurgit, quem moles malæ con-*

conſuetudinis premit. Ymoîngobe yebĭ haguâ rehe, teôngue amboae cuera oñeê pĭpe, coterâ hece opoco pĭpe ñote omboguerà: oyepoquaabaybae omoîngobe yebĭ, tâcê, hae yaheo pĭpe; oyepoquaabaybae ymbaraete ete, hâtâ ete Tûpâ gracia upe. Ehecha quatia yyoahetabae, quĭce ndohaçay, aypo rami abe yñangaypa yoa yoabae Tûpâ gracia ndoypĭteraçay; hâtâ ete ramo. San Pedro pĭa omocângĭ, hece omaêmo ñote; hae Pharaon diez yebĭ ymboaraquaa guaçu pĭpe yepe, nomocângĭî. Mbae ramo tepangâ? Yyepoquaabay rehe.

Omanôbae rami raco, cherĭbĭ, oyepoquaabaybae pĭa; noñandubey Tûpâ omboaraquaa, ndoñanduy opĭa atoî, ndoquĭhĭyebei Tûpâ hegui; teô hegui, aña rêtâ hegui; ñeê nohêndui teôngue rapicha, ara ñabô catu ypĭa râtâbe; ñaêû quarahĭpe hâtâ, yraîtĭ tĭcu; eguîrami oyepoquaabaybae hâtâ Tûpâ omboaraquaa

quaa ramo , opĭa atoîramo ; guapicha mânô rechaca yepe , nîpîrî moâî Tûpâ hegui ; horĭ catu oyepoquaabai pĭpe, mbae bey rapicha oguereco oyepoquaabay haba ; aypo rehe ndoquĭhĭyey , ndoheya potai. Marâ ñabê tamopangâ , cherĭbĭ , mboy hegui oñeguâhê yporângereco hara ? Marâ ñabê amo oipoĭhu mohâ bay poroyuca , mbae porâ ete ramo herecoha ? Eguîrami oyepoquaabaybae ângaypa ndoyabaeterecoy, mbae porâ ramo herecóbo ; ĭ porâ rami ângaypa où , hey Eſpiritu Santo ; câguî rehe oyepoquaabae omboçabaĭpo ramo yepe , ĭ rapicha où. Aypo rapicha abe ângaypabiya , oyepoquaabaybae ĭ roỹçâ porâ ñabê , où ângaypa , ypoĭhu eỹmo. Marâ rami tepico eguîrami oicóbo , ângaypa hegui oyepea yyabaeterecobone ? Mbae yporângerecopĭ hegui ace ndoyepoĭhuy. Aypo rehe, cherĭbĭ , curiteî ângaypa hegui epoì. Hecha hece ereyepoquaabay ramo , tucum-

bo ypo yoĭbĭ hetabae rapicha ndepoqua, hae ndepĭqua tâtâne, aracaebey nde hegui, oyera eỹ haguâ rehe: ânga ypo peteî rehebe catu, emondoĭ: tucumbo ypo yoĭbĭ hetabae ymbaraete ete, ndicatuy ymondoĭ habângue. Yaguarete quīrî ndiyabayri yyuca; tubicha ramo, yyabay ete; ymîrî rehebe ângaypa eyuca; ocaquaa ramo, haè catu nde yucane; ndembopĭa râtâne, na nde mboapĭçaichene. Aypo ramo Tûpâ abe nde porerobia eỹ recháca, hôçâmba ndebene, nde ângaypaceray pope ndereyabo, oyehegui nde mombòbo. Haere nde gueno guenoî aú ramo yepe, hae nohêndubeyche nde ñeêne: *Vocavi, & renuiſtis; ego quoque, &c.* hae aipo ramo ndeyepoquaa ndepoqua, hae ndepĭqua rehebe erea tata apĭreỹmene, acoipe Tûpâ recobe yacatu yporara haguâ rehe.

Angaypa rehe yepoquaa haba reya eỹ porombucu raco, ndoñemopîrî moâî

añâ

añâ ace ñemombeù, ace ângaypa mboacî hegui, ace heroyaheo hegui, ace Tûpâra hegui yepe: namarâyche, cherembiareco reconine, ypîquapî, hae ymoçâ mbucupî ângà niâ co aba, coterâ co cuñâ cherembia, ndohoyche mamône, oyapápe; niñangatay añâ, ângaypa rehe yepoquaa haba ace henoî bîteri rehe oyerobiábo. Chatepe, ñande yepe mỹmba cabayu, coterâ mbae mỹmba amboae yepe poqua rire, hae ymoçâmbucu rire ranô, ndañaroângecoy, ñande hegui yñeguâhê, ypoquaha yora eỹ mbire, hae oçâmbucu bîte rehebe yho ramoe, haere curiteî yaypîcî yebîne, namamô rûguâî niâ yñeguahêni curi, yayábo. Emôna abe Añâ reconi, ângaypa rehe yepoquaa haba ace ymondog eỹ mbire, ace ayu hegui quarepotiçâ yora eỹ mbiré; ytacupỹçâ, ângaypa rembiapo, ace âng hegui ymboì eỹ mbire ramo, niñangecoy aña, ndoho mombîrîîchene, coî ñande rêtâ

robapĭpe ñote heconi, curitei yaipĭçĭ yebĭne, y çâ mbequĭîta ñande rêtâme herobâhê etebo coĭtene. Tobê yepe, toñeguâhê aú amômе oñemomarângâtu ngâtu aubo; na mbae rûguâî niâ, heropocopĭ eỹ porombucu, oyepoquaa pochĭ reya eỹ porombucu ranô, oya oyabau, ace ângaypa môмbeu, heya raângà, yyabaetereco raângà yoyaita oquapa.

Aypo Añâ yerobia ângeco eỹ ngâtu mopanê haguâ rehe ângà, cherĭbĭ, eñemomburu nde ângaypaceray upe, nde yepoquaa pochĭ upe eñemopîâtâmo yepi, hobaytî tâtâ cueray eỹ ngâtubo, chupe ndè aguĭye yebĭ poĭhupápe, ângaypa hegui nde poì reropĭcopĭbo, nderecobe yacatu ymboyoapĭ yebĭ potareỹmo; haè râ rehe eyerure ñemomîrîngâtu ângà Tûpâçĭ marâneỹ upe, hae ymembĭ marângâtu upe ndepĭtỹbô haguâ rehe, ângaypa tetîrô habângue agui eñeângu eñe-

eñeguâhêmo yepi, nde rete momboria-húpa ranô, nde mânô hegui nde maên-dua poì poì mîrî potareỹmo coĭte. Amen.

QUATIA POROMBOE MARÂNGÂTU.

Semana ymombohapĭ ha.

ARETE RAMO.

§. XXII.

Tûpâ raĭhu rehe yeçaereco haba.

TEcotêbê ha ete raco, cheriĭbĭ, Tûpâ raĭhu, yepoquaa bay môcañỹ haguâ. Aypo rehe eyeeçaereco mbegue catu hece, ângaypa rehe yepoquaa hegui nde ñepĭhỹrô haguâ rehe. Ayete Tûpâ año haĭhu pĭrâ mbae pabê açoce. Haè

año nico opa mbae aguĭyey ; opa mbae porâ oguenoî oyehe ; haè co tĭapĭ , haè co yñemoñâ haba , hece opa mbae aguĭyey gueco oguenoî. Aypo rehe haè año ymboyerobia pĭrâma ; haè haĭhu pĭrâ ranô opa haĭhupĭ açoce. Marâ ñabê tepico , cherĭbĭ , mbae porâ moângî rehe ymoñângara ereroỹrô potaraú ? Marâ ñabê ângapĭhĭ mîrî poriahu rehe ângapĭhĭ porâ apĭreỹ ereroỹrô potaraù ranô ? Ma hî amo pipo Quárahĭ , gembipe mîrî poriahu rehe , heroỹrômbĭ ramo raè ? Ndiyabi aypo , cherĭbĭ. Hae aete Tûpâ reroỹrô hara , ĭbĭpegua hemimôñângue poriahu rehe , ndipapa habi nûnga.

Aypo rehe raco Tûpâ ñande Yara oñemboacĭ mîrî eỹ , ĭbápegua oñemboacĭ pĭtỹbô haguâ rehe , yparehábo : Peñeî peñemondĭî pequapa ; hae peê , ĭbagá rôquê , peyeca pa catuî , cherehegua chereroỹrô recháca : ĭbu porâ , poromoângapĭhĭ , hae poromoîngobe apĭreỹbae ra-

ramo chereco ramo yepe nũnguî, tuyu nembacĭ ay rĭcue rehe, chereroỹrô, hece oñemoebeâtâ potaraùbo, hey. Aypo rami etey ereico, cherĭbĭ, nde ângaypa ñabô, ĭbĭpegua ângapĭhĭ poriahu rehe, mbae porâ ângau rehe Tûpâ reroỹrômo. Mbae tepûguî haĭpupĭ ĭbĭpegua, Tûpâ robaque? Tuyu nêmbacĭ ay mêmê ñote nûguî, cherĭbĭ. Ma hî amo pipo ereroỹrô ĭbu heçacâ porâbae, tuyu rĭcue rûnday nêmbacĭ rehe, hece eñemoebeâtâ potaraùbo raè? Tûpâ raĭhu año oporomoângapĭhĭ; hae oporomoîngobe apĭreỹ ranô. Tûpâ raĭhu año, cherĭbĭ, nde ângâ quarahĭ açoce omoporâ, hae opa nde ângaypa omôcañỹ, amboae nde pĭape heyque habângue morânguébo.

Ybĭpegua mbae porâ porâ aú raĭhu, ângapĭhĭ aù raĭhu ranô, nde ângâ omoûnday, omborobacĭ, hae oyuca ranô coĭte. Aypo ramo yepe nderey rangê yyabaeterecóbo. Ybĭpegua ângapĭhĭ pĭhĭ aù,

aù, ângaypa quĭa rehegua nde ângâ omi-botequaray opa teco aguĭyey rehe, mỹmba tabĭ quĭa ramo, aña ramo etei yepe ymoîngóbo ranô. Hae pipo co ereyebĭca bĭte hece, mỹmba araquaa eỹ ñabê? Tûpâ raĭhu año ñande reco aguĭyey quie ĭbĭpe, hae hece abe aguĭyey yayco ĭbápe ranône. Aypo rehe eñangareco ete Tûpâ raĭhu rupia rehe, curiteî nde pĭa gui heytĭ haguâ rehe, aracaebey heyque yebĭ eỹ haguâ rehe ranô. Opa ângaypa guaçu co ymôcañỹ hara mêmê, bĭtebe cuñâ raĭhu; ayebe chugui eñeângu, hae ereñeguâhêbene, cheribĭ, ângaypa ambuae guibe. Chatepico ângaypa amboae rerequa ymaêndua mîrî bĭte Tûpâ rehe, tecobe amboae rehe, Tûpâ hegui oquĭhĭye bĭte; cuñâ raĭhupa aete oçabaĭpobae ñabê, ndiyaraquaabey; Tûpâ rehe nimaênduabey, tecobe amboae rehe niñangatay. Acoi ângaypa reê reê aù câguî ñabêî omboçabaĭpo; aypo rehe mbae

quĭa

quĭa rehe año tayaçu rami, oyebĭca bĭca yepi oñemongĭabo oycóbo.

Ehecha, cherĭbĭ, Añâ câguî porom-boçabaĭpo eguî cuñâ; Añâ ñuhâ eguî; Añâ pĭça guaçu eguî; Añâ ĭbĭqua ruçu eguî, y pĭpucu etebae; Añâ rêtâmebe obâhêbae eguî, Tûpâ ñemoŸrô hague oà ypĭpene, hey Eſpiritu Santo, hae no-cêbeyche chuguine; coterâ oçê ramo ye-pe, haçĭpe ete ocêne; cobae ângaypa nico, ace rete pĭpeguáramo, ndiyabaete-reco catu hay; oyehe hereco hara nocê-quaabi chugui. Haè ramo, cherĭbĭ, equĭ-hĭye ete chugui, eñeguâhê ete añâ ñuhâ hegui, y pĭça hegui, y câguî porombo-çabaĭpo hegui; aneŸramo nde mboa, hae nde mboçabaĭpo yepi guarâmane. Na eguî rami rûguâî Tûpâ raĭhu; haè nico ñande ângâ omoporâ, omoîngobe, omo-ângapĭhĭ apĭreŸ ĭbápe heroyeupibo. Ndi-pori ĭbápe yepe teco aguĭyeybe Tûpâ raĭhu açoce: *Major autem horum eſt cha-*

charitas. Añã yepe amo Tûpã raĭhu-ramo mbae pabê açoce, añã ramo gueco ogueroba, Angel porâramo oico yebĭ-bo. Hae mahî pico, cherĭbĭ, nderey ân-gà Tûpã raĭhu mbae pabê açoce? Ma hî pico ângaypa quĭa rehe año nde pĭa ere-reco, mỹmba ramo, hae añã abaetecatu ramo eñemoîngóbo? Aracaebe pico, ta-yaçu ñabeî, mbae quĭa rehe año nde pĭa eremoîne, Tupã porã apĭreỹ rehe ymoî habânguépe.

Eneî ângà, cherĭbĭ, eñôhê mburu nde pĭa hegui mboraĭhu quĭa bay nde ângã yuca hara: Eñôhê nde pĭa hegui, Añã câguî poromboçabaĭpo; eñôhê nde pĭa hegui ebocoy añã rata nde ângã, hae nde rete mboacubay hatĭ, haere añã rêtâme nde rapĭ çandogeỹ harâma; ta-hendĭ te ângà nde pĭape Eſpiritu Santo rata marângâtu, poromoîngobe, hae poromoângapĭhĭ apĭreỹbae; tereyeco-hute qui ĭbĭpe Tûpã raĭhubari, haere

ĭbá-

ĭbápe tereypĭho yepi guarâma. Mboraĭhu raco, cheriby, mboraĭhu repĭ. Aypo rehe Tûpâ ñande Yara nde raĭhu rapicharey, nde guaĭhu haguâ rehe ñote ; nde guaĭhu eỹ recháca, nde amô ramo oñemoîngo, ñande ramo oñemoñâ ; o cĭ hegui oà, capiì aramo oupangà ; mỹmba caru hápe oà, nde recábo ; mboraĭhu bay rehe mỹmba ramo nde ñemoîngo haguerari, guecòbe yacatu caneô mîrî eỹ, hae tecoaçĭ opa catu oiporara nde recábo angà, nde yohu potaraùbo ñote ; nde aete yepi ereñeguâhê ñote chugui, mboraĭhu bay rupi nde pĭa reroatábo. Aypo rehe oirûmôbe nde raĭhu guecòbe pahápe : *In finem dilexit eos.*

Cinco mil azotes guete guetéboî oiporara, nde rete guetébo nde ângaypa haguerari. Hete guetébo huguĭ otorôrô, ĭbĭpebe oçĭrĭbo, teçaramo mêmê hete oyeroba pa, nde rete guetébo nde ângaypa hague rapîrô haguâ rehe. Setenta y dos

dos ñuatî mbucu pĭpe o acâ marâneỹ oypĭteraça uca, y quare rupi guguĭ motorôrômo ſetenta y dos teça rupi nde araquaa eỹ, hae nde maêndua pochĭ rapîrô haguâ rehe. Mundaha aîbî poroyuca robay ramo heroỹrômbĭ ramo oico ângà, Añâ, hae cuñâ robayramo, nde gueroỹrô hague rehe, nde Tûpâ ramo nde hereco hague rehe. Acoi mbae nde rembiaĭhube, acoi nde ângaypa haba nde pĭape haĭhu pohĭĭbebae, acoy co nde Tûpâ ramo oico ndebe, cheriĭbĭ. Añâ, hae cuñâ raĭhu ypohĭĭbe ramo Jesvs raĭhu guibe nde pĭape, Añâ, hae cuñâ nde Tûpâ ramo oico: *Quidquid in dilectionis bilance præponderat, Deus eſt*, hey San Aguſtin. Oipĭho bĭteri Jesvs nde raĭhu, cheriĭbĭ. O Curuçu marângâtu oatiĭbari ogueraha nde rehe omânô haguâme, oporoquaitaba, nde ñemômbota bay mboaye pota hape, nde heytĭ ngeî hatĭ rehe. Opo yobay marângâtu Curuçu rehe

om-

omboti uca, tapigua quare rupi nguguĭ motorõrõmo, nde po yobay ãngaypa hatĭ repĭbeẽ haguã rehe. O pĭ yobay marãneỹ abe oyatĭca uca Curuçu rehe, tapĭgua bore rupi guguĭ ñohẽmo, Añã, haè cuñã recábo, hae ãngaypa reco hatĭ rupi nde guata teĩ hague rehe; hecábo nde ho hague raquĭcue mbogue haguã rehe. Hae mahĩ amo pipo ereho bĭte ãngaypa recábo, añã rayĭ recábo, Jeſu Chriſto ruguĭ rehe epĭrũmo?

O ĭque marãneỹ abe raco, mĩmbucu ãtãngai pĭpe ombobog uca, oyeupe nde pĭa roquẽnda hatĭ rehe, Añã, hae cuñã raĭhu upe año hoquẽndabò hatĭ rehe; guguĭ rembĭre mocẽmba, nde pĭa poraĭhu bay hatĭ hegui ndeyohey haguã rehe, nde pĭa hegui mboraĭhu bay requabò pa haguã rehe biña. Ypaháp coĭte hãcẽ oyequĭĩta, y ãngã hete hegui oyepea, oyehegui nde yepea porerobia eỹ rehe, mboraĭhu bay rehe nde gueroỹrõ ha-

hatĭ reroâcêmo. A Jeſus Cheyara ; a mboraĭhu porâ nûngareỹ ! Co ângà pico oreraĭhu rembiapo nde rehe raè ngâî ? Ma hî pico , cheĭbĭ , na nde aguiyey Jeſus upe , nde pĭa guetébo haĭhu año rerecòbo ângà ? Ma hî pico haĭhu racĭ hegui nde reyequĭî , yrûnamo emânôbo raè ? Ma hî amo pipo nde pĭa oicobe bĭte mboraĭhu bay upe raè ? Yta biñae Jesvs nde raĭhu recháca , oyeca , hae ycuì pa; hae pipo nde año nde pĭa râtâ yta aguibe, Jesvs upe año ymeê potareỹmo , ângaypa quĭa rehe año hereco potábo raè ? Aye aù tamo acoi aba Ycaray eỹbae rembipĭcĭcue ñabê , Jesvs año nde pĭape erereco raè ? Aipobae aba ami oñemombĭa yepi oicòbo ângà , Jeſu Chriſto oyehe ymânô hague rehe , oyeeça moî araya rerecòbo angà ; yñemombĭa recháca raco y ya ypĭçĭ hare ara âmô pĭpe : Mbae ramo pico ereñemombĭa eycòbo yepi ? hey chupe. Aypo ramo acoi aba : Ma hî amo pi-

pipo cherorĭ rorĭ aù guitecóbo , Jesvs che raĭhupápe Curuçu rehe yyatĭca pĭre che pĭápe herecòbo , hey chupe. Aypo-ramo y yara yñeê rerobia haguâ rehe , y potia ombobog uca , hae oyohu y pĭape Jeſu Chriſto Curuçu rehe y yatĭca pĭre raângà. A cherĭbĭ , mbae amo pipo nde potia mbobog ramo , nde pĭa rehe oyehu amo raè ? Jesvs raângà ? Jesvs raĭhu ? co-terâ cuñâ raângà año ? Curiaù tamo Je-ſus raĭhu año , Jesvs raânga año nde pĭa-pe oyehu yepi raè ! Hae aete mbae bay rehe ñote yepi erereco , Jesvs chugui heytĭbo.

Mbae ymboacĭ pĭrâmbete co nde reco , cherĭbĭ ; Jesvs poraĭhu aete ndi-cueray bĭte angà nde porerobia eỹ rechá-ca yepe. Nde rehe omânô rire , nde Tû-pâra ñabô omeê ndebe guete guetèbo, nguguĭ , o ângâ , Tûpâ ramo gueco re-hebe , nde pĭa poriahubîme oyqueabo ângà , meguaî cami mboraĭhu bay y pĭa he-

hegui oytĭne, che año y pĭpe guitecóbo, oyabo teî, oyque ângà yepi nde pĭape nde rehe oyeceabo biña. Mbae pico mbae oreri nde rembiapo, Cheyara? Ndoguerecobey Jesvs nde rehe guembiapo râ, ndoyquaabey abe ângà nde raĭhube haguâma. Hae pipo nde nderey rângê nde pĭa pehê pĭpe ñote yepe haĭhubo ângà? Nderey bĭte mboraĭhu bay reyabo rângê? Nderey bĭte nde pĭa pehê aube Jesvs upe ymeêmo rangê? Eneî, cherĭbĭ, ehaĭhu ângà Jesvs año nde pĭa guetébo; haè año nico mboraĭhu porâ nûngarey̆; haè año ângapĭhĭ poromoîngobe apĭrey̆. Haè año nde raĭhupára; haè año guecobe omocañy̆ teô apĭrey̆ hegui nde pĭhy̆rô haguâ rehe. Tobê añâ raĭhu; tobê añâ raĭ, coterâ tayĭ raĭhu. Na nde raĭhu pa rûguâî eguî; nde mongĭa hara año, ndeyuca hara año, hae tata apĭrey̆me ndereytĭ ha ñote nûguî ranô.

Ñem-

Nemboe, hae teco aguĭyey renocê ha arete ĭpĭ ramonguara ñabê, fol. 56. hae 96.

MBAE APO ĬPĬ RAMO.

Co ara tereyquabeê Tûpâ Taĭra upe : Nângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XXIII.

Tûpâ hegui quĭhĭye haba rehe yeçaereco haba.

OPA mbae co quatia mîrî pĭpe nde mõngeta hague rehe, aypota nde yeapĭçaca nde pĭa guetébo, cherĭbĭ; hae aete ânga nde mõngeta haguâ rehe catu aypotabe ndeyepĭamoî ete. Tûpâ ñande Yara hegui nde quĭhĭye haguâ rehe, hae

ymoñemoỹrô hegui, nde ñemopîrî haguâ rehe. Opa nde mboe hagueri nico, cherĭbĭ, ocañỹ teîne, Tûpâ, hae ymoñemoỹrô hegui nde quĭhĭye eỹ ramo. Tûpâ nde moñâ ângà oyeupe guârâ, guaĭhu haguâma, na nde ângaypa haguâ rûguâî; na Añâ upe guarâ rûguâî ranô. Aipo rehe, cherĭbĭ, equĭhĭye ete ângaypa hegui catu; haè año nico omomarâ Tûpâ raĭhu habângue. Haè râ rehe tereyeçaereco mbohapĭ mbae rehe; hae aete na curiteî hápe, na apiray hápe rûguâî, nde pĭa guetébo catu. Eſpiritu Santo upe abe eyerure, tandepĭtỹbô, yñandu aguĭyei haguâ rehe. Yyĭpĭ ramo ehecha, cherĭbĭ, Tupâ rembiapo ndiquaa habi. Amôngue upe hôçâ pucu ete; amôngue upe, aani. Amôngue recobe oyahĭa ycunûmî ramobe; amôngue ycunûmbuçu ramo; amôngue ytîarô hápe. Haè ramo ndiyaiquaay ara, yaçĭ, coterâ roĭ ñande recobe haguâ hemiaângacue, hae hembi-

bipapacue ranô : *Numerus menſium ejus, apud te eſt*; haè año oiquaa. Aipo rehe ndicatuy mabae ara , mabae yaçĭ, coterâ roĭ ângaypa haguâ ; meguaî co ara , Tûpâ remiaângacue , hae hembipapacue pa haba ; ace yapape : *Dicis craſtino convertar , & iniquitatum mearum erit finis. Quid ſi ante craſtinum tuus erit finis* ? Co ara año tache ângaypa : coê ramo andibeichene , ere eme ângà , cherĭbĭ. Ma coê ramo nde recobe bĭte haguâ quaabo amo pipo ? Hae co ara nde ângaypa haba Tûpâ rembipapacue pa habamo heco ramo , marâ pipo nde recone ? Erereco pângâ coê ramo herobahê haguâ , ângaypa hegui nde poì haguâ raè ? Aypo ere eme. Co ara na ângaypa haguâ rûguâî ; meguaî haè che recobe pa habamo Tûpâ ñande Yara ohaângà raè , ere catu yepi , ângaypa hegui eñepĭhirôbo. Aba amô ymbae hetabae raco, hey Jeſu Chriſto , Pĭtû âmô pĭpe , na hey

oyeupe oùpa : Ta nde ângapïhï, che ângâ, heta mbae erereco roï heta ndeyecohu haguâma ; aypo oè ramobe, ohendu nâ oyeupe ñeê, *Stulte*, mbae araquaa eỹ, co pỹtu mbïpebe nde ângâ oyepea nde rete heguine : hae aypo nde ñemboçacoi hague heta ara nderecobe haguâ moâ moâ baù, aba upe guarâ pipo ne ? Erehecha pângà, cheribï, coê ramo yare, acoi pỹtû mbïpe, Tûpâ ñande Yara oyuca. Angaypabiya amboae, Pay epoì ângà nde reco tabï hegui, cheraï, è ramo amî, ndeyri rângê, cheruba ; arire ; Tupâ ara omeê chebe heya haguâ ne, hey: hacï ramo omôngeta yebï ; hae aete, tobê rângê, checuera riree, hey ñote ranô ; acoy ramo hemimborara oyahoce çapïa. Aipo ramo, haè hâçê : Angaypa mboaeï, ângaypa abaetereco, maimôpe ereico ? oroeca yepe, hae ndoroyohuy, hey. Aipo oyábo, oyequïî. Hîndo, cherïbï, ndicatuỹ coê ramoè è haguâma; ân-

ãngibe catu tañemomarãngãtu ; ãnga na ãngaypa haguã rũguãĩ , meguaĩ co ara ypa haba, hae coẽ ndipobeychene, eyábo yepi.

Ymomõcõĩndabamo , cherĭbĭ , tereyeçaereco nde ãngaypa pa haba rehe Tupa ñande Yara ñande ñabõ rembiabĭrãma guemĩroõçãrã oypapa , hae y pa hápe ñabãhẽ ramo , hõçãmba ñandebe; ãmõ upe diez ãngaypa ñote oipapa ; ymo diez hàpe ybãhẽ ramobe , aguĭyeĭma ; na cherõçãbeyche chupene , hey. *Percute Amalec.* Eyuca mburu Amalec , hey ĭma ñande Yara Rey Saúl upe. Mbae ramo oyoquay yyuca rehe ? *Recenſui quæcumque fecit:* Aypapa hembiabĭcue, hae obãhẽ ĭma ypa ha upe , hey. Eguĩ rami abe, cherĭbĭ , nde rembiabĭ Tũpã rembipapacue apĭ upe , ypa ha upe nde bãhẽ ramobe, Tũpã hõçãmba ndebene. Hae ereiquaa ãngà tepipo nde ãngaypa Tũpã rembipapacue apĭ , hae ypa haba

raè ? Ndereyquaay. Marâ ñabê tepipo opa ângaypa hegui nderequĭhĭyey , meguaî cobae yyapĭ , meguaî cobae ypapa hague reco pa haba , eyábo ? Marâ ñabê âng año tacheângaypa , ere ere aù pota raè ? Hae co ângaypa ânga nderembiapoce ypapa hague reco pa ha ramo heco ramo , marâ ângà pipo ereicone , cherĭbĭ? Tupâ hôçâmba ndebene , yyayeĭma yñangaypa papa haba reco pa haba , oyábo. Aypo ramo eremânô apĭreỹ mamo ecañỹmone. Ehecha , cherĭbĭ , cambuchi pĭpe ĭ eremoî ; guĭnĭhê eỹ mbobe, obebuy ĭpe oicóbo ; guĭnĭhê ramo aeté, oñeapỹmî , ĭ pĭpe ohobo. Aypo rami abe , cherĭbĭ , ñanderembiabĭ papa haba reco pa eỹ bĭte ramo , Tûpâ ñande Yara hoçâ bĭte ñandebe ; ypapa haba reco pa ramo , hôçâmba , Añâ rétâmêbe ñande moapỹmî , ñande môcañỹmo. Mbae raânga pĭpe mbae haângapĭ , gueco pa haba oyahoce ramo , curiteî ogueyĭ ; gueco

pa

pa ha rupitĭ eỹ ramo, obebuy ĭbate cotĭ oyeupibo. Aypo rami abe, cherĭbĭ, Tûpâ ohaângà ñande rembiabĭ : gueco pa hápe obâhê ramo, oyeahoce ramo, curitei ogueyĭ ĭbĭ cotĭ Añâ rêtâmebe ñande rerogueyĭbo. Aypo rehe, cherĭbĭ, opa ângaypa hegui eñemopîrî; meguaî cobaé ypa ha, hae oyeahoce ramo chererogueyĭ añâ rêtâmene, teco acĭ apĭreỹ porara haguâme, nde yapápe.

Ymombohapĭ habamo tereyeçaereco, cherĭbĭ, Tûpâ nde pĭa atôî haguâ papa haba rehe. Amôngue Tûpâ ñande Yara oipĭaatôî ângaypa hegui ypoí haguâ rehe, veinte yebĭ; amôngue treinta yebĭ; ñande aete ndayayquaay, mbobĭ rupi nipo ñande pĭa atôîne, veinte, coterâ treinta, coterâ hetabe rupi; coterâ mbobĭbe rupi, ndayaiquaay. Aypo rehe, cherĭbĭ, yepi Tûpâ nde pĭa atôî ñabô, nde pîrîne; meguaî cobáe ypapa haba reco pa haba, eyábo. Tûpâ ñande Yara

nico yepi nde pĭa atôî ângà ângaipa reya naguâ rehe , heroyebĭ eỹ haguâ rehe; amôme haè aè nde pĭa atôî , hae nde pĭa omopîrî ; haè aè nde pĭa reçapè ângaypa omboabaete ndebe , nde recorâ rehe nde mboyeapĭça. Amôme Pay ñeê rupi;amôme nde rapicha reco poriahu , ymânô çapĭa pĭpe : amôme mbae marâ ndebe guemimbou pĭpe; diez , coterâ veinte yebĭ año cobae aypĭaatôîne , hey ; yporerobia ramo, cheñỹrô ychupe ne , aypĭtỹbône , hey. Che gracia ogueromânône, hae ĭbápe ohone che rehe oyecohubo ne; aneỹ ramo , che abe na ñangarecobeyche hecene , gueco tabĭ ogueromânône , añârêtâme tata apĭreỹ porarábo , hey. Mbae poromopîrî guâçu ete cobae , cherĭbĭ, ymarângâtubebae yepe oipĭa moçûçû. Hae pipo nde, cherĭbĭ , nderequĭhĭyey, ângaypa hegui nderepoîrî , ereroyebĭ yebĭri pota catu eycòbo? Ehecha , meguaî cobae nde môngeta haba , nde pĭa atôî

pa-

paha recopahaba ; hae nde porerobia eỹ ramo, ãngaypa reroyebĭ ramo, Tûpã nde reyane ; na nde pĭtỹbô beychene, o gracia nomeẽ beyche ndebene ; hae nde porerobia eỹ ereromãnõne añã rẽtãme tata apĭreỹ porarãbo. San Pedro omorãndu, haè oipĭa atôî ñande Yara uru guaçu çapucay pĭpe, hae curiteî ocẽ ocápe guembiabĭ rapîrômo. Judas oipĭa atôî, hae omorãndu yebĭ yebĭ ; Guete pĭpe oyopoy, hae aete ndiporerobiay. Aipo rehe ñande Yara abe oypoeya, hae añã oique ypĭape guembia ramo, ombae ramo herecóbo. Aipo rire omboacĭ teî guembiabĭ, hae aete nomboacĭ aguĭyey quaabi; aypo rehe haè aè oyeyubĭ, añã upe oñemeẽ etébo coĭte.

Ñemboe, hae teco aguĭyey rã, fol. 59: hae 120.

MBAE

MBAE APO MÔCÔÎ RAMO.

Co ara tereyquabeê Tûpâ Eſpiritu Santo upe: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XXIV.

Tûpâ roçâ haba rehe yeçaereco haba.

NDicueray raco añâ Tupâ poroporiahubereco rehe yerobia pĭpe porombotabĭbo oicóbo. Aypo rehe ereycotêbê, cherĭbĭ, Tûpâ hegui nde quĭhĭye pĭpe hobaytî rehe. Tûpâ poroporiahubereco haba ndiyapĭri yepe biña; hae aete oîme abe yporomboaraquaa haba; haè abe na yyapĭbae rûguâî. Hôçâ yepe ñande Yara, hae aete omoîngâtu abe ara guôçâmba haguâ. Ereyerobia teîne, cuehebe ndebe heco marâ eỹ hague rehe, ymo-

ymoỹrô yebĭ haguâ rehe, cuehe che ângaypa, hae namarãy ayco; eguî rami abe po ângâne, aypo rehe tobê yepe, tacheângaypa yebĭ, tere eme ângá. Ehecha Tûpâ ndereçapĭane : *Subitò enim veniet ira illius.* Heta ângaypabiya guembiabĭ ogueroyebĭ yebĭri oicóbo, hae na marãî; Tûpâ poroporiahubereco haba na yyapĭbae rûguãî, ere eme. Ma Tûpâ poroporiahubereco haba pângâ oico ndebe, nde ângaypa haguâ ne? Angaypa rire catu ereyerobia Tûpâ rehe : ângaypa eỹ mobe, erequĭhĭye yporomboaraquaa apĭreỹ heguine, ymboaye eỹ haguâ rehe. Hetabe co, cherĭbĭ, Tûpâ rehe o yerobia pĭpe, ângaypa poĭhu hare reỹ heco marâbae cue. Amô guba upe Tûpâ ñỹrô hague rehe, yñangaypa ñeângu eỹ. Aypo rehe ñande Yara oypoeya heco bay pĭpe, hae eguî rami omânô, Añâ rêtâme ohóbo. Curuçu rehe omânô pota ramo, ñande Yara o acatua cotĭ oîbae upe ñỹrô ha-

haba omeê ; o açu cotĭ oîbae yñangaypa pĭpe oheya , Añâ pópe ymeêbo. Hae aracae tepângâ Jeſu Chriſto o poroporiahubereco haba oyporube ñandè rehe raè? Acoy ara catu. Hae aypo ramo yepe, mbobĭ ete ñote acoy ara oñemomarângâtubae cue : heta catu otabĭreropĭa ratâ hare ; hetabe aña pópe opĭtabae cue. San Pedro acoy pÿtû pĭpe guembiabĭ ohapîrô acĭ catu, hae Jeſu Chriſto yñÿrô chupe ; Judas Jeſu Chriſto rôçâ haba ndoypoĭhuy , teô upe yepe ymeê , na marâychene , oyábo ; haere oyeyubĭ hae ae, añâ upe oñemeêbo. Aypo rehe , cherĭbĭ, eyerobia eme , yñangaypabae na marây nde yapápe. Hetabe , ndimômbeu haguaî oângaypa rire heco marâbaecue añâ rêtâme ymboaraquaa pĭ.

Aypo rehe Jeſu Chriſto , Heta henôîmbĭ, hae aete mbobĭ ete yporabò pĭre, hey. Heta oñanîbae , hey San Pablo ; hae aete peteî año mborepĭ ogueraha. Mbae

ra-

ramo pângâ ? ĭbaga rape mĩrĩ ete , ypoì ete : *Arcta eſt via, quæ ducit ad vitam:* mbobĭ ete yyohu hara , peteĩ teĩ año yporu hara. Añâ rêtâ bia ypĭruçu ete ; aypo rehe heta ete yporu hara. Ehecha mỹmba reroata ramo ĭrĭbôbôme herobâhê ramo , haçĭpe etey peteĩ teĩ ñambohaça ; hae aete ñû rupi mboyepey yaraha ; ñû rami añâ rêtâ bia ; ĭrĭbôbô rami ĭbaga rape. Aypo rehe peteĩ teĩ Tûpâ hegui oquĭhĭyebae cue , ângaypa reroyebĭ eỹ hare ebapo oho. Añâ rêtâ bia ñû pĭruçu ñabê ; aypo rehe ndipapa habi ebapo ohobae Tûpâ rehe oyerobia guaçu rehebe : Tûpâ hegui oquĭhĭye bae cue ângaipa reroyebĭ potareỹmo , ndipoy peteĩ aube añâ rêtâme ; hae Tupâ rehe oyerobia pĭpe ângaypa mboyoapĭ apĭ hare, omoĭnỹhê añâ rêtâ ; hae mêmê año ngâtu ebapo ohotĭbae. San Bernardo manô ha ara pĭpe omânô îrûnamo ĭbĭ yacatu rupi ſeſenta mil ; hae mbohapĭ ñote San-

to

to rehebe ĭbápe oho ; amboae cinquenta y nueve mil novecientos y noventa y ſiete añã rêtâme mêmê oho, Tûpã rehe yerobia guaçu rire yepe.

Hetabe raco Ycaraibae oñemõmbeu ; hae aete nda hetay o ãngaipa mboacĭ aguĭyey hara ; bĭtebe heroyebĭ potarey̆ hara. Apiray hápe ñote : na che ãngaipa beichene, hey hey au ; hetabe ãngaipa ñemoñã haguépe oyebĭbae ; heta ete mbae poromoãngaipace haragui oyepea eỹbae, na maraîchene, hey ñote; noñeãnguy, ndoñeguãhêy mbae poromoãngaipa hatĭ hegui, añã rayĭ hegui, coterã taĭ hegui, ytabĭbae hegui. Aipo rehe ñemõmbeu rehebe, Tûpã rehe yerobia rehebe, añã rêtâme oho. Niñarũ̂ay nico, cherĭbĭ, poroporiahubereco rehe oñemboçaraybaecue, yporubaybo, yporiahubereco pĭramo heco. Marã ere amo pipo, cherĭbĭ, Rey ymarãngãtu erebae hôçã etebae, yboya âmô quĭcépe ycu-

ycutu ramo, ymarãngãtu rehe oyerobia
hápe. Marã ere amo mohã porã rehe
oyerobia hápe, mboy upe oyeçuu uca ra-
mo? Marã ere amo poropohãnõ ha rehe
oyerobia hápe, oyeĭembobòg ramo, ari-
re añepohãnõ ucane, oyapápe? Ereñe-
mondĭĩ amo; ytaroba cobae aba, eyábo?
Marã ñabẽ tepico ndereñemondĭĩ eguĩ
rami ndereco rehe? Nde nico Tũpã po-
roporiahubereco rehe eyerobiábo, ere-
moỹrõ, yyuca yebĭbo. Nde nico Tũpã
rõçã haba rehe eyerobiábo, nde ãngã ere-
yuca yebĭ, arire Tũpã yñỹrõ chebene,
chemboguera yebĭbo, nde yapápe; ehe-
cha cherĭbĭ; eguĩ rami eĭcòbo, Tũpã
ñemoỹrõ haba eremboyoa yoa acoy ara
ndebe yñemoỹrõ haguã pĭpe guarãma;
Theſaurizas tibi iram in die iræ: ĭ
ñahõquẽcỹ ramo, oyebĭ guaquĭcue cotĭ,
hae oyoa yoa oúpa, oñemboatĭruçùbo;
aypo rire opohĩĩ ruçu oguerobĭapi tãtã
opa mbae guenõnde oĩbae; ĭbĭra guaçu
ye-

yepe , oyaparaytĭ , ymondoróbo. Eguî rami abe Tûpâ ñemoŷrô haba oñeimboatĭ guaçu co ara guôçâmba haba rehe; haere catu guetébo opohĭi yoa yoa hague oguerobĭapi tâtâ nde rehene , nde monguy, hae nde môcañŷmbábo. Aguĭyeĭma, cherĭbĭ, Tûpâ rôçâ haba rehe ñemboçaray hague.

Aypo rehe equĭhĭye ângà , cherĭbĭ, Tûpâ rôçâ habagui catu , yñemoŷrô hegui quĭhĭye açoce , ndereiquaay nde recorâ ; ymarângâtu etebae cue biñae amômé omânô pochĭ ângaipa pĭpe añâ rêtâme ohobo. Hae nde ângaypa mboyoapĭ harĭ pico nderequĭhĭyey ? Hae ereimoâ nde mânô aguĭyey haguâ ? Ehecha, cherĭbĭ , heta Tûpâ rôçâ haba rehe oñemboŷĭa râtâ , ângaypa hegui ndopoì potai. Aba âmô cuñâtaî rehe otecoabĭ arete renônde; oyeibe ramo ypĭa quĭhĭye ete , Tûpâ ope gueiquè oypoĭhu ete, meguaî Tûpâ che mboaraquaane , oyábo:

bo : hae aete oñemotî hegui , oho Tûpâ ope , hae Tûpâ namârây chupe ; aypo rehe yñangapĭhĭ ; hae aete ângaipa ndoheyay ; namârây yepe co Tûpâ rae , hey; hae Tûpâ roçâ haba rehe oñembopĭa ratâ guembiabĭ reya eỹmo. Eguî rami mbae apo pucu yacatu oico , namârây, oyabaù. Acoy ramo mbae apo pucu pa hápe , omarâ eỹ rehebe obĭapi çapĭa oângaipa reromânôbo. Hîndo , cherĭbĭ, Tûpâ roçâ haba catu quĭhĭye haguâma yñemoỹrô guibe : Curitei Tûpâ omboaraquaa rire cobae aba , oyabaetereco amo o ângaipa , chugui opoíbo rae; hae aete Tûpâ ñemoỹrô eỹ rehe oyerobiabo, ndoyabaeterecoy , ndoheya potay , hae aipo rehe ogueromânô coĭte , aña rêtâme oho boi. A Jesvs tôça apĭreỹ biya. Co ângà pico nderôçâ rehe yerobia hápe otecoabĭbae cue reco pa haba rae, Cheyara. Ndaypotay aypo rami tôça haba ; eñemoỹrô catu chebe , guaĭ upe tu

ñemoỹrô reco rupi, na apĭreỹ mamo che momboriahu haguâ rûguâî, che reco moatỹrô haguâ rehe catu, Cheyara.

Ñemboe, hae teco aguĭyey renocê haba, fol. 60. *hae* 145.

MBAE APO MBOHAPĬ RAMO.

Co ara eyquabeê San Joseph upe: Na ângaypa haguâ rûguâî co ara, nde yapápe.

§. XXV.

Mênda habarigua Sacramento mboyerobia haguâ rehe yeçaereco haba.

MBAE ymboaçĭ pĭrâmbete raco ângaipa hegui ñepĭhỹrô haguâ Tû-

Tûpâ remimoñangue ângaipa rehe heroba, yporùbo. Mêndahaba Tûpâ omeê ñande rubĭpĭ upe, hae taĭ reta upe, ângaipa hegui yñepĭhŷrô haguâ, o mênda haguereỹ rehe yñangaypa hegui. Omoñâ raco ñande Yara ñande rubĭpĭ ĭbaĭtĭ ângapĭhĭ rendápe. Acoype yque ângapĭhĭ catu ramo, yñarucâ peteî oguenocê chugui, hae cuñâ ramo omoñâ, ychupe ymeêbo yrûnâma, yñemoângapĭhĭ haguâma. Hae Eſpiritu Santo yñarûcâ hegui cuñâ moña hague upe *oga oyapo*, hey : *ædificavit*. Marâ oyábo pângâ, cherĭbĭ, oga omoñâ, hey rae ? Ndahaubie rûguâî. Chatepico oga ace pĭtuu haba, ace que haba, ace racĭ ramo, ace ru haba, quarahĭ hegui, araì hegui, ĭbĭtu, hae ĭroĭ hegui, mboy pochĭ hegui, yagua hegui ñepihŷrô habamo : eguî rami abe mêndare aguĭyey upe hembireco reconi ; hoga ramo oico chupe, ybĭa ha ramo, ypĭtuú, hae yñangapĭhĭ ha ramo,

quarahĭ racu hegui, ãngaypa racu hegui ñemî ha ramo. Angaipa mboy hegui, Yagua añã hegui ñeguãhẽ habamo oico chupe ranõ. Mẽndare tabĭ ete ambuae mẽnda hague rope ñote obĭa, hece año oñemoãngapĭhĭ pota; hece año oyepĭa moî; ãngaipa racu pĭpe opĭa, hae guete mboacubò, mboy pochĭ mboyarùbo, Yagua porou mbooribo. Mbae tepuguî ambuae mẽnda hague, coterã nde mẽnda hague, coterã nde mẽnda haguereỹ, cherĭbĭ? Mboy poroçuu ñote, ndereça, hae ndepĭa çuu ha, nde ãng, hae nde rete yuca ha. Mbae tepuguî nde mẽnda haguereỹ, cherĭbĭ? Yagua porou; ndepĭa, hae nde ãng mõcõ hara, opa nde reco marãngãtu cue yuca hara. Ayebe eñeguãhẽ chugui, nderópe eycóbo, guatateî eỹmo; nde mẽnda hague rehe nde reça, hae nde pĭa rerecóbo, Sacramento mẽndaha momarã potareỹmo.

Caray ãmõ carambohe Rey Francès Luis

Luis yaba upe, oîme raco ape cuñâ aguiyey catu âmô, hey chupe. Aypo ramo Rey: chebe ndipori yporâbae, Tupâ remimeêngue chebe Sacramento pĭpe, haè ñote yporâ chebe, hey chupe. Curiaù tamo aypo ere yepi nde abe rae, cherĭbĭ; hae amo nde reça, hae nde pĭa nditarobayche nde mênda haguerey̆ rehe rae. Mênda haba ndoyabĭî ĭgarupa porâ, ĭbĭtu ruçu hegui ñemîhaba. Mênda harey̆ ĭga ĭ yoapi tâtâ mbĭtépe oicobae nûngà. Hae marâ ere amo pipo, cherĭbĭ, ĭgarupápe ĭtapa cañy̆ramo, hae ĭbĭtu â porâme yñeapy̆mî ramo rae? Ereñemôndĭî amo. Hae marâ ñabê ndereñemôndĭî ĭgarupa mênda hápe nde cañy̆ teî hegui? Marâ ñabê ndereñemondĭî ĭbĭtu â mênda hápe nde ñepy̆mi rehe rae. Nde cunûmî ramo, ĭgaramo ĭ yoapi tâtâ mbĭtépe ereyco; ângaipa ĭ yoapi ñabê nde raâ ete hápe nde mboyaĭtĭ hápe ereico; hae aypo ramo yepe nderecañy̆î, nde-

reñeapỹmîri ângà ĭ pipe ehobo ; hae pîco nde mênda rire , ĭgarupápe erecañỹ, mênda hápe ângaipa rĭpĭ pĭpe ereñeapỹmî ? Nde mênda eỹ mbobe cuñâ hegui ereyepoĭhu , cuñâ hegui eretî ; hae aetè nde mênda rire opa tî haba ereytĭ , ymôcañỹmo , mỹmba ñabê nde mênda haguereỹ rehe ndetaroba eycóbo ?

Marâ ere pipo Jeſu Chriſto mênda haba moñângara , hae hepĭcára upene, ymomarâ hague rehe ndebe yyerure ramone ? Cuñâ che mbotabĭ erene ? Má ndererecoy tepângâ rae Sacramento pĭpe cheremimeêngue , hey ndebene ? Cheroo chemboaguĭye ere pipo chupene ? Ma ndererecoy nde mênda hague , nderete recotêbê rae ? hey aypo ramone. Aña che moângeco ere pipo chupene ? Ma ndererecoy nde mênda hague , añâ hegui nde ñepĭhỹrô haguâ raè ? hey ndebe ranône. Aypope nde ñeêrâbeỹ ramo, peypoqua , hae peypĭqua co Sacramento

mo-

mõmarã ha tata apĭreỹme heytĭbo, hey ndebe coĭtene. Guaete ângà nde amỹrî aypo ramo, cherĭbĭ? Na ângaipa hegui ñote rûguâî oñepĭhỹrô mêndare, cherĭbĭ; ñenotî ĭbĭpegua hegui, hae poromboaraquaa hegui abe. Chatepico mêndare pabê reçápe yopĭri oico; moñepetei ocotĭpe oñoguenoî ñenotî eỹ ngâtu, Sacramento rehe ñeângu eỹ pĭpe oyecohùbo. Omênda haguereỹ rehe ytabĭbae aete ñeângu, mbĭatĭtĭ pĭpe oyco, guecha hegui, oñemotî hegui, oñemboaraquaa hegui, ñemî ha ete, coterã pỹtûndai oheca. Mbae ramo tepângâ? Mbae quĭa abaetecatu, mbae poromotî ete haramo guembiapo recoquaa hápe ñote.

Ma hî pico, cherĭbĭ, ângapĭhĭ marângâtu Sacramento rehegua rerecóbo yepe, ângapĭhĭ quĭa mỹmba rembieca rehe, mbae abaetecatu poromotî rehe, ndetaroba eycóbo ñeângu, hae mbĭatĭtĭ

pipe rae ? Namarâychene , ere eme ; nda-cherecha hay , ere eme ; nde rapicha nde recha eỹ ramo yepe , yepi Jesu Christo Sacramento nde y momarâ ohecha ; he-çápe etei nico ñemîme , pỹtûme eicóbo yepe , Sacramento eremomarâ , cherĭbĭ, hae qui ĭbĭpe amôme ñemotî poreỹ ra-mo yepe , ñemboaraquaa reco eỹ ramo yepe , haere ndemboaraquaa açĭcatu tata apĭreỹmene , pabê robaque nde motîmo-ne. Siete cunûmbuçu raco ĭma Sara cu-ñâtaî marâneỹ rehe omênda aracae ; hae mênda hague mboaye pota ramobe, Añâ , Tupâ remimbota rupi, oyuca çapĭa. Guete moângapĭhĭ pota hápe ñote mỹm-ba ñabê na ângaipa hegui oñepĭhỹrô pota hápe , coterâ guecobia râ moñemo-ñâ pota hápe rûguâî , ymboaî , ymboa-ye pota hague rehe. Ma hî pico ndere-quĭhĭyey , cherĭbĭ , nde mênda haguereỹ rehe etecoabĭbo raè ? Omênda hague tee rehe guete , mỹmba ñabê moângapĭhĭ po-

pota hare biñae ñande Yara oyuca çapĭa añã rẽtãme heytĭbo ; bĭtebe omẽnda haguereỹ rehe Sacramento , momarã hare guete moãngapĭhĭ hare ranõ.

Mẽnda haba nico , cherĭbĭ , na ãngaipa haguã rũguãĩ Tũpã omeẽ ; ãngaipa hegui ñepĭhỹrõ haguã ngãtu ; na guete mỹmba ñabẽ ymoãngapĭhĭ haguã rehe rũguãĩ abe ; guecobia rã qui ĭbĭpe Tũpã mboyerobia harã , haere ĭbápe Angeles cañỹngue rendague moỹnĩhẽ harã moñemoñã haguã rehe catu omẽndane. Mẽnda haba abe Jesu Chriſto ñande Yara omboĭbate Sacramento ramo ymoĩngòbo , ñande ramo oñemoñã hague Santa Igleſia rehe oyecea haguã raãngabamo abe omoĩngo , hae mẽndare upe o gracia meẽ ha ramo abe. Ayebe equĭhĭye, cherĭbĭ , Sacramento momarã hegui, eremotĩ teĩ nde mẽnda haguereỹ rehe eicobone Jesu Chriſto Santa Igleſia rehe yyecea haguerĩ ; eremomarã teĩ nde Sacra-

cramento ne, Tûpâ gracia rereco habânguépe, nde mênda haguereỹ rehe Tûpâ gracia môcañỹmo : ângaipa tubicha ete mêndare tecoabĭ haba omênda haguereỹ rehe. Chatepico eguî rami oicóbo Jeſus Santa Igleſia rehe yyecea ha raângà omongîa ymotîbo, guete rehe ymunda, o mênda hague hegui oypĭhĭ o mênda haguereỹ upe ymeêbo, o mênda hague upe oñemeê hague momarâmo.

Hae mamô pico, cherĭbĭ, Tûpâ ñande Yara mêndaha omoñâ aracaè? ĭbaĭtĭpe yyĭpĭramo. Haè rire Jeſu Chriſto omboĭbate Sacramento ramo, o gracia ñemeê ha ramo y moîngóbo ranô. Taba âmô *Canà* herabae, ĭbĭ Galilèa yaba reheguápe, mêndare mboyerobia ohobo. Canà tabape Jeſu Chriſto mêndaha Sacramento ramo omoîngo. Marâ hey pota pico *Canà* yaba raè? *tacateỹ* hey pota. Ayebe mêndare aba hacateỹ guem-

guembireco rehene ; aypo rami abe cuñã o mẽ rehe hacateỹ ranõne, ndoypotayche ambuae mboorĩne ; ambuae upe ypuca, hae ambuae rehe ymaẽ rey rey; bĩtebe ymõngetarey rey, hae ypohúbo yho. Hae aete marã ñabẽ herã raco abacuera ndoypotay ete omẽnda hague reco tabĩ, ypuca, ymaẽ rey ; hae yguatatẽ ranõ ? Hae omboacĩ ete abe, hae oñenotĩ mĩrĩ eỹ ranõ, heco tabĩ quaa ramo. Haè cuera aete mỹmba ñabẽ omẽnda haguereỹ rehe ñote ytaroba oycóbo, omẽnda hague poriahu raĩhubeỹmo, ymotĩmo, ymbopĩa racĩbo nõ. Ma hĩ amo pipo co, cherĩbĩ, ereipota nde mẽnda hague año heco porã ndebe, hae nde na nde recoporãcey chupe rae ? Nde reco rupi, haè abe oicone, cherĩbĩ ; ayebe tereico porã Tũpã upe, hae nde mẽnda hague upe; ereypota ramo, haè ndebe heco porã, nde racateỹ na hece ñote rũguãĩ, nde rete rehe abe, nde pĩa rehe abe : na

nde

nde mbaebe rûguâî eguî ; nde mênda hague mbae catu. Aña nde raâ ramo , cuñâ tabĭ nde renoî ramo , na che mbaebe rûguâî che pĭa ; na che mbaebe rûguâî che reça ; bĭtebe che rete ; che îrû mbae mêmê eguî ; ndicatubey ymeê , pendehe yporu ranô , tere ychupe , ymotîmo, nde Sacramento momarâ potareỹmo.

Galileape abe Jesvs mênda omboyerobia Sacramento ramo ymoîngóbo. *Galilèa* ñecobiarô haba , hey pota. Cunûmbuçu omênda rupibe , oñecobiarône , o cunûmî reco ĭmangue opa oheyane ; teco pĭahu rupi ñote oicóbo. Tûpâ raĭhu año , hae guembireco año raĭhu rerecòbo , o mênda haguereỹ rehe oñemoângapĭhĭ potareỹmo ; Sacramento rehe año oângapĭhĭ rerecòbo ranô. Ndicatubey , cheríbĭ , nde mênda rire nde cunûmî reco tabĭ mboyoapĭ ; ângaipa reya haguâ rehe , eremênda ; na ângaipa pĭpe Sacramento mongĭa haguâ rehe rûguâî.

Ara-

Aracae pipo co mênda haba Tûpâ omoña rae, cherĭbĭ? ñande rubĭpĭ queranangâtu ramo, yrûnâma yñarucâ hegui oyápo, çhupe ymeêbo. Oquebae, cherĭbĭ, mbae ndohechay, mbae ndoñanduy, mbae rehe ndoyeapĭçacay, mbae âmô ndohaĭhuy; teôngue rami ñote oî. Eguî rami abe ereicone, cherĭbĭ, nde mênda rire, opa mbae ĭbĭpegua upe eremânône, nde mênda haguereỹ rehe nderemaêychene; nde remôngetaychene; yñeê rehe ndereyeapĭçacaychene; nde remboyaruychene, hope ypohùpa nderehoichene. Bĭtebe nde pĭa, hae nde rete aracaebey hece ndererecoychene; Tûpâ upe año, hae nde îrû nde mênda hague upe año ereicobene, haĭhu año ererecone, hece año eremaêne; hae año yporâ ndebene; hece año nde ângapĭhĭne, Sacramento mboaye haba año aguĭyey ndebene, ângaipa hegui nde ñepĭhỹrô ha-

haguâ, hae nde recobia râ moñemoña haguâ rehe ranô.

Ñemboe, hae teco aguĭyey râ, fol. 61. *hae* 168. *rehegua.*

TEYQUE RAMO.

§. XXVI.

Yeecopiaha robaîtîha.

NA nde rapicha ângaipa rehe ymboe, hae ymoângeco ñote rûguâî, ereipoĭhune, cherĭbĭ; yñangaipace mboorĭ, hae ymboaye abe. Chatepico na nde rapicha yuca ñote rûguâî ereipoĭhu, yyeyuca pĭtȳbô abe. Aba amo coterâ cuñâ âmô oyeyubĭ pota ramo, eremoî tamo pipo tucumbo yyeyubĭ haguâ yya-

yuri,

yuri. Coterâ haè aè ymoî rire, eneî emoâta mburu cheyubĭbo, è ramo ndebe, eremoâtâ amo pipo, yyubĭbo? Aniche ângamo, ndepîrîngâtu amo aipo y è hegui. Marâ ñabê tepia, cherĭbĭ, nde rapicha ereipĭtỹbô ângaipa rehe, y ângâ yucábo aña rêtâme ymondóbo? Ma erehaĭhube pipo hete, y ângâ heguibe raè? Marâ ñabê cuñâ tabĭ ereipĭtỹbô, hemimbota bay mboayebo, haè catu raco oyerure chebe, eyabaù? Ma haebe pipo yyerure ha bay mboaye, y ângâ yucábo, áña upe ymeêbo, Tûpâ moỹrômo ranô? Eyo, che cutu epe co quĭçe pĭpe, è ramo ndebe, ereho amo pipo ycutùbo, hae yyucábo raè? Aniche ângamo. Marâ ñabê tepe ângaipa rehe nderenoî ramo ndereipoĭhui ndeho, y ângâ yucábo. Ma nderehechai pico yñeêmboaye pĭpe nde ângâ ereyuca, añâ upe ymeêbo? Cuñâ, âmô quĭçe ndebe ymeê ramo; cobae pĭpe tacherĭembobog epe, hae nde abe

te-

tereyeĭembobog, y pĭpe ranô oyábo; eremboaye amo pipo yñeê? Aniche amo, môcoîbe amo oromânô ndeyapápe. Haè marâ ñabê pico yñangaipaçe eremboaye, y ângâ, hae nde ângâ abe yyucábo, añâ upe ymeêbo?

Haè catu oyerure chebe; haè che moângeco, na che rûguâî, ere raco eyecopiabo, ñanderubĭpĭ recoabo. Haè naco ñande Yara upe cuñâ nderemimeêngue chebe catu, où uca chebe hey. Haete ñande Yara môcoîbe omboaraquaa, ĭbaĭtĭ hegui ymocêmo, Teô rembia ramo ymoîngóbo. Eguî rami abe Tupâ nde mboaraquaane, cherĭbĭ. Ma nda aguĭyei tepiâ, cuñâ tabĭ oângaipaçe pĭpe Tûpâ moỹrô raè? Nde abe tepâ ereipĭtỹbôçe, y Tupâ moỹrô yñeê mboayebo raè? Ma ñande Yara abe tepângâ na nderenoî yepi oñeê mboaye haguâ rehe, na nde moângecoi tepâ yepi teco marângâtu rehe eyeporarábo ndebe raè? Haè marâ ñabê

te-

tepangâ Tupâ ñeê eremboyabai, hae cuñâ ñeê bay curiteî eremboaye ? Marâ ñabê Tûpâ yeporara ndereco caturâ rehe na nde mboaguĭyei, haè cuñâ tabĭ yeporara mîrî upe curiteî nde aguĭye, hemimbota bay mboayebo ? Hae hetabe yyeporara eỹ ramo yepe nde aguĭye chupe,nderenoî hague rehe ñote, ñeê mîrî rehe, hae ypuca hague rehe ñote yepe : ñande Yara nderenoî yebĭ yebĭ, oyeporara ete ndebe ; nde cay apĭreỹ haguâ mbĭpe nde mongĭhĭye ; hae nde nâ nde porerobiay Tupâ upe.

Che moângeco ere teîne, cherĭbĭ. Joſeph abe omoângeco yeporara ete y Yara rembireco carambohe ; hae cunûmbuçu nomboaye potari hemimbota bay. Ndiyabi, hey chupe ; nde mê Cheyara ombae opacatu che pope omoî, nde año na nde meêy chebe. Ma hî amo Cheyara amotî, heçe guîñemboçaraibo, nde rehe guitecóbo raè ? Hae cuñâ yeporara

bĭte ramo, o ao moãtã ramo, oheya ypope oñeguãhẽmo chugui. Guãete nde amỹrĩ, cherĭbĭ. Yyoabĭ ete nde reco Joſeph reco gui. Curiaú tamo, haè ñabẽ, cuñã tabĭ upe : ndiyabi ere raé. Nde ruba Tupã ñande Yara opa mbae omeé chebe che reco caturã, nde año na nde meẽy chebe; nde remimbota bay mboaye año ndoipotai; nde rehe che reco hagua año nomeẽĩ. Ma hĩ amo pipo heçápe amotĩ, heça marãngãtu mongĭabo, nde rehe guitecóbo raè ? Haè yyeporara ramo, eheya mburu eñeguãhẽmo chugui, Joſeph ñabeĩ. Aipo rami ereñepĭhỹrõne, Mboy ypochĭbae guibe eñeguãhẽ cuñã hegui. Emaẽ eme cãnguĩ pỹtã bera porã ramo ĭguaba oberabae pĭpe hĭnãmo, ypaháp nãngã mboy ñabé nde çuũne, hae Baſiliſco rapicha mbae yoha poroyuca oñõhẽ nde pĭapene, hey raco Eſpiritu Santo, cherĭbĭ. Batiliſco mbae pochĭ ete : gueça pĭpe ñote ñande yuca, ñande rehe omaẽbo-

bobe ñande mbopĭtupa. Haè rami etei cuñâ, cherĭbĭ, nderechabobe, nde yucà, gueça pĭpe mbae yoha pochĭ ete oñôhê nde pĭape nde ângâ yucábo. Haè pipo nde requĭhĭyei chugui curitei eñeguâhêmo? Eremaêçe catu hece, eremboyaruce, erepucace chupe, mboy yoha nde ângâ, hae nde rete yepe yuca hara nde pĭape yñohê ucábo? Embotĭ nde reça, cherĭbĭ; teô rôquê ebocoi: *Ingreditur mors per feneſtras*, hey Eſpiritu Santo. Eyapichĭ eme mboy, emboyaru eme; eñeguâhê, catu chugui; aneỹramo nde çuù, hae nde yucane. Ndipori, cherĭbĭ, nde yecopia haguâ; cuñâ na nde mbotĭrĭrĭî, nderera-habo, ndoyapo ucay guemimbota bay nderemimboaçĭpe, nde catu ereipota; nde mboy robaque ereico, ndereñeguâhê mbotay. Aipo rehe nde yuca, o yoha pochĭ nde pĭape, yñohêmo. Eñeguâhê, cherĭbĭ; che roo poriahu che mboaguĭyé, ndereichene: ñeguâhê haguâ rehe, nde-

reicôtêbeî mbaraete rehe ; nde mbaraete eỹ quaa hápe catu , ereñeguâhêne , hae ndereicoiche nde roo nde mboaguĭye haguâmene.

Haè catu cheraĭhu , na che rûguâî, ere eme abe , cherĭbĭ , na mboraĭhu rûguâî nde ângâ yuca ha. Ehecha , cuñâ âmô , eyo che reraha epe cuy tuyu baîpe chereroiquebo ; eupepe ñañomongĭa yaquapa , è ramo ndebe , eremboayeamo yñeê , che raĭhupa co ngaî nde yapápe? Aniche amo , na che raĭhupa rûguâî co, che mongĭa pota hara ere catu amo. Cuñâ ambuae , eyoreî , chereroique epe co tata guaçùpe yacai mburu môcoîbe , è ramo ndebe , eremboaye amo pipo hemimbota , cheraĭhu pa co cuñâ nde yapápe ? Aniche amo. Marâ rami tepâ nde ângâ , hae nde rete mongĭa pota ramo ângaipa pĭpe , cheraĭhu para ere ere aù chupe ? Marâ ñabê tata apĭreỹme nde ângâ , nde rete rehebe hapĭ pota ramo, cheraĭ-

raĭhu para co ere ere aù ranô. Mabae pangâ nde moñângára, nde moîngobe hara, nde recotêbê opacatu meê hara raè? Jeſu Chriſto, coterâ cuñâ? Jeſu Chriſto año ayete, cuñâ nico nde yuca hatĭ, hae nde momboriahu hatĭ año. Hae mahî tepico cuñâ ñeê año eremboaye, hae Jeſu Chriſto nde raĭhu parete ñeê nderemboayei? Mabae pangâ guguĭpe nde ângâ oiquĭao yñangaipa hegui? Mabae pangâ guecóbe omôcañỹ ãñâ hegui ndepĭcỹrô haguâ rehe, tata apĭreỹ hegui, hae teô apĭreỹ hegui ndepĭcỹrô haguâ rehe ranô? Cuñâ, coterâ Jeſu Chriſto. Jeſu Chriſto ere pone, nde araquaa mîrî ramo. Hae mahî pico cuñâ, nde mongĭa hara upe, ñâ upe, hae teô apĭreỹ upe nde meê hara upe, cheraĭhu para co ere ere aù yñeê mboayébo? Hae Jeſu Chriſto upe cheraĭhu para co; tamboaye ângà yñeê, ndiyabi ymoỹrô teîngâtu, nderey?

Mabae pangâ guoo pĭpe nde mon-

garu raè Jesu Christo, coterâ cuñâ? Jesu Christo año, ayete. Marâ ñabê tepico, Jesus upe cheraĭhu para co tamboaye ânga yñeé nderey; haè cuñâ nde yuca hara upe año cheraĭhu para co, ere ymboayébo. Yagua yepe raco ohaĭhu, cherĭbĭ, omongaru hara; nde aete nde tabĭbe, Jesu Christo guoo pĭpe ndepoî hatĭ raĭhu eỹmo. Nde tabĭ eme: na nderaĭhuy cuñâ, nde rete mongĭa haguâ, guemimbota bay mboaye haguâ ñote oheca nde hegui, nde ângâ, hae nde rete tata apĭreỹme ymondóbo, añâ upe ymeẽbo. Eneî ânga, cherĭbĭ, aracae pângâ nde araquaane? Aracae pângâ cobae teco bay ereyabaete-recone? Aracae pângâ ereñeguâhê co mboy pochĭ guine? Ehecha co ângaipa quĭa reya eỹ yacatu, ĭbaga rôquê eremboti yepi guarâma nde yeupene. Hae ramo heya haguâ rehe eyerure Tupâ upe.

YE-

YECOACU RAMO.

§. XXVII.

Tupâ ñande Yara upe aguĭyebete è haguâ rehe poromboe haba.

NA opa ara año rûguâî , ñandepĭtuhê ñabô ngâtu amo aguĭyebete yae Tûpâ upe ñande poriahubereco çandog eỹ rehe raè , hey S. Aguſtin , cherĭbĭ : ndipori ara pêcêngue mîrî Tûpâ ñande poriahubereco ha eỹ ; ayebe ndiporiche abe ranône ara pêhêngue mîrî âmô chupe aguĭyebete ñande è eỹ haguâ. Yepi yepi etey aguĭyebete yae Tûpâ upene ; yepi yepi etei abe ñande poriahubereco habari. Haè nico ĭbága , haè ĭbĭ omoñâ , ypora pabêngâtu rehebe , ñandebè guarâma ; haè ñande ângâ omoñâ mbae eỹ hegui , haè ñande rete abe omo-

ñã oyoehe ymboyeceabo ; ymoñã rire abe ndopoiri chúgui ; yepi catu ymoîngobe , hecobe yocóbo , mbae eỹ ramo yho yebĭ hegui. Haè co , cheribĭ , nde rete omoñã ; haè nde âng abe , heta mîrî eỹ nde heguibe omboyerobia harângue mbae eỹ ramo heco pĭpe heyábo ângà. Araquaa omeê ndebe ; temimbota abe, mỹmba hegui nde moîngoebo. Nde âng guaânga ramo omoñã hecobe mboapĭreỹmo , haere ĭbápe oyehe ymboyecohu haguã rehe. Nde moñã abe Ycaraybaecue paûme ; Ycaraybaecue hegui, na Ycaray eỹbae hegui , coterã ypaûme rûguaâî, ñemongaray haba rehe nde mboyecohu Santa Igleſia membĭ ramo , hae guaĭ ramo nde moîngóbo. Nde rete abe omoñemoñã aguĭyei , noñemoñã mêguâî, amôngue heça eỹbae , coterã yparîbae, coterã yyeapabae , coterã ypo eỹbae rami. Opa nde recotêbê omeê ângá ndebe. Quaraĥĭ ara ramo nde reçápe harã ; Yaçĭ,

hae

hae Yaçĭ tata mîrî eỹ pỹtû ramo nde reçápe harâ ; ĭbĭ nde reco haguâmî ; ĭbĭtu nde pĭtuhê haguâ ; ĭ, hae tembiù aguĭyey tetîrôngâtu, nde rembiporu râma; ao, nde ñemônde haguâ ; ĭbotĭ, hae caabò porâ tetîrôngâtu, nde ñemôeçâî haguâma. Ni mombeu habi ângà, Tûpâ remimoñângue ndebe guarâma : hae opa eguî guemimoñângue yepi omoîme ndebe guarâma : ymoîngobebo, mbae eỹ ramo yyebĭ potareỹmo, hece nde tequaray hegui. Co ângà nico, cherĭbĭ, Tûpâ nde poriahubereco ĭpĭ haba. Cobae rehe yepi aguĭyebete ere ângà chupe nde recobe yacatu eycobone.

Ymomôcôîndabamo Tûpâ ñande Yara ñande rubĭpĭ oângaipa pĭpe ñande momarâ rire, hae ñande ñabô ñanderembiabĭ pĭpe ñande ñemomarâ rire ranô, aña rêtâme ñande reytĭ habânguepe, ñande ramo cuñâtaî poriahu marâneỹ rĭepe oñemoñâ nueve yaçĭ hĭepe oînân-

nãngà : haere chugui oa mỹmba caru hápe capiì ahoce ĭroĭ porarábo , gueçaĭ mombucàbo , hae ara ymbo ocho haba pĭpe , guoo oyquītî uca guguĭ mombucábo ranô ñande ângaipa rehe , na ñande rehe guecotêbê ramo rûguâî ; ñande poriahubereco racĭ hegui ñote catu. Poyye teco acĭ mboriahu pabêngàtu oyporara oicóbo ângà , ñande raĭhubari , hae guecobe paháp̃e ñemombĭa racĭ hegui hĭay uguĭ , ĭbĭpebe otorôrômo , ñande ângaipa porerobia eỹ rapîrômo. Teçaramo mêmê hete oyeecoreroba , ñande rembiabĭ rehe oyaheguabo ; haere yñamôtareỹmbára ogueroa , oypoqua , ombotĭrĭrĭ , ĭbĭraì ya Pilatos rope herahabo. Acoipe opa rupi omombeu ay ; yapu poromotî guaçu ete hece ymopuâbo: ĭbĭraì ya oynûpâ uca ; cinco mil açotes etei yñamôtareỹmba oytĭ hete marâneỹ rehe , ymboybo , ycângue yequaa hápebe. Ohobapeteg yebĭ yebĭ , ymotîmo;

yña-

yñacâ rehe ſetenta y dos ñuatî mbucu oyatĭca, huguĭ motorôrômo. Eguî rami ângà, cherĭbĭ, Tûpâ raĭ tecatuay ângaipa quaa pareỹ, nde ângaipa ohepĭbeê nde repĭcà ramo oñemoîngo haguerari. Ypa hápe coĭte Curuçu rehe obohĭì hece omânô haguâme herahábo. Acoipe yñamôtareỹmbára oypĭho ypoyobay, hae ypĭ yobay abe tapĭgua pĭpe Curuçu rehe yyatĭcábo. Eguî rami oúpa ângà Tûpâ raĭ omânô, cherĭbĭ, nde ângaipa hegui ndepĭhỹrô haguâ rehe. Hae yyequĭì rire yepe niñỹrô nguay chupe yñamôtareỹmbára, heôngue catu abe oyyĭquembobog, huguĭ rembĭre mombuca pábo.

Añeîngâtuî, cherĭbĭ, Tûpâ ambuae rehe yepe amo na hembiaporâbeyche, nde rehe guembiapo ahoce. Marâ ñabê tepipoico yñaruâ chupe nde ymbohobay, aguĭyebete eyàbo ângà rae? Yñaruâ amo pipo nde ângaipa yebĭ, hobapeteg yebĭbo, heroỹrômo ângapĭhĭ quĭa poriahu re-

rehe ? Yñaruâ amo pipo ynûpâ yebĭ, yña-cãcutu yebĭ, ĭbĭrà rehe yyatĭca yebĭbo, hae yyuca yebĭbo, ângaipa guaçu pĭpe, aguĭyebete chupe nde è habânguepe, nderi ymânô haguerari ? Eneî ângarô, aguĭyebete ere quaa ãngá Jesvs upe, haĭhúbo, ymboyerobiábo, yñeê mboayebo : ângaipa mboyoapĭbeỹmo nde mânô hapebe.

Nde rehe eguî rami omânô rire nde ângaipa yebĭ ramo yepe, Jesvs ndicueray, cherĭbĭ. Curiteî añâ rêtâme nde mondo habânguepe, hoçâ apĭreỹ ndebe, nde rehe oycotêbêbae rapicha, oñemômboriahu, nderenoî yebĭ yebĭbo : tobê ângà ângaipa, cheraĭ, oyábo ndebe yepi: aguĭyeĭma cheri nde ñemboçaray teî hague. Mbae ramo pângâ eguî râmi chererecо epe ? Marâ ndebe che reco hague rehe pângâ ? Ma ayabĭ pipo co ndebe nde raĭhu yeahoce apĭreỹbone ? Eneî ângaipa hegui epoìbo ângà : epoì ycoacu ye-

yebĭ yebĭ hegui ; epoì ymboyoapĭ hegui; epoì ângaipa haguâme nde yebĭ yebĭri hegui. Porami Jesvs nde pĭa atôî yepi, cherĭbĭ, añâ rêtâme nde mondo habânguepe. Marâ ñabê pipo yñaruâ nde reco chupe aguĭyebete eyábo ângà rae ?

Na hoçâreiri ndebe Jesvs ; nde recobe abe omoîme yepi ndebe : Sacramentos ñemômbeu , hae Tûpâra rehegua omeê ndebe ; nguguĭ repĭ rehe nde mboyecohùbo , nde ângaipa hegui nde pĭhỹrô yebĭbo ; guoo marângâtu pĭpe ndeyopoy, aracaebey omoỹrô hare reỹ ñabê ndererecóbo , guetébo omeê ndebe guoo, nguguĭ, o âng , Tûpânamo gueco rehebe, na peteî yebĭ rûguâî , opa ara , nde Tûpârace ñabô , nde mânô hápebe. Marâ ñabê tepipo co nde rehe yporaĭhu apĭreỹ rehe aguĭyebete ere chupene , cherĭbĭ ? Yagua yepe raco çoo pêhê mîrî pĭpe oyopoy hatĭ rehe ndoñemboçaray quaay, yçuúbo , hae hereco aybo. Hae pipo nde yya-

yyaraquaabae año , yagua heguibe nde tabĭbene , Sacramentos porubaybo , nde ãngaipa coacu pĭpe Jesvs yuca yebĭbo, ãngaipa reroTûpâra pĭpe Curuçu rehe ymoĩ yebĭbo , Tûpâra rire ãngaipa reroyebĭ pĭpe ynûpâ yebĭbo , ībĭra rehe yyatĭca yebĭbo ? Eneĩ ãngà , cheĭbĭ , nde taroba hegui epoìbo ; aguĭyebete ere quaa Jesvs upe , yñeê mboayébo ; mbae pabê açoce haĭhúbo , ãngaipa coacubeỹmo, mbae poromoãngaipa pabê hegui eñeguãhẽmo , ymoỹrô yebĭ potareỹmo.

Heta mĩrĩ eỹ abe ãngà oĩme Tûpâ ndeporiahubereco hatĭ ñemĩmẽngua, nde rembiguaa eỹ ; aipo rehe hece abe aguĭyebete ere yepi chupene. Ehecha mbae ñande recotẽbê ha ete ãngà co aguĭyebete ñande è haba Tûpâ upe ñande pĭa guetébo. Aguĭyebete yae ramo chupe , ñamoquĭreỹ ñande rehe yporerequa yoapĭ haguã rehe. Hae aete aguĭyebete ñande è eỹ ramo , haè abe ñande poriahu-

hubereco yoapĭ habangue hegui opoì. Hae ñande Yara ñande poriahubereco poìramo , marâ pipo ñandereconine? Ayebe, cherĭbĭ, opa ara nde pĭa guetébo, nâ tere chupe yepi:

Tûpâ Cheyara poroporiahubereco apĭreỹ, nde rehe año mbae eỹ hegui acê, guîñemoñâbo; nde rehe aycobe; nde rehe araquaa areco ; nde rehe cherecobe oyepĭho ; nde rehe teô hegui , hae tacĭ tetîrô hegui añepĭhỹrô ; nde rehe opa mbae che recotêbê rehe ayecohu; nde rehe Ycaraybae cue hegui , hae ypaû-me añemoñâ ; nde rehe Sacramento ñemongaray haba areco ; nde raĭ ramo guitecóbo; nde ruguĭ rehe ângaipa hegui añepĭhỹrô ; nde rôçâ haba rehe cuehebe ĭma añâ rêtâme ndacay, che ângaipa hague rehe , hae che ângaipa coacu porerobiareỹ rehe ; nde mânô hague rehe teô apĭreỹ hegui acê yepe ; nde rehe Sacramentos ñemombeù , hae Tûpâra rehe

ye-

yepi ayecohu ; nde rehe che rete , hae che ãng aguĭyey oyco. Ndipapa habi , ndimombeu habi ranõ che rehe ndeporerequa haguerĩ.

Ayebe aguĭyebete hae ndebe ; yepi guarãma che pĭa guetébo , che rete , hae che ãng guetébo amboyebĭ ndebe , opa che rembiapo poriahu rehebe nde ruguĭ rehe , nde rembiapo rehe , ndecĭ nderaĭhu rehe ; Santos opacatu ĭbápe , hae ĭbĭpegua nde raĭhu , hae nde mboyerobia rehe ymboyeçeabo , aguĭyebete che è habamo ndebe. Curiaù tamo opa nde remimoñãngue pĭa , che pĭa ramo mêmẽ rae , aguĭyebete che è haguã ndebe , hae nde raĭhu haguã ranõ. Amboaçĭ , Cheyara , che pĭa guetébo che araquaa ĭpĭ guibe nde raĭhu eỹ hague ; cheri nde porerequa araya mbohobay tabĭ hague: ãng coĭte aguĭyebete ae ndebe apĭreỹ mamone , nde raĭhu año rerecóbo , nde ñeẽ mboayébo ; nde moñemoỹrõ año aypoĭ-

poĩhu opa mbae marâ açoce, opa mbae poromoângaipa hatĩ hegui guĩñeguâhêmo coĩte. Aypo râ rehe aicotêbê nde gracia yrângue eỹbae rehe. Eneî ângà, che Yara, nde ruguĩ rehe chebe ymeêbo ângà, ângaipa reroyebĩ pĩpe che rehe nde porerequa nûngareỹ cañỹteî hegui. Amen.

Ñemboe, hae teco aguĩyey râ renocê ha fol. 63. hae 222.

ARETE RENÔNDE RAMO.

§. XXVIII.

Tupâ upe ñemboe haguâ rehe yeçaereco haba.

NAnde ângâ rehe ñande rete oicobe, cherĩbĩ; ñande ângâ oyehegui yyepea ramo omânô. Eguî rami abe

etey, ñande ãngã oicóbe Tũpã upe ñande ñemboe rehe; ñemboe tĩbeỹ ramo, curiteĩ ñande ãngã omãnõ. Aypo rehe Jeſu Chriſto, pequereme pequapa, peñemboe catu Tũpã upe, pe à eỹ ãngaipa pĩpene, hey. Angaipa guaçu nico, cherĩbĩ, ñande ãngã mãnõ haba: ñemboe beỹ ramo Tupã upe, arire ãngaipa oicone; ãngaipa reco ramo, ñande ãngã omanõ ĩma. Na ñande ãngã rehe ñote rũguãĩ ñande rete oicotẽbẽ, guecobe haguã rehe, tembiu, hae ĩbĩtu rehe abe. Tembiu poreỹ ramo, ndipori tecobe, ĩbĩtu poreỹ ramo ace ypĩtupa omãnõbo.

Na mbae rũguãĩ opibo ace reco; na mbae rũguãĩ, oga eỹme ace reco; ace ruba, hae ace cĩ omãnõ mba ramo yepẽ, na mbae rũguãĩ bĩte; tembiu poreỹ ngãtu, ndicatuy herohõçã; curiteĩ ace omanõ ocarubeỹmo. Eguĩ rami abe ndicatuy ñande ãng reco hecobe aguĩyei pucu, ñemboe poreỹ ramo: curiteĩ omãnõne.

Tem-

Tembiu nico, cherĭbĭ, ñande rete omombaraete, omoêçaî. Eguî rami abe ñemboe Tûpâ upe ñande âng omombaraete, poroaângai guaá ramo, ndiyaguĭyey. Hae aete Tûpâ upe ñemboe porey̆ ramo, curiteî ycângĭ, poroaângay upe yyaguĭye, omânôbo coĭte. Aypo rehe raco añâ oyeporara ete ñande ñemboe morângue rehe; opa rupi ñande mboeçaeta; omboyabay ñandebe, ñande mbogueray Tûpâ upe ñemboe hegui; ñemboe bey̆ ramo, ticangĭ, hae tiyaguĭye chebe, oyábo. Hae pipo nde, cherĭbĭ, ndereyeporaray Tûpâ upe ñemboe rehe, na nde ângatay nde recorâ rehe eyeçaerecóbo? Nde atey̆ ñote yepi, hae nde cueray ñemboe hegui? Ayete, cherĭbĭ, nde quatia mîrî ara ñabôngua, yeìbe ramongua, ara rupi tecorâ rehegua, hae pŷtû ramongua môngeta rire, yñeê rupi Tûpâ upe nde ñemboe rire, ndereñenotî ce amo aña upe eñemboaguĭye uçábo raè?

Marâ ñabê pico, cherĭbĭ, nde rete rehe na nde cueray; opa ara eremônge, eremongaru, eremoñemônde, ereyohey; hacĭ ramo, ereipohanô; hae nde ângâ rehe ñote ndereñangarecoi? Yñangay, hae yñembĭahĭî ete nde ângâ, Tûpâ upe ñemboe porey̆ ramo, hae ndereyporiahuberecoi, ereyecopia rey ñote, ara ndarecoi, eyábo. Erereco yeibe ñabô, açaye ñabô, hae pŷtû ñabô; ângaipa haguâ, hae nde rete mongaru haguâ ndoguatay ndebe ara, cherĭbĭ. Ehecha ñemboe porey̆ ramo,erecañy̆ teîne. Ybĭtu abe ñande recotêbê haba; ĭbĭtu porey̆ ramo curiteî ñande pĭtupa ñamânôbo. Eguî rami abe Eſpiritu Santo ĭbĭtu marângâtu porey̆ ramo, chupe ñemboe bey̆ ramo, curiteî ñande ângâ abe ypĭtupa omânôbo. Taçĭbò yñembĭahĭî ey̆ mbae, taçĭ tubicha oyporara: ndayerobia hay hecobe haguâ rehe, ycarucerey̆ yacatu. Eguî rami abe, cherĭbĭ, ñemboe nde ângâ rembiù,

biù, yyuhey beỹ ramo, nde ângâ haci ete, omânô mbotaĭma; ñemboe rehe yyae eỹbae omânô ĭma. Ayebe eñemomburu ângà ñemboe rehe Tûpâ upe; nde ateỹ eme; ndecueray eme, acoi ñembĭahĭîborete tembiu repeñâ ñabêngâtu, nde abe ñemboe Tûpâ upe terehepeñâ, cherĭbĭ, marâbe ramo yepe. Nde rete biñae ndo haçay peteî ara ocaru eỹmo, hae oquereỹmo; hae nde ângâ año heta ara ohaça oñemboe eỹmone? ñemboe co, cherĭbĭ, nde ângâ omoeçâî, ĭbĭtu porâ ñabê, omboaruru ĭçapĭ, hae amângĭ porara ñabê; hae nde araquaa oheçapè, nde recorâ ohecha uca; nde ñeguâhê haguâ omombeu ndebe; Tûpâ rehe nde mboyeçea, ypoaca apĭreỹ rehe nde mboyecohu; aña upe nde aguĭye eỹ haguâ rehe ndemombaraetébo. Tûpâ ñande Yara rehegua oguarini ĭma, hae guobay omboaguĭye, Moyſes ñemboe yacatu; ñemboe hegui Moyſes poì ramo,

hae abe yyaguĭye o amotareỹmbarâ upe.

Co rire, ñemboe abe nde pĭa omboacubò Tûpâ raĭhu rehe, opa teco marângâtu rehe omoquĭreỹ; opa teco bay oyabaetereco uca chupe, hae opa nde recotebê oyohu ndebe Tûpâ hegui; hae co Tûpâ pĭa ñoquêndaboca ramo oyco, opa mbae oyerure ha ohupitĭ chugui: opa mbae che rera pĭpe peyerure haba che Ruba upe, omeê peême, hey nico Jeſu Chriſto, cherĭbĭ. Ara guetébo ñaycotebê ĭbĭtu rehe ñandé yepĭtuequĭî haguâ rehe; aypo rami abe ara guetébo ñaycotebê Tûpâ upe ñemboe rehe, ñande ângâ recobe haguâ rehe. Aypo rehe Profeta David ſiete yebĭ ara mêmê añemboe ndebe, Cheyara, nde mombeu catúbo, hey. Siete yebĭ oyábo, ara guetébo añemboe ndebe, hey pota. Aipo rehe Jeſu Chriſto, peicotebê yepi ete ñemboe rehe, hey ñandebe, cherĭbĭ.

Hae

Hae marâ ñabê ereñemboe ne, cherĭbĭ? Yyĭpĭ ramo aguĭyebete ere rângê Tupâ upe opa nde recobe yacatu ndeporiahubereco hague rehe ne; hae rire nde ymbohobay pochĭ hague eremboaçĭ nde pĭa guetébo ne, heroyebĭ potareỹmo, opa mbae poromoângaypa hegui nde yepea haguâ quabeêmo chupe. Aypo rire catu ereyerure nderecotêbê rehe chupe. Tuba upe ereñemboe ramo, nde Ray rehe nde maê hápe, ere chupe. Jeſu Chriſto upe ranô, nde ruguĭ rehe, nde Ruba rehe, nde cĭ rehe, Santos opacatu rehe nde maê hápe emeê chebe cheyerure habî, ere chupene. Tûpâçĭ upe ranô, nde membĭ rehe, huguĭ rehe, Santos opacatu rehe nde maê hápe; emeê chebe cheyerure habî, ere chupe. Yerobia, hae ñemomîrî guaçu pĭpe abe ereyerurene; na peteî ara rûguâî, yepi catu aracaebey nde cueray eỹmo. Eguî rami nde yerure ramo ñande Yara omboaye ndebene,

mbae nde yerure haba, nde ângâ upe hae-be ramo ñote.

Opa ara emôngeta peteî ace reco aguĭyey renocẽ ha ñote yepe Semana ĭpĭ rehegua, hae emoîngâtu nde acâme, hae nde pĭape Añâ cotĭ nde guarini haguâ, hae ymboaguĭye haguâ ranô. Eneî nde ateỹ eme ângà, cherĭbĭ, nde pituba eme; ehecha nde aguĭye nde amotareỹmbára upene.

Ñemboe, hae ace reco aguïyey renocẽ ha, fol. 63. hae 222.

QUATIA POROMBOE HA marângâtu

Semana ymoyrûndĭ haba.

ARETE RAMO GUARÂMA.

§. XXIX.

Tupâ raĭhu rehe yeçaereco haba ambuae.

Tûpâ ñande Yara poroporiahubereco ha, cherĭbĭ, na ângaypa haguâ rûguâî; haĭhu apĭreỹ haguâ catu. Aypo rehe tereyeçaereco co ara Tûpâ nde raĭhu hague rehe, nde poriahubereco hague rehe, ymbohobay haguâ rehe chupe, mboraĭhu bay reroỹrô haguâ rehe ranô. Môcôî mbae raco mboraĭhu moñâ hatî, haĭ-

haĭhupĭ reco aguĭyey, hae heco porã; heco aguĭyey mîrîbae, mîrî año abe haĭhupĭ ranô; heco aguĭyey apĭreỹbae, haĭhu apĭreỹabe nô. Mboraĭhu moñâ hatĭ ambuae raco haĭhupĭ porerequa haba, ymbae meê haba, yporaĭhu, hae yporopĭtỹbô haba abe. Tûpâ porerequa ha, hae yporaĭhu haba, nimômbeù hay, cherĭbĭ; aypo rehe apĭreỹ haĭhu pĭrâma. Haè nico nde moñângára, nde recobe meê hara ndebe; mbae eỹ hegui nde renoçê, heta ete mbae eỹ mbĭpe heyábo; nde moñâ rire, nde moîngobe yepi, nde rehe oñangareco, mbae eỹ ramo nde reco yebi hegui; Ycaraybae ramo nde moîngo; guerobia ha omeê ndebe; o gracia abe guaĭhu haguâ; nde ângaipa yebĭ yebĭ rire yepe, hôçâ rapichareỹ ndebe; Sacramentos marângâtu omeê ndebe nderembiabĭ hegui nde pĭhỹrô haguâ; omânô, teco acĭ ñenotî nûngareỹ porarábo, nde raĭhu pápe, añâ hegui nde pĭcỹrô ha-

haguâ rehe ; guete marângâtu , hae guguĭ pĭpe abe nde mongaru , opa teco marângâtu nde recotêbê ha omeê ndebe , hae ĭbápe ângapĭhĭ pabêỹ rehe oñemoçaénâ ângà nde rehe ranô. Conico , cheryĭbĭ, Tupâ ñande Yara nde raĭhu haba. Conico nde poriahubereco habanô , nde rehe yporerequa haba , ndoguerecobey nûnga nde raĭhu haguâ , hae nde poriahubereco haguâ ranô.

Nde raĭhu co ñande Yara , cheryĭbĭ, mbae âmô ñemoñâ eỹmobe , nde raĭhu o marângâtu guetébo , o araquaa guetébo , o poaca guetébo , gueco apĭreỹ guetébo , Tûpâ namo gueco guetébo , nde raĭhu guemimoñângue pabê açoce ; Angeles açoce , guecobe açoce yepe nde raĭhu ranô , na peteî ara rûguâî , guecobe apĭreỹ yacatu , nde rehe oporerequa rerocueray eỹmo. Hae nde marâ ñabê pipo erehaĭhu , cheryĭbĭ ? Ma hî amo pipo nde pĭa eremboyao , mbae ambuae raĭ-

raĭhu ĭhu aùbo rae? Mboraĭhu añó raco, cheŕibĭ, mboraĭhu repĭ. Mborerequa raco yta hâtâbebae yepe omombĭu yyocábo. Hae pipo nde Tûpâ nde raĭhu rapichareỹ, ndereypoepĭî mboraĭhu ambuae nûngareỹ pĭpé? Ma hî pico nde pĭa yta guibe hatâ bĭte, nde Yara raĭhu hegui oñemonguì eỹmo rae? Cuñâtaî marâneỹ âmô upe raco Tûpâcĭ o membĭ mitângî Jesvs ara oyehegui y à hague pĭpe ohecha uca. Niño Jesvs, che raĭhu epe pângâ, hey acoi cuñâtaî upe; haè marâ tamo paè? hey chupe. Aypo ramo Niño Jesvs, marâ ñabê tepe che raĭhu epe rae? hey chupe. Acoy ramo cuñâtaî: che rete açoce, hey chupe. Na mbae rûguâî; mbae aguĭyey ramo nde rete reco ramo tamo paè? hey chupe. Aypo ramo cuñâtaî, che recobe, hae che ângâ açoce, hey yebĭ chupe. Niño Jesvs, nde recobe, hae nde ângâ açoce yepe na mbae rûguâî, hey yebĭ chupe. Aroîrê cu-

cuñâtaî, che Yara, na che ñeêrâbey ângà ndebe. Nde nico che pĭa ereyquaa; aypo rehe che pĭa catu tomômbeu ndebe nde raĭhu haba, hey; hae aypo y è ramo ypĭa oçoro, hece oyequaa quatia roo rehegua, ypĭa mâmâ hara, nâ heybae: *Jesvs año cherembiaĭhu.* A cherĭbĭ? Mbae pico nde pĭa rehe yquatia pĭ rae? Jesvs raĭhu año pipo? Curi aù tamo emôna rae! Eneî ângarô, cherĭbĭ, Tûpâ raĭhùbo ângà nde pĭa guetébo, nde ângâ guetébo, nde araquaa guetébo, hae nde poaca guetébo ranô; emoêmbĭ eme mbae ambuae raĭhu haguâma; ehecha, gueteboî yepe ndiyacatuy Tûpâ raĭhu haguâ; bĭtebe y pêhê.

Tûpâ ñande Yara nde raĭhu eỹ rire, yporerequa eỹ rire nde rehe yepe amo erehaĭhu nde pĭa guetébo heco porâ apĭreỹ rehe, heco aguĭyey pabêngâtu rehe año. Haè año nico hecobe ñeỹpĭrû eỹbae; haè ño heco paha eỹbae; haè año, he-

heco pĭruçu popĭ eỹbae ; ndipori nico tenda âmô heco ha eỹ, opa heco ubicha omoĩnỹhêmba ; haè año heco porâ pabêngâtu ; haè año yechaca porâ opacatu ; haè año mboaca apĭreỹ , mbae eỹ hegui opa mbae moñângára ; haè año ângapĭhĭ opa eỹbae ; haè año mbae aguĭyey pabê rĭapĭ , yñemoñângaba nô. Haè año araquaa apĭreỹ , opa mbae quaapára ; haè año tecobe opa eỹbae ; haè año yerobia ha aguĭyey yerobia pabê açoce ; haè año mboraĭhu porâ apĭreỹ ; haè año mborerequa hapichareỹbae ; haè poroporiahubereco çandogeỹ ranô. Chugui opa mbae porâ aguĭyey gueco aguĭyey oguereco ; hece , hae y pĭpe yepi oguenôî ; haè año marângâtu apĭreỹ , mbae pabê açoce, haĭhu pĭrâ , hae ymboyerobia pĭrâmbete ranô. Hae pipo , cherĭbĭ , eguî rami Tûpâ reco quaabo yepe , nderehaĭhuy nde pĭa guetébo ? Ma hî pipo nde pĭa ereypehêâ bĭte, mbae poriahu hemimoñângue

hai-

haĭhu açoce haĭhùbo rae ? Ma hî pico eremoârûâ nde pĭa ĭtĭ bay rehe hereco, Tûpâ heco porâ aguĭyeybae mboraĭhu pabê açoce haĭhu pĭrâmbete raĭhu habânguépe rae ? Eneî ânga, cheriĭbĭ, ehaĭhu ângà Tûpâ ñande Yara mbae pabê açoce, na nde rehe hembiapocue rehe rûguâî, na mbae âmô chugui nde recotêbê rehe rûguâî ranô ; Tûpâ ramo heco rehe nde maê hápe catu ; na nde yurùpe ñote rûguâî, yñeê mboayébo catu ; yñeê mboaye haba año nico haĭhu yequaa haba ; haĭhu pápe teco acĭ reroôçâ haba año ymoñemoŷrô potareŷmo.

Aba âmô raco Tûpâ upe oyco tabeŷme ymboyerobiábo, yñeê mboayébo, guete haĭhu pápe herecoaybo. Acoi ramo aña Angel yechacába pĭpe ou, ymôngetábo ; mbae ângà pico nderembiapo, aba marângâtu ? Ma ereymoâ pipo co, ĭbápe nde ho haguâ ? Na Tûpâ quatia pĭpe yquatia pĭre rûguâî ângà nde.

Mbae

Mbae râ pico ereñemômboriahubete ye-coacu pĭpe, ñenûpâ, hae ñemboe pu-cu pĭpe? Na ĭbapegua râ rûguâî nde, hey ychupe. Aypo ramo acoy aba marângâ-tu: tobê yepe Tûpâ tachemondo añâ rêtâme; che nico ndahaĭhuy coterâ te-coorĭ ĭbapegua rehe, coterâ añâ rêtâ poĭhu pápe; ndahaĭhuy mbae âmô hemi-moñângue rehe, coterâ mbae âmô chu-gui che recotêbê rehe ranô; Tûpânamo heco haba rehe ñote, heco aguĭyey porâ apĭreỹ rehe ñote; haè año mbae haĭhu-pĭ pabêngâtu açoce haĭhu pĭrâ ramo he-co ramo ñote: aypo rehe ndapoĭcey haĭ-hu guine, hae yñeê mboaye hegui ranô, hey chupe. Acoy ramo Añâ y Tûpâ raĭ-hu reroôçâbeỹmo, ocañỹ çapĭa, heça hegui ohobo. Hîndo, cherĭbĭ, Tûpâ ñande Yara heco porâ apĭreỹ rehe catu mbae pabê açoce haĭhu pĭrâmbete. Eneî, cherĭbĭ, ehaĭhu ângà Tûpâ ñande Yara mbae pabê açoce, nde pĭa guetébo, nde ara-

araquaa, hae nde poaca guetébo ranô, hae añâ yyaguĭye ndebene, nde hegui oñeguâhêmo.

Ndipori mbae âmô añâ mboaguĭye ha, Tûpâ raĭhu ñabê. Ehecha, nde ângaipa ĭbĭcuy rami, caabò rami, capiì rami heta ramo yepe, peteî Tûpâ raĭhu mbae pabê açoce, opa nde pĭa hegui oytĭ, ymocañỹmbábo. Aipo rami abe peteî Tûpâ raĭhu ndoypotay, ângaipa âmô heyque nde pĭape, curiteî heyque habângue omorângue, nde pĭa roquê chugui ymbotĭbo. Aypo rehe eyporu ângà, yepi añâ mboaguĭye haguâ rehe, nde pĭape aracaebey, heyque hegui. A Cheyara! A marângâtu apĭreỹ! Mboraĭhu pabê açoce, oroaĭhu Tûpâ nâmo nde reco ramo ñote. Nde moỹrô hague ñote amboacĭ ñemboacĭ pabê açoce aracaebey nde moỹrô potareỹmo, eyábo yepi nde pĭa guetébo.

Ñemboe, hae ace reco aguĭyey renocê haba Arete ĭpĭ ramongua ñabê.

MBAE APO ĬPĬ RAMO GUArâma.

§. XXX.

Toaĭhu aguĭyey haguâ rehe yeçaereco haba.

Tûpâ raĭhu gui, cheribĭ, oñemoñâ nde rapicha raĭhu, hae Tûpâ raĭhu pĭpe oyebĭne. Para hegui opa ĭ ocê ocirĭbo, haè para pĭpe oyque yebĭ haguâ rehe; aypo rehe tiçĭ aracae ndoçandoy. Eguî rami abe ângà, cheribĭ, nde Tûpâ raĭhu hegui oñemoñâ nde rapicha raĭhu ne; y pĭpe oyebĭne, oñemoñâ yebĭ haguâ rehe, oçandog eỹ haguâ rehe ranô.

Nde

Nde rapicha nico erehaĭhune Tûpâ remimoñângue ramo heco hápe, heroỹrô potareỹmo; haè nico oyeupe guarâma omoñâ, na ñemboçaray haguâ rûguâî. Aypo rehe eremboete, hae eremboyerobia nde rapicha ne, Tûpâ remimoñângue ângá co, nde yapápe. Mburubicha âmô rembiapo raco opa y boya reta omboete, ymboyerobiábo, Mburubicha rembiapo eguî, oyapápe. Aba araquaa mîrî âmô rembiapo yepe raco ymboete pĭ; bĭtebe tenânga Tûpâ rembiapo cue hemimoñângue ranô.

Na Tûpâ remimoñângue rey rûguâî abe nde rapicha, cherĭbĭ; haânga, heco yequaa ha abe ebocoy. Aypo rehe erehaĭhu, hae eremboyerobiane, che Yara raânga cobae, nde yapápe. Rey raânga y boya reta omboyerobia tubicha ete; hece opocobae, oñemboçaraybae Teô upe yquaypĭ ramo oico: bĭtebe Tûpâ raânga rehe oñemboçaraybae. Ybĭra pehên-

gue yepe nûguî eremboyerobia Tûpâ raânga ramo yyapo pĭre ; ma bĭtebe nde rapicha Tûpâ raângà ramo yyaraquaabae, hecobebae , hae apĭreỹmamo oycobebae râma , Tûpâ raânga hecobe eỹbae rehe ereypoĭhu nde poco , hae hereco meguâ; bĭtebe tenângâ Tûpâ raânga oicobebae rehe nde poco, coterâ hereco meguâ. Tûpâ ñangareco ha abe eguî nde rapicha, cherĭbĭ ; haè co yrûnamo yepi opa rupi oico , haârômo , hece oñangarecóbo. Angel abe omoîngo herequaramo , haârômo. Marâ ñabê tepipo Tûpâ robaque , y Angel robaque nde rapicha ereñamõtareỹne , ereñangaone, yapura hece eremopûâne , coterâ ymbae rehe ereñemboçaray , hece ereteõquayne, hobápe heco marâ erehequĭî chupe ymotîmone ? Ehecha y Angel y pĭa ñemboacĭ ogueroyeupi ĭbápe Tûpâ upe nde cotĭ cotĭ ymombeubone. Ehecha nde rapicha ñemboacĭ hâçê Tûpâ upe nde

mombeu aybone: *Sanguis fratris tui, clamat ad me.* Abel ruguĭ hâçê Cain oyuca hare mombeu aybo Tupâ upe, ymboaraquaa haguâ rehe oyerurébo. Eguî rami abe nde rapicha ñemboacĭ Tûpâ nde mboaraquaa haguâ rehe oyeruré-bo yepine.

Tûpâ rembiaĭhubete eguî nde rapicha, cherĭbĭ, ymânô haguerî, hecobe, hae huguĭ repĭ eguî; guoo tecatuay pĭpe hemimongarutĭ eguî ranô. Hae marâ ñabê tepico nde Tûpâ rembiaĭhubete ereñamotarey̆, huguĭ repĭ rehe ereñemboçaray, guoo marângâtu tecatuy pĭpe ymongarupĭtĭ erereco meguâ: Chereçay̆ rehe opoco, pendehe opocobae, heyñande Yara ñande retepe yu ñaroôçâ, ùĭ ratîngue yepe; hae acte ñande reçápe capiì mîrî raĭcue yepe na ñaroôçâ quaay. Eguî rami abe ñande Yara ângaipa ambuae rehe hôçâbe ñandebe, hae aete ñande rapicha rereco meguâ ndoguerôo-

çãy. O amotareỹmbára gueroa ramo, oyuca haguã rehe, pepoco emeãbae che rehegua rehe, hey chupe. Oyehe ypoco ogueroôçã; hae aete oyehegua rehe ypoco, ndoypotay.

ñemoỹrô nde reçapĭa ramo, curiteî teremomba, ererocoê teîne; tereroỹ pỹtũ eme yepe; tobahê eme nde ñemoỹrô nde rapicha upe quarahĭ reyque hápe yepe, curiteî emeê chupe ñỹrô haba, hae eyerure hece chupe ranô. Che na che maraî yepe chupe, ere teîne. Tûpã mbae Tûpã ope heroique ĭmarire Tûpã upe yquabeêmo, nde rapicha ndebe yñemoỹrô hague rehe nde maêndua ramo, tereheya nde Tûpã mbae Altar robaque, hae tereyebĭ nde rapicha upe ñỹrô babari eyerurébo, hey ñandebe ñande Yara, cherĭbĭ. Nde rapicha upe nde ñemoỹrô rire, ndeyri; haè ndebe yñemoỹrô rire, hey catu. Aypo rehe na che rûguãî ayabĭ chupe; haè catũ, ere eme. Ehecha ñande Yara

Cu-

Curuçu rehe omânôbo, ñỹrô haba rehe oyerure o amotareỹmbára upe guarâma Guba upe. Quarahĭ ara ñabô heminibota rupi ocê ymarângâtubae upe guarâma, hae ymoỹrô hare upe guarâma abe. Araì omongĭ ñande Yara guaĭhupara upe guarâ, hae omoỹrô harè upe guarâ yepe: Aypo rehe peñỹrô pe amotareỹmbára upe; pereco catu, yporiahuberecóbo, penduba ĭbapegua ñabê, hey: Ycaray eỹ mbae yepe nûguî guaĭhupara ohaĭhu, oyporiahubereco ranô. Ma bĭte ñande Ycaraybaecue, Tûpâ raĭ, Tûpâ reminiboe yayahoce ñande amotareỹmba raĭhu pĭpene. Cobae pĭpe taĭ ramo ñande recó oyequaa, ñande amotareỹmbára upe ñande ñỹrô haba pĭpe, hae hereco catu pĭpe ranô.

Ehecha, cheríbĭ, Tûpâ nderecocue rupi oico ndebene; nde yepe aypo ere yepi chupe *Ore ruba* pĭpe: nde ñỹrô orebe yñangaipabae upe, orerereco meguâ

hára upe ore ñỹrô nûnga , eyábo. Haê ramo nde rapicha upe ndeñỹrô eỹ ramo, Tûpâ abe ndiñỹrôyche ndebene. Cobae rehe ñande mânô hápe ñỹrô haba ñameê ñande amotareỹmbare upe , Tûpâ ñandebe yñỹrô haguâ rehe. Omânô raco aba âmô ĭma o amotareỹmbára upe ñỹrô haba meê eỹ rehebe. Tûpâ rope heôngue ytu ramo , Pay oñemboe hece, Tûpâ upe ñỹrô haba rehe oyerurébo chupe. Aypo ramo Jeſu Chriſto raânga oyeyĭbaequĭî Curuçu hegui , hae oyeapĭçaqua mbotĭ ; na che ñỹrôyche chupene, haè biñae ndiñỹrôy guapicha upe , oyábo. Hîndo , cherĭbĭ , Tûpâ ñande Yara oyco ñandebene , ñande rapicha upe ñande recocue rupi. Aba âmô omânô mbotabae rorĭ ete recháca , hece oñangarecobae , Na torĭ haguâ rûguâî co ara , cherĭbĭ ; nde ñemopîrî haguâ catu Tûpâ nde recocue rehe , yyerure haguâ rehe, hey chupe. Aypo ramo haé , eremboyabay

bay teî ângà che rorĭ haba ne, hey chupe; Tûpâ Angel ĭbápe che ho haguâ morân-du ogueru chebe, che rapicha upe yepi che ñỹrô hatĭ hague rehe, che amota-reỹmbára, haè che rereco menguâ hára upe ami nda che pĭa marây; che ñỹrôn-gâtu yepi, Tûpâ upe hece guiñemboébo; aypo rehe ñande Yara abe oñeêngue rupi yñỹrô chebe. Hîndo, cherĭbĭ, Tûpâ ñande Yara yñỹrô ñandebe ñande rapicha upe ñande ñỹrô reco rupi.

Nde ñỹrô nde rapicha upe, ehaĭhu, ereco catu ranô; nde ruba ĭbápegua raĭ núguî, ndecĭ Santa Iglesia membĭ abe nûguî. Marâ ñabê amo nde ru raĭhùbo, taĭ ereñamotareỹ? Marâ ñabê amo ndecĭ raĭhúbo, ymembĭ erereco meguâ? Nde rete pêhê eguî; eyporiahubereco ângà; opacatu ñande nico Jesu Christo rete re-hegua; aypo rehe yayoaĭhune. Nde raî nde cû çuu ramo, erehequĭî pângâ nde yehegui heytĭbo, chupe eñemoỹrômo?

Nde

Nde po acatua, nde açu quîtî ramo, ereyahĭa pângâ, nde yehegui ymombóbo? Ani etè, che rete rehegua co, nde yapápe. Nde pĭ cutu ramo ñuatî, curiteî nde acâ oyaĭbĭ, nde reça ñuatî oheca, nde po ohequiî, nde pĭ poriahuberecóbo. Eguî rami abe ângà ereicone, cherĭbĭ, nde rapicha upe. Amen.

Ñemboe hae teco aguĭyey renocê ha Lunes ambuae rehegua. fol. 60. *hae* 145.

MBAE APO MÔCÔÎ RAMO guarâma.

§. XXXI.

Ace rete ângaypaceray hegui ñepĭcỹrô haguâ reco mombeu haba.

HEta raco, cherĭbĭ, ângaipa abaetereco rîre yepe heroycbĭ hatĭ. Nda-

Ndahaubie rûguâî , yyabaetereco mîrî rîre , chugui curiteî opoì , ymboaçĭbeỹmo. Amboaecue ndoyepeay mbae ñemoângaypa hatĭ hegui , hae ângaypa rehe poromoângeco hara , hae poromboe pochĭ haragui. Ambuaecue nimaênduabey Tûpâ rehe ; guecorâ rehe , omânô haguâ rehe , Añâ rêtâ rata apĭreỹ rehe , ângaipa abaetecatu haba rehe ; hembiapo marândete. Amônguera noñemboçacoyri poroaângay rehe ; ayebe oheçapĭa, yyaraquaa omômbitubaboy , ypĭa ombotarobaboy ranô ; aypo rehe ndohechaquaay guembiapopota reco marâ , noñepĭtỹbôy tembiporu aguĭyey poroaângay mboaguĭye haba pĭpe.

Aypo rami ndereco hegui , cherĭbĭ, co quatia ayquabeê ndebe nde ñepĭtỹbô haguâmî. Ehecha , cherĭbĭ , guarînî mêmê ñote co ñande recobe, hae ñande roo porialiu , ĭbĭpe ñande reco yacatu ; opa rupi ñande amôtareỹmba ñande mâmâ, ñan-

ñande mõcañỹ haguâ rehe. Ayebe ñaîcotêbê ñemboçacoi rehe. Bĭtebe ñande rete ângaipaceray rehe, hae catu pochĭbe, ñande pĭpegua ramo oicóbo, hae ñande cĭ rie guibe ñande îrû nâmo oico, ñande pĭî ocaru, oque, hae oata oicóbo; haè ñande raâ opa oyaocaba pĭpe, gueça pĭpe, oyuru pĭpe, oapĭça pĭpe, opoco haba pĭpe, ombae andu haba guetébo pĭpe; ñande ângâ rehe opûâ, ângaipa rehe ymoângecóbo.

Co ñande rete ángaipaceray raco, cherĭbĭ, oñemboacubò, hae opûâ ângaipa rehe ñande ângâ moângecóbo. Amõme ñande guereco catu ramo, omõngaru yeahoce ramo, omboĭù yeahoce ramo, omõnge yeahocebe ramo; omombae apo eỹ ramo, gueroñemoeçaî rey rey ramo. Aipo rami guereco rehe yñangeco ramo, ereicotêbê, cherĭbĭ, ymomboriahu rehe, ynûpâ rehe, ymboyecoacu rehe; timaêndua tembiu rehe, ângay-

pa

pa rehe omaêndua habânguepe ; erombae apo yepi mbae mîrî âmô pĭpe , ymboçaetábo ; eyco rey eme , eguatateîmo, coterâ eporoechábo. Eguî rami guereco ramo, oñemomîrî , hae oquîrîrîne. Bĭtebe ñemboe pĭpe , quatia marângâtu môngeta pĭpe , hae ymônge catu eỹ pĭpe; eguî ngâtu ymoñemomîrî harete ; aipo rehe yñangeco ramobe , ypûâ ramobe, Tûpâ upe , Tûpâcĭ upe , San Joſeph , hae nde Santo Angel upe eñemboe curiteî; chupe nde aguĭye hegui , eypĭcĭ boy nde quatia ymôngetábo añâ rêtâ rehegua, coterâ teô rehegua , coterâ Jesvs mânô hague rehe , coterâ mbae ambuae rehegua ranô. Ehecha nde pituba ramo , nde ateỹ ramo , nde mboaguĭyene.

Amôme nde rete ângaipaceray oñemboacubò , añâ rembiapo hegui ; hae raco mbae nderembiaĭhucue âmô , coterâ nderembiechacue yechacába rehe , coterâ yñeê apiray bay nde remiendueue rehe nde-

ndemomaêndua, nde rete ângaipacerai moângecóbo. Aipo ramo curiteî eyeobaça; Jesvs che pĭtỹbô epe, eyábo. Curuçu co añâ mboaguĭye hague; aypo rehe oquĭhĭye ete chugui. Hae acoi nde rete, hae añâ Arete pĭpe nde raâ ramo, eyerobaboi Tûpâ Tuba upe; nâ eyábo: Poaca apĭreỹ, emombaraete ângà che pĭa; ticangĭ eme ângaipa upe; che pag rupibe raco che rete, hae che ângâ nde remimoñangue amboyebĭ ndebe, ymeêbo: *Co ara na* âng*aipa hagua rûguâî*, che yapápe: ndiyabi ndemoỹrô rehe yporu; ndemboyerobia haguâ rehe ñote, ereyporuruca chebe, Cheyara, na ndemoỹrô haguâ rûguâî: amboacĭ, Cheyara, ndemoỹrô hague opa mbae marâ açoce, nde año oroaĭhu mbae pabê açoce: na che angaipabeychene.

Lunes pĭpe nde raâramo; mîtangî Jesvs, ameê ĭma curi ndebe che rete, hae che ângâ; ndipobey ângaipa upe guarâ,

nde

nde che roo poriahu rehe ereñemonde, ymboyerobiábo, nde rugui pipe ypihyrõmo nde mîrî guibe. Ma hî amo che amongĭa añã upe ymeêbo rae; ndicatuy, Cheyara. Amboacĭ ndemoỹrô hague opa mbae marã açoce, nde hegui año aquĭhĭye opa quĭhĭye açoce: ndayabĭbeychene.

Martes nde raãramo; Eſpiritu Santo: mboraĭhu porã apĭreỹ, nde roga co che rete, hae che pĭa, Cheyara: Nde pĭtuu ha ebocoi. Ma hî amo chugui oromoçê ãngaipa rehe rae. Ma hî amo nde roga amongĭa, chugui nde mboyeguarúbo rae; ndiyabi, Cheyara. Yeybeî ete ãngà raco ameê ndebe che rete, hae che pĭa: *Na ãngaipa haguã rûguãî co ara*, che yapápe. Ma hî amo aña rehegua rehe aroyecea ymongĭabo, chugui nde mocêbo; ayabaetereco ndemoỹrô hague opa mbae marã guibe; nde año oroaĭhu, ndemoỹ-

moỹrô año aipoĩhu opa mbae marâ açoce: ndoromoỹrobeychene.

Miercoles nde raâramo San Joſeph upe eyeroba boy, nâ eyábo chupe: San Joſeph marâneỹ, Jesvs rubângà, Maria marâneỹ haba raârô hare; ndebe raco che pag rupibè che rete, hae che pĩa ameê curi nde mbae ramo: *Na ângaypa haguâ rûguâî co ara*, che yapápe. Che pĩtỹbô epe, ângaipa upe che aguĩye hegui, che rete moquîrîrîmo. Jesvs año cherembiaĩhu mbae pabé açoce; ymoỹrô año aypoĩhu opa mbae marânguibe: namoỹrôbeychene.

Jueves nde raâramo: San Miguèl, che Santo Angel, che raârô hara, peême raco che rete, hae che pĩa ameê curi: *Co ara na ângaipa haguâ rûguâî*, che yapápe, che pĩtỹbô epeyepe ângà, ymboaye haguâ rehe; ĩbaga gui añâ reytĩ hague ñabê, che hegui ypeabo, tata ápĩreỹ-

reỹmẽ ymondóbo. Tupâ año ahaĩhu mbae pabê açoce : ymoỹrô año aypoĩhu opa mbae marâ guibe : nda moỹrõ potabey.

Viernes nde raâramo ; Jesvs upe eyeroba boy , nâ eyábo : cheraĩhu nde yuca ĩbĩra rehe, Cheyara : hae amo pipo che oromoỹrô mbae bay raĩhu pĩpe nde yuca yebĩbo nungà rae ? Ndiyabi , Cheyara; che pĩtỹbô epe ângà nde ĩque quarépe che mîbo ângà , nde ruguĩ pĩpe che rete ângaipaceray morôỹçâbo. Nde año oroaĩhu mbae pabê açoce : nde moỹrô año aypoĩhu opa mbae marâ guibe : angibe ndoromoỹrobeychene, Cheyara.

Sabado nde raâramo : Maria marâneỹ , ângayʹpabiya cĩ ; che co nde membĩ ângaipabiyarete ramo che reco hápe ; nde rete marâneỹ rehe , ângaipa ĩpĩ hegui nde ñepĩhỹrô hague rehe , che pĩhỹrô epe ângà che rete ângaipacerai hegui hacubò morôỹçâmo ; nde membĩ raĩhu , hae nde

raĭhu año aypota; pe moỹrô año aypoĭhu opa mbae marâ guibe, eyábo chupe.

Nde mênda hague reỹ rehe nde maê hague rehe, hobaque nde reco hague, ymôngeta hague rehe, mbae ndebe ymeê hague rehe, coterâ nde chupe mbae meê hague rehe, hae ymboyaru hague rehe, nde rete ângaipaceray ñemoângeco ramo, ndipobey, cherĭbĭ, mbae ambuae âmô chugui nde ñepĭhỹrô haguâ, nde aè nico eguî rami eicóbo ndeyehe nde rete eremopûâ. Aypo rehe ymboacĭ pĭpe ñote; hae ñeguâhê pĭpe; hece maêbeỹmo ñote, ymôngetabeỹmo, ñeê apiray rendubeỹmo ñote ereñepĭhỹrô chuguine, cherĭbĭ: ñande Yara yepe nande pĭtỹbôyche, nde mênda hague reỹ recha ramo, hobaque nde reco ramone; nomeêî ñande Yara eguî rami oicobae upe o gracia: eguî rami oicobae nûguî, haè aè oheca ocañỹ haguâ, haè aè guete ângaipaceray

oi-

oirũmõ; haè aè añã omboorĩ, marã ñabẽ amo Tũpã oypĩtỹbõ rae? Ayebé, cherĩbĩ; nde ãngaypaceray ramo, embotĩ nde reça; eñeguãhẽ cuñã pabẽ hegui, nde rapicha tabĩgui abé; nde apĩça embotĩ, chẽndu eme ñeẽ apiray pochĩ, bĩtebe cuñã emõngeta eme, eypohu eme; haè ño hendápe eico eme aracaebey; aneỹramo erecañỹ yepi guãma ne.

Ñemboe, &c. *Mbae apo mõcõĩ ambuae rehegua.*

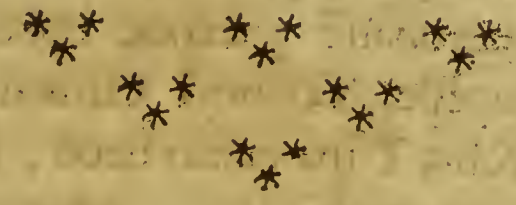

MBAE APO MBOHAPÎ RAMO guarâma.

§. XXXII.

Teco marângâtu reropîcopî haguâ rehe Poromongeta haba.

NA mbae rûguâî teco marângâtu ñeỹpîrû , ypa hápebe obâhê eỹ ramo. Teco marângâtu reropocopî ha raè îbápe oyquene , hey Jeſu Chriſto, cherîbî. Nde cueray eme , Tûpâ raîhu hegui. Tûpâ ñabê eyco ; Tûpâ ndicueray nde raîhu hegui , ypa hápebe catu nde raîhu oguerobâhê guecobe môcañỹmo nde raîhupápe. Togueyî Curuçu hegui, toroguerobia Tûpâ namo heco , è ramo yepe o amotareỹmba , ndogueyîceri, nde raîhu hegui opoì potareỹmo , na tapîgua rûguâî Curuçu rehe yyatîca hare; nde

nde raĭhu catu. Heta cunûmî, nde ñabêngua, Tûpâ raĭhupára, ymoỹrô potarẽỹmo gugui mombuca hare; nde aete nderey rângê Tûpâ rehe, coterâ teco marângâtu rehe mbae acĭ mîrî aube porarábo rângê. Etî mîrî aube ytabĭbae hegui. Marâ ñabê piâ eguîbae ndicueray aña hegui, ndicueray ângaipa hegui, hae nde curiteî Tûpâ raĭhu hegui, yporoquayta mboaye hegui curiteî nde cueray, nde câneô teco marângâtu hegui? Ma yporâbe pipo Añâ Tûpâ heguibe? Yporaĭhube pipo chugui rae? Ma haebebe pipo ângaipa teco marângâtu heguibe rae? Teco marângâtu nomeêy ndebe ñemboaçĭ, nomeêy ñemombĭa, nomeêy ñenotî, nomeêy ĭbĭraqua ñemboaraquaa, nomeêy azote, nomeêy ñemoerâquândav: Tûpâ na nde rereco marây, nde moîngobe catu; araya nderecobe rehe oñangareco; teco orĭ apĭreỹ ndebe guarâ rehe oñemboçacoì; ndicueray nde raĭhu hegui, nde

aete añã mboorĭ rehe ñote ereyeporarã, ãngaipa quĭa rehe ñote ranõ.

Ma ndereñanduy pãngã cuehebe ãngapĭhĭ teco marãngãtu rehe, ndipori ãngapĭhĭ hece yyoyabae rãma; cuehebe teco marãngãtu ndiyabayri; nda hacĭĩ ndebe: mbae ramo, co ara yyabay raè? Oycoe pãngã Tũpã co ara cuehe gueco hegui? Oñembote pãngã teco marãngãtu raè? Cuehe guecocue rupi ñote heconi: Nde catu ndecueray chugui; nde catu erembote nde reco. Ere angà chebe, cherĭbĭ: cuehe nde marãngãtu hague ĭma, opabae cue ĭma, hae curiè oubae rã nde mbogueray pãngã, coterã nde mocãneõ pãngã? Ani abe; ndeyri rãngẽ nico obãhẽmo; aypo rehe ndiyabi nde mocãneõ. Ayebe nipo co ara pehẽ año nde mocãneõ, hae nde moãngeco rae? Hae mbae tepãngã peteĩ ara pehẽngue rae? Ma hĩ pico na nde roçãy rae, cherĭbĭ, Tũpã raĭhu raĭhupápe, teco marãngãtu raĭhupápe

pãpe abe, ara pehẽngue mîrî aube; hae Tûpâ ndicueray nde ñemoñâ eỹmobe nde raĭhubo. Eñenotî mîrî ângà, cheribĭ; ehecha nde rapicha nde yay, nde rehe opucábo ne: co piâ teco marângâtu raĭhupá reco rae; mbae bai hacĭbebae nipo eguî teco marângâtu; ayebe, cobae haĭhupára yepe ycueray chugui, oyábo. Hae co ara nde mânô haguâ quaábo, nde cueray amo pipo Tûpâ ñeê mboaye hegui, coterâ teco marângâtu ambuaecue hegui raè? Aaniche amo ayete. Marâ ñabê tepângâ nde recobe bĭte haguâ quaa eỹmo nde câneô, hae ereyeahey teco marângâtu rehe raè? Co ara ñote co nde recobe ereyquaa, cheribĭ; aypo rehe nde cueray eme; curie guarâ ndereyquaay; mêguây coê upe nderebahêychene: opa ara co ara ñote: Ayebe na ângaipa haguâ rûguâî, ere yepi, teco marângâtu rehe eñemoquireỹmo.

Opa ara David ñabê: *Nunc cœpi,*

ere, co arae co, Cheyara, añeîpîrû ndê raîhúbo, co arae teco marângâtu rehe che caneônde; ma hî amo che ñeîpîrû ha ara pîpebe che cueray raè? Opa ara nde reco marângâtuce ha embopîahu, Tûpâ upe eñequabeêmo, ymboyerobia rehe año nderecobe porùbo. Nde cunûmî guibe Tûpâ upe nde rete, hae nde ângâ emboyebî; ehaârô eme nde tuya ha; ara ângaipa haguâbeỹ ramo año eñemeêbo chupe; ndoipotay ñande Yara nde rete ângaipa remimocangîcue, Aña remiroỹrôngue oyeupe yquabeê. Aypo rehe ami, becha raî quîrî, peteî roî rehegua catu oyquabeê uca oyeupe. Nde tuya hápe ereñemeê ramo, nderemeêyche chupe becha raî ne; tayaçu bay ângaipa rehe oñemongîabaecue ñote eremeê chupe rae ne.

Co ara na ângaipa haguâ rûguâî, hey ndebe co nde quatia yepi, cherîbî. Ayebe embopîahu yepi nde pîape ângaipa abae-

te-

ẽereco haba, Tûpâ raĭhu haba, teco marângâtu pabê rehe quĭreỹ haba. Eyco ângà quarahĭ ñabê, hae ocê, hae oyque omanôbo nûngà, ñande hegui oñemîbo; hae curie yeì ñabô ocê yebĭ, hae oique yebĭ ranô, aracaebey ndicueray, nicânêôy, ndopĭtuuy; aypo rami nde, cherĭbĭ, ara mêmê embopĭahu nde marângâtuce haba; ehecha Tûpâ retâ bia pĭcĭ hare, añâ rape rupi oyebĭ ramo, ndicatubey chupe ĭbápe yho haguâ, hey Jeſu Chriſto; tape rupi opĭtabae, nobâhêy guêtâme: eguî rami abe, cherĭbĭ, teco marângâtu rape rupi nde cânêô ramo, ndecueray ramo, erepĭta ramo, bĭte ângaipa rape rupi ereyebĭ ramo, nderebahêyche Tûpâ retâmene aracaebey ne.

Ñemboe hae teco aguĭyey râ renocê ha Martes ambuae rehegua.

TEY-

TEYQUE RAMO GUARÂMA.

§. XXXIII.

Tupâ gracia reropocopĭ haguâ rehe yeçaereco haba.

NDipori mbae Tûpâ remimoñangue, y gracia ñabê, ymboete pĭrâma. Aypo rami abe ndipori mbae ymboaçĭ pĭrâ, ycañỹteî ñabê ranô; aypo rehe ñemondĭî haguâ mbete, ymocañỹ rapîrô açĭ catu eỹ. Marâ ñabê pico nderemboaçĭî ycañỹ hague, mbae pabê açoce heco ubicha ramo yepe? Marâ ñabê pico ymocañỹ rire nderorĭ, erepuca, hae nde ângapĭhĭ eycóbo? Cuñâ âmô raco quarepoti mînî omôcañỹ, hae oyohu eỹ yacatu niñangapĭhĭî, hey Jeſu Chriſto, yñangeco catu oycóbo; tata omoendĭ, cotĭ opa oypĭbu, caramênguâ oypĭguara, opa

rupi

rupi omaê pobĭbĭ oycóbo ; yyohu rireè catu yñangapĭhĭ coĭte. Nde aete, cherĭbĭ ; Tûpâ gracia ĭbápegua, hae ĭbĭpegua guibe heco aguĭyeybebae eremôcañỹ teî, mbae bey poriahu rapicha ; hae ymôcañỹ rire, na nde ângatay hece, mbae bey môcañỹ hare ñabê ñote ereico.

O boya Santo Job ñande Yara omomboriahu carambohe, ypĭa raâ haguâ rehe, hae tôçâ haba rehe ñande mboe haguâ rehe ranô. Opa taĭ, hae tayĭ oyuca ; opa hĭmba omocañỹ ; hete rehe yepe opoco acĭ catuay betey ; ypĭ apĭ guibe, yñacâ apĭpebe omboay. Santo Job reco poriahubete rerâquâ rehe raco, haĭhupára oyogueraha, ymôângapĭhĭ potaraúbo biña ; hae aete yporiahubete rapichareỹ recháca ĭtĭ paûme ytaquĭpé pehê pĭpe yyeaçoog recháca ranô, yñarâcañỹ, oñeêrâbeỹmo oñemondĭî racĭ hegui. Hae nde, cherĭbĭ, erepuca, ereñeê, nderorĭ Tûpâ gracia môcañỹ rire yepe? Nde-

Ndereñandu quaabi nde ângâ reco poriahubete rapichareỹ, Tûpâ gracia môcañỹ hague rehe. Tupâ ñande Yara Santo Job mômboriahu hague, mbae ocacotĭgua año, hete ytuyubae râ rehe ñote opoco: hỹmba, hae taĭ reta nambĭî omânôbae râ ñote ranô omôcañỹ chugui; y ângâ aete Tûpâ gracia yepi oguenôî; hae aypo ramo yepe, haĭhupára oñemondĭî, yporiahu recháca, ſiete ara hobaque oñeê eỹ, hae oñemboacĭ renôîna; hae nde, cherĭbĭ, nde ângâ reco poriahu, Tûpâ gracia môcañỹ hague rehe, ndereñemondĭî ymboacĭbo. Mbae ramo pipo? Tûpâ gracia mboete eỹ rehe, heco quaa eỹ rehe, ĭbĭpegua mbae poriahu nde rete remiandu, hembiecha ñote raĭhuba rehe, hae ymboete haba rehe ranô.

Eneî ângà eyeçaereco catu Tûpâ gracia reco ubicha rehe, haĭhu, hae ymboete haguâ rehe ranô; emboacĭ yepi ymôcañỹ teî hague; Tûpâ gracia cañỹ ñote

nico

nico nde ângâ omômboriahu, omôûnday, Tûpâ yeguaru habamo, hae hembiabaetereco ramo omoîngo ranô ; Tûpâ gracia cañỹ ñote mỹmba ramo, Añâ ramo, tata apĭreỹ rembia ramo nde moîngo ; Tûpâ gracia cañỹ ñote, Tûpâ raĭ ramo nde reco omôcañỹ, opa teco marângâtu rehe ndembotequaray, nde araquaa omboopa, nde pĭa omôâtâ, nde rete angaipaceray omboacúbò nde ângâ rehe ymopûâbo, hae ĭbapegua opa mbae yaramo nde reco omôcañỹ ranô. Aypo rehe nde rete guetébo teçaramo mêmê oyeroba ramo, hae teçaĭ uguĭ pĭpe araya ycañỹ rapîrôramo yepe, ndohapîrô aguĭyey yacatuyche amo ayete. Hae ma hĭ amo pipo eguî rami Tûpâ gracia cañỹ rehe nde reco rire yepe ; eremôcañỹ yebĭ teî mbae bey rehe eñemômboriahu yebĭbo raè ?

Tûpâ gracia eremboete ramo, yepi ymôçañỹ hague mboaci ramo, erembo-

pĭ-

pĭcopĭ nde ângâ pĭpe, nde mânô hápebe herobâhêmo ne, cherĭbĭ. Haete ymboacĭ porara eỹ ramo, curiteî eremôcañỹ yebĭne; haete nda agŭĭyei ymboaçĭ porara, hupia reta hegui heroyepea eỹ ramo. Ehecha, nde reça co Tûpâ gracia rupia ramo, ymôcañỹ ha ramo oico ndebe; eremaê eỹ rire, na nde ângaipaiche amo, Tûpâ gracia môcañỹmo. Aypo rehe, cherĭbĭ, embotî nde reça; namarâỹ, amaê rey ñote co, ere eme; nde reça rupi oyque ângaipa yoha nde ângâ pĭpe; nde araquaa omboopa; nde pĭa omoângeco, nde roo ângaipaceray omboacubò, hae nde reça raquĭcueri nde pĭ oho coĭte Tûpâ moñemoỹrô haguâme, mỹmba araquaa eỹ ñabê, mbae âmô poĭhu eỹmo. Aypo rehe nde maê ce haba ereyabaeterecone, nde maê ce haba ereytĭ nde pĭa heguine; nda agŭĭyey mbae poromôângaipa hatĭ hegui nde yepea; nde reça abe ereyoog, heytĭbo ndeyeheguine nde maê ce abaetereco pĭ-

pes

pe ; nde pĭa hegui ymôcañ~ pĭpe. Cobae rehe raco ângaipa nda heyahay., maê cẽ haba reya potarey~ haba rehe. Teça rupi ângaipa yepi oyque. Ayebe ramo teça ñemboti ey~ ramo , ângaipa abe oico yepi guarâma ne.

Guatatei abe Tûpâ gracia rupia. Ayebe guatatei pĭpe añâ upe erebâhê, tayĭ upe ranô , acoype yoecha oyco ; hae ñomôngeta ; hae ângaipa yoha oyque coĭte nde ângâ pĭpe , nde reça , hae nde apĭça rupi nde araquaa mboopábo , nde pĭa moângecóbo , nde ângaipaceray moquĩrey~mo , nde ângâ yucábo , Tûpâ gracia mocañ~ymo. Hîndo , cherĭbĭ , guatatei nde ângaipa ñey~pỹrû ha raè. Aypo rehe guatatei ce haba abe ereyabaeterecone; guatatei ce haba abe ereytĭ nde pĭa heguine : aney~ramo curitei Tûpâ gracia eremôcañ~ yebĭne. Eyahĭa nde pĭ , cherĭbĭ, guatatei ce haba abaetereco pĭpe ; guatatei ce nde pĭa hegui heytĭ pĭpe ; guatatei

ey~

eỹ rire, ndoicoyche amo yoecha, hae ñomôngeta, hae ângaipa coĭte ypa habamo. Aguatareî co, ere eme, guatateî pĭpe mboy nde çuù harâ, hae nde yuca harâ upe erebâhêne; guatateî ce abaetereco eỹ rehe abe raco ângaipa ndopaquaabi, cherĭbĭ.

Puca rey rey abe Tûpâ gracia rupia. Ayete, puca hegui oyco ñomôngeta, hae ñomboyaru; ñomboyaru hegui ângaipa ete coĭte. Puca eỹ rire, hae ñomôngeta eỹ rire, ndoicoyche amo ângaipa, cherĭbĭ. Apuca rey ñote, amôngeta rey ñote ere eme, ñandu. Ehecha puca haba rupi abe ângaypa yoha oyque nde pĭape, nde mbotarobábo, hae nde yucábo. Aypo rehe puca ce haba abe eyabaetereco; puca ce haba abe eytĭ nde pĭa hegui; embotĭ nde yuru; haè rupi abe Tûpâ gracia rupia oyque, nde pĭape ymôcañỹmo. Ehecha, añâ rayĭ yñeê porâ porâ aù biña; haete ypahaba yrobacĭ ete; hae quĭce ha-

hapua yobaybae ñabê oporocutu , hae oporoyuca ; nde ângâ , hae nde rete abe oyucane.

Eva ñandecĭ ĭpĭ Tûpâ gracia pĭpe oñemoña biña ; hae aete nombopĭcopĭi , hupia hegui heroñeguâhê eỹ hague rehe. Ocê raco ĭbaĭtĭ rupi oatábo ; oata pĭpe aña upe obâhê. Acoype oñomôngeta ĭba Tûpâ ñande Yara peu eme yague rehe. Na marâychene , Tûpâ rami ngâtu peyco, y ù ramo ne , hey chupe aña. Aipo ramo ñandecĭ ĭba rehe omaê ; omaêbo oyporângereco ; yporângerecóbo, opoco hece ypoobo ; hae y ùbo coĭte, Tûpâ gracia omôcañỹ. Oguatateî eỹ rire ñandecĭ , nobâhêyche amo aña upe; ymôngeta eỹ rire , ndoguerobiayche y ñeê ; ĭba rehe omaê eỹ rire , noîporângerecoyche amo , hae ndo ùyche amo coĭte Tûpâ gracia môcañỹmo rae. Tûpâ, eguatateî eme , aña emôngeta eme , ĭba rehe emaê eme ndeyri chebe , ĭba tereù

eme, hey ñote raco, hey hey aù ñandeçĭ; haete curiteî ohecha oguatateî rembiapo; ĭba où; heê heê aù chupe; haete ypahàpe ypĭa omborobaçĭ, ĭbaĭtĭ agui oytĭ, teô rembia ramo omoîngo ñande pabê rehebe; opa mbae rehe ñande mbotequaray Tûpâ gracia ñande hegui ymocañỹmo. Aypo rehe nueve ciento roĭ rupi peteî yebĭ Tûpâ gracia môcañỹ hague ohapîrô, oñemômboriahu açĭ catu oicóbo ângà omanô hápebe. Erehecha pângâ, cheĭbĭ, maê rey, poromôngeta rey, hae guatateî rembiapo?

Bĭtebe cuñâ año rendápe ypĭri ho haba, ângaipa ambuae reco eỹ ramo yepe, ypĭri ho haba, haè ño hendápe, ângaipa recabo, ângaipa guaçu ramo oico, Tûpâ gracia mocañỹ ha ramo; nda haubie rûguâî, ypĭri, haè ño hendápe, ohobo nico, oñemoîngo ĭma ângaipa haguâme; aipo rehe ângaipa ramo oico, ângaipa ete ambuae reco eỹ ramo yepe.

Ta-

Tata robaque ohobae ocayne ; coterâ hacu aubene. Aipo rami abe cuñâ robaque ohobae yñangaipane , coterâ yñangaipaceray aubene. Aipo rehe tereho eme aracaebey , cherĭbĭ , cuñâ pĭri , haè ño hendápe , Tûpâ gracia reropocopĭ potaramo. Haete ymôcañỹ hague rapîrô aguĭyey haguâ rehe , hae mbae poromôângaipace opacatu hegui ñeguâhê , hae hece nde ae bĭte haba reytĭ pa haguâ rehe nde pĭa agui , ereicotêbê , cherĭbĭ, Tûpâ gracia poropĭtỹbôbae rehe : ñande aè na ñande poacay. Aipo rehe , cherĭbĭ , yepi Tûpâ upe y gracia poropĭtỹbôbae rehe eyerure , ângaipa upe nde aguĭye hegui ; toheçapè nde araquaa , tomboopa eme añâ rayĭ recha pota haba , nde pĭa tomombaraete , tombotaroba eme ângaipa yoha , nde rete ângaipacerai racubò tomoroỹçâ , hae tomoquînînî , topûâ eme añâ pĭtỹbômo nde mbotabĭ haguâ rehe, hae opa mbae poromoângaipa hegui tan-

depĭhỹrô Tûpâ gracia nde mânô hápebe herobâhê ucabo ndebe. Na mbae rûguâî nico peteî, coterâ môcôî roĭ hereco, heromânô eỹ ranô.

Judas oñeỹpỹrû porâ; ypahápe otecoabĭ mîrî eỹ Jeſu Chrìſto meêbo yñamotareỹmbára upe. Salomon yyaraquaa ete ocunûmbuçu ramo, otỹarôhápe oñemboopa ycaray eỹbae Tûpâ Tûpâ aù mboyerobiábo. Aipo rehe Jeſu Chriſto teco marângâtu guecobe pahápe herobâhê hare rae aguĭyey oico ĭbĭpe, hae ĭbápe oho ranône, hey; na mbobĭ roĭ ñote ymarângâtubae rûguâî. Mbae pângâ erereco, cherĭbĭ, nde remîtỹ reñôî rehe, ypahápe ypiru teî ramo? Câneô teî ñote. Eguî rami abe Tûpâ gracia reromânô eỹ ramo. Nde remîtỹ yyaguĭye haguâ rehe, hupia agui erehaârô, ereycaaquĭro, eremongora, hae araì rehe Tûpâ upe ereyerure; ypahápe ypiru teî ramo nico, opa nde câneô hague ocañỹ teî. Eguî rami abe

abe Tûpâ gracia erehaârô hupia aguine; ereycaaquĭro ângaipa nde pĭa hegui ymondorobone ; eremongorane , nde reça mbotĭbo , araì Tûpâ poropĭtỹbô rehe eyerurébo ; aneỹ ramo eremôcañỹ teî ypaháp e herobâhê eỹmone.

Guata hara guetâ repeñâ hara , ypaháp e guetâ bia hegui opia ramo , ndobâhêyche guetâme ne , tape ambuae rupi ohobo. Eguî rami abe ĭba retâ bia hegui ereyepea ramo ypaháp e , aracaebey nderebâhêyche nde retâmene ; aypo rehe eguata ĭbi yepi nde mânô hápebe , Tûpâ retâ bia rupi eycóbo. Eguî rami erebâhê coĭte apĭreỹ mamo hece nde yecohu haguâmene. Amen , Jesvs , Maria , y Joſeph.

Ñemboe , hae teco aguĭyey renocê ha Teyque amboe rehegua.

YECOACU RAMO GUARÂMA.

§. XXXIV.

Tupâ gracia Jesu Christo ymboete haba rehe yeçaereco haba.

ANgaypa reroyebĭ eỹ haguâ raco ymbaraete ete, cherĭbĭ; Tûpâ gracia mboete haba; aypo rehe eyeçaereco hece co ara. Mbae aguĭyey reco quaa haguâ rehe raco, heco quaa parete ymboete rehe ñañangareco: Tûpâ gracia quaa parete Jesu Christo año, cherĭbĭ. Aypo rehe ymboete haguâ rehe, emaê mbegue catu hece hembiapo cue rehe. Mbae rehe pângâ Tûpâ raĭ ñande ramo oñemoñâ rae? Mbae recábo pangâ; ĭbagagui ogueyĭ, hae o cĭ hegui capiì aramo oà oùpângà? Tûpâ gracia recábo año; ñandebe ymeê haguâ rehe año. Mbae rehe pângâ o quî-

rî

rî guibe guoo , oyquîtî uca , nguguĭ mombucábo raè ? O gracia ñandebe yyogua haguâ rehe ñote. Mbae tubichaete co Tûpâ gracia rae ; ayebe Tûpâ raĭ yyaraquaa apĭreỹbae yepe , mbae âmô rehe ytequaray eỹmbetebae yepe , hece oñemomboriahubete oicóbo ângà, na oyeupe guarâ rehe rûguâî , ñandebe guarâ rehe ñote catu. Marâ ñabê pipo yñarûâ , cherĭbĭ , nde haĭhu , hae ymboete rae ? Marâ ñabê pipo yñarûâ opa teco poriahu nde herooçâ , ymôcañỹ potareỹmo rae? Guaete catú nde amỹrî , cherĭbĭ , eguî rami nde reco habânguépe , mbae bey rehe, ângapĭhĭ quĭa poriahu rehe yepi eremôcañỹ añâ rayĭ upe heitĭngeîbo.

Mbae rehe pângâ Jesu Chriſto o cĭ hegui oà rire , guecóbe yacatu mboriahu, câneô , ñembĭahĭî oyporara oicóbo ângà ? Mbae rehe pângâ oboya reta ĭbápe omboyerobia harete oheya , oyehe ñemboçaray haguâme oùbo raè ? Mbae rehe

pângâ ĩbápe gueco ubicha oheya , ĩbĩpe oñemomboriahu haguâme oúbo rae ? O gracia ñandebe ymeê haguâ rehe ñote. Ayete Jesu Christo gueco ubicha apĩreỹ haguâ rehe Tûpâ gracia rehe oicotêbé rire ramo yepe , ndoyapoiche amo mbae amboae ñandebe ymeé haguâ rehe, guembiapocue açoce. Marâ ñabé tepico ñande yaytĩngeî ñote y gracia , ĩtĩ ñabê , ângaipa rehe ymôcañỹmo ? Marâ ñabê pico ñande ndayahaĩhuy , hece ñande reco ubicha haguâ rehe ĩbápe rae ? Marâ rami pico ñande , na tecobe apĩreỹ rehe rûguâî ñamocañỹ ; teô apĩreỹ añâ rêtâme yporara haguâ rehe catu ? Tûpâ raĩ oñemomîrî ; Angeles yepe oheya ; hae ñande ndayayepea potari mbae marâ y gracia môcañỹ hatĩ hegui ? Mbae pico mbae, cherĩbĩ ?

Tûpâ raĩ Tûpâ gracia ñandebe guarâ rehe, ycâneô , hĩay , oñemboe oguero-pỹtû raça ; oyecoacu quarenta ara ; he-

roỹ-

roỹrõmbĭ ramo oico ; hete guetébo rupi tĭaiuguĭ oçĭrĭ ĭbĭpebe, o gracia meê haguâ rehe ñandebe, hae ñande mîrî yepe na ñande ângatay hece, tecoporiahu mîrî yepe ndayayporaray y gracia raĭhupápe, ymõcañỹ potareỹmo ? Mbae rehe pângâ munda ha aîbî rami heroapĭ ramo, ypoquapĭ ramo, hae ymbotĭrĭrĭ pĭ ramo oico raè ? Mbae rehe pângâ teõ upe yquaypĭ ramo, hobapeteg pĭ ramo, hae pỹtũ guetébo tembiguay aîbî ñemboçaraytabamo oico raè ? O gracia ñandebe ymeê haguâ rehe ñote. Hae ñande mbae rehe pângâ yaytĭngeî ymõcañỹmo yepi rae ? Tũpâ upe heco agũỹey râ âmõ meê haguâ rehe pângâ rae ? Teõ apĭreỹ hegui ñande ñepĭhỹrõ haguâ rehe pângâ rae ? Aani ; teõ apĭreỹ upe ñande ângâ, hae ñande rete meébo catu. Mbae rehe pângâ Jeſu Chriſto cinco mil azotes oiporarà, opa hete oñemboì, huguĭ opa oñemombuca ; yñaçâ ſetenta y dos ñuatî mbu-

mbucu oipiteraça, huguĭ ĭbĭpebe ymotorôrômo rae ? O gracia ñandebe ymeê haguâ rehe : ñande aete huguĭ ñaroỹrô, hece ñapỹrû pỹrû y gracia hepĭcue mocañỹmo ; ñande aete y gracia reytĭngeîbo ângaipa rehe ñaynûpâ yebĭ hete maraneỹmi, y azote bore ñopû acĭ catu yebĭbo, ñuatî ñamoîngê yebĭ yñacâ cutu yebĭbo, huguĭ motorôrô yebĭbo ranô.

Mbae rehe pângâ Jesu Christo Curuçu pohĭî rehe obohĭî omânô haguâme heraháb o ; hece o pĭ, hae o po yobay rehebe yyatĭcapĭramo oupângà ? Mbae rehe pânga, mbae pĭaupia robacĭ où, hae heroỹrô mbĭramo munda ha paûme, ĭbĭra rehe omânô ângà coĭte. O gracia ñandebe ymboaguĭye haguâ rehe ñote. Hae ñande mbae pângâ yayapo ymocañỹpotareỹmo ? Yayatĭca pipo ñande roo ângaipaceray Jesu Christo Curuçu rehe raè ? Aani ete ; ñamoî yebĭ catu Jesu Christo Curuçu rehe, yayuca yebĭ catu

yepi

yepi y gracia mocañ̃ ñabô. Mbae ete co Tupâ gracia rae, cherĭbĭ! Ehecha nico Jeſu Chriſto guguĭ yepe opa omombuca hepĭ ramo ymeêbo; guecobe yepe omocañ̃, ñandebe ymboaguĭye potábo. Ndipori mbae âmô Jeſu Chriſto ruguĭ, hae hecobe ñabê ymboete pĭrâma; hae aipo ramo yepe Tûpâ gracia repĭ ramo oñemeê? Ayebe Tûpâ gracia hepĭ apĭreỹbae? Mbae pabê açoce ymboete pĭrâma. Mbae bey ete ramo yepe heco ramo Jeſu Chriſto repĭ ramo heco haba rehe ñote yepe amo ñamboete opa mbae açoce rae. Guaete ângà pico, Jesvs Cheyara, ereñemomboriahu aybetey oreraĭhupápe, nde recobe mocañ̃ỹmo, nde gracia pĭpe oremoîngobe apĭreỹ mbota raùbo: hae aete ore ytarobabae ñabê, araya nde gracia rehe oroñemboçaray, nde yuca yebĭ yebĭbo, Cheyara? David biñaè ĭ o boya rembirure o amotareỹmbára paû hegui, ndoù potay: Ma hî amo pipo, ĭ che bo-

boya ruguĭ repĭre; hae gueco mocañỹ habânguépe hembirure aù teîngâtu rae, oyapápe. Marâ ñabê tepico ñande Tûpâ raĭ ruguĭ repĭ, hecobe repĭ ranô, mbae mîrî poriahu rehe, ângapĭhĭ raânga rehe ñaroỹrô, ymôcañỹ teîmo rae? Marâ ñabê pico ĭ tecobe apĭreỹ meêngára Tûpâ gracia rehegua, hecobe repĭ na ñamboetey mbae pabê açoce rae?

Ybaga, hae ĭbĭ moñâ haguâ rehe Tûpâ ñande Yara noñemocânêôy; toñemoñâ ĭbaga oè pĭpe ñote curiteî omoñâ; haè rami abe toñemoñâ ĭbĭ, oè pĭpe ñote ranô ĭbĭ, hae ypora opacatu omoñâ, hae aete o gracia meê haguâ rehe, treinta y tres roĭ oñemomboriahu oicóbo; cinco mil azotes oiporara, oyecoàcu, opa guguĭ omombuca, guecóbe omôcañỹ, opa mbae ĭbápegua oheya, mboriahubò ramo oñemoîngóbo, o gracia pĭpe ñande moîngóbe haguâ rehe; hae ñande mombae heta haguâ rehe ñote

ra-

ranô. Hae guecóbe yebĭ rire yepe ĭbápe ohobo guete oheya Santiſsimo Sacramento pĭpe o gracia ñandebe ymboyoa yoa haguâ rehe ñote. Aba rehe pângâ eguî rami Tûpâ raĭ oñemomboriahubete oicóbo ângà, cherĭbĭ ? Tûpá amboae rehe pângâ ? Aani ; ñande ângaipabiya o amôtareỹmbára rehe, gueroỹrô hatĭ rehe, oyuca hare rehe catu. Mbae pico mbae ore ângaipabiya rehe nde rembiapo, Cheyara ! Nde Ruba Tûpâ recobe rehe eguî rami nde reco ramo, coterâ Tûpâ amboae rehe ârami nde rembiapo rehe nañemondĭîche amo rae, Cheyara. Hae aete ore nde amôtareỹmba rehe nde yuca ha rehe eguî rami nderembiapo catu, che moaracañỹ che moñeêrâbeỹmo ; bĭtebe ndebe ore ypoepĭ eỹ haba. Ma hî ânga pico, cherĭbĭ, ndayaey bĭte Tûpâ gracia, hecobe repĭ mboetebo rangê ? Ma hî amo pipo ñamocañỹ teî yebĭ Jesvs ruguĭ reroỹrômo rae ? Opa teco acĭ ĭbĭpe-

pegua yepe amo yaiporara aracañỹ hápebe, ymocañỹ potareỹmo, ñande ruguĭ amo opa ñamombuca, ñande recobe amo ñamocañỹ Tûpâ gracia mocañỹ potareỹmo; añâ rêtâmêngua teco acĭ yepe amo yaiporara heropocopĭ pota hápe. Hae ma hî tepico yepi mbáe bey rehe, na añarêtâ poĭhu pápe rûguâî, na ĭbápe ñande hopota hápe rûguâî, na Tûpâ raĭ ramo ñande reco haguâ rehe rûguâî, ñaroỹrô, heytĭngeîbo ñande rete remimbota ângaù mboaye pota hápe ñote, añâ raĭ ramo ñañemoîngóbo, ĭbapegua ângapĭhĭ apĭreỹ mocañỹmo, hae tata apĭreỹ rembia ramo ñañemoîngóbo coĭte? Ehendu, cherĭbĭ, cuñâ Tûpâ gracia raĭhu parete rembiapo, ymocañỹ potareỹmo: Mburubicha âmô raco hece oyepĭamoî; Pỹtû âmô pĭpe omondo mondo aù ybia guembiguay; hope obahêmo, omombeù chupe Mburubicha ñeê; cuñâ aete curiteî Tûpâ rehe oyepĭamoî; hae Mburubicha

rem-

rembiguay upe : Ambê rangê , ndiyabi ânga co Mburubicha robaque ao bay che heraha ; tobê tañemonde rangê, hey o cotĭpe oiquébo. Acoype Jeſu Chriſto robaque oñeçû , quĭçe o pope henoîna : A Jesvs Cheyara ! Ma hî ânga pico cheraĭhu pápe eremânô ânga araçae Curuçu rehe nde gracia chebe ymeê potabo añó. Marâ ñabê amo , nde moñemoỹrômo , che ymocañỹteî , Mburubicha omânôbae râ mboorĭ potaraùbo rae ? Ndiyabi aypo, Cheyara ; curiaù tamo chereôngue rangê ngâtu nde Curuçu ĭpĭpe obĭapi oúpânga, che nde moỹrô eỹ mobe , hae nde gracia mocañỹ eỹmobe rano. Chepĭtỹbô epe ângà , Cheyara , aypo rami yyaye haguâ rehe. Aipo oyábo , quĭçe omoînge opĭtia rupi , ymbobobo : hae obĭapi , Jeſu Chriſto Curuçu ĭpĭpe oyequĭîta.

Rey rembiguai heco are recháca oyogueroyque cotĭpe ; acoype ohecha heôngue Curuçu ĭpĭpe tugui mîrî eỹ mbĭ-

mbĭtépe ytui. Mbae pico mbae , hey oyoupe oñemondĭîta , acoy cuñã rembiapo recháca ; hae oñeẽ rã beỹmo , oyebĭ Mburubicha upe acoy ñemondĭîta guembiechacue mombeúbo. Co rami oico, cherĭbĭ , Tûpã gracia raĭhupara, ymboete ha rano. Curiaù tamo nde abe eguĩ rami erehaĭhu , hae eremboete rae ? Añeíngãtuĩ nderemocañĩîche amo yepi , mbae bey bey rehe aña mboorĭbo. Eyuca nde rete che raĭhupápe ndeyri ndebe ñande Yara ; nde ãngaipa eme , heì ñote ; eñeguãhẽ hey ñote , eñeguãhẽ aña hegui, taĭ , hae tayĭ hegui. Emaẽ eme hece , hey ñote ndebe ; na mbae yyabaybae rehe rûguãĩ oyerure ndebe biña , nde aete eremboetebe nde rete reminbota ãngaù ; aypo rehe ymboaye potaraúbo , Tûpã ñeẽ yepi erehaçaꝰ eremoñemoỹrô y gracia mocañỹmo , nde ãngã , hae nde rete yepe momboriahu , hae yyucábo mburu.

Em-

Emboete ângà, cherĭbĭ, Tûpâ gracia; ehobaitî nde roo remimbotabay; eñeguâhê opa mbae hupia hegui; emaê eme nde hegui ymocañỹ harâ rehe; eypoĭhu eme teco acĭ tubichabebae yepe, ymocañỹ potareỹmo. Ehecha Tûpâ gracia rehe año agŭĭyey yayco qui ibĭpe, hae hece abe año agŭĭyey yayco ibápe abe ranone. Tûpâ gracia cañỹ ramo, ñande tequaray qui ibĭpe, hae rire tecobe ambuaepe abe yepi guarâmane. Aipo rehe ndipori Tupâ gracia ñabê mbae ymboetepĭ, hae haĭhupĭ râ rano.

Ñemboe, hae ace reco agŭĭyey renocê ha Ieçoacu ambuae rehegua.

ARETE RENÔNDE RAMO guarâma.

§. XXXV.

Mburubicha Maria maraneỹ Tûpã Tuba rayĭ, Tupâ Raĭ cĭ, Eſpiritu Santo Eſpoſa raĭhu haguâmî rehe, hae hece yerobia haguâ rehe yeçaereco haba.

CO quatia mĩrî raco ayquabeê angà ndebe, cherĭbĭ, ĭbĭpegua hegui nde pĭa reroba haguâ, Tûpângotĭ año ymomaêbo, opa mbae marâ açoce ângaipa año abaetereco haguâ; chugui año ndeyepoĭhu haguâ, opa mbae marâ angaipa moñâ hatĭ hegui yepi ndeñeguâhê haguâ ranô. Hae aete aypo rami ndererecorâ rupitĭ haguâ rehe, ereycotêbê, cherĭbĭ, poropĭtỹbô ha âmô rehe, nde po-

pĭ-

pĭcĭ harâ rehe, teco marângâtu bia rupi ndereroata harâ rehe, mbae marâ hegui ndepĭcỹrô harâ rehe ranô. Hae mabae âmô pipo aypobae rae ? Maria maraneỹ angaipabiya rehe ñeêngára ; yporiahubereco haranô.

Haè año raco poropĭtỹbô ha ypoaca rapichareỹbae ; haè mboroporiahubereçoya, Tûpâ gracia rerequa ; hae ymboyao ha ; haè año Tûpâ moñỹrô ha ñandebe ; hae año quarahĭ pôrâ co tecobe pỹtûnday pĭpe poroeçapè ha ; haè año teco marângâtu rape, yeupi ha ĭbápe ace reraha harâ ; haè año ranô ĭbaga roquênduçu Tûpâ robaque ñandereyque haguâ ; haè año Tûpâ quaahaba cĭ, hae yerobia haba cĭ, chugui quĭhĭye, hae haĭhu haba cĭ ranô.

Aypo rehe co, cherĭbĭ, ayquabeê angà ndebe co quatia Tupacĭ raĭhubarigua, hae ymboyerobia rehegua ; haè omombeu ndebene haĭhu aguĭyey haguâ

reco, hae ymboyerobia haguâ reco ranô. Nde aete ymôngeta aguĭyey ramo, ymôngeta rehe nde cânêônde ramo, haĭhubari ereñemboacubóne; hae haĭhu pĭpe ereyohu, hae ereyecohu ranône yporoporiahubereco rehe ang, hae yepi guarâma: *Qui operant in me, non peccabunt, & qui illucidant me vitam æternam habebunt*: yñeêngue marângâtu rupi; haè nico che mboyerobia, haè che raĭhu para, angaypa hegui oñepĭhĭrône, haè tecobe apĭreỹ rehe oyecohune, hey cherĭbĭ. Aypo rehe ângaypa hegui ereñepĭhĭrô mbotaramo, ereycobe apĭreỹmbotaramo ranô, Tupacĭ terehaĭhu opa mbae Tûpâ remimoñângue açoce; hae teremboyerobia teco aguĭyey pĭpe, heco marângâtu recoábo. Haè nde rehe yñangareco ramo, aye nde aene; haete haè nde poeya ramo, guaete nde amỹrine, cherĭbĭ; erecañỹ teî yepi guarâmane. Aypo rehe Tûpâ ñande Yara Maria marâneỹ raĭ-

raĭhu apĭreỹ habari eyeçaereco haĭhu haguâmari.

Mbae raânga catupĭrĭ haguâ rehe raco yaheca mbae raânga hupigua, oporombotabĭ eỹbae, hae ypĭpe catu mbae ñahaânga coĭte. Eguî rami abe Tûpâcĭ raĭhu haguâ rehe, ñamaê Tupâ heco quaa parete haĭhu haba rehene. Tûpâ ño co, cheribĭ, Tupacĭ ohaĭhu heco haĭhu pirambete reco rupi, haè añó yquaapa ramo oicóbo. Ohaĭhu co Tûpâ ñande Yara Señora Santa Maria maraâneỹ opa guemimoñângue açoce, Apoſtoles açoce, Santos opacatu açoce, Angeles açoce, Cherubines yyaraquaabebae, hae Serafines yporaĭhubebae açoce yepe ranô. Maria maraâneỹ rehe, haĭhu pápe, ymboyerobia hápe ĭbaga omoñâ, hae ĭbĭ abe ypóra opacatu rehebe. Opa teco aguĭyey guemimoñângue ñabô ñabô upe guemimboyaòcue, Maria maraâneỹ mbĭpe omonoô ymboatĭ ruçúbo.

Aypo rami abe Tûpâ ñande Yara ñanderubĭpĭ angaipa rire, ĭbĭ nomôcañîî ñanderubĭpĭ rehebe, chugui are ete rire yepe Maria ñemoñâ haguâ quaa pápe. Abae agui oîrande cherembiaĭhubete râ Maria marâneỹ oñemoñâne, oyapápe: hece abe ara ñabô ĭbĭ nomôcañîî angaipa rehe yepi. Maria raĭhu pápe yyĭpĭberamo ñande ramo oñemoñâ; haè tecatuay oiporabò o cĭ râma, hĭe maraneỹme oñemomîtâbo. Hece abe yyĭpĭbe ramo gugui omombuca, guecóbe omôcañỹ, añâ hece ypoco hegui, yñemoñâ ĭpĭ ramobe angaipa hegui ypĭhĭrômo. Opa guemimoñângue cañỹ amo nomboacĭyche, Maria marâneỹ cañỹ mboacĭ ñabê. Guemimoñângue opacatu ohaĭhu ñande Yara, gueçaîî ñabê; Maria marâneỹ aete ohaĭhu ocoraçô, opĭa ñabê etey: Ndipori nico mbae ñande pĭpe haĭhupĭ, ñande pĭa ñabê; ñande reça cañỹ ña mbae rûguâî ñandebe, ñande pĭa reco

bĭte

bĭte ramo; opa mbae amo ñamocañ̃, ñande pĭa cañ̃ hae ymânô potareỹmo: eguî rami abe ñande Yara Maria marâneỹ ohaĭhu, cherĭbĭ; hece hembiapo rehe ereyquaa haĭhu habane. Mboraĭhu nico hembiapo rehe catu oyequaa. Mboraĭhu tubichabae, hembiapo tubicha abe; mboraĭhu mîrî, hembiapo mîrî abe gueco rupi. Ayebe Tûpâ ñande Yara Maria raĭhu haba ndahapichari rae; ndahapichay abe nico haĭhu pápe hembiapocue.

Ndahapichay abe Maria marâneỹ rehe oñemoangapĭhĭ opa guemimoñângue açoce, Angeles opacatu, hae Santos opacatu açoce, hece omaêbo yñemoỹrôngua ñandebe, hece ypĭa guapĭ; haè nico acoy ytabera hapichareỹbae hembiecacue, hece oñemomboriahu, ombae meêmbabo; hae Curuçu rehe oûpa Maria ñemboacĭ omboacĭbe guemimborara guibe; haè ĭbápe yho eỹ yacatu ndaheco angapĭhĭ catuy nûnga, guobaque hereco

eỹmo. Co nico, cherĭbĭ; Tûpâ ñandé Yara Maria marâneỹ raĭhu hãba amboyequaa mĩrî angà ndebe, nde abe haĭhu haguâmari; Marâ ñabê amo pipo nde pĭa eremoî mbae ambuae rehe rae? Maria maráneỹ hegui ypeabo? Mahĩ amo pipo Tûpâ ñande Yara haĭhu apĭreỹ recháca, nde abe nderehaĭhuyçe hemimoñângue pabê açoce rae? Haè año nico Tûpâ rire napiderezaîî rapicha ñote rûguâî, nde pĭa ñabeîngatu, erehaĭhune, cherĭbĭ, mbae pabê açoce. Ndipori nico mbae âmô Tûpâcĭ ñabê yporâbae, coterâ ymarângatubae, coterâ hecoubichabae.

Ndipori Tûpâcĭ ñabê, cherĭbĭ, mbae âmô haĭhupĭ râma, Tûpâ rire. Aypo rehe terehaĭhu angà opa hemimoñângue açoce; hae haĭhu haguâ rehe eyerure y membĭ JESVS upe y gracia rehe. Tupacĭ año toyco nde pĭape, nde maêndua pĭpe abe: chupe año eñemeê nde pĭa guetébo: hece año tandeangapĭhĭ yepi, mbae ambuae

buae âmô porangereco potareỹmo; ymoỹrô año abe tereipoĭhu, hae teremboacĭ opa mbae marâ guibe. Ehecha, Tûpâcĭ raĭhu na yrú quaabae rûguâî, mbae mbuae raĭhubai nde pĭape hînamo, Tupacĭ raĭhu ocañỹboyne.

Yma Philisteos Tûpâ rerobia hareỹ oTupâ Tûpâ aù robaque Altar ahoce omoî caramêguâ Tûpâ poroquayta rĭru Tûpâcĭ marâneỹ raângà. Yeybe ramo oyque oTûpâ Tûpâ aù recháca, hae oyohu ĭbĭ rupi ytui. Ohupi yebĭ Altar ahoce acoy caramêguâ Tûpâcĭ raângà robaque ynônga. Pỹtû ramo oà yebĭ ĭbĭpe, hae oñeacâmondog. Eguî rami abe, cherĭbĭ, Tûpâcĭ raĭhu ndoypotay mboraĭhu bay guobaque. Caramêguâ haangá biñae ndogueroôçây Tûpâ Tûpânô au guobaque; bĭtebe Tûpâcĭ marâneỹ. Eguî mbae bay nderembiaĭhu nde Tûpâ Tupâ aù ramo oico ndebe, Tûpâcĭ rehe eremboyoobaque pota ramo, nde pĭa ahoce,

Tû-

Tûpâcĭ ndemombo oyeheguine , hae mbae bay erehaĭhu yebĭ ramo ymoỹrô yebĭbo ndeacâ mondog ndemôcañỹmone.

Hae aete, cherĭbĭ, co nde Tupacĭ raĭhu na mboraĭhu rey rûguâyîchene; mboraĭhu hembiapobae catune, tata ete ñabê. Mboraĭhu rey tata raângà rapicha, na hembiapori. Chatepaco tata raânga, tata rechaçába yepe oguereco biña ; hae aete ndoporoeçapey , ndoporomboacuy, hae ndoporoapĭi : tata ete catu ñande reçapè, ñande mboacu, hae ñande rapĭ abe : ñû rehe oyepotaramo , curitei opa ombocuçugue. Tata ete ndahecoîrûbae rûguâî oyepota hague oyepĭpe ogueroba tata ramo ymoîngobo. Aypo rami abe catu Tûpâcĭ erehaĭhune , cherĭbĭ , ndereco porâ pĭpe , Tupa ñeê mboaye pĭpe , Tupacĭ remiporangereco mboaye pĭpe,hembiabaetereco hegui nde ñeguâhê pĭpe. Tupacĭ raĭhu nayrûyche nde pĭapene , mboraĭ-

raĭhu ambuae rehe, mboraĭhu bay ohapĭpane nde pĭa hegui heytipabo. Eguî rami hembiapo eỹ ramo, na mboraĭhu rûguâî, mboraĭhu raânga ñote: aypo rehe mboraĭhu aguĭyey mboyequaabo, nâ ere yepi chupe nde cĭ ramo herecóbo, nde pĭa guibe henoîbo angà haĭhu racĭ hegui:

Tupacĭ marâneỹ, hemimoñangue pabê açoce hecoubichabae, mâ hî amo pipo chereco poriahu rehe guimaêbo, hae cherembiapo aîbî marândete rechábo, ndaypoĭhuyche checĭ ndebe che è rae? Hae aete che aîbîbe ramo yepe, checĭ nde ayete. Nde Tupacĭ tecatuay, checĭ ramo abe ereyco, nde membĭ Jesvs omânô mbota ramo, chebe checĭ ramo nde meê hague rehe. Ayete che angaipa omorângue pota biña, checĭ ramo che ndererereco; haete Jesvs remimborara, hae huguĭ che pĭtỹbô checĭ ramo nde meê hague chebe yrângue eỹ haguâ rehe. Aypo rehe checĭ hae pota angà ndebe, che marângâ-

gãtu eỹ ramo yepe, nde chereroỹrô eỹ haguã rerobiabo. Eneĩ angarô, checĩ ramo eycóbo angà; ehecha uca checĩ ramo ndereco. Hae chepuãhẽ racĩ rendu potareỹ ramo checĩ che è ndebe moãruã potareỹ ramo, terehendu aube Cheyara Jesvs omãnõ mbota ramo oyehe oñangarecobeỹmo, ndebe che meẽ hague ñeẽ poromoangapĩhĩ catu pĩpe: *Ecce filius tuus: eupe tenãnga nde membĩ*, oyábo angà ndebe.

Chatepico nde membĩ, cĩ Mburubicha; chatepico ayu angà guiyeytĩbo nderobaque ndepĩ rehe guiyeyũrumboyábo. Eroỹrô eme angà nde membĩ ramo chereco; Jesvs nde membĩ tendotara nde hegui cheraĩhubari capiì aramo oabaecue, hae ndeyrũnamo oga poriahubĩme oicobaecue, hae ndereçapo ramo cheraĩhu racĩ hegui Curuçu rehe omãnõbaecue angà nico omboaguĩye chebe nde membĩ ramo chereco haguã guecobia ramo che meẽ-

meêbo ndebe. Curiaù tamo ĭbĭ guetébo Jesvs omboyeı obia oTûpâ ramo herecóbo rae ! Curiaù tamo nde abe nde mboyerobia ychĭ tee ramo ndererecóbo rae nô ! Eneî che pĭtỹbô epe angà cĭ marângâtu nde membĭ reco rupi cherecobe haguâ : emeê chebe nde membĭ ramo chereco pĭpe chereco ubicha quaa haba: emeê abe ranô nde membĭ ramo chereco mboaye catu haguâ : emeê abe coĭte ranô angaipa año opa mbae marâ guibe che yyabaetereco haguâ , opa mbae poromoangaipa hegui che ñeguâhê haguâ ranô : angaipa año nico nde membĭ ramo chereco omomarâ ; haè año abe ndoypotay nde cheraĭhu , hae che nderaĭhu habângue che pĭa guetébo abe omomarângue ranô. Aypo rami angà tiyaye checĭ marângâtu. Amen.

Ñemboe , hae teco aguĩyey renocê haba , fol. 64. hae 241. pĭpegua.

Ypa-

Ypahape co quatia mõngeta hare hae hendu ha rera upe ñeẽ mîrî.

NAmbĭî opa ndé rembiapo râ amombeù ndebe ; nde rembiabaetereco râma amboyequaa ; nde ñeguâhẽ haguâ abe ahecha uca ndebe. Ayebe ndipori nde yecopia haguâ Tûpâ hegui : ndayquaay, ndereichene : Tûpâ gracia ndarecoy, ndereiche. Tûpâ ñande Yara o gracia omeẽ ndebe yepi ; nde catu ndereñepĭtỹbô ucacey , yñeẽ nderehẽnducey. Ereyco teîne, cherĭbĭ , acoy coga bay Salomon rembiechacue rapicha, omoatỹrô rire yepe, guay yebĭ yebĭ rire yepe , ñuatî ñote omoñemoñâ. Ereico teî abe ranône , acoy ĭbaĭ bay ñabẽ , otĭqua porara ramo yepe, guebĭca ramo yepe , ĭbĭ quĭra porâ pĭpe guẽmbĭpĭatĭ ramo yepe , ndia potari. Aypo rehe yyara oyahĭa , tatápe ymombóbo , hae acoy coga bay ñuatîndĭ ocâ-

nẽô

nêô teî hague rehe, tata omboya, hapĭbo mburu. Eguî rami abe Tûpâ ndererecone, cherĭbĭ, co quatia pĭpe nde môngeta mboaye eỹ ramo. Ehecha nde tabĭ ramo, nde mboaraquaabene, mbĭa ambuae guibe nde mboebe hague rehe; nde ñabê, mbĭa ambuae omboe ramo, curiteîbe amo nde heguibe ymarângâtu. Aypo rehe equĭhĭye, meguaî ñande Yara o gracia ogueroba nde hegui, ambuae upe ymeêbo ne; hae nde, nde porerobia eỹ rehe, ĭbaĭ bay ñabê nde ahĭa, Añâ rétâme ndereytĭbo ne. Eguî rami nde reco hegui, eñemomburu ângà, cherĭbĭ, emôngeta nde pĭa guetébo co quatia mîrî, hae emboaye catu ângá yñeê ranô, na peteî ara rûguâî, yepi catu nde recobe paháṕebe herobâhêmo. Hae ymboyabai eỹ haguâ, eyerure ymôngeta ñabô renônde Eſpiritu Santo upe y gracia rehe, co ara aube tayco marâ eme Tûpâ upe, eyábo. Hae coê ramo aypo tere yebĭ:

Co

JCB 18-221

Co ara na ângaipa haguâ rûguâî
rami ymboyabay hegui, tereipĭh
nde ângaipa eỹ, hae Tûpâ ñeê m
nde mânô hápebe herobahêmo ân
te. Tûpâ ângà tande pĭtỹbô;
aipo rami nde ymboaye haguâmi
gracia ypoacabebae, ymbaraetebe
pe; haere ymboaye hague robay
tomeê ndebe torĭ apĭreỹ, Jesu
guaĭ tee, oîrûnamo, hae Espiritu
yrûnamo hecobe apĭreỹbae
omaê hápe. Amen.

LAUS DEO.

C-164 14.880 c
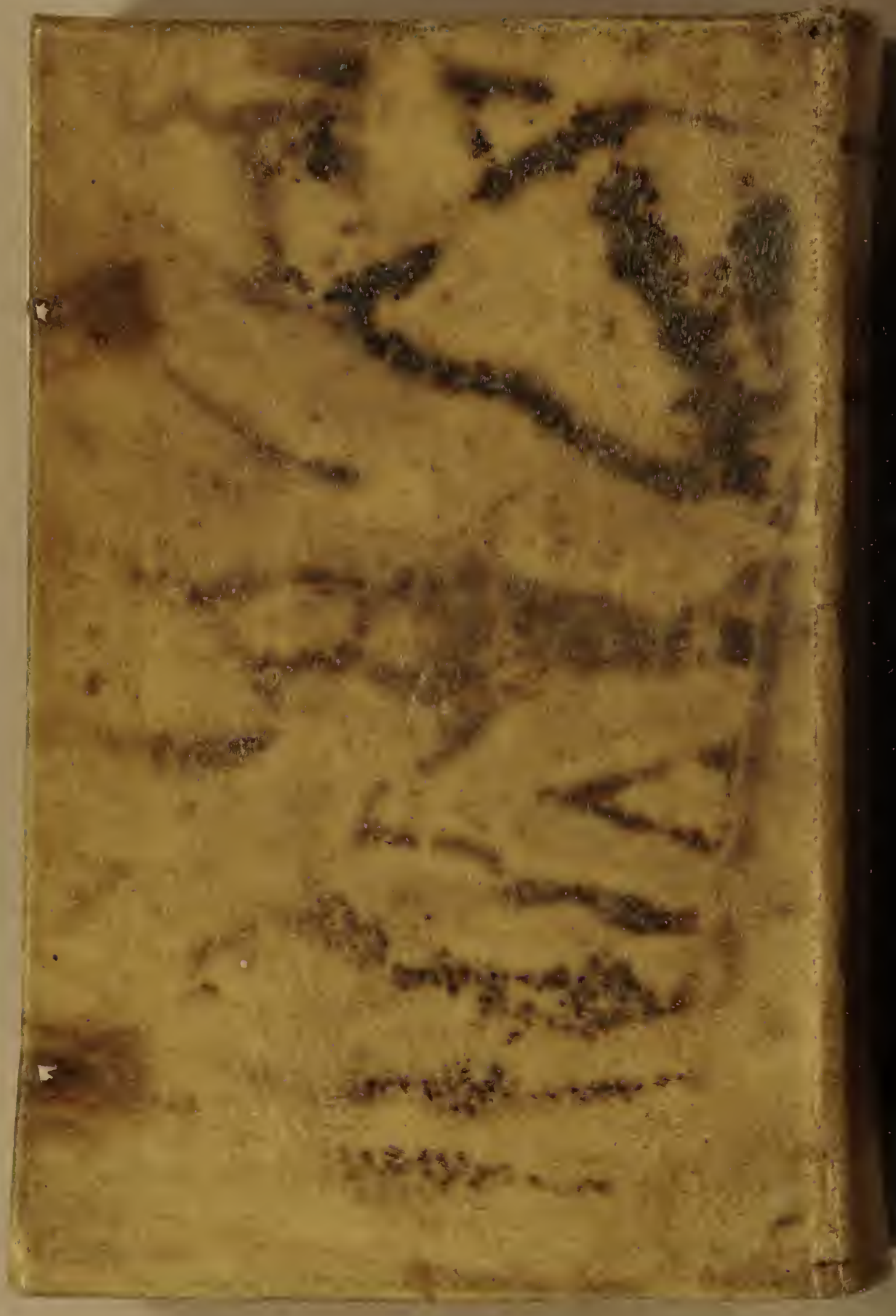
8A759
I58a
V.1